

Nr. 11 – 2005
Side 1695 – 1855

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 11
Utgitt 13. oktober 2005

Innhold

	Side	
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet		
2005		
Aug. 5.	Ikrafttr. av lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven (romavlytting og bruk av tvangsmidler for å forhindre alvorlig kriminalitet) (Nr. 849).....	1698
Aug. 5.	Ikrafttr. av lov 15. juni 2001 nr. 52 om endring i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense) (Nr. 853)	1700
Aug. 19.	Ikrafttr. av lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet) (Nr. 901)	1720
Aug. 19.	Ikrafts. av lov 17. juni 2005 nr. 80 om endringer i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer (Nr. 904).....	1721
Aug. 19.	Delvis ikrafttr. av lov 20. februar 2004 nr. 7 om endringer i domstolloven og jordskifteloven (jordskifterettens stilling og funksjoner) (Nr. 907)	1724
Sept. 1.	Deleg. av myndighet til Post- og teletilsynet etter lov om verdipapirhandel § 12–2a annet ledd nr. 3 (Nr. 955)	1765
Sept. 2.	Ikrafttr. av lov 10. juni 2005 nr. 50 om endringer i utlendingsloven m.m. (styringsforhold på utlendingsfeltet) (Nr. 956).....	1766
Sept. 2.	Deleg. av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet etter utlendingsloven § 38 tredje ledd annet punktum (Nr. 957)	1766
Sept. 2.	Deleg. av myndighet til Fiskeri- og kystdepartementet etter lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 12 første ledd (Nr. 962).....	1768
Sept. 2.	Delvis ikrafts. av lov 10. juni 2005 nr. 49 om endringer i menneskerettslova (inkorporasjon av protokoll nr. 13 og 14 til den europeiske menneskerettskonvensjon) (Nr. 965)	1769
Sept. 9.	Ikrafttr. av midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge (Nr. 1014).....	1794
Kunngjøring av stortingsvedtak		
2005		
Mai 26.	Bevilgningsreglementet (Nr. 876).....	1700
Mai 27.	Endr. i Stortingets forretningsorden (Nr. 877)	1703
Feb. 18.	Vedtak om supplering av Verneplan for vassdrag (Nr. 888)	1712
Juni 16.	Vedtak om grunnbeløpet i folketrygda (Nr. 898).....	1718
Forskrifter		
2005		
Aug. 5.	Forskrift om midlertidig omsetningsforbud for friske krydderurter med opprinnelse i Thailand (Nr. 848)	1697
Juni 23.	Forskrift om billigsalgaksjoner for epler i 2005 (Nr. 878)	1705
Juni 23.	Forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2005 (Nr. 879).....	1706
Juni 23.	Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2005 (Nr. 880).....	1707
Aug. 12.	Forskrift om unntak fra lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 26 første ledd (Nr. 893)	1717
Aug. 22.	Forskrift om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr (Nr. 909).....	1725
Aug. 22.	Forskrift om regulering av fisket etter makrell med not som utøves på grunnlag av dispensasjon gitt med hjemmel i saltvannsfiskeovens § 4 litra a (Nr. 910).....	1731
Aug. 29.	Forskrift om begrensninger i helsepersonells adgang til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse (Nr. 941).....	1746
Aug. 31.	Forskrift om føring av skatteregnskapet (Nr. 943).....	1760
Sept. 2.	Forskrift om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer (Nr. 1009)	1782
Sept. 2.	Forskrift om innsamling og behandling av opplysninger i Forsvarets helseregister (Nr. 1010)	1786
Aug. 24.	Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Den Norske Balletthøyskole (DNBH) (Nr. 1037)	1799
Sept. 8.	Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler (Nr. 1040).....	1808

Sept.	9.	Forskrift om overgangsregler ved avviklingen av de særlige reglene om nettoligning av visse sameier i skatteloven § 10–40 annet ledd (Nr. 1043).....	1824
Sept.	9.	Forskrift om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum (Nr. 1045)	1826
Sept.	9.	Forskrift om fredning av Indre Wijdefjorden nasjonalpark på Svalbard (Nr. 1046).....	1828
Sept.	16.	Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av levende fjørfe, fuglevilt, oppdrettsfugler og strutsefugler samt rugeegg, ferskt kjøtt, kjøttprodukter og blandingsprodukter fra disse, fra Bulgaria i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease (Nr. 1050)	1833
Sept.	16.	Forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (Nr. 1055).....	1835

Endringsforskrifter

2002

Juni	12.	Endr. i forskrift om promilleprogram. Delegering til Justis- og politidepartementet. Iverksettelse (Nr. 1920)	1695
------	-----	---	------

2005

Juli	28.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 842)	1695
Aug.	3.	Endr. i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen (Nr. 843).....	1696
Aug.	4.	Endr. i midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol (Nr. 844)	1696
Aug.	3.	Endr. i forskrift til opplæringslova (Nr. 845).....	1697
Aug.	9.	Endr. i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) m.m. (Nr. 881)...	1708
Aug.	10.	Endr. i forskrift om fastsettelse av nedsatte tollsatser ved import av industrielt bearbejdede jordbruksvarer (Nr. 882).....	1710
Aug.	10.	Endr. i generell forskrift for produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppspeieprodukter (Nr. 883).....	1711
Juli	6.	Endr. i forskrift om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse (Nr. 889).....	1713
Aug.	1.	Endr. i forskrift om flyteutstyr om bord på fritidsfartøy (Nr. 890)	1715
Aug.	12.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 891).....	1715
Aug.	12.	Endr. i forskrifter etter lov om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) – omhjemling av forskriftene (Nr. 892).....	1716
Aug.	16.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 894)	1717
Aug.	18.	Endr. i forskrift om forsøksvirksomhet for reaktivisering av uførepensjonister (Nr. 896)	1718
Juni	6.	Endr. i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel (Nr. 897).....	1718
Juli	8.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk (Nr. 899).....	1718
Aug.	18.	Endr. i forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen (Nr. 900).....	1719
Aug.	19.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa (Nr. 903)	1721
Aug.	19.	Endr. i forskrift om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer (Nr. 905).....	1721
Aug.	19.	Endr. i forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport til Eksportutvalget for fisk og til forskning og utvikling (Nr. 906).....	1723
Aug.	22.	Endr. i forskrift om skipsmedisin (Nr. 908).....	1724
Mars	8.	Endr. i forskrift om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingssystemer på fiskefartøy (Nr. 917)	1731
Aug.	4.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 918).....	1732
Aug.	23.	Endr. i forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) (Nr. 923)	1738
Aug.	23.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 924)	1738
Aug.	25.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr (Nr. 925).....	1739
Aug.	26.	Endr. i forskrift om revisjon og revisorer (Nr. 926).....	1739
Aug.	26.	Endr. i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (Nr. 927).....	1739

Aug.	26.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler (Nr. 928).....	1739
Aug.	26.	Endr. i forskrift om tilskudd til samiske aviser (Nr. 929)	1743
Aug.	26.	Endr. i forskrift om nedsatt tollsats for konserverindustrien (Nr. 930).....	1743
Aug.	25.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 939)	1745
Aug.	29.	Endr. i forskrift om omsetningsforbud av sterk chili og sterke chiliprodukter som inneholder Sudan rød 1 (Nr. 940)	1745
Aug.	30.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 942)	1760
Aug.	31.	Endr. i forskrift om årsavgift for motorvogn (Nr. 944).....	1762
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Canada i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 945)	1762
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Canada i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 946)	1763
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 947)	1763
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 948)	1763
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 949)	1763
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 950)	1764
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Island i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 951)	1764
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Island i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 952)	1764
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 953).....	1765
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 954).....	1765
Aug.	31.	Endr. i forskrift om regulering av rekefisket i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 958).....	1766
Aug.	31.	Endr. i forskrift om regulering av rekefisket i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 959)	1766
Sept.	1.	Endr. i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (Nr. 960).....	1767
Sept.	2.	Endr. i forskrift om kvoteordningen for melk (Nr. 961)	1767
Sept.	2.	Endr. i forskrift om tildeling, endring og bortfall av konsesjoner og lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) (Nr. 963)	1768
Sept.	2.	Endr. i forskrift om avvikling av pensjonstrygden for skogsarbeidere (Nr. 964)	1768
Aug.	19.	Endr. i forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005 (Nr. 1003)	1770
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Norge i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 1004)	1770
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Norge i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 1005)	1770
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Russland i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 1006)	1771
Aug.	31.	Endr. i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Russland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 1007)	1771
Sept.	1.	Endr. i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak (Nr. 1008)	1771
Sept.	6.	Endr. i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland (Nr. 1011).....	1791
Sept.	8.	Endr. i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek (Nr. 1012)	1793
Sept.	9.	Endr. i forskrift om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) (Nr. 1013).....	1793
Sept.	9.	Endr. i forskrift om merking mv av næringsmidler (Nr. 1015).....	1794
Sept.	9.	Endr. i generell forskrift for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler (Nr. 1016)	1795
Sept.	12.	Endr. i forskrift om tilskott til mjølkeproduksjon (Nr. 1017)	1795
Sept.	12.	Endr. i forskrift om prisutjevningsordningen for melk (Nr. 1018).....	1796

Sept.	12.	Endr. i forskrift om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk (Nr. 1019)	1797
Sept.	1.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 1038).....	1805
Sept.	2.	Endr. i forskrift om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse (Nr. 1039).....	1805
Sept.	8.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 1041)	1819
Sept.	9.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1042)	1819
Sept.	9.	Endr. i forskrift om fôrvarer (Nr. 1044).....	1825
Sept.	12.	Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 1047)	1832
Sept.	12.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 1048)	1832
Sept.	13.	Endr. i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (Nr. 1049)	1832
April	28.	Endr. i forskrift om helseundersøkelse av arbeidstakere på skip (Nr. 1051).....	1833
April	28.	Endr. i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger (Nr. 1052).....	1834
Sept.	9.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 (Nr. 1053)	1834
Sept.	15.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005 (Nr. 1054).....	1835

Diverse

2005

Aug.	4.	Opph. av forskrift om midlertidig omsetningsforbud for friske krydderurter med opprinnelse i Thailand (Nr. 846).....	1697
Aug.	5.	Opph. av forskrift om sone for å forebygge spredning av furunkulose (Nr. 847).....	1697
Aug.	5.	Endr. i alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruksen) (Nr. 850).....	1698
Aug.	5.	Instruks om tildeling av begrenset politimyndighet til militære grensevakter ved den norsk-russiske grensen (Nr. 851)	1698
Aug.	5.	Instruks om samarbeid om grenseoppsynet på landegrensen mellom Norge og Russland (Nr. 852)	1699
Aug.	17.	Opph. av forskrift om forskotteringsfondet for arbeidsformidlingens yrkeshemmede arbeidssøkere (Nr. 895).....	1717
Aug.	19.	Endr. i instruks om Forsvarets bistand til politiet (Nr. 902).....	1720
Aug.	18.	Ikrafttr. av forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien (Nr. 919).....	1735
Aug.	19.	Instruks for Politiets sikkerhetstjeneste (Nr. 920).....	1735
Aug.	19.	Opph. av alminnelig instruks for politiets overvåkingstjeneste (Overvåkingsinstruksen) (Nr. 921)	1738
Aug.	19.	Opph. av kgl.res. om overvåkingstjenestens organisering i regioner (Nr. 922)	1738
Juni	3.	Endr. i regler for valg av bispedømmeråd (Nr. 938).....	1744
Sept.	12.	Instruks om håndtering av chili, chiliprodukter, karrapulver, gurkemeie og palmeolje som inneholder Sudan rød I, Sudan rød II, Sudan rød III eller Sudan rød IV (Nr. 1020).....	1798

Rettelser

Nr. 9/2001 s. 1216	(i forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien).....	1854
Nr. 13/2002 s. 1602	(i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1094 om endring i diverse forskrifter som inneholder navn på førstinstansdomstolene).....	1854
Nr. 7/2005 s. 927	(i lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven)).....	1854
Nr. 8/2005 s. 1184	(i lov 17. juni 2005 nr. 74 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)).....	1854
Nr. 9/2005 s. 1442	(i forskrift 22. juni 2005 nr. 682 om endring i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter).....	1855

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 13. oktober 2005

Nr. 11

12. juni Nr. 1920 2002

Forskrift om endring i forskrift om promilleprogram. Delegering til Justis- og politidepartementet. Iverksettelse.

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 12. juni 2002 med hjemmel i Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) 22. mai 1902 nr. 10 § 53 nr. 6, jf. forskrift 28. juni 1996 nr. 618 om promilleprogram. Delegering til Justis- og politidepartementet. Iverksettelse, del II. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 28. juni 1996 nr. 618 om promilleprogram. Delegering til Justis- og politidepartementet. Iverksettelse, gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

Programmet skal utformes ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. Innholdet skal bygges opp med tanke på å hindre at siktede i fremtiden kjører med promille, og å fremme vedkommendes sosiale ansvarlighet. Målsettingen er å øke bevisstheten om egen atferd og konsekvensene av denne. Programmet skal tilføre siktede kunnskaper om og synliggjøre mulige følger av kjøring med promille. I tillegg skal det understreke nødvendigheten av å ta ansvar for egne handlinger.

Alle promilleprogram skal inneholde 20–30 timer samtaleorientert undervisning, fordelt på mellom to og tre måneder. Undervisningen kan gis individuelt eller i grupper. Der det er praktisk mulig, bør gjennomføringen skje i grupper.

I tillegg skal promilleprogrammet bestå av behandling av alkoholmisbruket. Behandlingen skal foretas av personer fra behandlingsapparatet. Omfanget og behandlingstypen må tilpasses individuelt. Minstekravet er at domfelte settes i kontakt med behandlingsapparatet. Dersom domfelte skal gjennomføre et mer omfattende behandlingsopplegg, skal bare oppstarten av behandlingen inngå som en del av promilleprogrammet.

Dom på promilleprogram i medhold av straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e, innebærer at domfelte skal få oppfølging av friomsorgen. Gjennomføringstiden er ett år hvis ikke retten uttrykkelig bestemmer noe annet. Omfanget og innholdet i de individuelle samtaler skal tilpasses den enkeltes behov for hjelp og støtte.

Friomsorgen skal føre kontroll med at domfelte gjennomfører programmet. Samarbeidspartnere skal melde fra om alle uregelmessigheter til friomsorgen.

Et generelt forbud mot å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, eller å kontrollere rusbruk gjennom urin- og utåndingsprøver, er bare en del av programmet dersom dette er fastsatt særskilt i den enkelte dommen.

II

Endringene trer i kraft straks.

28. juli Nr. 842 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 28. juli 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30. Kunngjort 5. august 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

§ 13 første ledd skal lyde:

Maksimalkvotene for fartøy som har adgang til å delta oppheves med virkning fra 28. juli.

II

Endringen trer i kraft straks.

3. aug. Nr. 843 2005

Forskrift om endring i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 3. august 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 fjerde ledd og § 25– 15 første ledd, jf. § 10–7 første, andre, og tredje ledd. Kunngjort 5. august 2005.

I

I forskrift 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt åttende ledd skal lyde:

Til medlem som er gitt spesielt teknisk avansert hjelpemiddel etter § 10–5, kan det i tillegg til ytelser etter syvende ledd gis dekning av ekstrautgifter til spesiell oppfølging og opplæring for at medlemmet skal kunne ta i bruk og utnytte hjelpemiddelet. Det forutsettes at funksjonsfriske arbeidstakere i bedriften ikke har behov for tilsvarende opplæring og at bedriften ikke innehar kompetansen til å gi slik opplæring. Stønad kan gis med inntil 30 timer.

§ 2 nåværende åttende ledd blir nytt niende ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. aug. Nr. 844 2005

Forskrift om endring i midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol.

Fastsatt av Sosial- og helsedirektoratet 4. august 2005 med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 4–1 annet og sjette ledd, jf. § 7–10 annet ledd. Kunngjort 5. august 2005.

I

I midlertidig forskrift 12. juli 2005 nr. 812 om tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol gjøres følgende endringer:

§ 4 nye femte og sjette ledd skal lyde:

For varmtvannsanlegg som forsyner dusjer i fire eller færre boenheter, kreves ikke melding etter § 4 første ledd eller stansning og melding etter § 4 tredje ledd.

For varmtvannsanlegg som forsyner dusjer i mer enn fire boenheter, utsettes fristen for å melde etter § 4 første ledd og fristen for å stanse og melde etter § 4 tredje ledd til 15. september 2005.

§ 8 annet ledd skal lyde:

Alle innretninger som omfattes av § 1 skal rengjøres og desinfiseres etter nærmere retningslinjer fra Sosial- og helsedirektoratet.

Ny § 11 skal lyde:

§ 11. Unntak

Sosial- og helsedirektoratet kan gjøre generelle unntak fra bestemmelsene i denne forskrift.

Kommunene kan i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

Nåværende § 11, § 12 og § 13 blir § 12, § 13 og § 14.

II

Endringene trer i kraft straks.

3. aug. Nr. 845 2005**Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova.**

Fastsett av Utdannings- og forskningsdepartementet 3. august 2005 med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2–3 tredje ledd. Kunngjort 9. august 2005.

I

I forskrift 28. juni 1999 nr. 722 til opplæringslova blir det gjort følgjande endring:

§ 1–1 siste ledd skal lyde:

Den nye læreplanen for faget kristendoms-, religions- og livssynskunnskap, vedteke 3. august 2005, erstattar den reviderte læreplanen for faget kristendoms-, religions- og livssynskunnskap, vedteke 14. juni 2002, som erstatta læreplanen for faget kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering i L97.

II

Endringa trer i kraft frå og med 3. august 2005.

4. aug. Nr. 846 2005**Forskrift om opphevelse av forskrift om midlertidig omsetningsforbud for friske krydderurter med opprinnelse i Thailand.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 4. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 16 første ledd. Kunngjort 9. august 2005.

§ 1. Opphevelse

Forskrift 1. juli 2005 nr. 752 om omsetningsforbud for friske krydderurter med opprinnelse i Thailand oppheves.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 847 2005**Forskrift om opphevelse av forskrift om sone for å forebygge spredning av furunkulose.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 5. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 9. august 2005.

I

Forskrift 14. november 1991 nr. 735 om sone for å forebygge spredning av furunkulose oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 848 2005**Forskrift om midlertidig omsetningsforbud for friske krydderurter med opprinnelse i Thailand.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 5. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 16 første ledd. Kunngjort 9. august 2005.

§ 1. Det er forbudt, inntil videre, å omsette friske krydderurter med opprinnelse i Thailand. Omsetningsforbudet gjelder ikke friske krydderurter med opprinnelse i Thailand, som er undersøkt for Salmonella med negativt resultat før 1. juli 2005 og som for øvrig er av tilfredsstillende mikrobiologisk kvalitet.

§ 2. Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift, kommer bestemmelser om straff i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 28 til anvendelse.

§ 3. Denne forskrift trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 849 2005**Ikrafttredelse av lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven (romavlytting og bruk av tvangsmidler for å forhindre alvorlig kriminalitet).**

Fastsatt ved kgl.res. 5. august 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven (romavlytting og bruk av tvangsmidler for å forhindre alvorlig kriminalitet) del III. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. august 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven (romavlytting og bruk av tvangsmidler for å forhindre alvorlig kriminalitet) gjelder fra 5. august 2005.

5. aug. Nr. 850 2005**Vedtak om endring i alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruks).**

Fastsatt ved kgl.res. 5. august 2005 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 29. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. august 2005.

I

I alminnelig tjenesteinstruks 22. juni 1990 nr. 3963 for politiet (politiinstruks) gjøres følgende endring:

§ 1–1 tredje ledd nytt punkt 4 skal lyde:

4. Militært personell ved den norsk-russiske grensen som er tildelt begrenset politimyndighet under utøvelse av grenseoppsyn.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 851 2005**Instruks om tildeling av begrenset politimyndighet til militære grensevakter ved den norsk-russiske grensen.**

Fastsatt ved kgl.res. 5. august 2005 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 20 fjerde ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. august 2005.

I

§ 1. Politimesteren i Østfinnmark kan tildele begrenset politimyndighet til militært personell som utøver grenseoppsyn på landegrensen mellom Norge og Russland.

§ 2. Politiinstruks av 22. juni 1990 nr. 3963 gjelder så langt den passer under utøvelse av begrenset politimyndighet, jf. politiinstruks § 1–1.

§ 3. Den som tildeles begrenset politimyndighet må ha plettfri vandel.

§ 4. Før tildeling av begrenset politimyndighet skal vedkommende normalt ha gjennomgått nødvendig opplæring. Politidirektoratet fastsetter opplæringens omfang og innhold. Garnisonssjefen i Sør-Varanger er ansvarlig for gjennomføring av opplæringen, mens ansvaret for det faglige innholdet tilligger politimesteren i Østfinnmark.

§ 5. Under utøvelse av politimyndighet, skal vedkommende bære militær uniform som tilkjennegir at han utfører grenseoppsynstjeneste.

Personell som utøver begrenset politimyndighet skal utstyres med legitimasjon som angir at de er tildelt slik myndighet.

§ 6. Militært personell med begrenset politimyndighet har taushetsplikt om forhold som har tilknytning til utøvelsen av politimyndigheten. Taushetserklæring skal undertegnes og brudd på taushetsplikten kan straffes etter straffeloven § 121.

§ 7. Den begrensede politimyndigheten kan tilbakekalles, dersom myndigheten ikke utøves på en tilfredsstillende måte eller vedkommende blir ilagt straff.

Den begrensede politimyndigheten bortfaller når vedkommende ikke utfører grenseoppsynstjeneste.

II

Instruks trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 852 2005**Instruks om samarbeid om grenseoppsynet på landegrensen mellom Norge og Russland.**

Fastsatt ved kgl.res. 5. august 2005 med hjemmel i Kongens instruksjonsmyndighet. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. august 2005.

*I***§ 1. Virkeområde**

Denne instruks fastsetter retningslinjer for samarbeidet mellom Grensekommissæren for den norsk-russiske grensen, politimesteren i Østfinnmark og sjefen for Garnisonen i Sør-Varanger i tilknytning til arbeidsoppgaver ved den norsk-russiske grensen.

Innenfor rammen av denne instruks kan partene avtale forhåndsprosedyrer for gjennomføring av operative tiltak.

Instruksen gjelder ikke militær bistand til politiet som gis i medhold av Instruks om Forsvarets bistand til politiet gitt ved kgl. res. 28. februar 2003 nr. 220 eller bistand som gis under redningsaksjoner.

§ 2. Grensekommissæren

Grensekommissariatet ledes av Grensekommissæren og dets organisasjon og oppgaver er regulert i lov 14. juli 1950 nr. 2 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen (riksgrenseloven), grenseavtalen av 29. desember 1949 nr. 1 og av andre avtaler og protokoller mellom Norge og Russland. Grensekommissæren er også ansvarlig for vedlikeholdet av grensemerket Treriksrøysa i samarbeid med den finske og russiske grensekommissær.

Grensekommissæren fører forhandlinger med russiske grensemyndigheter for å løse konflikter og praktiske spørsmål vedrørende grensen. Grensekommissæren skal treffe nødvendige tiltak for å hindre konflikter på grensen og for å forebygge hendinger som er i strid med grenselovgivningen eller grenseavtalen.

§ 3. Politiet

Politimesteren i Østfinnmark har ansvaret for grensekontroll i henhold til utlendingslovgivningen, samt å avdekke, stanse og forfølge straffbare forhold og verne om den offentlige orden og sikkerhet.

§ 4. Garnisonen i Sør-Varanger

Garnisonen i Sør-Varanger skal hevde norsk territoriell suverenitet. Den skal utføre grenseovervåking og bistå grensekommissariatet og politiet i henhold til denne instruksen. Garnisonen i Sør-Varanger skal ha kontinuerlig overvåking av grensestrekningen mellom Treriksrøysa og grensemerke nr. 415. Grensevaktens oppgaver må videre ha tilstrekkelig kapasitet til å kunne forebygge, stanse eller forfølge brudd på grenselovgivningen. Personell som skal utføre denne tjenesten skal være tildelt begrenset politimyndighet og opptre uniformert. Garnisonssjefen har ansvaret for at begrenset politimyndighet kun benyttes innenfor de rammer som følger av lovgivningen og politiets instruks og direktiver.

Når grensevaktens oppdager eller får mistanke om ulovlige grensepasseringer eller andre brudd på grenselovgivningen, skal grensevaktens personell utøve den myndighet som fremstår som nødvendig. Politiet overtar oppdraget så snart som mulig.

Grensetjenesten utføres etter militær beslutning bevæpnet. Bruk eller trussel om bruk av skytevåpen for å gjennomføre politimessige oppdrag kan kun skje etter bemyndigelse fra politimesteren i det enkelte tilfellet.

Politiets våpeninstruks av 1. august 1989 gjelder så langt den passer.

§ 5. Garnisonens støtte til Grensekommissæren

Garnisonen i Sør-Varanger kan støtte Grensekommissæren i hans oppgaver med å overholde grenseavtalen. Slik støtte inkluderer også avgivelse av vernepliktige mannskaper fra grensevaktens oppgaver på grensepasseringsstedet Storskog.

§ 6. Garnisonens støtte til politiet

Garnisonen i Sør-Varanger kan yte politiet støtte til å avverge eller forfølge brudd på grenselovgivningen, herunder utlendingsloven. Støtte kan også gis til gjennomføring av spesielle grensekontrolltiltak. I slike konkrete oppdrag kan politiet gis operativ ledelse (taktisk kontroll), over enheter fra grensevaktens oppgaver. Det forutsettes at dette skjer etter avgjørelse fra garnisonssjefen og at ledelsen utøves gjennom militær befalingsmann.

I slik støtte kan det ved behov inngå materiell og personell fra andre militære enheter.

§ 7. Instruksjons- og direktivrett

Grensekommissæren har direktivrett i saker som angår overenskomster og protokoller med den russiske part. Direktiver skal rettes gjennom garnisonssjefen.

Politimesteren og den han bemyndiger har instruksjonsmyndighet under utøvelsen av begrenset politimyndighet. Instruksjon skal rettes gjennom garnisonssjefen eller en militær befalingsmann utpekt av garnisonssjefen.

§ 8. Varsling og rapportering

Underretning om hendelser og annen konkret informasjon som kan ha betydning for partenes arbeidsoppgaver skal snarest mulig meddeles de øvrige etatene. Politiet skal ha melding om alle straffbare forhold som avdekkes eller som det finnes konkret mistanke om.

All bruk av begrenset politimyndighet skal rapporteres til politiet. Pågripelser skal rapporteres umiddelbart. Det samme gjelder bruk av, eller trussel om bruk av, skytevåpen. I andre tilfeller skal forholdet rapporteres snarest mulig.

§ 9. Informasjonsutveksling

Grensekommissæren, politimesteren og garnisonssjefen skal holde hverandre gjensidig underrettet om saker som har betydning for partene. Informasjonsutvekslingen skjer gjennom møter og annet samarbeid.

Det skal også orienteres om endringer i regelverk eller praksis som kan ha betydning for de øvrige etaters arbeidsoppgaver.

Grensekommissæren og politimesteren og de som disse bemyndiger skal i tjenestesaker som angår forholdene ved den norsk-russiske grense, mot fremvisning av militært adgangskort, ha adgang til stasjoner og observasjonsposter, og kan søke de opplysninger som har forbindelse med deres ansvar og kompetanseområde.

§ 10. Opplæring og øvelser

Garnisonssjefen er ansvarlig for utdanning av de mannskaper som skal tjenestegjøre ved den norsk-russiske grense, herunder utdanning i bruk av begrenset politimyndighet. Ansvar for opplæringens faglige innhold tilligger dog politimesteren. Utdannelsen skal skje i samsvar med fastsatt plan.

Politiet og Garnisonen i Sør-Varanger skal gjennomføre øvelser i ettersøking og pågrepelse av personell langs grenselinjen og andre former for operativt samvirke. Gjennomføring og omfang av slike øvelser avtales lokalt.

§ 11. Samband

Etatene skal ha stasjonært og mobilt samband. Det er tillatt å låne ut eller på annet vis gi tilgang til hverandres sambandssystem.

§ 12. Forholdet til massemedia

Grensekommissæren eller den han bemyndiger uttaler seg til media om konflikter, hendinger eller andre liknende forhold på grensen. Garnisonssjefen uttaler seg om utøvelsen av grensevaktjenesten. Politimesteren uttaler seg til media når det gjelder oppgaver av politimessig og strafferettslig art.

II

Instruksen trer i kraft straks.

5. aug. Nr. 853 2005

Ikrafttredelse av lov 15. juni 2001 nr. 52 om endring i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense).

Fastsatt ved kgl.res. 5. august 2005 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 52 om endring i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense) del II. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. august 2005.

Lov 15. juni 2001 nr. 52 om endring i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense) trer i kraft straks.

26. mai Nr. 876 2005

Bevilgningsreglementet.

Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005, jf. Innst.S.nr.187 (2004–2005). Kunngjort 12. august 2005.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Dette bevilgningsreglementet gjelder for statsbudsjettet og statsregnskapet medregnet folketrygden.

§ 2. Unntak fra bestemmelsene i bevilgningsreglementet

Unntak fra bestemmelsene i bevilgningsreglementet i enkeltsaker krever uttrykkelig vedtak av Stortinget.

Kapittel 2. Grunnleggende prinsipper for statsbudsjettet

§ 3. Hvilke utgifter og inntekter statsbudsjettet skal inneholde

Budsjettet vedtas for kalenderåret.

Budsjettet skal inneholde alle statlige utgifter og inntekter knyttet til virksomheter og tiltak som får sine utgifter og inntekter fastsatt ved Stortingets bevilgningsvedtak. Bevilgningene skal være basert på realistiske anslag over utgiftene og inntektene.

Utgifter og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt, med det unntaket som følger av § 7 annet ledd om avskrivninger.

Utgifter og inntekter skal føres opp i budsjettet med brutto beløp, med det unntaket som følger av § 7 første ledd. Kongen kan likevel gi bestemmelser om nettobudsjettering i forbindelse med utskifting av utstyr.

§ 4. Statsbudsjettets inndeling

Budsjettet skal inndeles i kapitler og poster.

Hvert kapittel skal inneholde en eller flere utgifts- eller inntektsposter som gjelder samme formål. Så langt mulig bør bevilgningene under ett kapittel bare disponeres av en virksomhet eller en likeartet gruppe virksomheter.

Utgiftspostene skal inndeles etter art på avdeling for:

1. statens egne driftsutgifter.
2. nybygg, anlegg mv.
3. overføringer til andre.
4. utlån, statsgjeld mv.

Inntektspostene skal inndeles etter art på avdeling for:

1. salg av varer og tjenester.
2. inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.
3. overføringer fra andre.
4. tilbakebetalinger mv.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om hvilke utgifter og inntekter som faller inn under de enkelte avdelingene.

§ 5. Bevilgningsvedtak

Bevilgningsvedtakene skal knyttes til hver enkelt utgifts- og inntektspost.

Utgiftsbevilgninger kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget. Unntak fra dette krever hjemmel i § 11 eller § 12, eller at bevilgningsvedtaket inneholder stikkordet:

1. «overslagsbevilgning», som gir hjemmel til å overskride bevilgningen mot etterfølgende framlegg for Stortinget. Stikkordet kan tilføyes ved bevilgninger der utgiftsbehovet følger av regelverk fastsatt av Stortinget.
2. «kan nyttes under», som gir hjemmel til å overskride den bevilgningen stikkordet henviser til, mot tilsvarende innsparing under den bevilgningen det henvises fra.

Ubrukte utgiftsbevilgninger kan ikke overføres til etterfølgende budsjettår med unntak av at:

1. ubrukt driftsbevilgning kan overføres til neste budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.
2. bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet «kan overføres», gir hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to følgende budsjettårene. Stikkordet kan tilføyes ved bevilgninger til bygg, anlegg, materiell og særskilte tiltak der utbetalingstakten kan være usikker.

§ 6. Vedtak om forpliktelser for framtidige budsjettår

Staten kan bare pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret, når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Samtykket kan bare gis for det enkelte budsjettår og skal begrenses oppad til et bestemt beløp.

Kongen kan likevel gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Avtalene må gjelde den ordinære driften av statlige virksomheter, og utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.

§ 7. Særregler for statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

For statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten skal netto driftsresultat føres opp til bevilgning.

Driftsresultatet skal inneholde avskrivninger av bokførte kapitalgjenstander og renter på statens kapital og mellomværende med statskassen.

Kapittel 3. Kongens forslag til statsbudsjett**§ 8. Frister for Kongens forslag til statsbudsjett**

Kongens forslag til budsjett for neste budsjettår skal legges fram for Stortinget innen seks dager etter Stortingets åpning. De tilhørende vedlegg med nærmere redegjørelse for budsjettforslaget skal legges fram samtidig.

Tillegg til eller endringer i budsjettforslaget må fremmes innen 10. november. Innen denne fristen skal det også fremmes forslag om hvilke endringer i budsjettforslagets saldering som tilleggsforslagene gjør nødvendige.

§ 9. Redegjørelse for bevilgningsforslagene

Det skal redegjøres for innholdet av og begrunnelsen for bevilgningsforslagene.

De resultater som tilsiktes oppnådd, skal beskrives. Det skal også gis opplysninger om oppnådde resultater for siste regnskapsår sammen med annen regnskapsinformasjon av betydning for vurdering av bevilgningsforslagene for neste budsjettår.

Kapittel 4. Gjennomføring av statsbudsjettet**§ 10. Disponering av gitte bevilgninger**

Utgiftsbevilgningene skal disponeres i samsvar med § 5 og på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater.

Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene.

§ 11. Budsjettdringer i løpet av budsjettåret

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett og nødvendig utgift for staten som det ikke er mulig å dekke av en gitt bevilgning, kan det fremmes forslag til Stortinget om tilleggsbevilgning eller gis samtykke til å pådra utgifter uten bevilgningsmessig dekning etter annet og tredje ledd. Mot slutten av budsjettåret skal endringene i budsjettet oppsummeres i egen proposisjon om ny saldering av budsjettet.

Kongen i statsråd kan på vilkår som nevnt i første ledd, samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for inntil fem millioner kroner under den enkelte utgiftspost. Det samme gjelder for større beløp dersom det er uomgjengelig nødvendig å pådra utgifter før Stortinget kan gi tilleggsbevilgning. I tilfeller som nevnt i annet punktum, må det fremmes forslag om tilleggsbevilgning så snart som mulig, og inntil Stortinget har vedtatt ny bevilgning må utgiftene begrenses til det som er strengt nødvendig.

Kongen kan bestemme at Regjeringen kan samtykke i at det pådras utgifter uten bevilgningsmessig dekning for saker som gjelder mindre beløp og ikke er av prinsipiell natur.

Kongen kan for øvrig gi bestemmelser om overskridelse av:

1. driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter.
2. investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.
3. driftsbevilgninger med inntil fem prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

For samtykke til å pådra staten forpliktelser for framtidige budsjettår, jf. § 6, gjelder bestemmelsene i første, annet og tredje ledd tilsvarende så langt de passer.

§ 12. Nødsfullmakter

Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan Kongen gi fylkesmannen og andre lokale forvaltningsorganer fullmakt til å dekke uforutsette utgifter uten bevilgningsmessig hjemmel når dette må skje før slik hjemmel kan gis etter § 11. Selv om fullmakt fra Kongen ennå ikke foreligger, kan fylkesmannen likevel pådra slike utgifter når dette er uomgjengelig nødvendig for å ivareta samfunnsviktige interesser.

Kapittel 5. Statsregnskapet

§ 13. Statsregnskapet

Statsregnskapet skal inneholde et bevilgningsregnskap og et kapitalregnskap.

Bevilgningsregnskapet skal under hver post i budsjettet vise regnskapsførte utgifter og inntekter, overført beløp fra forrige år, total bevilgning i budsjettåret og overført beløp til neste år.

Kapitalregnskapet skal gi en oversikt over statens og trygdenes eiendeler og gjeld og vise sammenhengen med bevilgningsregnskapet.

I tilknytning til statsregnskapet skal det utarbeides oversikter som viser:

1. samtykker til overskridelse av budsjettet.
2. samtykker til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret i forbindelse med bestilling av materiell o.l. og tilsagn om tilskudd, lån og garantier, og hvilke forpliktelser som er pådratt i henhold til samtykkene.
3. samtykker til låneopptak, hva staten har lånt og endring av statsgjelden.

Melding om statsregnskapet skal sendes Stortinget så snart regnskapet foreligger.

Departementene skal i tilknytning til bevilgningsregnskapet gi Riksrevisjonen forklaringer om ikke uvesentlige avvik mellom bevilgnings- og regnskapstall.

Kongen kan gi utfyllende bestemmelser om føring av statsregnskapet.

Kapittel 6. Disponering av kontantbeholdningen

§ 14. Kontantbeholdningen

Statskassens kontantbeholdning skal plasseres som innskudd på folio i Norges Bank og bare benyttes i samsvar med gitte bevilgninger eller særlig samtykke fra Stortinget. Kongen kan likevel bestemme at deler av kontantbeholdningen:

1. plasseres i andre banker når det er nødvendig å fravike statens konsernkontoordning av hensyn til effektiv oppgaveutførelse, og slike innskudd ikke overstiger behovet for nærmeste framtid.
2. benyttes til finanstransaksjoner som har til hensikt å redusere statens finanskostnader eller ivareta pengepolitiske mål.

Kapittel 7. Ikrafttredelse

§ 15. Ikrafttredelse

Reglementet trer i kraft 1. januar 2006. Fra samme tidspunkt oppheves bevilgningsreglementet 19. november 1959 nr. 2.

27. mai Nr. 877 2005**Vedtak om endring i Stortingets forretningsorden.**

Vedtatt av Stortinget 27. mai 2005, jf. Innst.S.nr.188 (2004–2005). Kunngjort 12. august 2005.

I

I vedtak 21. april 1966 nr. 4296 om Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1 femte ledd skal lyde:

Ved de valg og valgoppgjør som Stortinget påbyr etter § 13–3 og § 14–1 i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre, skal fullmaktene prøves så snart råd er.

§ 10 skal lyde:

Samtlige stortingsrepresentanter – unntatt de som eventuelt er fritatt etter § 4 annet ledd siste punktum – fordeles på disse fagkomiteene:

1. Arbeids- og sosialkomiteen
2. Energi- og miljøkomiteen
3. Familie- og kulturkomiteen
4. Finanskomiteen
5. Forsvarskomiteen
6. Helse- og omsorgskomiteen
7. Justiskomiteen
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen.
11. Næringskomiteen
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen
13. Utenrikskomiteen.

§ 12 skal lyde:

Alle budsjett- og lovforslag fordeles i alminnelighet på de faste komiteer etter bestemte regler. Det samme gjelder alle andre saker som blir sendt til komitéforberedelse, jf. § 15.

Hovedregelen for arbeidsfordelingen er:

1. *Arbeids- og sosialkomiteen:* Saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø, arbeidsrettede ytelser, pensjoner, sosiale stønader og politikk overfor funksjonshemmede.
2. *Energi- og miljøkomiteen:* Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging.
3. *Familie- og kulturkomiteen:* Saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, forbrukersaker og saker om kultur.
4. *Finanskomiteen:* Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport mv., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt jordbruksavtalen) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19.
5. *Forsvarskomiteen:* Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannsnemnd og generelle saker om sivilt beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det beredskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger.
6. *Helse- og omsorgskomiteen:* Saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester, folkehelsearbeid, rusmiddelpolitikk og legemidler.
7. *Justiskomiteen:* Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.
8. *Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen:* Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv.
9. *Kommunal- og forvaltningskomiteen:* Saker om kommunal forvaltning, regional- og distriktpolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk – herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte.
10. *Kontroll- og konstitusjonskomiteen:* Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:
 - a) statsrådets protokoller mv., jf. Grunnloven § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
 - b) regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
 - c) dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,

- d) meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,
- e) meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
- f) rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis.

Videre behandler komiteen grunnlovssaker, valglovgivning, bevilgninger til Stortinget og til Det Kongelige Hus.

Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens medlemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.

En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitéhøring i kontrollsaker etter § 21.

Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det.

11. *Næringskomiteen*: Saker om nærings-, industri- og handelsvirksomhet, skipsfart, statlig eierskapspolitikk, konkurranse- og prispolitikk, landbruk, jordbruksavtalen, matpolitikk, fiskeri, fangst, akvakultur og laksefiske.
12. *Transport- og kommunikasjonskomiteen*: Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner, elektronisk kommunikasjon og oppgaver under Kystverket.
13. *Utenrikskomiteen*: Saker om utenrikske forhold, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og – i alminnelighet – saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.

§ 13 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av utenrikskomiteen og forsvarskomiteen, av Stortingets president og lederne i partigruppene (hvis de ikke allerede er medlemmer av en av komiteene). Valgkomiteen kan, etter anmodning fra en gruppe, oppnevne ytterligere medlemmer dersom den finner at hensynet til gruppenes forholdsmessige representasjon tilsier det.

Stortingets visepresident er varamedlem for Stortingets president, og nestledene i partigruppene er varamedlemmer for lederne i partigruppene. Presidentskapet kan, etter anmodning fra vedkommende gruppe, bestemme at en vararepresentant som møter i forsvarskomiteen eller utenrikskomiteen, skal møte også i den utvidede komité.

§ 15 første ledd annet punktum skal lyde:

Presidentskapet avgir innstilling om hvordan budsjettkapitlene skal fordeles, jf. § 22 tredje ledd.

§ 15 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Lederen skal så snart råd er, legge fram for komiteen alle saker som komiteen har mottatt fra Stortinget eller avdelingene. Komiteen skal snarest mulig fastsette frist for å avgi innstilling og skal underrette Stortingets administrasjon om fristen. Lederen skal føre tilsyn med at arbeidet med sakene går i samsvar med de fastsatte fristene. Vedtak om utsettelse av en fastsatt avgivelsesfrist trenger samtykke av Presidentskapet dersom utsettelsen vil medføre endring av behandlingsdatoen i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter.

§ 22 skal lyde:

Presidentskapet fører tilsyn med at komiteene fastsetter frister for avgivelse av innstillingene, at fristene passer inn i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter, og at innstillingene blir avgitt i samsvar med fristene.

Presidentskapet kan innkalle komitélederne til møter om avgivelsesfristene og komiteenes arbeid med sakene. Etter at komitélederen har hatt anledning til å uttale seg, kan Presidentskapet fastsette en annen avgivelsesfrist enn komiteen har gjort eller fastsette frist i en sak hvor komiteen ikke har gjort dette.

Etter at den kongelige proposisjonen om statsbudsjettet er lagt fram for Stortinget, avgir Presidentskapet innstilling om fordelingen av budsjettkapitlene på de enkelte komiteer og om rammeområder, jf. § 19. Videre fastsetter Presidentskapet – etter at komitélederne har hatt anledning til å uttale seg – fristene for avgivelse av budsjettinnstillingene.

Skulle en innstilling fra en komité ikke være avgitt innen den frist som er fastsatt, kan Presidentskapet overføre saken til en annen komité eller føre saken opp på dagsordenen til behandling i Stortinget/Odelstinget uten at innstilling foreligger.

§ 24 annet ledd første punktum skal lyde:

Etter Presidentskapets bestemmelse blir Stortinget og avdelingene innkalt til møte ved oppslag i stortingsbygningen og ved at innkallingen gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form senest 24 timer før møtet.

§ 26 første ledd skal lyde:

Senest fredag innen kl. 15.00 bør program for Stortingets arbeid i uken etter slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form. Dette program gjelder hvilke dager det skal holdes møter, når møtene skal begynne, og om det er ventet kveldsmøte. Samtidig bør foreløpig saksliste for møtene slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form.

§ 26 annet ledd skal lyde:

I god tid før budsjettbehandlingen i Stortinget tar til, bestemmer Presidentskapet datoene for behandling av budsjettinnstillingene og kunngjør disse.

§ 29 første ledd skal lyde:

Grunnlovsforslag og private forslag – sammen med eventuell begrunnelse – skal snarest gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form.

§ 33 første ledd skal lyde:

I begynnelsen av henholdsvis høstsesjonen og vårsesjonen innhenter Presidentskapet en oversikt over de proposisjoner og meldinger som regjeringen akter å fremme.

§ 34 skal lyde:

Presidentskapet sørger for at det fortløpende gjøres tilgjengelig for Stortingets medlemmer en fortegnelse over alle saker som er tatt opp til behandling, med opplysning om når sakene er sendt vedkommende komité, om ordfører og når komiteene vil avgi innstilling.

§ 50 sjette og syvende ledd skal lyde:

I den etterfølgende debatt har først interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter. Deretter kan andre representanter få ordet en gang hver, med taletid på inntil fem minutter. Til slutt har interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter.

Behandlingen av interpellasjonen må ikke vare lenger enn en time og 30 minutter. Den taletid som eventuelt er brukt av statsministeren og andre statsråder enn den interpellasjonen er rettet til, teller ikke med.

§ 53 nr. 1 skal lyde:

1. Stortinget har i alminnelighet muntlig spørretime hver onsdag kl. 10.00 og ordinær spørretime annenhver onsdag etter den muntlige spørretimen. Presidentskapet kan beslutte at det en uke ikke skal holdes muntlig spørretime eller ordinær spørretime. I særlige tilfelle kan Presidentskapet beslutte at muntlig spørretime eller ordinær spørretime skal holdes på et annet tidspunkt.

§ 53 nr. 2 annet ledd første punktum skal lyde:

Representantene kan stille korte spørsmål – begrenset til to minutter – til et av de regjeringsmedlemmer som er til stede.

§ 53 nr. 2 tredje ledd annet punktum oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2005.

23. juni Nr. 878 2005

Forskrift om billigsalgsaksjoner for epler i 2005.

Fatsatt av Omsetningsrådet 23. juni 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 12. august 2005.

I

§ 1. Formål

Avsetningstiltaket billigsalgsaksjoner for epler skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. Informasjonsplikt

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta

i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. *Virkeområde*

Billigsalg kan settes i verk som markedsregulerende tiltak i medhold av jordbruksavtalens (jordbruksavtalen 2004/2005) pkt. 4.3. Vedtak om iverksettelse gjøres av Omsetningsrådets arbeidsutvalg etter forslag fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd.

§ 4. *Kvantum og sorter*

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal fremme forslag om kvantum, sorter, kvaliteter, priser og tidspunkt for billigsalget.

§ 5. *Kvot*

Engrosledd som tar imot epler direkte fra produsenter eller pakkerier er berettiget til kvote av det samlede kvantum som skal prisnedskrives ved billigsalget. Med engrosledd forstås omsetningsledd som i medhold av regler for tilskudd i grøntsektoren er godkjent som grossist.

§ 6. *Oppgaver*

De som er berettiget til kvote ved billigsalg og som ønsker å benytte denne rett, plikter å gi spesifiserte oppgaver over lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Oppgavene skal gis i den form og til de tider som Grøntprodusentenes Samarbeidsråd krever. Engrosleddene må akseptere at oppgaver over lagerbeholdninger blir kontrollert i den grad det anses nødvendig.

Med lagerbeholdning forstås det kvantum som engrosleddet har på eget lager av vedkommende vareslag og som er mottatt fra produsenter eller pakkerier samt det kvantum som engrosleddet har avtale med produsenter eller pakkerier om senere mottak av.

Ved gjennomføring av salgsaksjoner plikter de omsetningsledd som deltar i ordningen å følge de priser og bestemmelser som blir fastsatt for aksjoner.

§ 7. *Fordeling av kvantum*

Det samlede kvantum ved et billigsalg fordeles på kvoteberettigede som søker om kvote. Fordelingen foretas av Grøntprodusentenes Samarbeidsråd på grunnlag av siste lagertelling. Kvoter under 2.000 kg tildeles ikke.

§ 8. *Søknad*

Søknad om utbetaling av prisnedskrivningstilskudd sendes Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Frist for innsending av søknad om prisnedskrivningstilskudd er 1 – én – måned etter billigsalgperiodens utløp. Med søknaden skal følge gjenpart eller kopi av nummererte salgsdokumenter som viser salgsdato, vareslag, kvantum, kvalitet, pris og hvem som har mottatt varen. Salg av frukt som er innkjøpt til nedskrevet pris skal dokumenteres på samme måte som salg av egen kvote.

Prisnedskrivning utbetales for dokumentert salg til nedskrevet pris etter fradrag for kvantum innkjøpt til nedskrevet pris og oppad begrenset til den tildelte kvote.

§ 9. *Taushetsplikt, regnskap*

Grøntprodusentenes Samarbeidsråds ansatte som behandler søknader om prisnedskrivning, har taushetsplikt om de forretningsmessige forhold de blir kjent med gjennom behandling av søknader. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal avlegge regnskap for Omsetningsrådet innen 2 – to – måneder etter at billigsalget er avsluttet.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 18. juni 2004 nr. 1028 om billigsalgaksjoner for epler i 2004.

23. juni Nr. 879 2005

Forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2005.

Fastsatt av Omsetningsrådet 23. juni 2005 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 12. august 2005.

I

§ 1. *Formål*

Avsetningstiltaket reguleringslagring av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. *Informasjonsplikt*

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringsiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. Tilskudd

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan tilskudd gis til reguleringslagring av epler. Det er kun fruktlagre og produsenter som er godkjent av Statens landbruksforvaltning som kan delta i slik lagring. Nye lagringsverter som disponerer kjølelagerkapasitet til lagring av epler kan søke om godkjenning før 1. oktober 2005. Lagringsvert har ansvar for å påse at lagringen av epler skjer slik at Mattilsynets krav på dette området er tilfredsstillt, jf. krav i lov om matproduksjon og mattrygghet og i forskrift om næringsmiddelhygiene.

§ 4. Kvantum og sorter

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare klasse I av de sorter som er med i lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas pr. 16. og 30. i månedene oktober og november. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskudsberettiget.

§ 5. Oppgaver

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato pr. 16. oktober 2005 gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som Grøntprodusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådets arbeidsutvalg fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5.000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.

§ 6. Sats

For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse med kr 0,30 pr. kg for det laveste kvantumet av de to første telledatoene. Ved telledatoene 16. november og 30. november er satsen kr 0,45 pr. kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember.

§ 7. Søknad

Søknad om lagringstilskudd etter pkt. 5 sendes til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd som betaler tilskudd til lagringsvertene.

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd sender oppgave til Omsetningsrådet innen 1. februar påfølgende år.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 18. juni 2004 nr. 1029 om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2004.

23. juni Nr. 880 2005

Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2005.

Fastsatt av Omsetningsrådet 23. juni 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd. Kunngjort 12. august 2005.

I

§ 1. Formål

Avsetningstiltaket tilskudd ved fabrikklevering av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2. Informasjonsplikt

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Markedsaktører som ønsker å delta i markedsreguleringen av epler forplikter seg til å besvare spørsmål/oppgaver fra Grøntprodusentenes Samarbeidsråd knyttet til forhold som har betydning for reguleringen.

§ 3. Tilskudd

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan det gis epler av kvalitet kl. I som blir levert til fabrikk som industrifrukt, et tilskudd på inntil kr 1,25 pr. kg. Tilskudd på kr 1,25 pr. kg epler og fraktilskudd knyttet til gjennomføring av fabrikkleveringen, jf. § 7, har en økonomisk ramme på 5 millioner kroner.

§ 4. Vilkår

Tilskudsberettiget er yrkesprodusenter, fruktlagre, fruktsalgslag og grossister. For å få tilskudd må det leveres minst 2000 kg tilskudsberettiget vare. Leverandøren må selv gjøre avtale med mottaker (fabrikk) om levering.

§ 5. Innmelding

Epler av kvalitet kl. I som skal leveres til fabrikk skal på forhånd meldes til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd. Meldingen til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal inneholde oppgave over det kvantum som ønskes levert samt

angivelse av sort, kvalitet, sted og tid for levering. Grøntproducentenes Samarbeidsråd skal foreta kontroll av kvalitet og kvantum.

§ 6. *Søknad om tilskudd*

Søknad om tilskudd må sendes Grøntproducentenes Samarbeidsråd innen 1 måned etter at fabrikklevering er avsluttet for sesongen. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk. Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen. Det skal ikke utbetales tilskudd for varer som ikke er innmeldt til Grøntproducentenes Samarbeidsråd i samsvar med § 5.

Grøntproducentenes Samarbeidsråd sender samlet oppgave over fabrikklevering til Omsetningsrådet innen 1. mars.

§ 7. *Frakttilskudd*

Ved levering av epler etter denne forskriften, gis det et frakttilskudd på kr 0,10 pr. kg for transportlengder mellom 100 og 200 km, kr 0,20 pr. kg for transportlengder mellom 200 og 300 km og kr 0,30 pr. kg dersom transportlengden er over 300 km.

§ 8. *Søknad om frakttilskudd*

Søknad om frakttilskudd sendes Grøntproducentenes Samarbeidsråd. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk. Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 18. juni 2004 nr. 1030 om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2004.

9. aug. Nr. 881 2005

Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) m.m.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 9. august 2005 med hjemmel i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 13 og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 14, § 15, § 19, § 23, § 24, § 25, § 26, § 28 og § 32, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. § 2, § 4, § 5, § 5a, § 9 og § 31. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 93/53/EØF og direktiv 95/70/EØF). Kunngjort 12. august 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1785 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 22. desember 2004 med hjemmel i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 1, § 3, § 4, § 5, § 9, § 10, § 11, § 13, § 14 og § 17, lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 8, § 14, § 15, § 19, § 23, § 24, § 25, § 26, § 28 og § 32, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern § 30, jf. § 2, § 4, § 5, § 5a, § 9 og § 31. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 93/53/EØF og direktiv 95/70/EØF).

§ 4 bokstav e) skal lyde:

e) *Biomasse*: den til enhver tid stående biomasse av levende fisk (målt i kg eller tonn).

§ 4 nye bokstaver q) og r) skal lyde:

q) *Samdrift*: driftsform der to eller flere konsesjonsinnehavere har akvakulturdyrene i sameie på samme lokalitet.

r) *Samlokalisering*: driftsform der to eller flere konsesjonsinnehavere har akvakulturdyr på samme lokalitet, uten at akvakulturdyrene er i sameie.

§ 4 nåværende bokstaver q) til t) blir s) til v).

§ 7 første ledd skal lyde:

Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert beredskapsplan. Ved samdrift skal det foreligge en felles beredskapsplan.

§ 8 tredje ledd skal lyde:

Ved samlokalisering skal hver produksjonsenhet være merket med navnet på den konsesjonsinnehaver som eier akvakulturdyrene i produksjonsenheten.

§ 35 første ledd skal lyde:

Det skal til enhver tid foreligge en driftsplan for akvakulturanlegg i sjøvann. Ved samdrift skal det foreligge en felles driftsplan.

§ 36 skal lyde:

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 4 år. Ved samdrift skal det føres felles driftsjournal.

§ 37 nytt andre ledd skal lyde:

Ved samdrift skal driftsjournalen i stedet for opplysningene i første ledd bokstav a opplyse om hvilke konsesjonsinnehavere som driver i samdrift, hvilke konsesjoner som er omfattet og hvilken ideell andel av fisken som knytter seg til de ulike konsesjonene.

§ 40 nytt femte ledd skal lyde:

Ved samdrift skal det sendes inn felles rapport og melding.

§ 42 skal lyde:

Biomassen per konsesjon skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er fastsatt i tillatelsen i medhold av oppdrettsloven.

Summen av biomasse i konsesjoner tildelt innenfor samme art og tilhørende samme konsesjonsinnehaver innenfor en av Fiskeridirektoratets regioner utgjør ett biomassetak. Ved kontroll av maksimalt tillatt biomasse hos den enkelte konsesjonsinnehaver, legges biomassetaket til grunn. Ved samdrift vil den enkelte konsesjonsinnehavers ideelle andel av biomassen på lokaliteten inngå i biomasseberegningen i forhold til biomassetaket.

Biomassen på en lokalitet skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er klarert for lokaliteten i henhold til tillatelsen.

Fisk tilhørende ulike konsesjonsinnehavere skal ikke befinne seg i samme produksjonsenhet, med mindre konsesjonsinnehaverne driver i samdrift.

Ved samdrift og samlokalisering er de ulike konsesjonsinnehaverne solidarisk ansvarlige for overskridelse av lokalitetsbiomasse. Ved mistanke om brudd på maksimalt tillatt biomasse fastsatt i tillatelsen, kan Fiskeridirektoratet kreve oppveing av biomassen, eller annen fysisk måling av biomassen, for innehavers regning. Representant fra Fiskeridirektoratet skal kunne være til stede under oppveing.

Nye § 42a og § 42b skal lyde:

§ 42a. *Felles biomassetak for konsern*

Konsesjonsinnehavere innen samme konsern, jf. regnskapsloven § 1–3, kan etter søknad til Fiskeridirektoratets regionkontor innvilges et felles biomassetak. Felles biomassetak omfatter tillatt biomasse etter alle konsesjoner av samme type og samme art tilhørende søkerne innenfor en av Fiskeridirektoratets regioner.

Dokumentasjon på konserntilknytning må følge søknaden.

Retten til felles biomassetak faller bort dersom konserntilknytningen opphører. Dersom det skjer endringer i konserntilknytningen som er avgjørende for godkjenningen av det felles biomassetaket, skal det straks meldes fra om dette til Fiskeridirektoratets regionkontor.

Konsesjonsinnehavere med felles biomassetak er solidarisk ansvarlige for overskridelse av det felles biomassetaket.

Det er adgang til å melde seg ut av et felles biomassetak i løpet av et kalenderår. Utmeldt konsesjonsinnehaver kan ikke søke seg inn i et nytt eller eksisterende felles biomassetak i løpet av det samme kalenderåret.

§ 42b. *Samdrift*

Samdrift tillates kun for produksjon av matfisk av samme art og av samme type konsesjoner. Det er ikke tillatt med samdrift og samlokalisering på samme lokalitet.

Samdrift skal meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor senest en kalendermåned før iverksettelse. Meldingen skal inneholde opplysninger om:

- a) hvilke lokaliteter, hvilke konsesjoner og hvilke konsesjonsinnehavere som er omfattet av samdriften, og
- b) hvilken ideell andel av fisken som knytter seg til de ulike konsesjonene.

Endringer i forhold som nevnt i andre ledd bokstav a kan først iverksettes en kalendermåned etter at ny melding er kommet frem til Fiskeridirektoratets regionkontor. Endringer i forhold som nevnt i andre ledd bokstav b må senest fremkomme sammen med rapportering av samdriften etter § 40.

Meldinger etter andre ledd og tredje ledd første punktum må underskrives av alle konsesjonsinnehaverne som deltar i samdriften.

Ved samdrift er konsesjonsinnehaverne solidarisk ansvarlige for overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av oppdrettsloven, matloven og dyrevernsloven med mindre annet fremgår av den enkelte bestemmelse.

§ 48 første ledd skal lyde:

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 4 år.

§ 56 første ledd skal lyde:

Det skal foreligge en driftsjournal som skal oppbevares på akvakulturanlegget i minst 4 år.

§ 59 første ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i § 5, § 6 første ledd, § 7 første, tredje og fjerde ledd, § 8, § 10 første, tredje og fjerde ledd, § 13, § 15, § 29, § 30, § 31, § 32, § 33, § 34, § 35 med unntak av tredje ledd, § 36, § 37 bokstav a–f og h, § 38 første ledd bokstav a, b, c og g og andre ledd, § 39, § 40, § 42, § 42a, § 42b, § 46, § 48 første ledd og andre ledd bokstav a t.o.m. d, § 56 unntatt andre ledd bokstav d og § 57.

§ 60 første ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 59 første ledd, bortsett fra § 42a første og andre ledd.

II

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1798 om tildeling, endring og bortfall av konsesjoner og lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

Søknad etter § 33 andre ledd og melding etter § 33 tredje ledd sendes Fiskeridirektoratets regionkontor i den region der konsesjonen er hjemmehørende.

§ 33 skal lyde:

Klarering av lokalitet i en annen av Fiskeridirektoratets regioner enn den regionen der konsesjonen er hjemmehørende, tillates ikke.

Det kan etter søknad dispenseres fra forbudet i første ledd dersom samme konsesjonshaver eller ulike konsesjonsinnehavere innen samme konsern, jf. regnskapsloven § 1–3, har lokaliteter på begge sider av en regiongrense på en slik måte at forbudet vil slå særlig urimelig ut.

Dersom søknaden etter andre ledd gjelder ulike konsesjonsinnehavere innen samme konsern, jf. regnskapsloven § 1–3, må søker legge fram dokumentasjon på at de inngår i samme konsern. Forutsetningen for dispensasjon faller bort dersom de ulike konsesjonsinnehaverne ikke lenger er i samme konsern i dispensasjonstiden. Konsesjonsinnehaverne plikter å melde fra om dette.

Første ledd gjelder ikke konsesjon for oppdrett av matfisk av laks, ørret og regnbueørret til forsøks-, forsknings- og undervisningsformål.

§ 37 nytt andre ledd skal lyde:

Første ledd gjelder også for ulike konsesjonsinnehavere innen samme konsern. Konsesjonsinnehaverne må legge fram dokumentasjon på at de inngår i samme konsern på meldingstidspunktet. Både konsesjonsinnehavere som allerede har konsesjoner tilknyttet den aktuelle lokalitet og nye konsesjonsinnehavere må underskrive meldingen.

§ 37 nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

III

I forskrift 21. desember 2001 nr. 1597 om innkreving av gebyrer til statskassen for offentlige oppgaver i forbindelse med oppdretts- og havbeitevirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt femte ledd skal lyde:

Det skal ikke betales gebyr for søknad etter forskrift 22. desember 2004 nr. 1785 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 42a.

IV

Endringene trer i kraft 1. oktober 2005.

10. aug. Nr. 882 2005

Forskrift om endring i forskrift om fastsettelse av nedsatte tollsatser ved import av industrielt bearbejdede jordbruksvarer.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 10. august 2005 med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 5, samt delegeringsvedtak 30. juni 1995 nr. 600. Kunngjort 12. august 2005.

I

I forskrift 21. desember 2001 nr. 1647 om fastsettelse av nedsatte tollsatser ved import av industrielt bearbejdede jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 9 skal lyde:

For tollnedsettelse ved import av ferdigvarer i henhold til § 7 og § 8 skal råvaredeklarasjon sendes til Statens landbruksforvaltning.

Det prosentvise råvareinnholdet skal dokumenteres. Som dokumentasjon kan godtas: Datablad fra produsent som

viser råvareinnholdet/resepten for varen, emballasjen eller kopi av emballasjen for varen som viser råvareinnholdet, vareprøve der råvareinnholdet fremgår, eller laboratorieanalyser bekostet av importør.

Importør er ansvarlig for at opplysninger gitt til Statens landbruksforvaltning er korrekte.

Ny § 9a skal lyde:

§ 9a. Gyldighetsperiode for tollnedsettelse

Vedtak om tollnedsettelse etter dette kapitlet gis tidligst gyldighet fra den dato søknaden er registrert innkommet i Statens landbruksforvaltning. Vedtaket må foreligge på det tidspunkt en fullstendig utfylt tolldeklarasjon er mottatt av tollvesenet.

Vilkåret i første ledd andre punktum kan fravikes når det avdekkes feil ved fortollingen. Det er en forutsetning at importøren kan fremlegge den dokumentasjon som er nødvendig for vurdering og fastsettelse av nedsatt tollsats etter importtidspunktet. Tollsatsen vil i slike tilfeller settes 20% høyere enn nedsatt tollsats ville vært på fortollingstidspunktet dersom varen hadde vært korrekt fortollet og tollmelding hadde vært utstedt. Dersom tollsatsen hadde vært null fastsettes den skjønnsmessig i hvert enkelt tilfelle.

§ 11 skal lyde:

Statens landbruksforvaltning kan etter skriftlig søknad og i henhold til § 13 til § 15 innvilge individuell tollnedsettelse i forhold til tariffbestemt innførselstoll.

Det må i søknaden blant annet opplyses om følgende: importørens navn, adresse og telefonnummer, importørens organisasjonsnummer, innsatsvarens varenummer, varebeskrivelse og navn på varen, mengde det søkes tollfritak for og importperioden det søkes for, samt opprinnelsesland og eksportørens navn og adresse.

Vedtak om tollnedsettelse etter dette kapitlet gis tidligst gyldighet fra den dato søknaden er registrert innkommet i Statens landbruksforvaltning. Vedtaket må foreligge på det tidspunkt en fullstendig utfylt tolldeklarasjon er mottatt av tollvesenet.

Vilkåret i tredje ledd siste punktum kan fravikes når det avdekkes feil ved fortollingen. Det er en forutsetning at importøren kan fremlegge den dokumentasjon som er nødvendig for vurdering og fastsettelse av nedsatt tollsats etter importtidspunktet. Tollsatsen vil i slike tilfeller settes 20% høyere enn nedsatt tollsats ville vært på fortollingstidspunktet dersom varen hadde vært korrekt fortollet og tollmelding hadde vært utstedt. Dersom tollsatsen hadde vært null fastsettes den skjønnsmessig i hvert enkelt tilfelle.

§ 12 oppheves.

I «Vedlegg 3. Varenummer med råvareavhengig toll» tilføyes følgende varenumre:

<i>Varenummer</i>	<i>Beregningsmetode</i>
20.08.9903	MX
21.06.9060	MX

II

Endringene trer i kraft straks.

10. aug. Nr. 883 2005

Forskrift om endring i generell forskrift for produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppspleieprodukter.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 10. august 2005 med hjemmel i lov 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med kosmetikk og kroppspleieprodukter, samt delegeringsvedtak 26. mars 1990 nr. 1227. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XVI nr. 1 (direktiv 2004/88/EF og direktiv 2005/9/EF). Kunngjort 12. august 2005.

I

I generell forskrift 26. oktober 1995 nr. 871 for produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppspleieprodukter gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XVI nr. 1 (direktiv 76/768/EØF) tilføyes følgende endringsdirektiver:

direktiv 2004/88/EF
direktiv 2005/9/EF

I vedleggene er det foretatt endringer. Vedleggene kan fås ved henvendelse til: Mattilsynet, Felles postmottak, Postboks 383, 2381 Brumunddal, E-post: <mailto:postmottak@mattilsynet.no>, Kontakttelefon: 06040, eller leses på Mattilsynets hjemmesider: <http://www.mattilsynet.no/>

II

Endringene trer i kraft straks.

18. feb. Nr. 888 2005**Vedtak om supplerer av Verneplan for vassdrag.**

Kunngjøring fra Olje- og energidepartementet av stortingsvedtak 18. februar 2005 med hjemmel i lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) kapittel 5, jf. St.prp.nr.75 (2003–2004) og Innst.S.nr.116 (2004–2005). Kunngjort 19. august 2005.

I

Følgende vassdrag tas inn i Verneplan for vassdrag:

<i>Objekt</i>	<i>Fylke</i>	<i>Vassdrag</i>
002/29	Hedmark	Imsa
002/30		Sølva
002/31		Tunna
002/13	Oppland	Tora
002/32		Glitra
002/34		Måråi
002/35		Åfåtgrovi
002/14		Jora
012/1	Buskerud	Nedalselva
015/10	Vestfold	Dalelva
016/8	Telemark	Kåla
016/9		Rauda
016/11		Digeråi
020/3	Aust-Agder	Tovdalsvassdraget ovenfor Herefossfjorden
022/5	Vest-Agder	Kosåna
025/1		Litleåna ovenfor Eftestøl
027/2	Rogaland	Bjerkreimsvassdraget
–		Åbødalsvassdraget
059/1	Hordaland	Rylandselva
060/1		Loneelvi
062/2		Øvstedalsvassdraget
063/1		Hesjedalsvassdraget
–		Vaulo m/Langfossen og Saltåna
071/2	Sogn og Fjordane	Nærøydalselvi med unntak av sideelva Jordalselvi
073/1		Erdalselvi
082/4		Sørebøelva i Guddalsvassdraget
084/1		Nausta
103/1	Møre og Romsdal	Måna
121/1	Sør-Trøndelag	Svorka
123/5		Hena
123/2		Homla
133/1		Nordelva
127/2	Nord-Trøndelag	Verdalsvassdraget
128/2		Jørstadelva
139/7		Nesåa
141/1		Kvistaelva
142/1		Kongsmoelva m/Nordfolda
144/2	Nordland	Urdvollelva
156/2		Glomdalselva
161/1		Beiarelva
162/2		Lakselva (Misvær)
166/1		Laksåga (Rago)
171/1		Forsaelva
175/2		Østervikelva
177/4		Sneiselva
185/3		Nykvågvassdraget
197/2	Troms	Straumselva
211/3	Finnmark	Sør-Tverrfjordvassdraget
213/2		Skillefjordelva

II

Vernegrensene for følgende vassdrag justeres i tråd med det som er beskrevet i St.prp.nr.75 (2003–2004) og Innst.S.nr.116 (2004–2005):

<i>Objekt</i>	<i>Fylke</i>	<i>Vassdrag</i>
016/6	Telemark	Lifjellområdet
017/1		Bamble-Solum-Drangedal
017/3		Rørholtfjorden
016/2		Området mellom Seljordsvatn og Flåvatn

III

Vedtaket trer i kraft straks.

6. juli Nr. 889 2005**Forskrift om endring i forskrift om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 6. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, samt delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 (forordning (EF) nr. 1875/2004, forordning (EF) nr. 1851/2004 og forordning (EF) nr. 1646/2004). Kunngjort 19. august 2005.

I

I forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 tilføyes følgende endringsforordninger: forordning (EF) nr. 1646/2004, forordning (EF) nr. 1851/2004, forordning (EF) nr. 1875/2004.

§ 2 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XIII nr. 14, forordning (EØF) nr. 2377/90 om fremgangsmåten i Fellesskapet for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, med følgende endringsforordninger, gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av vedlegg II, protokoll 1 til EØS-avtalen og EØS-avtalen for øvrig:

- Forordning (EØF) nr. 762/92
- Forordning (EØF) nr. 675/92
- Forordning (EØF) nr. 3093/92
- Forordning (EØF) nr. 895/93
- Forordning (EØF) nr. 2901/93
- Forordning (EØF) nr. 3425/93
- Forordning (EØF) nr. 3426/93
- Forordning (EF) nr. 955/94
- Forordning (EF) nr. 1430/94
- Forordning (EF) nr. 2701/94
- Forordning (EF) nr. 2703/94
- Forordning (EF) nr. 3059/94
- Forordning (EF) nr. 1102/95
- Forordning (EF) nr. 1441/95
- Forordning (EF) nr. 1442/95
- Forordning (EF) nr. 1798/95
- Forordning (EF) nr. 2796/95
- Forordning (EF) nr. 2804/95
- Forordning (EF) nr. 281/96
- Forordning (EF) nr. 282/96
- Forordning (EF) nr. 1140/96
- Forordning (EF) nr. 1147/96
- Forordning (EF) nr. 1311/96
- Forordning (EF) nr. 1312/96
- Forordning (EF) nr. 1433/96
- Forordning (EF) nr. 1742/96
- Forordning (EF) nr. 1798/96
- Forordning (EF) nr. 2010/96

Forordning (EF) nr. 2017/96
Forordning (EF) nr. 2034/96
Forordning (EF) nr. 17/97
Forordning (EF) nr. 211/97
Forordning (EF) nr. 270/97
Forordning (EF) nr. 434/97
Forordning (EF) nr. 716/97
Forordning (EF) nr. 748/97
Forordning (EF) nr. 749/97
Forordning (EF) nr. 1836/97
Forordning (EF) nr. 1837/97
Forordning (EF) nr. 1838/97
Forordning (EF) nr. 1850/97
Forordning (EF) nr. 121/98
Forordning (EF) nr. 426/98
Forordning (EF) nr. 613/98
Forordning (EF) nr. 1000/98
Forordning (EF) nr. 1076/98
Forordning (EF) nr. 1191/98
Forordning (EF) nr. 1568/98
Forordning (EF) nr. 1569/98
Forordning (EF) nr. 1570/98
Forordning (EF) nr. 1916/98
Forordning (EF) nr. 1917/98
Forordning (EF) nr. 1958/98
Forordning (EF) nr. 2560/98
Forordning (EF) nr. 2686/98
Forordning (EF) nr. 2692/98
Forordning (EF) nr. 2728/98
Forordning (EF) nr. 508/1999
Forordning (EF) nr. 804/1999
Forordning (EF) nr. 593/1999
Forordning (EF) nr. 954/1999
Forordning (EF) nr. 997/1999
Forordning (EF) nr. 998/1999
Forordning (EF) nr. 1308/1999
Forordning (EF) nr. 1942/1999
Forordning (EF) nr. 1943/1999
Forordning (EF) nr. 1931/1999
Forordning (EF) nr. 2385/1999
Forordning (EF) nr. 2393/1999
Forordning (EF) nr. 2593/1999
Forordning (EF) nr. 2728/1999
Forordning (EF) nr. 2757/1999
Forordning (EF) nr. 2758/1999
Forordning (EF) nr. 1286/2000
Forordning (EF) nr. 1295/2000
Forordning (EF) nr. 1960/2000
Forordning (EF) nr. 2391/2000
Forordning (EF) nr. 2338/2000
Forordning (EF) nr. 2535/2000
Forordning (EF) nr. 2908/2000
Forordning (EF) nr. 807/2001
Forordning (EF) nr. 749/2001
Forordning (EF) nr. 750/2001
Forordning (EF) nr. 1274/2001
Forordning (EF) nr. 1322/2001
Forordning (EF) nr. 1478/2001
Forordning (EF) nr. 1553/2001
Forordning (EF) nr. 1680/2001
Forordning (EF) nr. 2584/2001
Forordning (EF) nr. 1815/2001

Forordning (EF) nr. 1879/2001
Forordning (EF) nr. 2162/2001
Forordning (EF) nr. 77/2002
Forordning (EF) nr. 1181/2002
Forordning (EF) nr. 868/2002
Forordning (EF) nr. 869/2002
Forordning (EF) nr. 1530/2002
Forordning (EF) nr. 1752/2002
Forordning (EF) nr. 1937/2002
Forordning (EF) nr. 61/2003
Forordning (EF) nr. 544/2003
Forordning (EF) nr. 665/2003
Forordning (EF) nr. 739/2003
Forordning (EF) nr. 1029/2003
Forordning (EF) nr. 1490/2003
Forordning (EF) nr. 1873/2003
Forordning (EF) nr. 2011/2003
Forordning (EF) nr. 2145/2004
Forordning (EF) nr. 324/2004
Forordning (EF) nr. 546/2004
Forordning (EF) nr. 1101/2004
Forordning (EF) nr. 1646/2004
Forordning (EF) nr. 1851/2004
Forordning (EF) nr. 1875/2004.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. aug. Nr. 890 2005

Forskrift om endring i forskrift om flyteutstyr om bord på fritidsfartøy.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 1. august 2005 med hjemmel i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 38, jf. delegeringsvedtak 27. november 1998 nr. 1095 og delegeringsvedtak 1. desember 1998 nr. 4532. Kunngjort 19. august 2005.

I

I forskrift 8. mai 1995 nr. 409 om flyteutstyr om bord på fritidsfartøy gjøres følgende endring:

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 8. mai 1995 med hjemmel i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 38, jf. delegeringsvedtak 27. november 1998 nr. 1095 og delegeringsvedtak 1. desember 1998 nr. 4532.

II

Endringen trer i kraft straks.

12. aug. Nr. 891 2005

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Fastsatt av Vegdirektoratet 12. august 2005 har med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 19. august 2005.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endring:

§ 39–10 skal lyde:

Bil skal ha store kjennemerker. De kan være smale eller høye.

Lisensiert rallybil som er fritatt for engangsavgift/tilleggsavgift, skal ha lite kjennemerke. Det kan være smalt eller høyt.

Bil kan benytte lite kjennemerke bak, dersom det fra fabrikanten ikke er avsatt plass nok til stort kjennemerke.

Bestemmelsen i tredje ledd trer i kraft 31. mai 2005.

For lite kjennemerke tildelt før 31. mai 2005 gjelder følgende forutsatt at dette er anmerket i vognkortet; bil som originalt ikke har plass nok for stort kjennemerke på det stedet fabrikanten har avsatt for dette, kan bruke lite kjennemerke, smalt eller høyt. Dersom slik bil originalt har plass til stort kjennemerke foran eller bak der fabrikanten har avsatt plass til dette, skal slikt kjennemerke brukes der.

Bestemmelsen i femte ledd trer i kraft 1. oktober 2001.

II

Endringen trer i kraft straks.

12. aug. Nr. 892 2005

Forskrift om endring i forskrifter etter lov om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) – omhjemling av forskriftene.

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 12. august 2005 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 2, § 12, § 13 og § 18, lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 58A og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13. Kunngjort 19. august 2005.

I

Følgende forskrifter skal ha hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13:

- Forskrift 5. desember 1990 nr. 950 om mobilitetsfremmende stønad gjennom Aetat.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1546 om tilskudd til omstilling av arbeidssamvirker og produksjonsverksteder.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1609 om tilskudd til jobbskapingprosjekter.
- Forskrift 26. september 2002 nr. 1061 om forsøk med konkurranse om arbeidsformidling.

II

Følgende forskrifter skal ha hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13 og lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 58A:

- Forskrift 23. juni 2000 nr. 682 om tilskudd av lengre varighet for personer med redusert arbeidsevne som følger av lidelser med variabelt forløp.
- Forskrift 14. desember 2001 nr. 1458 om lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1544 om arbeidsmarkedstiltak.

III

Følgende forskrift skal ha hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13, lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 58A og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13:

- Forskrift 27. desember 2004 nr. 1838 om uførepensjon brukt som lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.

IV

Følgende forskrift skal ha hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 2, § 12 og § 13:

- Forskrift 22. desember 1997 nr. 1461 om stønad under opplæring i norsk og norsk samfunnskunnskap av helsepersonell i utlandet med sikte på formidling til Norge.

V

Følgende forskrift skal ha hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 18:

- Forskrift 30. april 1997 nr. 388 om unntak fra plikten til å gi melding om vedtak ved stans i utbetaling av dagpenger under arbeidsløshet og attføringspenger.

VI

Endringene trer i kraft straks.

12. aug. Nr. 893 2005**Forskrift om unntak fra lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 26 første ledd.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 12. august 2005 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 26 andre ledd. Kunngjort 19. august 2005.

I

§ 1. Virksomhet som formidler au-pair, er unntatt fra forbudet i arbeidsmarkedsloven § 26 første ledd.

II

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 24. januar 2003 nr. 60 om unntak fra lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting § 26 fjerde ledd.

16. aug. Nr. 894 2005**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.**

Fastsatt av Finansdepartementet 16. august 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18-3 fjerde ledd annet punktum. Kunngjort 19. august 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 18-8-2 oppheves.

Nåværende § 18-8-3 til § 18-8-6 blir § 18-8-2 til § 18-8-5.

§ 18-8-3 skal lyde:

§ 18-8-3. *Normrente for friinntekt, for fremføring av negativ grunnrenteinntekt og for tilbakeføring av negativt skattegrunnlag ved realisasjon*

Rentesatsen etter skatteloven § 18-3 tredje ledd b settes til renten etter § 18-8-1 tillagt 4 prosentpoeng. Renten etter skatteloven § 18-3 fjerde ledd annet punktum settes til renten etter § 18-8-1 tillagt 4 prosentpoeng, korrigert til renten etter skatt.

§ 18-8-5 skal lyde:

§ 18-8-5. *Avrunding av renten*

Renten etter § 18-8-1 og inflasjonen etter § 18-8-4 avrundes til nærmeste hundredels prosentpoeng. Rentene etter § 18-8-2 til § 18-8-4 avrundes til nærmeste tiendels prosentpoeng.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

17. aug. Nr. 895 2005**Forskrift om opphevelse av forskrift om forskotteringsfondet for arbeidsformidlingens yrkeshemmede arbeidssøkere.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 17. august 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 og stortingsvedtak. Kunngjort 19. august 2005.

I

Forskrift 1. oktober 1985 nr. 1801 om forskotteringsfondet for arbeidsformidlingens yrkeshemmede arbeidssøkere oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

18. aug. Nr. 896 2005**Forskrift om endring i forskrift om forsøksvirksomhet for reaktivisering av uførepensjonister.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 18. august 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13 tredje ledd. Kunngjort 19. august 2005.

I

I forskrift 18. september 2001 nr. 1083 om forsøksvirksomhet for reaktivisering av uførepensjonister gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder for uførepensjonister som har fått innvilget uførepensjon 31. desember 2003 eller tidligere. Forskriften kommer likevel ikke til anvendelse for uførepensjonister som inngår i forskrift om uførepensjon brukt som lønnstilskudd ved reaktivering av uførepensjonister til ordinært arbeid.

II

Endringen trer i kraft straks.

6. juni Nr. 897 2005**Forskrift om endring i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 6. juni 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 første ledd bokstav h. Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 7. mars 2003 nr. 290 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel gjøres følgende endring:

§ 9 femte ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Har ektefellen til medlem som får stønad til kjøretøy i gruppe 2 bil som er nødvendig i tillegg til det innvilgede kjøretøyet, for eksempel i forbindelse med sitt arbeid, skal bare halvparten av ektefellenes samlede inntekt legges til grunn.

II

Endringen trer i kraft 1. september 2005.

16. juni Nr. 898 2005**Vedtak om grunnbeløpet i folketrygda.**

Kunngjøring frå Arbeids- og sosialdepartementet av stortingsvedtak 16. juni 2005 med heimel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 1–4. Kunngjort 23. august 2005.

Grunnbeløpet i folketrygda blir sett til kr 60.699,- med verknad frå 1. mai 2005.

8. juli Nr. 899 2005**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 8. juli 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 bokstav i. Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk gjøres følgende endring:

§ 3 nr. 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Hvis det er fastslått at medlemmets medisinske tilstand og behovet for hjelpemiddel er uendret, kan medlemmets fastlege forlenge gyldighetstiden med inntil fem år for en fullmakt gitt av en godkjent rekvirent. Hvis rekvirenten opprinnelig har gitt fullmakt for en periode på inntil ti år kan fastlegen forlenge gyldighetstiden med inntil ti år.

II

Endringen trer i kraft 1. september 2005.

18. aug. Nr. 900 2005**Forskrift om endring i forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 18. august 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven) § 5, jf. delegeringsvedtak 16. april 2004 nr. 630. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIV nr. 11c (forordning (EF) nr. 611/2005). Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen gjøres følgende endringer:

I del II kapittel XI A skal fotnoten til kapitteloverskriften lyde:

- 1 EØS-avtalens artikler er gjennomført i norsk rett ved lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. Bestemmelsene i dette kapittel inntatt ved forskrift 1. juni 2000 nr. 555 svarer til endringene i EØS-avtalens vedlegg XIV pkt. G nr. 11c, inntatt ved EØS-komiteens beslutning nr. 49/2000 av 31. mai 2000, forordning (EF) nr. 823/2000 av 19. april 2000, kunngjort i EFT L 100 av 20. april 2000, s. 24 og forordning (EF) nr. 463/2004 av 12. mars 2004, kunngjort i EUT L 77 av 13. mars 2004, s. 23. Endringene i dette kapittel ved forskrift 18. august 2005 nr. 900 svarer til EØS-komiteens beslutning nr. 106/2005 av 8. juli 2005 og forordning (EF) nr. 611/2005 av 20. april 2005, kunngjort i EUT L 101 av 21. april 2005, s. 10, rettet ved EUT L 103 av 22. april 2005, s. 41.

I del II kapittel XI A inntas innledningen til forordning (EF) nr. 611/2005 etter nåværende innledning til kapittel XI A og skal lyde:

[Innledning til forordning (EF) nr. 611/2005 av 20. april 2005 om endring av forordning (EF) nr. 823/2000 om anvendelse av traktatens artikkel 81 nr. 3 på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden mellom rederier som driver linjefart (konsortier):

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 479/92 av 25. februar 1992 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden mellom rederier som driver linjefart (konsortier),¹ særlig artikkel 1,

etter å ha offentliggjort et utkast til denne forordning,²

etter å ha rådspurt Den rådgivende komité for konkurransesaker, og
ut fra følgende betraktninger:

1. Kommisjonsforordning (EF) nr. 823/2000³ gir linjefartkonsortier et generelt unntak fra forbudet i traktatens artikkel 81 nr. 1 på visse vilkår.
2. Forordning (EF) nr. 823/2000 utløper 25. april 2005. Kommisjonens erfaringer med anvendelsen av forordningen har vist at begrunnelsene for et gruppeunntak for konsortier fortsatt er gyldige. Anvendelsen av forordning (EF) nr. 823/2000 bør derfor forlenges med ytterligere fem år.
3. I visse henseender er imidlertid bestemmelsene i forordning (EF) nr. 823/2000 ikke i tilstrekkelig grad tilpasset gjeldende praksis i bransjen. Det bør derfor foretas visse mindre endringer slik at forordning (EF) nr. 823/2000 blir mer hensiktsmessig, i påvente av resultatet av vurderingen av rådsforordning (EØF) nr. 4056/86 av 22. desember 1986 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelse av traktatens artikkel 85 og 86 på sjøtransport,⁴ da det kan bli nødvendig å foreta større endringer.
4. I forordning (EF) nr. 823/2000 er det fastsatt at konsortiumavtalen skal gi hvert medlem av konsortiet rett til å trekke seg fra konsortiet uten økonomiske sanksjoner eller andre former for sanksjoner, forutsatt at visse vilkår om forhåndsvarsling er oppfylt. Erfaringsmessig er det uklart hvordan denne bestemmelsen skal tolkes i de tilfeller der konsortiumavtalen trer i kraft tidligere enn den dag da linjefarten faktisk igangsettes, f.eks. når fartøyer ikke er tilgjengelige eller fortsatt er under bygging. Det bør derfor innføres særlige bestemmelser som tar høyde for denne situasjonen.
5. Det er berettiget at konsortiene søker sikkerhet for nyinvesteringer i eksisterende linjefart. Partene i en konsortiumavtale bør derfor også ha mulighet til å innføre en klausul om «ikke-oppsigelse» dersom partene i en eksisterende konsortiumavtale har avtalt å gjøre betydelige nyinvesteringer og kostnadene ved disse nyinvesteringene berettiger en ny klausul om «ikke-oppsigelse».
6. I forordning (EF) nr. 823/2000 er det fastsatt at unntaket forutsetter at visse vilkår oppfylles, blant annet at det er effektiv priskonkurranse mellom medlemmene av den konferanse der konsortiet driver virksomhet, fordi konferanseavtalen gir medlemmene uttrykkelig tillatelse til uavhengig fastsettelse av alle fraktrater i konferansetariffen. Kommisjonen er blitt gjort oppmerksom på at uavhengig fastsettelse av fraktrater ikke lenger kan anses å være gjeldende markedspraksis. Derimot spiller individuelle fortrolige avtaler stadig større rolle for forskjellige linjefarter. Slike fortrolige avtaler kan også føre til effektiv konkurranse mellom medlemmene i en linjekonferanse. Forekomsten av individuelle fortrolige avtaler bør derfor anses som en indikator på at det eksisterer effektiv priskonkurranse mellom medlemmene av konferansen.
7. Forordning (EF) nr. 823/2000 bør derfor endres –]

1 EFT L 55 av 29.2.1992, s. 3. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 1/2003 (EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1).

2 EUT C 233 av 30.9.2003, s. 8.

3 EFT L 100 av 20.4.2000, s. 24. Forordningen sist endret ved tiltredelsesakten av 2003.

4 EFT L 378 av 31.12.1986, s. 4. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 1/2003 (EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1).

Følgende endringer gjøres i artiklene:

1. I artikkel 2 skal nytt nr. 6 og 7 lyde:
 - «6) «linjefartens begynnelse»: datoen da det første fartøyet settes i trafikk på linjen eller, såframt det er foretatt betydelige nyinvesteringer, datoen da det første fartøyet settes i trafikk i henhold til vilkårene som er en direkte følge av den betydelige nyinvesteringen,
 - 7) «betydelig nyinvestering»: en investering som fører til bygging, innkjøp eller langsiktig befraktning av et nytt fartøy som er spesielt utformet, nødvendig og viktig for driften av linjen, og som utgjør minst halvparten av den samlede investeringen konsortiets medlemmer har foretatt i forbindelse med den felles sjøtransporttjeneste som tilbys av konsortiet.»
2. I artikkel 5 skal bokstav a) lyde:
 - «a) det er effektiv priskonkurranse mellom medlemmer av den konferanse der konsortiet driver virksomhet, fordi konferanseavtalen i henhold til en lovfestet eller ikke-lovfestet plikt gir medlemmene uttrykkelig tillatelse til uavhengig fastsettelse av alle fraktrater i konferansetariffen og/eller til å inngå individuelle fortrolige avtaler,»
3. I artikkel 8 skal bokstav b) lyde:
 - «b) konsortiumavtalen skal gi hvert medlem av konsortiet rett til å trekke seg fra konsortiet uten økonomiske eller andre former for sanksjoner, f.eks. en forpliktelse til ikke lenger å utøve transportvirksomhet i fartsområdet, eventuelt i tilknytning til en forpliktelse til å gjenoppta virksomheten først etter utløpet av en bestemt frist. Retten skal være betinget av at det gis et varsel høyst seks måneder på forhånd, men varselet kan gis først etter et innledende tidsrom på 18 måneder fra ikrafttredelsesdatoen for konsortiumavtalen eller avtalen om å foreta en betydelig nyinvestering i den felles sjøtransporttjenesten. Dersom avtalen trer i kraft før linjefarten igangsettes, skal det innledende tidsrommet være på høyst 24 måneder fra ikrafttredelsesdatoen for konsortiumavtalen eller avtalen om å foreta en betydelig nyinvestering i den felles sjøtransporttjenesten.
For sterkt integrerte konsortier med resultatfellesskap og/eller store investeringer som følge av at medlemmene har kjøpt eller befraktet fartøy med sikte på å opprette konsortiet, skal varselet gis høyst seks måneder på forhånd, men det kan gis først etter et innledende tidsrom på 30 måneder fra ikrafttredelsesdatoen for konsortiumavtalen eller avtalen om å foreta en betydelig nyinvestering i den felles sjøtransporttjenesten. Dersom avtalen trer i kraft før linjefarten igangsettes, skal det innledende tidsrommet være på høyst 36 måneder fra ikrafttredelsesdatoen for konsortiumavtalen eller avtalen om å gjøre en betydelig nyinvestering i den felles sjøtransporttjenesten.»
4. I artikkel 14 annet ledd endres «25. april 2005» til «25. april 2010».

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra 9. juli 2005.

19. aug. Nr. 901 2005

Ikrafttredelse av lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet).

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med hjemmel i lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet) del II nr. 1. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 23. august 2005.

Lov 25. juni 2004 nr. 53 om endringer i rettergangslovgivningen m.m. (organiseringen av den sivile rettspleie på grunnplanet) trer i kraft 1. januar 2006.

19. aug. Nr. 902 2005

Vedtak om endring i instruks om Forsvarets bistand til politiet.

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med hjemmel i Kongens instruksjonsmyndighet. Fremmet av Forsvarsdepartementet. Kunngjort 23. august 2005.

I

I instruks 28. februar 2003 nr. 220 om Forsvarets bistand til politiet gjøres følgende endringer:

§ 3 tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 11 første ledd skal lyde:

Politimesteren skal rette sin anmodning om bistand til FOHK.

§ 11 tredje ledd skal lyde:

FOHK sørger for at det så raskt som mulig blir tatt stilling til politimesterens anmodning, i samsvar med de til enhver tid gjeldende retningslinjer.

§ 16 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) Forhåndsvarsle FOHK dersom saken haster.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. aug. Nr. 903 2005

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 19. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 19. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2005/619/EF). Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 13. februar 2004 nr. 368 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke tredjeland i forbindelse med utbrudd av aviær influensa

EØS-henvisningen i hjemmelfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2004/122/EF, vedtak 2004/606/EF, vedtak 2005/194/EF, vedtak 2005/390/EF og vedtak 2005/619/EF).

§ 1 skal lyde:

Formålet med denne forskrift er å forebygge spredning av aviær influensa i forbindelse med innførsel fra Kambodsja, Indonesia, Laos, Pakistan, Kina med Hongkong, Thailand, Vietnam, Malaysia, Nord-Korea, Russland og Kasakhstan.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. aug. Nr. 904 2005

Ikraftsettning av lov 17. juni 2005 nr. 80 om endringer i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer.

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med heimel i lov 17. juni 2005 nr. 80 om endringer i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer del II første ledd. Fremja av Fiskeri- og kystdepartementet. Kunngjort 23. august 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 80 om endringer i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer skal gjelde frå 1. september 2005.

19. aug. Nr. 905 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer.

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med hjemmel i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer § 2, § 3, § 6, § 7 og § 8. Fremmet av Fiskeri- og kystdepartementet. Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 22. mars 1991 nr. 157 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer gjøres følgende endringer:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Registrering av eksportører

Det er forbudt å eksportere fisk og fiskevarer uten at eksportøren er registrert i Eksportutvalget for fisk AS (Eksportutvalget), sitt register over eksportører som har rett til å eksportere fisk og fiskevarer. Virksomheter som søker om å bli registrert skal registreres dersom den årlige avgiften til Eksportutvalget er betalt, jf. § 4 første ledd

punkt 1. Eksportutvalget kan i særlige tilfeller dispensere fra kravet om registrering. Enkeltvedtak fattet av Eksportutvalget etter denne paragraf kan påklages til Fiskeri- og kystdepartementet.

§ 2. Sletting av eksportører fra registeret

Eksportutvalget sletter registrerte eksportører fra registeret dersom den årlige avgiften ikke blir betalt. Enkeltvedtak Eksportutvalget treffer etter denne paragraf kan påklages til Fiskeri- og kystdepartementet.

§ 3 tredje ledd skal lyde:

Fiskeri- og kystdepartementet kan dispensere fra vedtak som er gjort i medhold av denne paragraf.

§ 4, § 5, § 6, § 7 og § 8 skal lyde:

§ 4. Årlig avgift og markedsavgift

Til finansiering av de oppgaver som fremgår av § 6 i denne forskrift skal det svares en årlig avgift og en markedsavgift.

1. Registrerte eksportører skal svare en årlig avgift på kroner 15.000 til Eksportutvalget. Eksportører av ferskvannsfisk svarer en årlig avgift på 30% av ordinær avgift. Ved første gangs registrering svares en avgift for to år på forskudd. Innbetalt avgift kan ikke kreves tilbakebetalt. Avgiftsnivået er upåvirket av når i året registreringen finner sted.
2.
 - a) Det skal svares en markedsavgift på 3 promille av fob-verdien av eksportert fisk og fiskevarer, med unntak av produkter nevnt i bokstav b, d og e.
 - b) Det skal svares en markedsavgift på 7,5 promille av fob-verdien for laks og ørret og produkter av disse med unntak av produkter som nevnt i bokstav c og d.
 - c) For røkt laks og ørret skal det svares markedsavgift etter bokstav a.
 - d) Det skal svares en markedsavgift på 2 promille av fob-verdien for varer som kommer inn under tolltariffens kap. 16.04 – fisk, tilberedt eller konservert, og kap. 16.05 – krepsdyr og bløtdyr, tilberedt eller konservert.
 - e) Det skal svares en markedsavgift på 7,5 promille av fob-verdien for tørrfisk, klippfisk og saltfisk (herunder saltfilét) samt produkter av disse, med unntak av tørkede fiskehoder som svarer markedsavgift etter bokstav a og produkter som nevnt i bokstav d.
3. Det svares ikke markedsavgift for følgende forsendelser:
 - a) Varer hvor markedsavgiften for en sending er mindre enn kr 150.
 - b) Fisk og fiskevarer til Verdens Matvareprogram.
 - c) Fisk og fiskevarer kanalisert via hjelpeorganisasjoner.
 - d) Varer som Mattilsynet ikke godkjenner for import og som derfor sendes ut av Norge.

Fiskeri- og kystdepartementet kan – når særlige grunner taler for det – ved forskrift endre avgiftssatsen i punkt 1 og punkt 2. Departementet kan også ved forskrift fastsette ulik markedsavgift etter bearbeidingsgraden på råstoffet eller råstoffets art.

Markedsavgift som omtalt under punkt 2 er tvangsgrunnlag for utlegg.

Markedsavgiften som omtales under punkt 2 oppkreves i samsvar med bestemmelsene i forskrift 13. desember 2000 nr. 1253 om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport til Eksportutvalget for fisk AS og til forskning og utvikling.

§ 5. Eksportutvalget for fisk AS

Eksportutvalget skal ha hovedkontor i Tromsø.

Selskapets styre og varamedlemmer velges av generalforsamlingen. Dette gjelder ikke styremedlemmer og observatør som de ansatte i selskapet kan kreve skal velges av og blant de ansatte jf. aksjeloven § 6–4. Styret som velges av generalforsamlingen skal bestå av syv medlemmer. Fem medlemmer med numeriske varamedlemmer skal velges på grunnlag av forslag fra Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening. Ett medlem med personlig varamedlem skal velges på grunnlag av forslag fra Norges Fiskerlag. Ett medlem med personlig varamedlem skal velges på grunnlag av forslag fra Landsorganisasjonen i Norge.

Styrets leder og nestleder velges av generalforsamlingen blant styrets medlemmer.

Forslagene skal i utgangspunktet utgjøre det dobbelte av organisasjonens representanter i styret. Det samme gjelder med hensyn til varamedlemmer. Generalforsamlingen kan velge medlemmer og varamedlemmer uavhengig av forslagene, dersom forslagene ikke er i samsvar med dette utgangspunktet, dersom forslagene ikke er i samsvar med aksjelovens bestemmelser om representasjon av begge kjønn i styret i statsaksjeselskaper, eller det foreligger andre særlige hensyn.

Medlemmer og varamedlemmer, med unntak av de ansattes representanter, oppnevnes for en periode på to år og kan maksimalt oppnevnes fire ganger.

§ 6. Oppgaver for Eksportutvalget, Fiskeridirektoratet og tollvesenet

Eksportutvalget skal være rådgivende for Fiskeri- og kystdepartementet i spørsmål som gjelder eksport, omsetning og produksjon som henger sammen med eksport, i den utstrekning departementet bestemmer.

Eksportutvalget skal tjene som formidler av informasjon til næringens utøvere, deres organisasjoner og myndighetene.

Eksportutvalget organiserer en eksportstipendiatorordning, og skal fungere som kontaktledd mellom institusjoner for forskning og utdanning innenfor markedsføring av fisk og fiskeprodukter.

Eksportutvalget har ansvar for registrering og sletting av eksportører i samsvar med bestemmelsene i § 1 og § 2 i denne forskrift.

Eksportutvalget kan sette i verk og administrere felles innenlands og utenlands markedstiltak og annet eksportfremmende arbeid, alene eller i samarbeid med andre organisasjoner og myndigheter.

Tollvesenet innkrever og fastsetter markedsavgiften og fører kontroll med at forbudet mot eksport fra eksportører som ikke er registrerte, overholdes.

Fiskeridirektoratet fører kontroll med at forskrifter som blir fastsatt med hjemmel i lov om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer § 4 og § 5 overholdes.

Selskapet oppløses etter reglene om oppløsning og avvikling i aksjeloven kapittel 16. Gjenværende formue skal anvendes til fordel for fiskeri- og havbruksnæringen i samsvar med formål som er omtalt i denne paragraf eller tilgrensende fellesformål for fiskeeksporten.

§ 7. Taushetsplikt

Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt får anvendelse for medlemmer, varamedlemmer og observatør i styret, samt ansatte, i saker om enkeltvedtak som Eksportutvalget treffer etter § 1 og § 2 i denne forskrift. Selskapets vedtekter skal inneholde bestemmelser om taushetsplikt om forhold som ikke omfattes av første punktum.

§ 8. Opplysningsplikt

Eksportører plikter å gi Eksportutvalget, Fiskeridirektoratet og tollvesenet de opplysninger som organene krever for å oppfylle sine oppgaver etter lov om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer og denne forskrift.

Pålegg om å gi opplysninger kan påklages til Fiskeri- og kystdepartementet eller til det organ som departementet bemyndiger.

II

Fiskeri- og kystdepartementet kan gjøre endringer i forskrift 22. mars 1991 nr. 157 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer.

III

Denne forskriften trer i kraft 1. september 2005.

19. aug. Nr. 906 2005

Forskrift om endring i forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport til Eksportutvalget for fisk og til forskning og utvikling.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 19. august 2005 med hjemmel i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer § 6 og lov 7. juli 2000 nr. 68 om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen § 2. Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 13. desember 2000 nr. 1253 om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport til Eksportutvalget for fisk og til forskning og utvikling gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport til Eksportutvalget for fisk AS og til forskning og utvikling

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 13. desember 2000 med hjemmel i lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer § 6 og lov 7. juli 2000 nr. 68 om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen § 2.

§ 1, § 2 og § 3 skal lyde:

§ 1. Formål

Forskriften har til formål å samordne innkrevingen av avgifter på eksport av fisk og fiskevarer. Den samlede avgiften utgjør eksportavgiften og omfatter markedsavgift jf. forskrift om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer fastsatt ved kgl.res. 22. mars 1991 nr. 157, og FoU-avgift jf. forskrift 11. oktober 2000 nr. 1056 om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen.

§ 2. Eksportavgift

Ved eksport av fisk og fiskevarer skal eksportavgift betales etter følgende satser (alle tall i %):

<i>Vareslag</i>	<i>Eksportavgift</i>
a Fisk og fiskevarer med unntak av produkter nevnt i bokstav b, c, d, e, og f.	0,60
b Laks og ørret og produkter av disse, med unntak av røkt laks og ørret som svarer avgift etter bokstav a og produkter som nevnt i bokstav d.	1,05
c Tørrfisk, klippfisk og saltfisk (herunder saltfilét) samt produkter av disse, med unntak av tørkede fiskehoder som svarer avgift etter bokstav a og produkter som nevnt i bokstav d.	1,05
d Tilberedt fisk, jf. tolltariffen, posisjonene 1604 og 1605, unntatt fiskehermetikk.	0,50
e Hel- og halvkonserver av fisk, skaldyr og bløtdyr som svarer avgift til Fondet for hermetikk- og næringsmiddelindustrien, jf. forskrift 30. desember 1988 nr. 1183 om avgift på hermetikk § 1.	0,20
f Sildemel og sildolje, jf. tolltariffen varenummer 2301.2010, 2101.2090, 1504.2021 og 1504.2031.	0,30

Det svares ikke eksportavgift for følgende forsendelser:

- Varer hvor eksportavgiften for en sending er mindre enn 150 kroner.
- Fisk og fiskevarer til Verdens Matvareprogram.
- Fisk og fiskevarer kanalisert via hjelpeorganisasjoner.
- Varer som Mattilsynet ikke godkjenner for import og som derfor sendes ut av Norge.

§ 3. Innkreving

Eksportavgiften innkreves av tollvesenet. De innkrevde midler overføres til en felleskonto som forvaltes av Eksportutvalget for fisk. Eksportavgiften er tvangsgrunnlag for utlegg.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2005.

19. aug. Nr. 907 2005

Delvis ikrafttredelse av lov 20. februar 2004 nr. 7 om endringer i domstolloven og jordskifteloven (jordskifterettens stilling og funksjoner).

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med hjemmel i lov 20. februar 2004 nr. 7 om endringer i domstolloven og jordskifteloven (jordskifterettens stilling og funksjoner) del III. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 23. august 2005.

Lov 20. februar 2004 nr. 7 om endringer i domstolloven og jordskifteloven (jordskifterettens stilling og funksjoner) del I § 55 a og § 235 trer i kraft 1. januar 2006.

22. aug. Nr. 908 2005

Forskrift om endring i forskrift om skipsmedisin.

Fastsatt av Sosial- og helsedirektoratet 22. august 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed § 52 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 13. juni 1969 nr. 3 og delegeringsbrev 5. august 2003. Kunngjort 23. august 2005.

I

I forskrift 9. mars 2001 nr. 439 om skipsmedisin gjøres følgende endringer:

I «Eksempelliste over legemidler m/forslag til dosering» gjøres følgende endringer:

I gruppe 1E skal punktet om Propanolol lyde:

Gruppe/Preparat	Bruksområde	Dosering	Obs
Propranolol 20 mg tabl.	Høyt blodtrykk	Brukes etter legeråd	Kan utløse astmaanfall hos astmatikere

I gruppe 6C skal punktet om Fenylpropanolamin lyde:

Gruppe/Preparat	Bruksområde	Dosering	Obs
Fenylpropanolamin 50 mg tabl.	Slimhinneavsvellende ved tetthet i nese, bihuler og øregang	1 tablett morgen og kveld. Svelges hele.	

II

Endringene trer i kraft straks.

22. aug. Nr. 909 2005**Forskrift om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 22. august 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) § 29 sjette ledd, § 31 annet ledd og delegeringsvedtak 16. april 2004 nr. 631. Kunngjort 23. august 2005.

*Kapittel 1. Virkeområde***§ 1. Virkeområde**

Forskriften fastsetter nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 og lempning etter konkurranseloven § 31. Med lempning menes i denne forskriften hel eller delvis nedsettelse av overtredelsesgebyr i forbindelse med en overtredelse av konkurranseloven § 10.

Bestemmelsene om utmåling av overtredelsesgebyr for foretak gjelder tilsvarende for sammenslutninger av foretak.

*Kapittel 2. Utmåling av overtredelsesgebyr***§ 2. Overtredelsesgebyrets maksimale størrelse**

Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 1 prosent av foretakets omsetning dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket forsettlig eller uaktsomt:

- a) overtrer § 18 første ledd,
- b) overtrer vedtak eller forskrift i medhold av § 23,
- c) unnlater å etterkomme pålegg etter § 24 eller § 25,
- d) gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene,
- e) bryter forsegling foretatt i medhold av § 25, eller
- f) medvirker til overtredelser av bokstav a til e.

Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 10 prosent av foretakets omsetning dersom foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket forsettlig eller uaktsomt overtrer:

- a) § 10 eller § 11,
- b) vedtak etter § 12,
- c) forskrift i medhold av § 14,
- d) vedtak etter § 16,
- e) § 19 første ledd,
- f) vedtak etter § 19 tredje ledd, eller
- g) medvirker til overtredelser av bokstav a til f.

Omsetning er foretakets samlede salgsinntekt for siste regnskapsår. Hvis en sammenslutning av foretak er overtredelse og overtredelsen angår medlemsforetakenes aktiviteter, er omsetning den samlede salgsinntekten til de medlemmene som er aktive på de markeder som berøres av overtredelsen.

§ 3. Nærmere om utmålingen

Det fremgår av konkurranseloven § 29 tredje ledd at det ved utmåling av overtredelsesgebyr skal legges særlig vekt på foretakets omsetning og overtredelsens grovhet og varighet. Ved overtredelse av konkurranseloven § 10 kommer også reglene om lempning i kapittel 3 til anvendelse.

Ved vurdering av overtredelsens grovhet skal det særlig tas hensyn til:

- a) overtredelsens art,
- b) dens faktiske innvirkning på markedet,
- c) størrelsen på det berørte markedet,
- d) foretakets gevinst,
- e) utvist skyld,
- f) om overtrederen har hatt en ledende eller passiv rolle i overtredelsen.

Andre momenter som kan påvirke utmålingen av gebyr, er blant annet:

- a) om avtaler eller tiltak er gjennomført,
- b) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen,
- c) om foretaket har bistått Konkurransetilsynet i forbindelse med etterforskningen av overtredelsen,
- d) økonomien til det konsern foretaket er en del av.

For overtredelser som har pågått i mellom ett og fem år, kan beløpet som fremkommer når det er tatt hensyn til momentene i annet og tredje ledd, økes med inntil 50 prosent. Når overtredelsen har pågått i mer enn fem år, kan det legges til inntil 10 prosent for hvert av de årene overtredelsen har pågått.

Kapittel 3. Lempning ved overtredelse av konkurranse-loven § 10

§ 4. Hel lempning

Hel lempning skal gis dersom foretaket av eget tiltak er det første til å fremlegge bevis, som beskrevet i § 5, som er tilstrekkelig til å:

- a) få beslutning om bevissikring etter konkurranse-loven § 25 i forbindelse med en antatt overtredelse av konkurranse-loven § 10, og Konkurransetilsynet på det tidspunkt opplysningene ble fremlagt, ikke var i besittelse av tilstrekkelige bevis til å kunne kreve slik beslutning, eller
- b) bevise overtredelse av konkurranse-loven § 10, og Konkurransetilsynet på det tidspunkt opplysningene ble fremlagt, ikke var i besittelse av tilstrekkelig bevis til å bevise slik overtredelse.

Hel lempning gis likevel ikke dersom foretaket:

- a) ikke samarbeider fullt ut under hele Konkurransetilsynets saksbehandling, herunder opplyser om alle bevis som det kjenner til og besvarer enhver henvendelse fra Konkurransetilsynet i forbindelse med overtredelsen,
- b) ikke opphører med deltakelsen i overtredelsen senest på det tidspunkt det fremlegger bevis etter første ledd bokstav a eller b, med mindre Konkurransetilsynet har anmodet om noe annet og
- c) har søkt å tvinge andre foretak til å delta i overtredelsen.

Kun ett foretak kan gis hel lempning ved samme overtredelse.

§ 5. Fremleggelsen av bevis

Når foretaket fremlegger bevis etter § 4 skal det enten:

- a) umiddelbart fremlegge alle bevis som det er i besittelse av, eller
- b) gi en klar beskrivelse av bevismaterialets art og innhold.

Ved fremleggelse etter første ledd bokstav b må foretaket senere, på et tidspunkt som Konkurransetilsynet bestemmer, fremlegge alle bevis for overtredelsen som det er i besittelse av.

Fremlagt bevis som ikke oppfyller vilkårene i § 4 første ledd, kan kreves tilbakelevert. Dette er likevel ikke til hinder for at Konkurransetilsynet innhenter ytterligere informasjon etter konkurranse-loven § 24 og § 25.

§ 6. Delvis lempning

Delvis lempning skal gis dersom foretaket:

- a) fremlegger bevis som vesentlig styrker Konkurransetilsynets muligheter til å bevise en overtredelse av konkurranse-loven § 10, og
- b) opphører med deltakelsen i overtredelsen senest på det tidspunkt bevisene fremlegges etter bokstav a.

§ 7. Reduksjon av overtredelsesgebyr ved delvis lempning

Dersom foretaket gis delvis lempning, skal overtredelsesgebyr reduseres som følger:

- a) Det første foretaket som oppfyller vilkårene i § 6, gis lempning på 30 til 50 prosent.
- b) Det andre foretaket som oppfyller vilkårene i § 6, gis lempning på 20 til 30 prosent.
- c) Øvrige foretak som oppfyller vilkårene i § 6, gis lempning på inntil 20 prosent.

Ved den nærmere fastsettelsen av lempning i henhold til første ledd skal det tas hensyn til hvor tidlig bevismaterialet ble fremlagt, styrken i de fremlagte bevisene og i hvilken grad foretaket har samarbeidet med Konkurransetilsynet.

§ 8. Anmodning om lempning

Anmodning om lempning etter § 4 og § 6 rettes til Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynet skal gi en skriftlig bekreftelse med dato og klokkeslett for når anmodningen med tilhørende bevis er mottatt. I bekreftelsen skal de bevis som er fremlagt, identifiseres.

§ 9. Underretting om lempning

Dersom Konkurransetilsynet på bakgrunn av det fremlagte bevismaterialet finner at vilkårene for hel lempning i § 4 første ledd er oppfylt, skal foretaket så snart som mulig underrettes om at hel lempning vil gis, så fremt også vilkårene i § 4 annet ledd er tilstede.

Ved fremleggelse av bevismateriale etter § 5 første ledd bokstav b, vil Konkurransetilsynet kontrollere at beskrivelsen av bevisene oppfyller vilkårene i § 4 første ledd, og deretter informere foretaket om dette så snart som mulig. Dersom Konkurransetilsynet finner at bevisene som senere fremlegges, svarer til beskrivelsen, skal foretaket så snart som mulig underrettes om at hel lempning vil gis, så fremt også vilkårene § 4 annet ledd oppfylles.

Dersom Konkurransetilsynet på bakgrunn av det fremlagte bevismaterialet finner at vilkåret etter § 6 første ledd bokstav a er oppfylt, skal foretaket så snart som mulig underrettes skriftlig om at delvis lempning vil bli gitt etter § 7 første ledd bokstav a, b eller c, så fremt også vilkåret etter § 6 første ledd bokstav b er oppfylt.

Kapittel 4. Ikrafttredelse

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Merknader til bestemmelsene i forskriften

Til § 1 Virkeområde

Første ledd angir det saklige virkeområdet til forskriften, som er nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 og lempning etter konkurranseloven § 31. Generelt gjelder at et overtredelsesgebyr først utmåles etter kapittel 2, før gebyret eventuelt lempes etter forskriftens kapittel 3 dersom vilkårene for dette er oppfylt. Videre er det gitt en kort definisjon av lempning i første ledd annet punktum, og det er presisert at lempning kun er aktuelt ved overtredelser av forbudet i konkurranseloven § 10. Forskriften kommer i prinsippet til anvendelse ved alle typer overtredelser av konkurranseloven § 10, men vil først og fremst være aktuell i forbindelse med skjult konkurransebegrensende samarbeid, slik som pris-, anbuds- og markedsdelingssamarbeid.

Det følger av EØS-konkurranseloven § 6 første ledd siste punktum at blant annet konkurranseloven § 29 om overtredelsesgebyr og bestemmelsen om lempning i lovens § 31 gjelder tilsvarende når Konkurransetilsynet håndhever EØS-avtalen artikkel 53 og 54. På samme måte vil forslag til forskrift om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr gjelde tilsvarende når Konkurransetilsynet håndhever EØS-avtalen artikkel 53 og 54.

Annet ledd gjør det klart at bestemmelsene i forskriften som retter seg mot foretak, får tilsvarende anvendelse for sammenslutninger av foretak, når det gjelder utmåling av overtredelsesgebyr. En sammenslutning av foretak er i denne sammenheng en organisasjon som ikke selv utøver ervervsvirksomhet. Det kan for eksempel være en bransjeorganisasjon som det enkelte foretak er medlem av.

Bestemmelsene om utmåling finnes i forskriftens kapittel 2, mens reglene om lempning finnes i kapittel 3.

Utmåling

Til § 2 Overtredelsesgebyrets maksimale størrelse

Forskriftens § 2 legger til rette for at det kan ilegges overtredelsesgebyr på et nivå som gjenspeiler målsettingen i forarbeidene om en harmonisering i forhold til bøtenivået i konkurransesaker i EU/EØS.

Gjennom forskriftens § 2 er de overtredelser som er nevnt i konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a til f, delt i to grupper ved fastsettelse av overtredelsesgebyrets maksimale størrelse. Også i EU/EØS er det forskjellige utmålingsregler for ulike overtredelser jf. forordning (EF) nr. 1/2003 artikkel 23 nr. 1 og 2 samt forordning (EF) nr. 139/2004 (fusjonsforordningen) artikkel 14 nr. 1 og 2.

I § 2 første ledd fremkommer det at Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 1 prosent av foretakets omsetning ved overtredelse avmeldeplikten i lovens § 18 første ledd (bokstav a). Tilsvarende foreslås ved overtredelse av vedtak eller forskrift om krav til prisopplysning i medhold av konkurranseloven § 23 (bokstav b). Det samme foreslås ved unnlatelse av å etterkomme pålegg etter lovens § 24 om opplysningsplikt eller gransking etter § 25 om bevissikring (bokstav c). Videre foreslås det en slik bestemmelse når det gis uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene (bokstav d). Endelig foreslås en slik bestemmelse ved brudd på forsegling foretatt i medhold av § 25 om bevissikring (bokstav e).

I § 2 annet ledd fremkommer det at Konkurransetilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr på inntil 10 prosent av foretakets omsetning ved overtredelse av forbudet mot konkurransebegrensende avtaler i lovens § 10 og utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling i § 11 (bokstav a). I samme kategori er brudd på vedtak etter konkurranseloven § 12 (bokstav b). Videre foreslås en slik bestemmelse for brudd på forskrifter gitt i medhold av lovens § 14 om konkurransefremmende tiltak (bokstav c). En slik bestemmelse foreslås også ved brudd på vedtak om inngrep mot foretakssammenslutninger etter lovens § 16 (bokstav d). Også brudd på reglene om gjennomføringsforbud i lovens § 19 faller inn i denne kategorien (bokstav e). Det samme gjelder brudd på vedtak om midlertidig gjennomføringsforbud i lovens § 19 tredje ledd (bokstav f).

§ 2 tredje ledd har nærmere bestemmelser om beregning av omsetning. Første punktum gjør det klart at omsetning er foretakets samlede salgsinntekt for siste regnskapsår. Det er netto inntekt for salg av varer og ytelser som inngår i foretakenes ordinære virksomhet som skal beregnes. Det skal gjøres fradrag for eventuelle salgsrabatter, merverdiavgifter og andre avgifter og skatter med direkte tilknytning til inntekten. (Jf. artikkel 5 nr. 1 og 3 i forordning (EF) nr. 139/2004 (fusjonsforordningen).) For kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner er salgsinntekt driftsinntekter, for eksempel renteinntekter og lignende inntekter, inntekter av verdipapirer, provisjonsinntekter og inntekter fra finansielle operasjoner. Som salgsinntekter for forsikringsforetak regnes verdien av tegnede premier.

Det er foretakets omsetning som er utgangspunktet for beregningen av overtredelsesgebyrets maksimale størrelse. Foretak skal, i likhet med i konkurranseloven, forstås på samme måte som i EU/EØS. Det innebærer at dersom et morselskapet i et konsern er overtredere, er de prosentvise begrensningene i gebyret som fremgår av § 2 knyttet til konsernets samlede salgsinntekt. Er overtrederen et datterselskap i et konsern, kan gebyret ikke overstige grensene i § 2 første og annet ledd regnet av datterselskapets egen omsetning. I praksis viser det seg imidlertid at det skal lite til før morselskapet blir ansett for å være overtrederen i kraft av sin innflytelse over datterselskapet. I så tilfelle er det hele konsernets omsetning som er relevant, se for eksempel *Citric Acid*.¹ Det kan videre ved utmålingen, innenfor den øvre grense for gebyr, tas hensyn til salgsinntekt for hele konsernet som foretaket er en del av, jf. § 3 tredje ledd bokstav d. Den omstendighet at foretaket tilhører et konsern med sterk økonomi kan derfor føre til at boten høynes.

Det skal beregnes omsetning for hele virksomheten til foretaket, ikke bare for Norge og ikke bare for det berørte produktmarkedet.

Etter § 2 tredje ledd annet punktum er utgangspunktet for beregning av salgsinntekt for en sammenslutning av foretak de samlede salgsinntekter for medlemmer som er aktive på det markedet som er berørt av overtredelsen. Bestemmelsen er basert på de særlige regler for bøteleggelse av sammenslutninger av foretak i forordning (EF) nr. 1/2003 artikkel 23 nr. 2. Temaet er også omtalt i Kommisjonens retningslinjer for bøteleggelse punkt 5 bokstav c. I saker som involverer sammenslutninger av foretak, bør bøter så langt det er mulig, rettes mot det enkelte foretak som er medlem av sammenslutningen.

1 EU-tidende [2002] L 239/18.

Til § 3 Nærmere om utmålingen

I § 3 *første ledd* er det vist til de momenter som det fremkommer i konkurranseloven § 29 at det skal legges særlig vekt på ved fastsettelsen av overtredelsesgebyret. Dette er foretakets omsetning, overtredelsens grovhet og varighet, samt lempning etter lovens § 31. Begrepet omsetning er nærmere definert i § 2 siste ledd, jf. ovenfor om merknadene til denne bestemmelsen. Videre er overtredelsens grovhet og varighet utdypet i forskriftens § 3 annet og fjerde ledd. I tillegg er det i § 3 tredje ledd angitt andre momenter som kan påvirke utmålingen av overtredelsesgebyret. Bestemmelsene om lempning er tatt inn i forskriftens kapittel 3.

Forskriftens § 3 gir ingen uttømmende fremstilling av hvilke momenter det kan legges vekt på ved utmålingen av overtredelsesgebyr. Også andre momenter kan være av betydning ved utmålingen av overtredelsesgebyret.

Ved utarbeidelse av forskriftens § 3 om nærmere regler for utmåling av overtredelsesgebyret, har departementet blant annet sett hen til Kommisjonens retningslinjer for beregning av bøter, og tilsvarende retningslinjer om bøtefastsettelse fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Departementet har også tatt hensyn til forordning (EF) nr. 1/2003 og forordning (EF) nr. 139/2004 (fusjonsforordningen). I tillegg har departementet sett på de momenter som fremkommer i straffeloven § 48b ved utmåling av foretaksstraff.

Forskriften § 3 *annet ledd* omhandler overtredelsens grovhet. Overtredelsens grovhet vil alltid stå sentralt ved utmåling av overtredelsesgebyr. Hvor grov overtredelsen er, avhenger både av objektive og subjektive momenter. For overtredelser av forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid i konkurranseloven § 10 vil overtredelsens art ha stor betydning for størrelsen på gebyret. Forbudene i § 10 favner vidt – fra grove overtredelser som priskarteller og markedsdeling til forskjellige former for lojalitetsrabatter og andre vertikale bindinger som normalt anses som mindre grove. For overtredelser av § 11 vil overtredelsens art gjennomgående ha mindre betydning, ettersom grovheten ved disse overtredelsene henger nærmere sammen med størrelsen på den dominerende aktøren, graden av dominans og størrelsen på markedet hvor misbruket fant sted.

I den objektive grovhetsvurderingen er også den faktiske og potensielle skaden viktige momenter. Innenfor konkurranselovens område vil spesielt det samfunnsøkonomiske tapet stå sentralt, og følgelig vil størrelsen på det relevante markedet eller markedene overtredelsen har vært rettet inn mot og det faktiske tapet være viktig i grovhetsvurderingen. Dersom det samfunnsøkonomiske tapet blir større enn overtrederen kunne ha forutsatt, for eksempel på grunn av uventede endringer i markedet, kan det spørres om det også skal tas hensyn til en slik uforutsett følge av misgjerningen. Her går praksis på strafferettens område i retning av at slike følger også skal vektlegges med mindre de er umulig å forutsi. Departementet mener det samme må gjelde ved utmåling av overtredelsesgebyr.

Foretakets gevinst er også av betydning for hvor grov en overtredelse er. Gevinsten kan henge sammen med størrelsen på det samfunnsøkonomiske tapet, men det vil ikke alltid være en slik sammenheng. Det er den faktiske gevinsten det siktes til, men en stor potensiell gevinst vil ofte ha sammenheng med at overtredelsen etter sin art og markedets størrelse er grov.

Utvist skyld har normalt stor betydning for vurderingen av handlingens grovhet. Andenæs skriver i sin Alminnelig strafferett at «alt som bidrar til å skjerpe den alminnelige moralske dom over handlingen, også er skjerpende momenter ved straffutmålingen, mens alt som bidrar til å avlaste det moralske ansvar, virker som formildende omstendigheter».¹ Det samme enkle prinsipp kan legges til grunn ved utmåling av overtredelsesgebyr. Konkret vil særlig graden av forsett eller uaktsomhet være viktig. De nedre grader av uaktsomhet vil eksempelvis bli bedømt mildere enn uaktsomhet på grensen til forsett. Når overtredelsens grovhet skal vurderes på bakgrunn av de subjektive forhold, vil også motiv, tidligereandel og måten forbrytelsen er begått på være relevante momenter. Om overtrederen har hatt en ledende eller passiv rolle i overtredelsen er en viktig del av den subjektive grovhetsvurderingen. Praksis fra EU viser at initiativtakeren(e) til et kartell kan få gebyret økt med 25% eller mer.² På den annen side kan passive deltakere få redusert sitt gebyr betraktelig – i hvert fall hvis de har vært utsatt for et press til å delta i overtredelsen.³

Det fremgår av § 3 *tredje ledd* at listen over momenter som kan tillegges vekt ved utmålingen av gebyr ikke er uttømmende. Verken i strafferetten eller etter konkurranseloven er utmåling av gebyr noen eksakt vitenskap. Rekken av momenter som kan ha innvirkning på gebyrets størrelse er lang. Konkurranseloven § 29 tredje ledd og forskriftens § 3 første ledd har trukket frem de viktigste momentene. I fjerde ledd i § 3 har departementet listet opp andre momenter som det vil være naturlig å ta i betraktning i konkurransesaker. Det vil for eksempel være et formildende moment at en avtale ikke er satt ut i livet. Etter punkt c kan det legges vekt på om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen. Dersom foretaket ikke kunne ha

forebygget overtredelsen, vil det være tvilsomt om grunnlaget for å straffe foretaket overhodet er tilstede. I grensetilfellene vil det uansett være et formildende moment om foretaket har gjort en innsats på dette området. Slette rutiner hos foretaket vil være skjerpene. Dersom foretaket er del av et konsern, kan det være relevant å se hen til økonomien i konsernet for øvrig. Hvis økonomien til konsernet gir grunn til å tro at gebyret ikke vil ha en tilstrekkelig avskrekkende effekt, bør det justeres opp. Gebyret kan likevel aldri utgjøre mer enn henholdsvis 1 prosent eller 10 prosent av foretakets omsetning. Endelig vil det normalt tillegges vekt at et foretak har samarbeidet med Konkurransetilsynet i forbindelse med etterforskningen av overtredelsen. Det tenkes i første rekke på samarbeid vedrørende egen overtredelse, men bidrag til å avdekke andres overtredelse vil også tillegges vekt. Samarbeid med konkurransemyndighetene er også et av flere vilkår for å få lempning etter kapittel 3. Dersom lempning er aktuelt, vil det ikke være naturlig å også ta hensyn til samarbeidet ved utmåling av gebyret.

I § 3 *fjerde ledd* fastsettes bestemmelser om forhøyelse av overtredelsesgebyret som følge av overtredelsens varighet. En overtredelse av konkurranseloven vil være mer kritikkverdig jo lenger lovbruddet har pågått. Ved overtredelser av kort varighet, vanligvis mindre enn ett år, vil det ikke komme noe tillegg. For overtredelser av middels varighet, fra ett til fem år, gis det et tillegg på inntil 50 prosent av beløpet som fremkommer når det er tatt hensyn til momentene i annet og tredje ledd i § 3. Ved overtredelser av lang varighet, på mer enn fem år, kan det gis et tillegg på inntil 10 prosent for hvert år overtredelsen har pågått.

1 Johs. Andenæs, *Alminnelig strafferett* 4. utgave 1997.

2 Se for eksempel *Alloy Surcharge* i EU-tidende [1999] L100/55 og *Greek Ferries* i EU-tidende [1999] L109/24.

3 Se for eksempel *VW-Audi* i EU-tidende [1998] L252/47.

Lempning

Til § 4 Vilkår for hel lempning

I *første ledd* bokstav a og b er det to alternative grunnvilkår som må være oppfylt for at foretak skal gis tilsagn om hel lempning. Felles for begge alternativene er at det kun er det første foretaket som av eget tiltak fremlegger tilstrekkelige bevis til at vilkårene i bokstav a eller b er oppfylt, som gis hel lempning. Kun ett av foretakene i et ulovlig konkurransebegrensende samarbeid kan derfor gis hel lempning.

Videre fremgår det av henvisningen til § 5 at foretaket etter begge alternativene umiddelbart må fremlegge ethvert bevismateriale det er i besittelse av. Dersom foretaket velger å presentere bevismaterialet i hypotetisk form, jf. § 5 første ledd bokstav b, må det gi Konkurransetilsynet en detaljert beskrivelse av alle bevis det er i besittelse av. Disse må så legges frem på et tidspunkt tilsynet bestemmer.

Etter *første ledd bokstav a* må bevisene som fremlegges være tilstrekkelig for å kunne kreve bevissikring etter konkurranseloven § 25. I dette ligger at det må være en rimelig grunn til å anta at konkurranseloven § 10 er overtrådt. I tillegg er det en forutsetning at Konkurransetilsynet på forhånd ikke var i besittelse av tilstrekkelig bevis til å kunne kreve en slik beslutning.

Har konkurranseetilsynet tilstrekkelig bevis for å kreve bevissikring eller faktisk har foretatt en bevissikring, men ikke har tilstrekkelige bevis til å fastslå en overtredelse av § 10, kan et foretak gis hel lempning etter *første ledd bokstav b*, dersom det fremlegger bevis som er tilstrekkelig for å fastslå en overtredelse av konkurranseloven § 10. Forutsetningen er også under bokstav b at Konkurransetilsynet på forhånd ikke var i besittelse av tilstrekkelige bevis til å kunne fastslå en overtredelse av § 10.

I § 4 *annet ledd* oppstilles det tre tilleggsvilkår for at et foretak skal gis hel lempning.

Vilkåret i annet ledd bokstav a om at foretaket fullt ut må samarbeide med Konkurransetilsynet, gjelder fra det tidspunkt foretaket fremlegger bevis etter første ledd, jf. § 5. Plikten til å samarbeide innebærer først og fremst en plikt til å skaffe tilsynet informasjon i forbindelse med etterforskningen. Informasjonen kan skaffes både i form av faktiske bevis og i form av at ansatte og ledelse lar seg intervju av tilsynets medarbeidere.

Vilkåret i annet ledd bokstav b om at foretaket senest på det tidspunktet det fremlegger bevis for Konkurransetilsynet må opphøre med deltagelsen i den antatte overtredelsen, kan modifiseres dersom det er nødvendig av hensyn til etterforskningen. Et typisk eksempel er hvor det er fare for bevisforspillelse. Konkurransetilsynet kan i slike tilfelle anmode om at foretaket i en begrenset periode skal fortsette å delta i det ulovlige samarbeidet.

Etter annet ledd bokstav c er det et absolutt krav for lempning at foretaket ikke har søkt å tvinge andre foretak til å delta i overtredelsen. Det er intet vilkåret at det andre foretaket faktisk lot seg tvinge til å delta i overtredelsen. Vilåret tilsvarer punkt 11 bokstav c i Kommisjonens kunngjøring om bøtefritak og bøtenedsettelse i kartellsaker.

Bestemmelsens *tredje ledd* presiserer at det kun er ett foretak som kan gis hel lempning ved samme overtredelse. Dersom et foretak allerede er innvilget lempning etter første ledd bokstav a, kan derfor ikke et annet foretak som oppfyller vilkårene i første ledd bokstav b gis hel lempning.

Til § 5 Fremleggelsen av bevis

Etter forskriften kan foretaket velge mellom å umiddelbart legge frem alt bevismaterialet etter første ledd bokstav a eller først å fremlegge bevismaterialet i hypotetisk form, jf. første ledd bokstav b. Bevis legges frem i hypotetisk form ved at foretaket beskriver bevisenes art og innhold for Konkurransetilsynet.

Alternativet i første ledd bokstav a innebærer at foretaket må legge frem alle bevis for overtredelse som det er i besittelse av. Dersom det i ettertid avdekkes at foretaket ikke har lagt frem alt bevismateriale, vil tilsagnet om hel

lempning trekkes tilbake. Dersom foretaket kan godtgjøre at det var i aktsom god tro med hensyn til relevansen eller eksistensen til bevismateriale som ikke ble fremlagt, vil foretaket fremdeles kvalifisere til hel lempning.

Der bevisene fremlegges i hypotetisk form etter første ledd bokstav b, skal foretaket gi en klar beskrivelse av bevisenes art og innhold, slik at Konkurransetilsynet gis tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om bevisene vil oppfylle ett av de alternative grunnvilkårene i § 2 første ledd.

Konkurransetilsynet skal fastsette den endelige datoen for fremleggelsen av de faktiske bevisene. Foretak som velger å fremlegge bevismateriale i hypotetisk form etter bokstav b, har selv risikoen for at deres beskrivelse er i overensstemmelse med det underliggende bevismateriale. Det er når foretaket beskriver bevisene for tilsynet som er avgjørende i forhold til å være først, jf. § 4 første setning.

Til § 6 Vilkår for delvis lempning

Selv om vilkårene i forskriftens § 4 ikke er oppfylt, kan foretaket likevel innrømmes delvis lempning etter § 6. Det foreslås to vilkår som begge må være oppfylt. For det første må foretaket fremlegge bevis som vesentlig styrker Konkurransetilsynets muligheter for å fastslå en overtredelse av konkurranseloven § 10. Om beviset vesentlig styrker muligheten for å fastslå en overtredelse, beror i utgangspunktet på en objektiv vurdering av bevisets art og innhold, sammenholdt med det bevismateriale Konkurransetilsynet allerede var i besittelse av da bevisene ble fremlagt. Skriftlig bevismateriale som kan tilbakeføres til tidspunktet for overtredelsen vil generelt ha større bevisverdi enn bevismateriale om senere forhold. På samme måte vil bevismateriale som er direkte knyttet til det aktuelle saksforhold generelt bli ansett å være av større verdi enn bevismateriale med indirekte tilknytning.

Også i forhold til delvis lempning er det en forutsetning at foretaket opphører med overtredelsen senest på det tidspunktet bevisene fremlegges, jf. bokstav b.

Til forskjell fra vilkårene for hel lempning, er det ikke noe krav at foretaket fremlegger ethvert bevis det er i besittelse av. Samarbeid med Konkurransetilsynet i forbindelse med oppklaring vil i henhold til forskriften kunne få betydning ved fastsettelsen av hvor stor lempning som skal gis innenfor hvert av intervallene i § 7 første ledd, jf. merknadene til § 7.

Til § 7 Reduksjon av overtredelsesgebyr ved delvis lempning

Forskriftens § 7 oppstiller nærmere regler for fastsettelsen av overtredelsesgebyr ved delvis lempning. Det avgjørende for om fastsettelsen skal skje etter bokstav a, b eller c er hvilket nummer i rekken foretaket er når det fremlegger bevis for Konkurransetilsynet. I Konkurransetilsynets underretting til foretak i henhold til § 9 tredje ledd om at bevisene vesentlig styrker Konkurransetilsynets etterforskning, skal Konkurransetilsynet angi om lempning vil bli gitt etter bokstav a, b eller c. Det er imidlertid intet krav om at Konkurransetilsynet på dette tidspunktet angir den eksakte prosentvise lempningen innenfor det enkelte intervall. Hvor stor lempning som gis innenfor hvert av intervallene avgjøres først i det endelige vedtak i saken.

I § 7 annet ledd er det pekt på hvilke momenter som skal tillegges vekt ved den endelige fastsettelsen av størrelsen på lempningen. For det første skal tidspunktet bevismateriale ble fremlagt vektlegges. Betydningen av tidspunktet er i denne forbindelse en annen enn betydningen av tidspunktet etter første ledd. Etter første ledd er det avgjørende for foretaket å fremlegge bevis så tidlig som mulig i forhold til de øvrige deltakerne i det ulovlige samarbeidet, og på den måten skaffe seg best prioritet, jf. intervallene i første ledd bokstav a, b eller c. Etter annet ledd skal tidspunktet for bevisfremleggelsen tillegges selvstendig vekt ved fastsettelsen av lempningen innenfor hvert intervall, uavhengig av når de øvrige deltakere la frem bevisene. Ved vurderingen etter annet ledd vil det for eksempel være av betydning om bevisene ble fremlagt tidlig eller sent i Konkurransetilsynets etterforskning, om foretaket av eget initiativ fremla bevisene, eller om bevisfremleggelsen var foranlediget av at foretaket allerede visste om tilsynets etterforskning i saken.

Videre skal styrken i de fremlagte bevisene tillegges vekt. Dette er noe annet enn vilkåret om vesentlig styrker i § 6 bokstav a, som er avgjørende for om foretaket i det hele tatt skal gis delvis lempning.

Annet ledd regulerer ikke uttømmende de momenter det kan legges vekt på ved den endelige fastsettelsen av delvis lempning.

Til § 8 Anmodning om lempning

Bestemmelsen kommer til anvendelse både ved hel og delvis lempning. Det er ingen spesielle krav til anmodningens form og innhold. Det sentrale er at det går klart frem at foretaket anmoder om lempning etter forskriften.

Bekreftelsen som gis etter annet ledd er viktig for foretak, idet tidspunktet for når Konkurransetilsynet mottar anmodningen med tilhørende bevismateriale vil være avgjørende for om foretaket skal gis hel eller delvis lempning, eventuelt innenfor hvilket av intervallene i § 7 det skal gis delvis lempning. Videre skal bekreftelsen identifisere de fremlagte bevis, slik at det i ettertid er klart hvilke bevis som ble fremlagt når.

Til § 9 Underretting om lempning

Bestemmelsens første ledd kommer kun til anvendelse ved spørsmål om hel lempning. Når Konkurransetilsynet etter å ha mottatt bevismateriale underretter et foretak om at det vil gis hel lempning, har tilsynet kun funnet at ett av de alternative grunnvilkårene i § 2 første ledd er oppfylt. Det vil på dette tidspunkt ikke være mulig å fastslå om

vilkårene i § 2 annet ledd er oppfylt. Underrettingen om at hel lempning gis vil derfor inneholde en forutsetning om at foretaket oppfyller de øvrige vilkårene.

Annet ledd kommer kun til anvendelse ved spørsmål om hel lempning, og kun i de tilfeller hvor et foretak velger å presentere bevismaterialet i hypotetisk form, jf. § 5 første ledd bokstav b. I slike saker må Konkurransetilsynet foreta to vurderinger. Først om beskrivelsen av bevisene oppfyller ett av de alternative grunnvilkårene i § 4 første ledd. Deretter om det senere fremlagte bevismaterialet er i samsvar med foretaks beskrivelse. Det vil derfor normalt ta lenger tid før foretaket får underretting om at hel lempning gis når det velger å presentere bevisene i hypotetisk form, enn dersom foretaket umiddelbart fremlegger bevismaterialet for Konkurransetilsynet.

Tredje ledd kommer kun til anvendelse ved spørsmål om delvis lempning. Som påpekt i merknadene til § 7 vil Konkurransetilsynets underretting kun angi om lempning vil bli gitt etter bokstav a, b eller c. Konkurransetilsynet vil på dette tidspunktet ikke angi den eksakte prosentvise nedsettelsen innefor det enkelte intervall. Dette vil først fastsettes i det endelige vedtak i saken.

Til § 10 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

22. aug. Nr. 910 2005

Forskrift om regulering av fisket etter makrell med not som utøves på grunnlag av dispensasjon gitt med hjemmel i saltvannsfiskeovens § 4 litra a.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 22. august 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 jf. § 4a. Kunngjort 23. august 2005.

§ 1. Totalkvote

Ikke-manntallsførte fiskere som har dispensasjon til å fiske med landnot, jf. saltvannsfiskeovens § 4a annet ledd, kan til sammen fiske og lande inntil 80 tonn makrell rund vekt i 2005.

§ 2. Maksimalkvoter

Den enkelte utøver som nevnt i § 1 kan fiske og lande inntil 20 tonn makrell rund vekt i 2005.

Uten hensyn til eventuell stopp i fisket på grunnlag av at totalkvoten i § 1 er oppfisket, kan den enkelte utøver fiske inntil 5 tonn makrell rund vekt.

§ 3. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket selv om det enkelte fartøy ikke har fisket hele sin maksimalkvote.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 4. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

8. mars Nr. 917 2005

Forskrift om endring i forskrift om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingsutstyr på fiskefartøy.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 8. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 45 sjuende ledd. Kunngjort 26. august 2005.

I

I forskrift 7. april 1999 nr. 386 om register for lagring av opplysninger innsamlet ved bruk av satellittsporingsutstyr på fiskefartøy gjøres følgende endringer:

§ 7 nytt nr. 7 skal lyde:

7. Utlevering kan skje til Havforskningsinstituttet i forskningssammenheng.

Nåværende § 7 nr. 7 blir til § 7 nytt nr. 8.

§ 9 første ledd oppheves.

Nåværende § 9 annet til fjerde ledd blir til første til tredje ledd.

§ 9 nytt fjerde ledd skal lyde:

Det er adgang til å lagre opplysninger om det enkelte fartøy.

§ 10 annet ledd skal lyde:

Brudd på informasjonssikkerheten som har medført uautorisert utlevering av konfidensielle personopplysninger, eller ved mistanke om slik utlevering, skal meddeles Datatilsynet.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. aug. Nr. 918 2005

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 4. august 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 38 sjette ledd, § 38b annet ledd og § 59, jf. delegeringsvedtak 29. april 2005 nr. 378. Kunngjort 26. august 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 121 tredje ledd skal lyde:

Utlendingsdirektoratets vedtak kan påklages til Utlendingsnemnda, jf. lovens § 38 annet ledd.

Mellom § 132g og ny § 132h skal ny underoverskrift lyde:

Overprøving av vedtak, jf. lovens § 38

Ny § 132h skal lyde:

§ 132h. Saksbehandlingen i saker etter lovens § 38 fjerde ledd

Forvaltningsloven gjelder ved behandlingen av saker etter utlendingslovens § 38 fjerde ledd med mindre annet er fastsatt i forskriften her. Forvaltningslovens kapittel VI gjelder ikke.

Dersom departementet beslutter at Utlendingsdirektoratets vedtak skal overprøves, legges saken fram for direktoratet, som skal foreta de undersøkelser saken gir grunn til. Kommer Utlendingsdirektoratet til at vedtaket er ugyldig, kan direktoratet oppheve det og behandle saken på nytt. Dersom vilkårene for å overprøve vedtaket ikke er oppfylt, jf. utlendingslovens § 38 fjerde ledd, skal Utlendingsdirektoratet avvise saken.

Utlendingsdirektoratet skal varsle utlending som vedtaket er til gunst for snarest mulig, jf. likevel forvaltningslovens § 16 tredje ledd. Samtidig skal det settes frist for å gi uttalelse. Varsles utlendingen ved brev, skal kopi av grunnlagt beslutning om overprøving vedlegges med mindre utlendingen etter forvaltningslovens § 19 kan nektes adgang til den.

Dersom Utlendingsdirektoratet ikke treffer avgjørelse som nevnt i annet ledd, skal sakens dokumenter sendes Utlendingsnemnda så snart saken er tilrettelagt. Dersom Utlendingsdirektoratet gir uttalelse til Utlendingsnemnda som utlendingen kan kreve å få se uten hinder av forvaltningslovens § 19, skal direktoratet sende kopi til utlendingen. Utlendingsdirektoratet skal også sende kopi av slik uttalelse til departementet.

Utlendingsnemnda skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes eller uttalelse om sakens prinsipielle sider gis, jf. § 132i. Utlendingsnemnda kan pålegge Utlendingsdirektoratet å foreta nærmere undersøkelser m.m.

Ny § 132i skal lyde:

§ 132i. Utlendingsnemndas kompetanse i saker etter lovens § 38 fjerde ledd

Dersom vilkårene for å behandle saken ikke er oppfylt, jf. utlendingslovens § 38 fjerde ledd, skal den nemndlederen som har saken, avvise saken. Utlendingsnemnda er ikke bundet av at Utlendingsdirektoratet har ansett vilkårene for å foreligge. Utlendingsnemndas vedtak om å avvise saken kan ikke påklages.

Tas saken under behandling, kan Utlendingsnemnda prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter.

Kommer Utlendingsnemnda til at Utlendingsdirektoratets vedtak er ugyldig, skal den oppheve vedtaket og sende saken tilbake til direktoratet for hel eller delvis ny behandling. Utlending som oppholder seg i riket på grunnlag av Utlendingsdirektoratets vedtak, har, med mindre særlige grunner taler mot det, rett til fortsatt opphold på tidligere vilkår fram til direktoratet fatter nytt vedtak i saken. Gyldige vedtak kan ikke oppheves eller endres, men Utlendingsnemnda kan avgi uttalelse om sakens prinsipielle sider.

Utlendingsnemndas vedtak etter tredje ledd første punktum kan ikke påklages.

§ 133 skal lyde:

§ 133. *Krav til Utlendingsnemndas direktør og nemndledere*

Utlendingsnemnda ledes av en direktør, jf. lovens § 38a annet ledd. Nemnda skal videre ha nemndledere. Direktørens arbeidsområde omfatter også funksjonen som nemndleder. Direktøren og nemndlederne må fylle kravene til dommere i domstollovens § 53 første ledd og § 54 annet ledd. Direktøren beskikkes på åremål av Kongen i statsråd for seks år. Gjenoppnevning kan foretas for én periode. Nemndledere beskikkes på åremål av Kongen i statsråd for åtte år. Gjenoppnevning kan ikke foretas.

§ 134 første ledd første punktum skal lyde:

Nemnda skal ha nemndmedlemmer oppnevnt av Kongen i statsråd etter forslag fra Kommunal- og regionaldepartementet, Utenriksdepartementet, Norges Juristforbund og humanitære organisasjoner, jf. lovens § 38a fjerde ledd.

§ 135 oppheves.

§ 136 skal lyde:

§ 136. *Nemndas møter. Taushetsplikt. Direktørens kompetanse*

Nemndas møter foregår for lukkede dører, jf. lovens § 38a femte ledd. Nemndlederen kan gi adgang for andre enn klageren til å møte og avgi uttalelse, jf. § 142 femte ledd og lovens § 38b fjerde ledd. Dersom det fremkommer opplysninger for nemnda som det anses påkrevd at klageren får uttale seg om for å kunne ivareta sitt tarv på en forsvarlig måte, skal det gis anledning til det.

Enhver som deltar ved behandlingen av sak for nemnda, har taushetsplikt etter forvaltningslovens § 13 til § 13e. Overtredelse straffes etter straffelovens § 121.

Direktøren kan gi interne generelle retningslinjer om behandlingen av enkeltsaker, skjønnsutøvelse mv., men kan ikke instruere i den enkelte sak.

§ 137 første punktum skal lyde:

Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av Utlendingsnemndas vedtak etter utlendingsloven eller om erstatning som følge av slike vedtak, opptrer staten ved Utlendingsnemnda, jf. lovens § 38a sjuende ledd.

§ 138 skal lyde:

§ 138. *Behandlingsform i Utlendingsnemnda*

Nemnda bestemmer selv behandlingsformen for den enkelte sak, med unntak av saker som behandles etter lovens § 38b annet ledd, jf. lovens § 38b fjerde ledd. Når dette ikke fremgår av generelle retningslinjer, treffes beslutningen av en nemndleder.

Forvaltningslovens kapittel IV til VI om saksforberedelse, vedtak og klage gjelder ikke for beslutninger om behandlingsform, jf. lovens § 38b sjette ledd.

§ 139 annet og tredje ledd skal lyde:

Sakene avgjøres ved flertallsvedtak, jf. lovens § 38b fjerde ledd annet punktum.

I asylsaker stemmes det først over om klageren skal gis asyl. Er det ikke flertall for dette, stemmes det over om klageren skal innvilges tillatelse. Dersom det er flertall for dette, stemmes det over oppholdsgrunnlaget, herunder om tillatelsen skal gis med begrensninger.

§ 140 første ledd første og annet punktum skal lyde:

En nemndleder alene kan avgjøre saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål, jf. lovens § 38b tredje ledd første punktum. I slike saker kan nemnda også delegere vedtaksmyndighet til sekretariatet, jf. lovens § 38b tredje ledd annet punktum.

§ 141 første og annet ledd skal lyde:

En nemndleder alene kan avgjøre anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda når det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket, jf. lovens § 38b tredje ledd.

Under behandlingen av anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda kan en nemndleder alene beslutte at det ikke skal tas hensyn til opplysninger, dokumenter eller andre bevismidler som kunne ha vært gitt eller fremlagt under den tidligere behandlingen av saken, jf. lovens § 38b tredje ledd. Slik beslutning kan bare treffes når det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket som følge av innholdet av bevismidlene.

Ny § 141a skal lyde:

§ 141a. *Saker som behandles i stornemnd*

Saker etter utlendingslovens § 38 fjerde ledd skal behandles i stornemnd.

Saker av prinsipiell betydning, saker med store samfunnsmessige eller økonomiske konsekvenser og saker på områder der det er tendenser til ulik praksis, kan behandles i stornemnd. Også anmodning om omgjøring av Utlendingsnemndas vedtak i saker som nevnt i første punktum kan behandles i stornemnd.

Departementet og Utlendingsdirektoratet kan kreve at en sak som nevnt i annet ledd behandles i stornemnd. Den nemndlederen som har fått tildelt en sak som nevnt i annet ledd kan be om at saken behandles i stornemnd. Ved anmodning om behandling i stornemnd fra en nemndleder skal direktøren i Utlendingsnemnda kontrollere at vilkårene for slik behandling er oppfylt. Krav eller anmodning om behandling i stornemnd skal begrunnes.

I saker der det er truffet vedtak i nemndmøte til ugunst for utlendingen, og nemndlederen mener at vedtaket er lovstridig, kan nemndlederen be om at saken behandles i stornemnd. Ved anmodning om behandling i stornemnd etter første punktum skal direktøren i Utlendingsnemnda kontrollere at vilkårene for slik behandling er oppfylt.

Ved behandling av saker i stornemnd deltar tre nemndledere og fire medlemmer. To av medlemmene trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra Kommunal- og regionaldepartementet, Utenriksdepartementet og Norges Juristforbund. De andre to trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra humanitære organisasjoner. § 139 annet til femte ledd gjelder tilsvarende. Vedtaket eller uttalelsen underskrives av lederen av stornemnda.

§ 142 skal lyde:

§ 142. Personlig fremmøte i nemndmøte

Nemnda kan gi utlendingen adgang til å møte personlig og uttale seg i sak som behandles etter lovens § 38b første eller annet ledd, jf. lovens § 38b femte ledd. Når det er besluttet at en sak skal behandles på denne måten, skal nemnda underrette utlendingen om dette og sette en frist for å gi skriftlig tilbakemelding på om utlendingen vil benytte seg av denne adgangen. Beslutning om personlig fremmøte treffes av en nemndleder.

Adgang til personlig fremmøte skal som hovedregel gis i saker der Utlendingsdirektoratet har truffet vedtak om

- a) avslag på søknad om asyl når det heller ikke er gitt tillatelse etter lovens § 8 annet ledd,
- b) avslag på søknad om familiegjenforening fremmet fra riket av asylsøkers familiemedlem som ikke selv har søkt asyl,
- c) avslag på søknad om avledet flyktningstatus, jf. lovens § 17 tredje ledd,
- d) at overføringsflyktning ikke gis status som flyktning, jf. lovens § 21 annet ledd,
- e) tilbakekall av innvilget asyl og i denne forbindelse tilbakekall og avslag på søknad om fornyelse av utlendingens arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse, og tilbakekall og bortfall av bosettingstillatelse,
- f) tilbakekall og avslag på søknad om fornyelse av arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse når første gangs tillatelse er gitt etter lovens § 8 annet ledd på grunnlag av søknad om asyl,
- g) tilbakekall og bortfall av bosettingstillatelse når første gangs tillatelse er gitt etter lovens § 8 annet ledd på grunnlag av søknad om asyl,
- h) utvisning av utlending som har påberopt seg vern mot forfølgelse etter lovens § 15.

Det kan gjøres unntak fra hovedregelen i annet ledd når utlendingens fremstilling av faktum er lagt til grunn, når det ikke er tvil om faktum og når nemnda anser det åpenbart at personlig fremmøte ikke vil ha betydning for avgjørelsen av saken.

Adgang til personlig fremmøte kan også gis i andre saker etter en konkret vurdering. Dette kan blant annet være aktuelt i saker om utvisning av utlending som har barn med fast bopel i Norge og selv har fast bopel her, og i saker om hvorvidt en kvinne omfattes av retten til ny tillatelse etter § 21 femte ledd, jf. § 37 sjette ledd.

Utlending som er gitt adgang til å møte, har rett til å møte sammen med advokat eller en annen representant, jf. lovens § 38b femte ledd.

Utlendingen skal avgi uttalelse og besvare eventuelle spørsmål fra nemnda. Han eller hun kan pålegges å gi opplysninger som kan ha betydning for vedtaket, jf. lovens § 44 annet ledd. Nemnda kan avskjære spørsmål og muntlige innlegg fra utlendingen, hans eller hennes advokat eller andre som er gitt adgang til personlig fremmøte, når disse ikke anses å ha betydning for saken. Utlendingen har ikke adgang til å være til stede under nemndas videre behandling av saken.

For å få saken så godt opplyst som mulig, kan nemnda innkalle andre til å møte personlig.

Saken skal som hovedregel utsettes dersom utlendingen har gyldig forfall. Som gyldig forfall regnes blant annet at underretning om tidspunktet for fremmøtet ikke er kommet frem til utlendingen, og omstendigheter som medfører at utlendingen ikke kunne ha møtt uten fare for helbred eller velferd eller uten å forsømme viktige og uoppsettelige forretninger eller plikter.

Forvaltningslovens kapittel IV til VI gjelder ikke for beslutninger om personlig fremmøte, jf. lovens § 38b sjette ledd.

II

Endringene trer i kraft 9. september 2005.

18. aug. Nr. 919 2005**Ikrafttredelse av forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 18. august 2005 med hjemmel i forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien § 12, gitt med hjemmel i lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 122, lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangen for tvistemål (tvistemålsloven) § 135 og lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 28. Kunngjort 26. august 2005.

§ 2 første ledd annet punktum og § 3 til § 6 i forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien trer i kraft 1. september 2005.

19. aug. Nr. 920 2005**Instruks for Politiets sikkerhetstjeneste.**

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 29. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 26. august 2005.

*Kapittel I. Generelle bestemmelser***§ 1. Formålet med instruksen**

Instruksen utfyller politilovens bestemmelser og fastsetter nærmere regler om Politiets sikkerhetstjenestes oppgaver, virksomhet og organisasjon.

Instruksen gjelder for enhver som er ansatt i Politiets sikkerhetstjeneste, samt øvrige ansatte i politiet når disse utfører oppgaver for tjenesten.

§ 2. Styring og organisasjon

Politiets sikkerhetstjeneste er politifaglig og administrativt direkte underlagt Justisdepartementet.

Etterforskning og påtalemessige forhold for Politiets sikkerhetstjeneste er regulert i straffeprosessloven, påtaleinstruksen og gjennom bestemmelser fra overordnet påtalemyndighet.

Tjenestens organisasjon består av en sentral enhet (Den sentrale enhet) og underordnede enheter. Justisdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om organisatoriske forhold for tjenesten, jf. politiloven § 16.

§ 3. Ledelse og ansvarsfordeling

Politiets sikkerhetstjeneste ledes av sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste, som skal samordne tjenestens virksomhet i hele landet.

Ledelsen utøves gjennom Den sentrale enhet, som kan gi generelle og spesielle direktiver for utøvelse av tjenesten og prioritering av oppgaver. Den sentrale enhet skal veilede, informere og bistå underordnede enheter.

Den lokale politimester, med unntak av politimesteren i Oslo, og sysselmannen på Svalbard er ansvarlig for tjenestens virksomhet i sitt distrikt, under overordnet ledelse av sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste.

Den sentrale enhet er ansvarlig for tjenestens virksomhet i Oslo politidistrikt. Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste skal holde politimesteren i Oslo løpende orientert om forhold innenfor tjenestens ansvarsområde som berører Oslo politidistrikt.

*Kapittel II. Oppgaver utenom etterforskning***§ 4. Overordnet oppgave**

Politiets sikkerhetstjeneste skal bidra til å sikre viktige samfunnsinteresser og gjennom sin virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettsikkerhet, trygghet og alminnelig velferd.

§ 5. Forebygging

Politiets sikkerhetstjeneste skal utføre sine forebyggende oppgaver etter politiloven § 17b og § 17c ved blant annet å innhente, bearbeide, analysere og utveksle informasjon i samsvar med fastsatte prioriteringer.

Sjef for Politiets sikkerhetstjeneste gir retningslinjer for bruk av ulovfestede metoder i forebyggende øyemed.

Tjenesten skal også i samarbeid med øvrig politi forebygge trusler mot myndighetspersoner som nevnt i politiloven § 17d første ledd bokstav c.

Begjæring om bruk av metoder som nevnt i politiloven § 17d, kan bare fremsettes av sjef eller assisterende sjef for Politiets sikkerhetstjeneste.

§ 6. Trusselvurdering og sikkerhetsrådgivning

Politiets sikkerhetstjeneste skal av eget tiltak, eller etter anmodning fra Justisdepartementet, utarbeide trusselvurderinger og gi råd om tiltak av betydning for norske interesser, virksomheter og enkeltpersoners sikkerhet. Tjenesten kan yte tilsvarende bistand til departementene, Politidirektoratet, politidistriktene og sjefene for politiets særorganer.

Tjenesten skal bistå ved gjennomføringen av sikkerhetstiltak i statsadministrasjonen, sårbar infrastruktur, forsknings- og undervisningsinstitusjoner, offentlig og privat næringsvirksomhet og annen virksomhet av betydning for viktige samfunnsinteresser.

§ 7. Personkontroll

Den sentrale enhet skal foreta personkontroll til bruk ved sikkerhetsundersøkelser.

§ 8. Beredskap og sikkerhet

Politiets sikkerhetstjeneste skal utarbeide og ajourføre beredskapsplaner for tjenesten og være i stand til å opprettholde de spesielle krav til sikkerhet og konfidensialitet som er en forutsetning for at tjenesten skal kunne ivareta sine oppgaver.

§ 9. Annen polititjeneste og bistand til øvrig politi

Dersom det er nødvendig av hensyn til ivaretagelsen av tjenestens oppgaver, kan Politiets sikkerhetstjeneste foreta kontroll med tilreisende og fastboende utlendinger. Kontrolloppgaven skal i nødvendig grad utøves i samarbeid med øvrig politi og utlendingsmyndighetene.

Den sentrale enhet har ansvaret for livvaktstjenesten i samsvar med departementets bestemmelser.

Politiets sikkerhetstjeneste kan bistå i forbindelse med bekjempelse av organisert kriminalitet, samt forbrytelser mot menneskeheten, folkemord og grove krigsforbrytelser.

Kapittel III. Samarbeid mv.**§ 10. Nasjonalt samarbeid**

Politiets sikkerhetstjeneste skal samarbeide med Politidirektoratet, Etterretningstjenesten og Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Planlegging og samordning av felles politiinnsats på viktige strategiske og/eller operative områder, skal skje i samarbeid med Politidirektoratet.

Tjenesten skal for øvrig søke å bistå og samarbeide med offentlige myndigheter, organisasjoner og institusjoner.

§ 11. Samarbeid med andre lands etterretnings- og sikkerhetstjenester

Politiets sikkerhetstjeneste skal samarbeide med andre lands etterretnings- og sikkerhetsmyndigheter.

Etablering av samarbeid og nye avtaler skal godkjennes av departementet på forhånd.

Informasjon gitt av utenlandske tjenester til Politiets sikkerhetstjeneste kan ikke utleveres til andre uten etter samtykke fra vedkommende tjeneste. Før slik utlevering finner sted, skal Politiets sikkerhetstjeneste vurdere om utleveringen er nødvendig, samt etablere tilstrekkelig kildebeskyttelse.

Kapittel IV. Behandling av opplysninger**§ 12. Definisjoner**

I denne instruksen forstås med

1. *behandling av opplysninger*: enhver elektronisk eller manuell bruk av opplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, systematisering, oppbevaring, tilpasning, endring, gjenfinning, søking, videreformidling ved overføring, spredning eller andre former for tilgjengeliggjøring, sammenstilling eller samkjøring, sletting eller tilintetgjøring eller en kombinasjon av slike bruksmåter,
2. *ikke-verifisert opplysning*: opplysning hvis korrekthet ikke er avklart,
3. *registrert*: fysisk eller juridisk person opplysninger kan knyttes til.

§ 13. Formålsbestemthet og krav til nødvendighet

Politiets sikkerhetstjeneste kan bare bruke opplysninger til det formålet de er innhentet for og til andre politimessige formål og forvaltningsvirksomhet i tjenesten, med mindre annet er bestemt i lov eller i medhold av lov. Det kreves også at behandling av opplysninger etter paragrafen her må være nødvendig for disse formålene. I tillegg må vilkårene i annet ledd være oppfylt.

Utenfor den enkelte straffesak kan opplysninger bare behandles av Politiets sikkerhetstjeneste der det:

1.
 - a) ved opprettelse av forebyggende sak er grunn til å undersøke om noen forbereder et straffbart forhold som Politiets sikkerhetstjeneste har til oppgave å forebygge, eller
 - b) for øvrig anses nødvendig i forebyggende øyemed å behandle opplysninger av betydning for utførelsen av arbeidsoppgavene i politiloven § 17b eller § 17d, herunder opplysninger om utlending der det etter en konkret sikkerhetsmessig vurdering anses nødvendig å behandle slike opplysninger. Ved denne nødvendighetsvurderingen må det tas i betraktning om behandlingen er forholdsmessig ut fra om utlendingen kommer fra land eller områder som det i henhold til aktuell trusselvurdering knytter seg en risiko til i forhold til oppgavene etter politiloven § 17b og § 17c, eller hans bakgrunn for øvrig. Tilsvarende kan Politiets sikkerhetstjeneste også behandle opplysninger om referansepersoner i Norge for slike utlendinger.
2. er nødvendig for tjenestens utarbeidelse av trusselvurderinger.
3. er nødvendig for samarbeidet med andre lands politimyndigheter og sikkerhets- og etterretningstjenester.
4. er nødvendig for personkontroll eller akkreditering. Politiets sikkerhetstjeneste kan ikke innhente eller behandle opplysninger utelukkende fordi opplysningene kan være av betydning for en fremtidig personkontroll.

5. er nødvendig av hensyn til notoritet å dokumentere hvilken overskuddsinformasjon som er gjort tilgjengelig for andre.

I den enkelte straffesak følger adgangen til å behandle opplysninger reglene i straffeprosessloven § 224 og § 226.

§ 14. *Krav til opplysningenes kvalitet*

Opplysninger som behandles skal

1. være tilstrekkelige og relevante for formålet med behandlingen,
2. være korrekte og oppdaterte, og
3. ikke lagres lenger enn det som er nødvendig ut fra formålet med behandlingen.

Opplysninger som er ikke-verifiserte kan behandles dersom det er nødvendig ut fra formålet med behandlingen. Det skal fremgå at opplysningen ikke er verifisert.

§ 15. *Personopplysninger som ikke kan behandles*

Opplysninger om en person kan ikke behandles kun på bakgrunn av hva som er kjent om personens etnisitet eller nasjonale bakgrunn, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningstilhørighet eller opplysninger om helsemessige eller seksuelle forhold.

§ 16. *Internkontroll*

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste skal sørge for å etablere et internkontrollsystem som blant annet sikrer opplysningenes kvalitet og ivaretar rettssikkerheten og personvernet.

Politiets sikkerhetstjeneste skal utarbeide nærmere retningslinjer for behandling av opplysninger i henhold til dette kapitlet. Retningslinjene skal godkjennes av Justisdepartementet.

Kapittel V. Rapportering

§ 17. *Rapportering til Justisdepartementet*

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste skal rapportere til Justisdepartementet om alle saker av viktighet. Når det gjelder etterforskningsaker skal Justisdepartementet kun orienteres.

Kapittel VI. Administrative bestemmelser

§ 18. *Ansettelse – behandling av personalsaker*

Nærmere bestemmelser om ansettelse, ansettelsesmyndighet og kunngjøringer mv. ved Den sentrale enhet følger av eget personalreglement, jf. reglement stadfestet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 9. april 2004 og med senere endringer, mens ansettelse mv. ved underliggende enheter i Politiets sikkerhetstjeneste (politidistriktene) ivaretas gjennom felles personalreglement for politidistriktene og øvrige særorganer i politiet, jf. reglement stadfestet av Moderniseringsdepartementet 17. november 2004.

I ansettelsessaker i politidistriktene skal sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste gis anledning til å uttale seg før politimesteren avgir innstilling. Det samme gjelder ved uttak og utskifting av personell (lokale beordringer) samt andre saker vedrørende personell i Politiets sikkerhetstjeneste som behandles av lokalt ansettelsesråd.

Justisdepartementet kan i medhold av politiloven § 19 femte ledd fastsette tilsettingsmåten, herunder bruk av åremål, for ulike stillingskategorier i tjenesten.

Personell som ansettes i Politiets sikkerhetstjeneste må sikkerhetsklareres for minst Hemmelig.

§ 19. *Taushetsplikt mv.*

Generelle bestemmelser om taushetsplikt i politiet, herunder Politiets sikkerhetstjeneste, er regulert i politiloven § 24.

Behandling av skjermingsverdig informasjon er regulert i lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhet (sikkerhetsloven) med forskrifter, og i beskyttelsesinstruksen fastsatt ved kgl.res. 17. mars 1972 nr. 3352.

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste kan fastsette utfyllende bestemmelser om behandling av og rutiner for utveksling av informasjon, og skal ta nødvendige forholdsregler for å hindre at uvedkommende får kjennskap til tjenestens saker, arbeidsmetoder, vitners og kilders identitet mv.

§ 20. *Beordring mv.*

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste kan for et tidsrom av inntil 12 måneder treffe bestemmelse om beordring av embets- og tjenestemenn uten hensyn til distriktsgrenser, samt til å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for tjenesten. Beordring for lengre tidsrom foretas av Justisdepartementet. Beordringsadgangen gjelder ikke personell uten politimyndighet.

Personellet i Politiets sikkerhetstjeneste må ikke uten samtykke av sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste pålegges annen polititjeneste, med mindre ekstraordinære forhold krever det. Uniformert tjeneste skal godkjennes av sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste.

Kapittel VII. Avsluttende bestemmelser

§ 21. *Utfyllende bestemmelser og mindre endringer*

Justisdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser til instruksen. Departementet delegeres myndighet til å foreta mindre endringer av instruksen.

§ 22. Ikrafttredelse

Denne instruks trer i kraft straks.

19. aug. Nr. 921 2005**Vedtak om opphevelse av alminnelig instruks for politiets overvåkingstjeneste (Overvåkingsinstruksen).**

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 26. august 2005.

Alminnelig instruks 19. august 1994 nr. 1302 for politiets overvåkingstjeneste (Overvåkingsinstruksen) oppheves.

19. aug. Nr. 922 2005**Vedtak om opphevelse av kgl.res. om overvåkingstjenestens organisering i regioner.**

Fastsatt ved kgl.res. 19. august 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 26. august 2005.

Kgl.res. 16. desember 1994¹ om overvåkingstjenestens organisering i regioner oppheves.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

23. aug. Nr. 923 2005**Forskrift om endring i forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften).**

Fastsatt av Datatilsynet 23. august 2005 med hjemmel i lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 33 fjerde ledd, jf. delegeringsvedtak 4. november 2003 nr. 1932. Kunngjort 26. august 2005.

I

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 7–24 skal lyde:

Rapporteringspliktiges behandling av personopplysninger til bruk i forbindelse med pålagt undersøkelses- og rapporteringsplikt etter lov 20. juni 2003 nr. 41 om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv. jf. forskrift 10. desember 2003 nr. 1487 om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv., er unntatt fra konsesjonsplikt etter personopplysningsloven § 33 første ledd. Unntaket omfatter bare opplysninger som fremkommer ved institusjonens undersøkelser etter hvitvaskingsloven.

Unntaket fra konsesjonsplikt gjelder bare dersom

- a) det utelukkende behandles opplysninger som fremkommer ved institusjonens undersøkelser etter hvitvaskingsloven, og
- b) personopplysningene behandles for det formål som følger av hvitvaskingsloven og tilhørende forskrifter.

II

Endringen trer i kraft straks.

23. aug. Nr. 924 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 23. august 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 9. Kunngjort 26. august 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 7 nr. 2 første ledd første setning skal lyde:

Fartøy med industritråltillatelse og nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 600 tonn rund vekt.

II

Endringen trer i kraft straks.

25. aug. Nr. 925 2005**Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 25. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 998/2003, vedtak 2003/803/EF, vedtak 2004/301/EF, vedtak 2004/539/EF, vedtak 2004/650/EF, vedtak 2004/693/EF, vedtak 2004/824/EF, vedtak 2004/839/EF, forordning (EF) nr. 425/2005 og vedtak 2005/91/EF). Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 1. juli 2004 nr. 1105 om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 1. juli 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 998/2003, vedtak 2003/803/EF, vedtak 2004/301/EF, vedtak 2004/539/EF, vedtak 2004/650/EF, vedtak 2004/693/EF, vedtak 2004/824/EF, vedtak 2004/839/EF, forordning (EF) nr. 425/2005 og vedtak 2005/91/EF).

§ 3 nr. 3 skal lyde:

3. *Pass*: Dokument som gjør det mulig å tydelig identifisere kjæledyret, herunder de punktene som gjør det mulig å kontrollere dets status med hensyn til denne forskriften og som er utarbeidet i samsvar med vedtak 2003/803/EF.

§ 4 første ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I nr. 10 (forordning (EF) nr. 998/2003 om kravene til dyrehelse som får anvendelse på ikke-kommersiell forflytning av kjæledyr, og om endring av direktiv 92/65/EØF, som endret ved forordning (EF) nr. 592/2004, vedtak 2004/539/EF, vedtak 2004/650/EF, forordning (EF) nr. 1994/2004, forordning (EF) nr. 2054/2004 og forordning (EF) nr. 425/2005), gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved innførsel til Norge fra tredjeland som er oppført på listen i vedlegg II del B seksjon 2 eller del C til forordning (EF) nr. 998/2003 skal veterinærsertifikatet nevnt i annet ledd være utarbeidet etter modellen vist i vedtak 2004/824/EF, jf. vedlegg B til denne forskriften.

§ 6 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Ved innførsel til Norge fra tredjeland som ikke er oppført på listen i vedlegg II del B seksjon 2 eller del C til forordning (EF) nr. 998/2003 skal veterinærsertifikatet nevnt i andre ledd være utarbeidet etter modellen vist i vedtak 2004/824/EF, jf. vedlegg C til denne forskriften.

§ 6 nytt femte ledd skal lyde:

Mattilsynet kan tillate transport til Norge av hunder, katter og ildrer som er yngre enn 3 måneder og ikke vaksinert mot rabies fra EU-medlemsstater og av hunder og katter som er yngre enn 3 måneder og ikke vaksinert mot rabies fra tredjeland oppført på listen i vedlegg II del B seksjon 2 eller del C til forordning (EF) nr. 998/2003 på vilkår som minst tilsvare vilkårene i forordningens artikkel 5 nr. 2. Hunder og katter som etter denne bestemmelsen er tillatt innført til Norge fra tredjeland, skal ikke videretransporteres til EU-medlemsstater som er oppført i avsnitt 1 i del B i vedlegg II til forordning (EF) nr. 998/2003 før de oppfylder vilkårene i forordningens artikkel 5 nr. 1, eller til EU-medlemsstater som er oppført i del A i vedlegg II til forordning (EF) nr. 998/2003 før de oppfylder vilkårene i forordningens artikkel 6 nr. 1.

§ 7 første ledd skal lyde:

Hunder, katter og ildrer som transporteres innen EØS eller innføres eller tilbakeføres til EØS fra tredjeland skal være grunnvaksinert og eventuelt revaksinert mot rabies med en inaktivert vaksine med minst en enhet antigen per dose (WHO-standarden) i overensstemmelse med vaksineprodusentens anbefaling. Ved grunnvaksinering regnes rabiesvaksinasjonen som gyldig først 21 dager etter at vaksinasjonen er utført. Ved revaksinering regnes rabiesvaksinasjonen som gyldig fra revaksinasjonsdatoen dersom dyret revaksineres før gyldigheten av forrige vaksinasjon har utløpt. Revaksinering regnes som grunnvaksinering dersom det ikke foreligger dokumentasjon fra veterinær som bekrefter gyldighetstiden for forrige vaksinasjon.

§ 7 andre ledd andre punktum skal lyde:

Testen skal være foretatt på et laboratorium som er godkjent i henhold til vedtak 2000/258/EF på grunnlag av en blodprøve som er tatt tidligst 120 dager etter siste rabiesvaksinering og senest den dagen vaksinasjonens gyldighet utløper.

§ 7 tredje ledd første punktum skal lyde:

Unntatt fra kravene om rabiesvaksinasjon og blodprøvekontroll i første og annet ledd er dyr som innføres direkte til Norge fra Irland og Det forente kongeriket.

Vedlegg B skal lyde:

Se her for å lese vedlegget: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sf-20050825-0925-01.pdf>

Vedlegg C skal lyde:

Se her for å lese vedlegget: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sf-20050825-0925-02.pdf>

Vedlegg D og E oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

26. aug. Nr. 926 2005

Forskrift om endring i forskrift om revisjon og revisorer.

Fastsatt av Finansdepartementet 26. august 2005 med hjemmel i lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) § 3–7 og § 4–5. Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 25. juni 1999 nr. 712 om revisjon og revisorer gjøres følgende endringer:

§ 2–1 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Etterutdanning etter første og annet ledd må minst omfatte:

1. 35 timer revisjon, hvorav 14 timer innenfor etiske prinsipper som styrer revisors profesjonelle oppgaver og plikter,
2. 21 timer regnskap og
3. 21 timer skatterett.

Inntil 28 timer etterutdanning kan utgjøres av undervisning, kurs eller forelesninger innen fag nevnt i nr. 1 til 3 eller øvrige fag fra fagkretsen ved revisorutdanningen i Norge.

§ 4–2 annet ledd skal lyde:

I de tilfeller det foreligger samarbeidsavtale som nevnt i første ledd, gjelder reglene gitt i og i medhold av revisorloven § 4–1 første ledd, annet og femte ledd, § 4–2 annet og fjerde ledd, § 4–4, § 4–5 første til tredje og femte ledd samt § 4–6 tilsvarende for det samarbeidende foretak, jf. også fjerde ledd.

Nye § 4–3 til § 4–6 skal lyde:

§ 4–3. Rådgivnings- eller andre tjenester

Med rådgivnings- eller andre tjenester som nevnt i revisorloven § 4–5 første ledd og i forskriften her menes alle revisors tjenester til den revisjonspliktige som ikke er:

1. revisjon etter lov og god revisjonsskikk samt tjenester revisor må utføre for å kunne revidere årsregnskapet. Tjenester i foregående punktum omfatter rent teknisk oppsett av regnskaper (regnskapsteknisk bistand), forutsatt at oppsettet bygger på materiale hvor prinsipper og vurderinger er fastsatt og utført av den revisjonspliktige.
2. revisjon av delårsrapporter.
3. attestasjoner og bekreftelser i henhold til lov, forskrift eller krav fra offentlige myndigheter eller overfor tredjepart.

§ 4–4. Nærmere om forbudet mot å yte rådgivnings- eller andre tjenester i revisorloven § 4–5 første ledd

Revisor skal påse at han ikke opptre slik at det oppstår risiko for at han må revidere resultatet av egne rådgivningstjenester eller av andre tjenester, eller at det oppstår risiko for at han ivaretar funksjoner som er en del av den revisjonspliktiges beslutningsprosess. Slik risiko vil normalt foreligge dersom revisor:

1. gir råd om eller er med på å utføre funksjoner eller utforme strategier eller systemer som har direkte betydning for den revisjonspliktiges regnskapstransaksjoner og avleggelse av regnskaper samt for sentrale deler av den revisjonspliktiges interne kontrollfunksjoner,
2. leverer vesentlige premisser for den revisjonspliktiges beslutninger i strategi- og budsjettarbeid, forretningsmessige disposisjoner, drift, ledelse, kontroll eller internrevisjon, eller
3. over tid utfører rådgivnings- eller andre tjenester som erstatter den revisjonspliktiges manglende kapasitet og kompetanse, særlig hvis samme type bistand ytes regelmessig.

Revisor skal ikke sette seg i en situasjon hvor samlet inntekt fra rådgivnings- eller andre tjenester over tid er betydelig i forhold til revisjonshonoraret fra den samme revisjonspliktige.

§ 4–5. Nærmere om forbudet mot å utføre ledelses- og kontrolloppgaver i revisorloven § 4–5 annet ledd

Forbudet i revisorloven § 4–5 annet ledd gjelder også når revisor reelt sett utfører ledelses- og kontrolloppgaver som noen hos den revisjonspliktige har det formelle ansvaret for.

§ 4–6. Krav til vurdering og dokumentasjon

Før revisor eller foretak som revisor har samarbeidsavtale med som nevnt i revisorloven § 4–7 tredje ledd, påtar seg oppdrag om å yte rådgivnings- eller andre tjenester for den revisjonspliktige, skal revisor vurdere om vedkommende fortsatt kan være revisor for oppdragsgiveren etter revisorloven § 4–5 og forskriften her § 4–4 og § 4–5. Det samme gjelder dersom det under utføringen av tjenesten oppstår forhold som kan ha betydning for revisors uavhengighet og objektivitet. Tilsvarende gjelder før revisor påtar seg et revisjonsoppdrag.

For å sikre at forpliktelser etter dette kapittel oppfylles, må revisor skriftlig kunne dokumentere vurderingene etter første ledd i 5 år etter at de ble foretatt.

II

Endringene i § 2–1 trer i kraft 1. januar 2007.

De øvrige bestemmelsene i forskriften trer i kraft 1. oktober 2005.

26. aug. Nr. 927 2005**Forskrift om endring i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Miljøverndepartementet 26. august 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 11 første ledd, lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 nr. 1–3 og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav gjøres følgende endringer:

§ 23 skal lyde:

Spredning av gjødselvarer av organisk opphav er kun tillatt i perioden 15. februar til 1. november. Det er ikke tillatt å spre gjødselvarer på snødekket eller frossen mark.

Spredning uten nedmolding/nedfelling på eng og annen grøde bør gjøres så tidlig i vekstsesongen at det er mulighet for betydelig gjenvekst som høstes eller beites, og skal gjøres senest innen 1. september, dersom ikke noe annet er bestemt av kommunen iht. tredje ledd.

Kommunen kan på vilkår av at kommunens klimatiske forhold og vannkvaliteten i kommunens vassdrag tillater det, ved forskrift eller enkeltvedtak, tillate en senere frist for spredning uten nedmolding/nedfelling enn 1. september, men ikke senere enn 1. oktober. Muligheten for endring ved forskrift gjelder likevel ikke kommunene som ligger innenfor nedbørsfeltet som drenerer til kyststrekningen svenskegrensa – Lindesnes.

Kommunen kan ved forskrift eller enkeltvedtak forby spredning av gjødselvarer som nevnt i 1. ledd i hele eller deler av perioden fra og med 1. september til 1. november i områder med alvorlig forurensning eller fare for alvorlig forurensning.

§ 24 punkt 3 første ledd oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

26. aug. Nr. 928 2005**Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 26. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 7, § 12, § 15, § 19 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (forordning (EF) nr. 998/2003 artikkel 22 og vedtak 2004/595/EF artikkel 2). Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 20. februar 2004 nr. 464 om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 20. februar 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 7, § 12, § 15, § 19 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (direktiv 92/65/EØF, vedtak 94/273/EF, vedtak 95/1/EF, vedtak

2000/462/EF, vedtak 2000/666/EF, vedtak 2001/298/EF, vedtak 2001/383/EF, vedtak 2002/279/EF, forordning (EF) nr. 1282/2002, forordning (EF) nr. 1802/2002, forordning (EF) nr. 1398/2003, vedtak 2003/881/EF, vedtak 2005/60/EF, forordning (EF) nr. 998/2003 artikkel 22 og vedtak 2004/595/EF artikkel 2).

§ 4 første ledd skal lyde:

I tillegg til å oppfylle de spesielle vilkårene i § 7 til § 12 skal klovdyr, fugler, bier, hareddy, ildrer, minker, rever, hunder og katter komme fra virksomheter som:

- 1) er registrert og underlagt regelmessig kontroll av avsenderlandets kompetente myndighet,¹
- 2) overholder avsenderlandets bestemmelser om varslingsplikt for sjukdommene som er oppført i vedlegg A og B,
- 3) overholder avsenderlandets bestemmelser om bekjempelse av sjukdommene som er oppført i vedlegg A og B,²
- 4) overholder avsenderlandets bestemmelser om dyrevern,³ og
- 5) kun eksporterer dyr som ikke viser noe tegn på sjukdom.

1 Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS, § 4 og § 6 .

2 Jf. forskrift 27. april 2001 nr. 437 om tiltak mot sjukdommer på bier og forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer, samt fisesykdomsloven m/ forskrift 4. juli 1991 nr. 509 om forebygging, begrensning og utrydding av sjukdommer hos akvatiske organismer og forskrift 14. oktober 2003 nr. 1239 om dyrehelsemessige vilkår ved omsetning og import av akvakulturdyr og akvakulturprodukter.

3 Jf. lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Dyrene skal følges av en skriftlig erklæring fra lederen ved virksomheten om at de ved avsendelse ikke viser noe tegn på sjukdom og at vedkommendes virksomhet ikke er omfattet av dyrehelsemessige restriksjoner. Kravet om medfølgende erklæring gjelder likevel ikke dyr som i henhold til § 7 til § 12 skal følges av helsesertifikat eller pass.

§ 5 første, annet og tredje ledd skal lyde:

Helsesertifikat som kreves i § 7 til § 10 skal være utstedt på et formular utarbeidet av kompetent myndighet i avsenderlandet etter modellen vist i vedlegg C. Sertifikatet skal bestå av ett ark og være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i mottakerlandet og ett av de offisielle språkene i avsenderlandet. Hvert sertifikat skal kun omfatte en forsendelse.

Helsesertifikatet skal være utstedt av offentlig veterinær i avsenderlandet. Alternativt kan sertifikat som gjelder bier være utstedt av annen kompetent offentlig tjenestemann. Sertifikat som gjelder fugler av papegøefamilien og hareddy kan alternativt være utstedt av den veterinæren som har ansvaret for virksomheten og som av avsenderlandets myndigheter er gitt fullmakt til det.

Sertifikatet skal være fullstendig utfylt og supplert med de attestasjoner som kreves i § 7 til § 10. Har mottakerlandet krav på tilleggsgarantier for noen av sjukdommene som er oppført i vedlegg B, skal det også attesteres at disse er oppfylt.

§ 11 skal lyde:

Minker (*Mustela vison*) og rever (*Vulpes vulpes* og *Alopex lagopus*) skal ikke komme fra, eller ha vært i kontakt med dyr fra en virksomhet hvor det har vært mistanke om, eller forekommet rabies i løpet av de siste 6 måneder. Dette gjelder likevel ikke når dyrene er underkastet et systematisk vaksinasjonsprogram.

§ 12 skal lyde:

§ 12. *Vilkår for hunder, katter og ildrer*

Hunder, katter og ildrer skal oppfylle kravene til identifikasjon, rabiesvaksinasjon, antistofftitrering, behandling mot flått og echinococcose og medfølgende pass som gjelder ved ikke-kommersiell transport av hunder, katter og ildrer mellom Norge og vedkommende EU-medlemsland. Passet, som skal følge med dyrene, skal i tillegg godtgjøre for at autorisert veterinær i løpet av de siste 24 timer før avsendelse har foretatt klinisk undersøkelse av dyret og at undersøkelsen viste at dyret er friskt og kan tåle transporten til bestemmelsesstedet.

§ 13 og § 14 oppheves.

§ 15 tredje ledd nr. 2 skal lyde:

- 2) hunder, katter og ildrer som oppfyller vilkårene i dette kapittelet.

Vedlegg C del 3 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

26. aug. Nr. 929 2005**Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til samiske aviser.**

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 26. august 2005 med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak. Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 17. mars 1997 nr. 248 om tilskudd til samiske aviser gjøres følgende endringer:

§ 6 skal lyde:

§ 6. Fordelingen av tilskuddet

Kultur- og kirkedepartementet fastsetter fordelingen av bevilgningen over Kap 335, post 75 til henholdsvis produksjonstilskudd, tilskudd til lulesamiske sider og eventuelle øremerkede tilskudd. Tilskuddet til lulesamiske sider avgrenses oppad til 1 prosent av årets bevilgning på posten.

Tilskuddene fordeles etter tilskuddssatser som fastsettes av departementet ut fra bevilgningene for det enkelte år.

Nye § 7 og § 8 skal lyde:

§ 7. Produksjonstilskudd

Produksjonstilskuddet består av et grunntilskudd og et variabelt tilskudd.

Grunntilskuddet skal samlet utgjøre 90 prosent av produksjonstilskuddet og fordeles med like store beløp på samtlige aviser som oppfyller vilkårene for produksjonstilskudd.

Det variable tilskuddet skal samlet utgjøre 10 prosent av produksjonstilskuddet og tildeles i forhold til antall utgivelser multiplisert med antall produserte sider samisk tekst.

§ 8. Tilskudd til avissider på lulesamisk

Tilskudd til avissider på lulesamisk ytes til avis som utgis i eller har en betydelig dekning innenfor det lulesamiske kjerneområdet. Det er ikke noe krav at avisen kan defineres som samisk avis etter forskriftens § 2. [For øvrig gjelder vilkårene i § 3 og § 4.] Tilskuddet beregnes ut fra antall utgivelser multiplisert med antall sider med egenprodusert nyhets- og aktualitetsstoff på lulesamisk.

Nåværende § 7 til § 13 blir § 9 til § 15.

II

Endringene trer i kraft straks og legges til grunn ved fordeling av tilskudd til samiske aviser for 2005.

26. aug. Nr. 930 2005**Forskrift om endring i forskrift om nedsatt tollsats for konserverindustrien.**

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 26. august 2005 med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 5, delegeringsvedtak 30. juni 1995 nr. 600 og forskrift 5. juli 2002 nr. 828 om individuelle tollnedsettelse og fordeling av tollkvoter til konserverindustrien § 5. Kunngjort 30. august 2005.

I

I forskrift 24. august 2004 nr. 1223 om nedsatt tollsats for konserverindustrien gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Nedsatt tollsats for innførsel av varer som nevnt i forskrift 5. juli 2002 nr. 828 om individuelle tollnedsettelse og fordeling av tollkvoter til konserverindustrien (konserverforskriften) § 5 annet ledd skal være:

Vareslag	Varenummer	Produkt	Nedsatt tollsats
1	2	3	4
Sølvløk	07.10.8050	Sølvløk, fryst	4,08
Sukkererter	07.10.2100	Sukkererter, fryst	0,50
Stangselleri	07.10.8060	Stangselleri, fryst	4,60
Minigulrot/ pariserrot	07.10.8091	Minigulrot, fryst	7,43
Tomatterninger	07.10.8099	Pariserrot, fryst	6,55
Kirsebær/moreller	07.10.8099	Tomatterninger, fryst	2,00
	08.11.9003	Kirsebær, fryst	5,00
	20.07.9905/9909	Kirsebærpulp	5,30
	20.09.8093	Kirsebærsaft/kons.	0,00
Rips	08.11.2001	Rips, fryst m/sukker	1,60
	08.11.2008	Rips, fryst u/sukker	0,60
	20.09.8099	Ripssaft/kons.	5,75
			1,60

Vareslag	Varenummer	Produkt	Nedsatt tollsats
1	2	3	4
Stikkelsbær	08.11.2001	Stikkelsbær, fryst m/sukker	0,60
		Stikkelsbær, fryst u/sukker	
	08.11.2008	Stikkelsbærsaft/kons.	5,75
Bjørne-, logan-, morbær	20.09.8099		
	08.11.2001	Div. bær, fryst m/sukker	1,60
	08.11.2008	Div. bær, fryst u/sukker	0,60
	20.07.9905/9909	Bjørnebærpulp m.fl.	5,30
Boysenbær	20.09.8099	Bjørnebærsaft/kons. m.fl.	5,75
	08.11.9008	Boysenbær fryst m/sukker	1,60
		Boysenbær fryst u/sukker	0,60
Tyttebær	08.11.9001	Tyttebær, fryst	0,00
Multer	08.11.9002	Multer, fryst	0,00
Blåbær	08.11.9004	Blåbær, fryst	0,60
	20.07.9904/9909	Blåbærpulp	1,76
	20.09.8099	Blåbærsaft/kons.	5,75
Bringebær	20.07.9905/9906	Bringebærpulp	5,30
	20.09.8091	Bringebærsaft/kons.	5,75
Jordbær	20.07.9905/9906	Jordbærpulp	5,30
	20.09.8092	Jordbærsaft/kons.	5,75
Skogsbær	20.07.9905/9909	Skogsbærpulp	5,30
	20.09.9000	Skogsbærsaft/kons.	5,75
Solbær	20.07.9905/9906	Solbærpulp	5,30
Plomme	08.11.9008	Plommer, fryst	1,60
	20.07.9905/9909	Plomme-/sviskepulp	5,30
	20.09.8099	Plommesaft/kons.	5,75
Pære	20.07.9905/9909	Pærepulp	1,75
	20.09.8099	Pærsaft/kons.	5,75

I tillegg ilegges skogsbærblandinger (08.11.2008/9008) tariffbestemt toll etter bærinnhold, men maksimalt 4,00 kr/kg.

II

Endringen trer i kraft 1. september 2005.

3. juni Nr. 938 2005

Vedtak om endring i regler for valg av bispedømmeråd.

Fastsatt av Kirkerådet 3. juni 2005 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 23 annet ledd og delegeringsvedtak sak KM 05/04. Kunngjort 2. september 2005.

I

I regler 15. november 1996 nr. 1451 for valg av bispedømmeråd gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd nytt femte punktum skal lyde:

Døvekirkenes fellestråd er nominasjonskomité for det særskilte valget av representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

§ 2-2 nye niende og tiende punktum skal lyde:

Oslo bispedømmeråd skal sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Døvekirken om å fremme forslag på fire leke kandidater til det ordinære valget. Dessuten bes menighetsrådene i Døvekirken om å fremme forslag på 3 leke medlemmer, til det særskilte valget av representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

§ 2-3 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Nominasjonskomiteen for det særskilte valget av representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd setter opp en liste med 5 representanter.

§ 2-3 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kandidatene til valg av representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd må ha stemmerett etter regler for stemmerett i døvemenighetene, jf. «Regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet» § 1.

§ 2–4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Nominasjonskomiteen for valg av døvemenighetenes representant i Oslo bispedømmeråd sender kandidatlisten til valgrådet i Oslo bispedømme. En kandidat på listen for valg til det døvekirkelige valget, kan ikke samtidig stå som kandidat til det ordinære valget.

§ 2–4 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Kandidatlisten for valg av døvemenighetenes representant i Oslo bispedømmeråd sendes til menighetsrådene i Døvekirken.

§ 2–5 første ledd nytt tiende punktum skal lyde:

Ved valg av representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd avgir hvert enkelt medlem stemme på 2 forskjellige kandidater.

II

Endringene trer i kraft 1. juni 2006.

25. aug. Nr. 939 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 25. august 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 8 og § 9 skal lyde:

§ 8. *Fartøykvote/maksimalkvote i trålfisket etter sei for fartøy med torskestråltillatelse*

Fartøy med torskestråltillatelse og som er registrert som fabrikktrålere, kan fiske og lande inntil 1.076 tonn sei. Kvotefaktoren er 1,32.

Fartøy med torskestråltillatelse og som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere, kan fiske og lande inntil 815 tonn sei. Kvotefaktoren er 1,00.

Fartøy med torskestråltillatelse og som er registrert som småtrålere, kan fiske og lande inntil 473 tonn sei. Kvotefaktoren er 0,58.

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til at kvote som ellers ville blitt tildelt trålfartøy etter denne paragraf, i stedet fiskes med fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i henhold til retningslinjer fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet.

§ 9. *Fartøykvote/maksimalkvote i trålfisket etter sei for fartøy med seistråltillatelse*

Fartøy med seistråltillatelse kan fiske og lande følgende fartøykvoter:

Fartøy med kvotefaktor 0,35:	509	tonn
Fartøy med kvotefaktor 0,75:	1.091	tonn
Fartøy med kvotefaktor 0,85:	1.236	tonn
Fartøy med kvotefaktor 1,00:	1.455	tonn

Fiskeridirektoratet bestemmer faktoren for det enkelte fartøy med seistråltillatelse. Ved avgjørelsen skal fartøyets størrelse i henhold til merkeregisteret pr. 1. januar 1998 legges til grunn.

Ved utskiftning eller forlengelse til større fartøy etter 1. januar 1998 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. aug. Nr. 940 2005

Forskrift om endring i forskrift om omsetningsforbud av sterk chili og sterke chiliprodukter som inneholder Sudan rød 1.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 29. august 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler (EØS-høringsloven). Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 12. august 2003 nr. 1043 om omsetningsforbud av sterk chili og sterke chiliprodukter som inneholder Sudan rød 1 gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om omsetningsforbud av chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som inneholder Sudan rød I, Sudan rød II, Sudan rød III eller Sudan rød IV.

Forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 12. august 2003 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler (EØS-høringsloven). Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF endret ved direktiv 98/48/EF).

§ 1, § 2, § 3, § 4 og § 5 skal lyde:

§ 1. Denne forskrift omfatter:

- frukt av slekten Capsicum, tørket og knust eller malt med tolltariffnummer 09.04.2000 som næringsmiddel
- chiliprodukter med tolltariffnummer 09.10.9100 i hvilken som helst form som næringsmiddel
- karripulver med tolltariffnummer 09.10.5000 i hvilken som helst form som næringsmiddel
- gurkemeie, tørket og knust eller malt med tolltariffnummer 09.10.3000 som næringsmiddel
- palmeolje med tolltariffnummer 15.11.1090 som næringsmiddel.

§ 2. Det er forbudt å importere chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som beskrevet i § 1 fra land utenfor EØS-området med mindre original analyserapport bekrefter at produktet ikke inneholder fargestoffene Sudan rød I (CAS nr. 842–07–09), Sudan rød II (CAS nr. 3118–97–6), Sudan rød III (CAS nr. 85–86–9) eller Sudan rød IV (CAS nr. 85–83–6) følger vedlagt sendingen.

Analyserapporten skal være godkjent av en representant fra relevant myndighet i avsenderlandet.

Dersom analyserapport ikke er vedlagt, skal importør innen EØS-området sørge for at produktet analyseres for å bekrefte at det ikke inneholder fargestoffene som nevnt i første ledd. Mattilsynet kan holde produktet tilbake inntil analysebevis foreligger.

Dersom en forsendelse deles opp, skal en sertifisert kopi av analyserapporten følge hver del av den delte forsendelsen.

§ 3. Chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som beskrevet i § 1 som inneholder Sudan rød I (CAS nr. 842–07–09), Sudan rød II (CAS nr. 3118–97–6), Sudan rød III (CAS nr. 85–86–9) eller Sudan rød IV (CAS nr. 85–83–6) skal destrueres.

§ 4. Alle kostnader ved analyse, lagring og destruering av forsendelser som følger av § 2 første ledd, § 2 fjerde ledd eller § 3 i denne forskrift skal betales av importøren eller næringsmiddelvirksomheten.

§ 5. For forsendelser av chili, chiliprodukter og karripulver som forlot avsenderland før denne forskriften trådte i kraft, er det tilstrekkelig med analyserapport. Analyserapporten kan være uten godkjenning av representant fra relevant myndighet.

For forsendelser av gurkemeie og palmeolje som forlot avsenderland før denne forskriften trådte i kraft, kreves ikke analyserapport.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. aug. Nr. 941 2005

Forskrift om begrensninger i helsepersonells adgang til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 29. august 2005 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 9 tredje ledd. Kunngjort 2. september 2005.

§ 1. *Formål*

Forskriftens formål er å unngå utilbørlig påvirkning av helsepersonell og å bidra til å sikre tillit til helsepersonell og helsetjeneste ved å klargjøre begrensningene i helsepersonells adgang til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse.

§ 2. *Forbud mot å motta ytelse som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte*

Helsepersonell må verken på egne eller andres vegne motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte, jf. helsepersonelloven § 9 første ledd.

§ 3. Særlig begrensning i adgangen til å motta gave mv. fra pasient

Fra pasient må helsepersonell heller ikke motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som har mer enn en ubetydelig verdi, jf. helsepersonelloven § 9 andre ledd.

Gave, provisjon, tjeneste og annen ytelse fra pasients pårørende må vurderes etter § 2.

§ 4. Nærmere om begrepet gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse

Begrepet gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse i § 2 og § 3 omfatter også godtgjørelser for utført arbeid og lignende der godtgjørelsen overstiger det som står i rimelig forhold til det utførte arbeidet, og andre gjensidige disposisjoner som inneholder et gaveelement eller der ytelse og motytelse ikke står i rimelig forhold til hverandre. Begrepet omfatter også fordeler uten direkte økonomisk verdi.

Flere ytelser av samme eller forskjellig art fra samme giver eller givere med felles interesser må sees i sammenheng. Dette gjelder selv om ytelsene er spredt over et lengre tidsrom.

Helsepersonell må vurdere lovligheten av å motta ytelsen dersom de på egne eller andres vegne gis eller tilbys for eksempel:

- a) penger, gavekort,
- b) aksjer, eierandeler, andre verdipapirer, patentrettigheter,
- c) fast eiendom, løsøre eller andre gjenstander,
- d) hel eller delvis dekning av utgifter for å delta på kurs og konferanser,
- e) hel eller delvis dekning av utgifter forbundet med etter- og videreutdanning,
- f) hel eller delvis dekning av reise-, kost- og oppholdsutgifter blant annet i tilknytning til kurs, konferanse, etter- og videreutdanning,
- g) godtgjørelse for deltakelse i forskningsprosjekter, herunder dekning av utgifter som påløper i forbindelse med oppdraget,
- h) godtgjørelse for deltakelse i utprøving av legemidler, medisinsk utstyr mv., herunder dekning av utgifter som påløper i forbindelse med oppdraget,
- i) godtgjørelse for oppdrag utført for andre enn hovedarbeidsgiver,
- j) godtgjørelse for rekruttering av pasienter til forskningsprosjekt eller henvisning av pasienter,
- k) godtgjørelse for eller annen fordel ved bruk av bestemte legemidler eller bestemt medisinsk utstyr mv.,
- l) provisjon eller lignende av salg av bestemte produkter eller produktgrupper,
- m) deltakelse i konkurranser der premie i form av pengegaver, reiser mv. kan oppnås ved å fremme salget av bestemte produkter eller produktgrupper,
- n) vareprøver eller reklameartikler,
- o) faglige gaver i form av faglitteratur eller faglige hjelpemidler som står i forbindelse med helsepersonellens virksomhet,
- p) fordeler av karrierefremmende art, for eksempel medforfatterskap til vitenskapelige artikler, forskningsrapporter mv.,
- q) hel eller delvis dekning av private utgifter eller utgifter knyttet til virksomheten som helsepersonell eller
- r) personlig rabatt ved kjøp av varer eller tjenester.

§ 5. Nærmere om utilbørlighets vurderingen etter § 2

Vurderingen av om en ytelse er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte, jf. § 2, vil være en helhetsvurdering der det blant annet må legges vekt på hvem som gir eller tilbyr ytelsen, hvilken stilling og hvilke fullmakter helsepersonellet har, verdien av ytelsen, i hvilken sammenheng og til hvilket tidspunkt ytelsen gis eller tilbys samt med hvilken hensikt ytelsen gis eller tilbys.

§ 6. Sanksjoner

Overtredelse av denne forskrift kan medføre sanksjoner etter helsepersonelloven kapittel 11.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. september 2005.

Merknader til de enkelte bestemmelsene i forskrift om begrensninger i helsepersonells adgang til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse

Til § 1. Formål

Forskriften skal tydeliggjøre og konkretisere bestemmelsene i helsepersonelloven (lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.) § 9 første og andre ledd. Dette gjøres bl.a. i form av eksemplifisering av hva som kan være å anse for «gave, tjeneste, provisjon eller annen ytelse» og veiledning om hva slags vurdering som må foretas med utgangspunkt i begrepet «som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte».

En forskrift som tydeliggjør og konkretiserer hvilke ytelser helsepersonell ikke kan motta, vil bidra til å sikre tillit i befolkningen til helsepersonell og helsetjeneste, herunder tilliten til at nødvendig samhandling mellom helsepersonell og legemiddelindustri, utstyrsleverandører/-produsenter o.a., ikke skjer på en utilbørlig måte.

I likhet med helsepersonelloven § 9 gjelder forskriften for den som er helsepersonell etter definisjonen i helsepersonelloven § 3. I tillegg til helsepersonell med autorisasjon eller lisens, omfatter definisjonen også annet

personell i helsetjenesten eller i apotek som utfører helsehjelp, samt elever og studenter som i forbindelse med helsefaglig opplæring utfører helsehjelp.

I og med at forskriften retter seg mot helsepersonell, vil den bare gjelde direkte for helsepersonells adgang til å motta gaver og andre ytelser. Forskriften regulerer ikke avgiversidens adgang til å gi gaver eller andre ytelser til helsepersonell. Det kan derfor oppstå situasjoner hvor forskriften er til hinder for at helsepersonell kan motta en gave eller ytelse, samtidig som det ikke finnes noe motsvarende forbud for industri, leverandører eller andre mot å gi slik gave eller ytelse til helsepersonell. En forskrift som kun retter seg mot helsepersonell vil imidlertid indirekte også kunne få betydning for avgiversiden, idet departementet antar at en giver neppe vil ønske å gi gaver/ytelser som mottakeren ikke lovlig kan ta i mot. I noen situasjoner vil annet regelverk kunne ramme giveren, for eksempel legemiddelloven (lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v.) med forskrifter, se nærmere under merknadene til § 4. Også korrupsjonsbestemmelsene i straffeloven (lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov) § 276a, vil kunne ramme både mottaker og giver, se nærmere under merknadene til § 6.

Lov og forskrift på dette området suppleres av bransjefastsatt regelverk. Flere helsepersonellorganisasjoner har fastsatt etiske retningslinjer eller regelverk som regulerer medlemmenes adgang til å motta gaver fra og/eller samhandle/samarbeide med legemiddelindustri, utstyrslleverandører/-produsenter, pasienter og andre. Også legemiddelindustrien og utstyrslleverandører/-produsenter har fastsatt slikt regelverk. Det vises også til samarbeidsavtaler inngått mellom helsepersonellorganisasjoner og bransjeforeninger og mellom regionale helseforetak og bransjeforeninger med retningslinjer for ulike typer samhandling.¹

Helsepersonell som ikke er medlem av noen utøverorganisasjon, vil ikke være underlagt bransjens etiske regelverk. Tilsvarende vil de nevnte samarbeidsavtalene bare gjelde direkte for de som er medlemmer av foreningene eller ansatt i helseforetak. Helsepersonelloven § 9/forskriften vil derimot gjelde for alt helsepersonell, uavhengig av om de er medlem av en helsepersonellorganisasjon, og uavhengig av om de er ansatt i et helseforetak, hos annen arbeidsgiver eller driver selvstendig virksomhet. Etisk regelverk og samarbeidsavtaler kan imidlertid også gi veiledning for andre enn de som er bundet av dem. Helsepersonell som driver selvstendig virksomhet vil ikke ha noen arbeidsgiver som fastsetter retningslinjer eller kan godkjenne mottak av ytelser, men vil likevel kunne se hen til samarbeidsavtalene når de skal vurdere om de skal akseptere en ytelse.

Internkontroll vil også være av betydning for å unngå utilbørlig påvirkning av helsepersonell. Det er fastsatt i lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten § 3 at enhver som yter helsetjeneste skal etablere et internkontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov og forskrifter. Det vises også til forskrift 20. desember 2002 nr. 1731 om internkontroll i sosial- og helsetjenesten, jf. særlig § 4 første ledd og andre ledd bokstav g. Arbeidsgiver/virksomheten skal sørge for å ha et internkontrollsystem som sikrer at ansatte i virksomheten etterlever lovpålagte plikter mv. I forhold til helsepersonelloven § 9/forskriften er det viktig at det både i større og mindre virksomheter er etablert systemer som forhindrer at det oppstår bindinger mellom enkeltpersonell og industri som kan få uheldige konsekvenser for helsetjenesten.

For helsepersonell som arbeider med saksforberedelse og fatter vedtak i forvaltningssaker, vil også forvaltningslovens (lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker) habilitetsregler komme til anvendelse, jf. kapittel II. Forvaltningsloven gjelder for helseforetakenes virksomhet. Mottak av gaver eller andre ytelser vil kunne medføre inhabilitet på grunn av svekket tillit til helsepersonellens upartiskhet.

¹ Pr. 29.08.05 har Helse Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF inngått samarbeidsavtale med Legemiddelindustriforeningen (LMI). Avtalen skal tre i kraft 1. januar 2006 og er fremforhandlet av Helse Øst RHF på vegne av de fem regionale helseforetakene. Det ventes at de øvrige vil inngå tilsvarende avtale med LMI.

Til § 2. Forbud mot å motta ytelser som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte

Bestemmelsen er en gjengivelse av helsepersonelloven § 9 første ledd og er inntatt i forskriften for oversiktens skyld.

Begrepet «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» utdypes i forskriften § 4, se også merknadene til § 4.

Alternativene «gave», «provisjon», «tjeneste» og «annen ytelse» er likestilte og det er derfor uten betydning hvilket av disse alternativene det som gis/tilbys faller inn under. Vilkåret «som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte» knytter seg til alle fire alternativene, ikke bare «annen ytelse». Det er unødvendig å vurdere nærmere hvilket av alternativene som passer best, dersom det er på det rene at det som gis/tilbys omfattes av minst ett av alternativene. Det er for eksempel ikke nødvendig å vurdere om noe kan kalles «gave» dersom det er åpenbart at det i alle fall omfattes av alternativet «annen ytelse». «Ytelse» er et svært vidt begrep. I de videre merknadene brukes i stor utstrekning begrepet «ytelse» i stedet for «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» fordi dette er kort og generelt og omfatter de tre første alternativene i tillegg til en rekke andre fenomener/tilfeller.

Helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 vil særlig være aktuell i forhold til profesjonelle aktører, for eksempel innen legemiddel- og utstyrindustri, men gjelder generelt i forhold til alle givere, herunder også pasienter og deres pårørende. Helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3 er en spesialregel om gaver mv. fra pasienter, som vanligvis gjør det unødvendig å anvende den generelle regelen i lovens § 9 første ledd/forskriften § 2.

Forholdet mellom helsepersonell og legemiddelindustri er i lovens forarbeider (Ot.prp.nr.13 (1998-1999) Om lov om helsepersonell m.v. s. 64–65) bl.a. omtalt slik:

«I den direkte og personlige markedsføring legemiddelindustrien benytter og i det nære tilknytningsforholdet mellom industrien og leger og tildels tannleger, foreligger det en vedvarende fare for utilbørlig påvirkning fra industriens side, med den følge at legen/tannlegen handler på bakgrunn av relasjonen og informasjonen til bransjen som sådan eller til et enkelt selskap. I tillegg til leger som i vanlig praksis rekvirerer legemidler, vil leger og andre med ansvar for større innkjøp være særlig utsatt for legemiddelproduzenters forsøk på påvirkning, slik at visse legemidler foretrekkes fremfor andre.

Bruk av legemidler er av sentral betydning ved pasientbehandling. Samtidig som faren for utilbørlig påvirkning er tilstede må leger få kunnskap om – og bistå i – utviklingen av nye legemidler for å kunne gi pasienter adekvat helsehjelp. Legemiddelindustrien er avhengig av leger i forbindelse med forskning og ved klinisk utprøving av nye og forhåpentligvis forbedrede legemidler. Leger har på sin side behov for informasjon om eksisterende produkter fra legemiddelindustrien, og drar nytte av legemiddelindustriens faglige kompetanse vedrørende legemidler. Tilknytningen mellom leger og legemiddelindustrien er i dette henseende en forutsetning for forbedring av legemidler og legers behandlingstilbud – et gjensidig nytte- og avhengighetsforhold....

Det er i høringsuttalelsene påpekt at en streng fortolkning av det foreslåtte forbudet kan gå ut over helsepersonells og da særlig legers tilbud om etterutdanning og faglig oppdatering samt forskningen. Departementet vil understreke at deler av den interaksjonen som er mellom helsepersonell og legemiddelindustri vil falle utenfor området for utilbørlighetsvilkåret, ...»

Forbudet i helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 gjelder gaver og andre ytelser som er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. I forarbeidene (Ot.prp.nr.13 (1998-1999) side 221) uttales bl.a. at dersom «helsepersonellet gjennom ytelser påvirkes til tjenstlige handlinger de ellers ikke ville gjort og som er egnet til å føre til usaklig forskjellsbehandling av pasienter eller behandling som ikke er helsefaglig begrunnet, vil departementets forslag forby mottak av slike ytelser. For ansatt helsepersonell vil det også være av betydning om arbeidsgiver er informert om forholdet, og har samtykket. Generelt vil det være av betydning at det er åpenhet om disse forhold, slik at det i relevante sammenhenger opplyses om man har interaksjon med aktører med økonomisk interesse på området.»

I forarbeidene er det også på side 63–64 bl.a. uttalt at «(Y)telser som ikke er egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige atferd faller derfor utenfor bestemmelsens anvendelsesområde. Videre behøver påvirkning ikke i seg selv være negativt og til fare for helsepersonells troverdighet. Påvirkning kan være en følge av adekvat kunnskapsoverføring. Et forbud er kun ment å ramme utilbørlig påvirkning. Med «utilbørlig» menes her en påvirkning som er egnet til å påvirke helsepersonell på en slik måte at andre vurderinger enn de faglige og samfunnsøkonomiske ligger til grunn. Med andre vurderinger menes f.eks. hensynet til kommersielle interesser eller egen vinning.»

Helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 gjelder ytelser som helsepersonell mottar «på egne eller andres vegne». Når helsepersonell mottar noe på «andres vegne» kan det være ytelser som utelukkende tilgodeser en annen eller flere andre, eller som tilgodeser både helsepersonellet og andre. Det mest nærliggende eksempel er ytelser som tilgodeser helsepersonellens familie eller andre nærstående, for eksempel dekning av reise- og oppholdsutgifter for familiemedlemmer som ønsker å være med når helsepersonell skal delta på en konferanse. Et annet eksempel kan være der helsepersonell mottar en gave eller ytelse som er til alle de ansatte på en avdeling eller et praksissted/legekantor.

Det bemerkes for øvrig at det som oftest er ytelser som gis direkte til enkeltpersonell som vil kunne rammes av loven/forskriften. Det kan imidlertid ikke utelukkende at enkelte ytelser som kanaliseres via arbeidsgiver også vil kunne rammes. Helsepersonell er ikke fritatt for å vurdere lovligheten av ytelsen selv om den er tilbudt via arbeidsgiver eller arbeidsgiver er informert og ikke har kommet med innsigelser. At arbeidsgiver er involvert eller informert vil imidlertid kunne være av en viss betydning i forhold til utilbørlighetskravet, jf. merknadene til § 5. Det er viktig at samarbeid foregår i åpne og ryddige former slik at helsepersonells uavhengighet, integritet og helsefaglige vurderinger ikke kan trekkes i tvil av pasienter eller samfunnet på bakgrunn av samhandling med legemiddel- eller utstyrsindustrien.

Det vises for øvrig til at to av de regionale helseforetakene (Helse Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF) har inngått en samarbeidsavtale med Legemiddelindustriforeningen om samhandling mellom medlemsbedriftene og helseforetak/de ansatte ved foretakene. De øvrige regionale helseforetakene ventes å inngå tilsvarende avtaler. Avtalen inneholder blant annet bestemmelser om at foretaket skal godkjenne honorering av ansatte for arbeidsoppdrag for industrien, at invitasjoner til ansatte vedrørende kurs, kongresser mv. skal gå til foretaket og deltakelse skal godkjennes av foretaket, at reiseutgifter normalt skal dekkes av foretaket, at foretakets egne kurs mv. ikke skal sponses av legemidelfirmaer, at det ikke skal inngås avtaler om støtte til kurs som gir tellende eller godkjente timer i videre- og etterutdanning, forhåndsgodkjenning fra foretaket av samarbeidsprosjekter i forskningsarbeid og kanalisering til foretaket av ekstern finansiering av forskningsoppdrag mv.

Loven/forskriften regulerer *helsepersonell*s adgang til å motta ytelser, men derimot ikke ulike *virksomhet*ers adgang til å motta ytelser. Etter en konkret helhetsvurdering vil det imidlertid i enkelte situasjoner kunne være naturlig å identifisere helsepersonell med en virksomhet som sådan. Dette kan være tilfelle dersom helsepersonellet er eier av den virksomhet som formelt sett tilbys eller gis ytelsen, men hvor det reelle forhold er at ytelsen i

virkeligheten skal tilfalle eller komme helsepersonellet til gode. Eksempel på dette kan være at virksomheten mottar ytelser i form av sterkt reduserte priser på diagnostiske hjelpemidler, medisinsk utstyr eller medisinsk forbruksmateriell, som helsepersonellet/eieren senere bruker eller forbruker i virksomheten. Ved vurderingen av om det er naturlig å identifisere helsepersonellet med virksomheten, må det bl.a. kunne legges vekt på momenter som virksomhetens størrelse, eiers involvering i virksomhetens drift, foranledningen til at ytelsen gis og i hvilken grad ytelsen direkte eller indirekte kommer eieren/helsepersonellet til gode i form av økte inntekter eller sparte utgifter.

Departementet vil imidlertid presisere at selv om det i enkelte situasjoner kan være naturlig å identifisere helsepersonellet med virksomheten, må vilkårene som følger av helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriftens § 2 være oppfylt. Det vil dermed måtte vurderes om mottak av slik ytelse er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. Av den grunn vil derfor neppe provisjon, rabatter etc. fra produsenter til apotek rammes av forskriften, selv når apoteket drives som enkeltmannsforetak. Dette er en naturlig del av handelen med legemidler i legemiddelforsyningskjeden. Departementet viser imidlertid til at det i legemiddelloven § 6 andre ledd er fastsatt et forbud mot visse former for rabatt.

Helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 er nærmere utdypet i forskriften § 4 og § 5, se også merknadene til disse bestemmelsene.

Til § 3. Særlig begrensning i adgangen til å motta gave mv. fra pasient

Til første ledd:

Bestemmelsen tilsvarende innholdsmessig helsepersonelloven § 9 andre ledd og er tatt med av pedagogiske hensyn og for fullstendighetens skyld. Forskriftsbestemmelsen er gitt tilnærmet samme ordlyd som helsepersonelloven § 9 andre ledd, og skal forstås på samme måte. Alternativene «gave», «provisjon», «tjeneste» og «annen ytelse» er likestilte, og det er uten betydning hvilket av disse alternativene det som gis/tilbys faller inn under. Det er for eksempel ikke nødvendig å vurdere om noe kan kalles «gave» dersom det er åpenbart at det i alle fall omfattes av alternativet «annen ytelse». «Ytelse» er et svært vidt begrep. Når det gjelder «provisjon» antar departementet at det bare unntaksvis vil kunne være aktuelt at helsepersonell mottar dette fra pasienter. Vilåret «som har mer enn en ubetydelig verdi» knytter seg til alle fire alternativene, ikke bare til «annen ytelse».

Begrepet «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» utdypes i forskriften § 4, se også merknadene til § 4.

Mens helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 er generell og gjelder uavhengig av hvem som gir ytelsen, er bestemmelsen i § 9 andre ledd/forskriften § 3 en supplerende spesialbestemmelse om gaver og andre ytelser fra pasienter. Fra pasienter kan helsepersonell bare motta «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» som ikke er av mer enn «ubetydelig verdi». Dersom en gave/ytelse fra pasient til helsepersonell er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte, vil forholdet også rammes av forbudet i § 9 første ledd. I enkelte tilfeller vil omstendighetene kunne være slik at en gave eller annen ytelse fra pasient ikke er av betydelig verdi og derfor ikke rammes av § 9 andre ledd, men rammes av § 9 første ledd fordi den likevel er egnet til å påvirke helsepersonellens yrkesutøvelse.

Utgangspunktet i forholdet mellom helsepersonell og pasient bør være at det ikke gis gaver, tjenester eller andre ytelser. Pasienten skal som den faste hovedregel kun betale det fastsatte honorar for helsehjelpen (der det er aktuelt med pasientbetaling). I noen tilfelle vil imidlertid pasienten ha ønske om å gi en gave eller lignende som et uttrykk for anerkjennelse for utført arbeid. I forarbeidene til helsepersonelloven § 9 andre ledd (Ot.prp.nr.13 (1998-1999) s. 65) er det påpekt at hensynet til myndige personers handlefrihet, tilsier at pasienter står fritt til å disponere over sine eiendeler og at helsepersonell bør kunne motta belønning eller påskjønnelse for omsorgsfull innsats overfor pasienter. På den annen side vil krav til helsepersonells profesjonalitet tilsie at det opereres med et skille mellom profesjonelle og private relasjoner eller disposisjoner. Vanskelige avveininger vil kunne oppstå, og man ønsket å synliggjøre helsepersonells etiske ansvar på dette området. På denne bakgrunn valgte man å ikke innføre totalforbud mot å motta gaver og andre ytelser fra pasienter, men fastsatte at helsepersonell fra pasient bare kan motta gave eller annen ytelse såfremt denne er av ubetydelig verdi. Dette beskytter pasientene samtidig som det ikke hindrer påskjønnelser. En slik regel gjør det også lettere for helsepersonell å si nei til gavetilbud i og med at de kan henvise til forbudet. Regelen bidrar til å begrense både faren for at helsepersonell bryter med faglige etiske normer, for eksempel utnytter pasienters avhengighetsforhold eller mister sin objektivitet som følge av sjenerøsitet fra visse pasienter, og faren for at pasienter ved gaver eller andre ytelser søker å påvirke helsepersonell i deres yrkesutøvelse, for eksempel i håp om å få helsetjenester raskere enn det koken tilsier. Det er viktig både rent faktisk å unngå slike situasjoner og å unngå tvil eller manglende tillit til helsepersonells objektivitet og integritet.

Helsepersonell som saksforbereder og fatter enkeltvedtak etter forvaltningsloven, for eksempel tildeling av plass ved institusjoner, vil kunne være inhabile som følge av mottatte av gaver eller andre ytelser, jf. forvaltningsloven § 6 andre ledd hvorefter inhabilitet foreligger «når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Man kan si at helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3 inneholder et objektivt forbud mot gaver/ytelser av mer enn ubetydelig verdi, i og med at slike gaver/ytelser er forbudt uavhengig av andre omstendigheter som påvirkningskraft, utilbørlighet mv. I begrepet «ubetydelig» ligger det imidlertid en rettslig standard. I forarbeidene er det understreket at det må vurderes konkret hvor grensen for hva som er «ubetydelig verdi» skal gå. Det antydes imidlertid en grense på tusen 1998-kroner, jf. Ot.prp.nr.13 (1998-1999) side 221. Det presiseres at dette ikke er ment som noen absolutt verdigrense. Det må vurderes konkret om gaven eller ytelsen er av mer enn ubetydelig verdi. I

spesielle situasjoner vil det kunne godtas gaver av høyere verdi enn tusen 1998-kroner, mens man i andre tilfeller ut fra de konkrete omstendigheter vil finne at gaver av lavere verdi er i strid med forbudet. Det må bl.a. sees hen til givers og mottakers økonomiske situasjon og anledningen for gaven. Pasientens helsetilstand vil også kunne være av betydning for vurderingen. Helsepersonell må være særlig aktsomme dersom de tilbys gaver fra pasienter som er mentalt svekket.

Forbudet kan ramme både pengegaver og andre typer gaver, tjenester og ytelser. Det vises til oppstillingen i § 4 tredje ledd som inneholder en rekke eksempler på typer av gaver og andre ytelser som må vurderes i forhold til reglene i § 2 og § 3. Det er særlig eksemplene i bokstav a til c som er aktuelle i forhold til pasienter, men også andre kan være aktuelle, for eksempel bokstav r. Det kan også tenkes gaver, tjenester og ytelser som ikke er tatt med i eksempellisten.

Rene gaver som et uttrykk for anerkjennelse for utført arbeid er en kategori ytelser som vanligvis er uproblematisk hvis de er av ubetydelig verdi, for eksempel en blomsterbukett eller en eske konfekt. Andre typer ytelser i forholdet mellom helsepersonell og pasient kan fort bli mer problematiske, både i forhold til helsepersonelloven § 9 første og andre ledd/forskriften § 2 og § 3, og ut fra andre hensyn, jf. blant annet forsvarlighetskravet i helsepersonelloven § 4. Hensynet til helsepersonells profesjonalitet, uavhengighet og integritet tilsier forsiktighet med hensyn til å inngå private relasjoner med pasienter. Dette gjelder ikke bare på det personlige/følelsesmessige plan, men også avtaleforhold som kjøp og salg, leie mv.

Eksempelvis vil det kunne være i strid med forbudet dersom pasienten lar helsepersonellet låne eller leie bolig eller feriested. Et gratis lån av bolig eller feriested vil nesten alltid representere en slik verdi at det vil være i strid med forbudet. Også situasjoner hvor det betales leie vil kunne være i strid med forbudet, men her må det vurderes om leieavtalen innebærer et gaveelement som representerer mer enn en ubetydelig verdi. Det vises til presiseringen i § 4 første ledd vedrørende gjensidige disposisjoner som inneholder et gaveelement.

Situasjoner der pasient yter helsepersonell lån av penger eller gjenstander, vil også kunne rammes. Et eksempel er pengelån som ytes på svært gunstige betingelser som lav eller ingen rente. I vurderingen av om lånet inneholder et gaveelement, må det sees hen til lånebeløp, eventuell rentefot, tilbakebetalingsbetingelser og helsepersonellens mulighet for rent faktisk å tilbakebetale lånet. Hvis lånet skaper et avhengighetsforhold eller lignende vil det kunne være egnet til å påvirke helsepersonellens yrkesutøvelse, og vil dermed kunne rammes av helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2.

Også salg av gjenstander fra pasient til helsepersonell vil være i strid med forbudet hvis salgsprisen er så lav at salget inneholder et ikke ubetydelig gaveelement. Tilsvarende vil gjelde dersom pasienten kjøper noe til overpris av helsepersonellet eller betaler uforholdsmessig mye for arbeid helsepersonellet har utført for vedkommende. Det samme gjelder dersom det i annen sammenheng ikke er et rimelig forhold mellom ytelsene i et gjensidig forhold.

Et annet eksempel på en gave som vil kunne være i strid med forbudet, er dersom pasienten er en kjent kunstner som maler et bilde som han ønsker å gi til et helsepersonell. Dersom kunstneren ikke allerede var kjent på gavetidspunktet, vil dette kunne bli vurdert annerledes i og med at bildet i alle fall på gavetidspunktet ikke nødvendigvis overstiger en ubetydelig verdi.

Arv er ikke spesielt nevnt i helsepersonelloven § 9, og forarbeidene til bestemmelsen gir heller ingen anvisning på hvordan arv skal vurderes i forhold til bestemmelsen. Mange av de hensyn som gjelder gaver gjør seg gjeldende også ved testamentariske disposisjoner. Et løfte om arv vil kunne påvirke helsepersonell i yrkesutøvelsen. Arv vil ikke i alle henseender kunne likestilles med gave, men når det gjelder testamentsarv taler mye for behandling på linje med gaver etter helsepersonelloven § 9. Testamentariske disposisjoner forutsetter ikke samtykke fra den tilgodesette, men dersom en pasient gir uttrykk for at de ønsker å testamentere noe til helsepersonell, bør helsepersonellet forsøke å avverge dette med mindre det dreier seg om en ubetydelig verdi. Falt testamentsarv utover ubetydelig verdi bør det som hovedregel gis avkall på, særlig dersom helsepersonellet på forhånd kjente til testamentet. Alternativt kan man tenke seg en løsning der arven overdras til en ideell forening eller lignende der helsepersonellet ikke har disposisjonsrett over pengene.

Begrepet «pasient» må forstås slik det er definert i pasientrettighetsloven § 1–3 bokstav a: «en person som henvender seg til helsetjenesten med anmodning om helsehjelp, eller som helsetjenesten gir eller tilbyr helsehjelp i det enkelte tilfelle». Det vil normalt ikke være vanskelig å avgjøre om en giver er å anse som pasient i lovens/forskriftens forstand.

Forbudet mot å motta gaver og andre ytelser utover ubetydelig verdi fra pasient rammer imidlertid ikke bare gaver/ytelser som gis eller tilbys helsepersonell i en konkret helsehjelpssituasjon, for eksempel på sykehus, sykehjem eller legekantor. Gaver/ytelser kan rammes, selv om de for eksempel sendes hjem til helsepersonell eller gis etter at helsehjelpen er avsluttet. Forbudet gjelder imidlertid helsepersonell som sådan, og rammer først og fremst gaver og andre ytelser som mottas i arbeidssammenheng, men rammer også gaver/ytelser som gis på bakgrunn av virksomheten som helsepersonell. Forbudet vil normalt ikke ramme gaver eller andre ytelser som helsepersonellet mottar som privatperson, men dersom giveren er pasient eller pårørende til en pasient, må det vurderes om gaven eller ytelsen er gitt på bakgrunn av den rollen mottakeren har som helsepersonell eller ikke. I enkelte situasjoner kan det være vanskelig å fastslå om giveren av en gave eller annen ytelse (herunder testamentsarv), skal være å anse som «pasient» i henhold til helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3. Eksempel på dette kan være dersom kontakten mellom pasient/helsepersonell fant sted for lang tid tilbake og hvor det senere ikke har vært kontakt mellom dem. Et annet eksempel kan være dersom et pasient-/helsepersonellforhold oppstod for lang tid tilbake, men

hvor dette senere har utviklet seg til et langt og nært vennskapsforhold. Et ytterligere eksempel kan være dersom det allerede eksisterer et vennskapsforhold, og hvor helsepersonellet yter helsehjelp som en vennetjeneste. Dersom man etter en konkret vurdering kommer til at det i slike tilfeller ikke er naturlig å anse gaven/ytelsen som motivert ut fra pasientrelasjonen eller at det ikke er naturlig å anse det for å foreligge en pasient-/helsepersonellrelasjon mellom gavegiveren/arvelateren og helsepersonellet, må forholdet vurderes etter helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2. Det må da vurderes hvorvidt mottak av gaven eller ytelsen er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. Selv om gaven eller ytelsen gis i en privat sammenheng kan det tenkes at den kan være egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger.

Det må altså vurderes konkret om en gave eller ytelse er motivert ut fra et personlig forhold eller ut fra pasientrelasjonen. Hensynet til profesjonalitet tilsier at helsepersonell bør være forsiktig med å innlede private relasjoner med pasienter (og deres pårørende), og likeledes med å ta imot pasienter man allerede har slektskaps- eller vennskapsforhold til. Det er imidlertid ikke noe forbud mot dette, men tilsynsmyndighetens vurderingstema i saker som gjelder lovligheten av gave eller annen ytelse fra pasient, vil ofte også bli en vurdering i forhold til forsvarlighetsplikten etter helsepersonelloven § 4. Dersom helsepersonell mottar gaver eller andre ytelser fra pasienter, kan dette indikere at det profesjonelle skillet mellom behandler/privatperson ikke er opprettholdt.

Til andre ledd:

Helsepersonelloven § 9 andre ledd gjelder etter sin ordlyd bare gaver og andre ytelser fra pasient til helsepersonell. Dersom det er noen i pasientens familie eller andre pårørende som ønsker å gi helsepersonell en gave eller annen ytelse, vil forholdet teknisk sett måtte vurderes etter bestemmelsen i helsepersonelloven § 9 første ledd, jf. forskriften § 2. Imidlertid bør vurderingen av hva som kan mottas langt på vei tilsvare den som gjelder gaver og ytelser fra pasient. Mange av de samme hensyn gjør seg gjeldende uansett om det er pasient eller pårørende som er giver og i mange tilfeller kan det være uklart om en gave egentlig er fra pasient eller fra pårørende. Pasienten kan ha tatt initiativ til og/eller bekostet en gave, selv om det er de pårørende som rent praktisk har ordnet gaven og overrekker denne til helsepersonellet. I vurderingen av gaver fra pårørende må det i tillegg til verdien av gaven/ytelsen, særlig sees hen til den situasjon der gaven/ytelsen gis og hensikten med gaven/ytelsen, jf. for øvrig forskriften § 5 og merknadene til denne.

Til § 4. Nærmere om begrepet gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse

Til første ledd:

Det presiseres i bestemmelsens *første punktum* at loven/forskriften ikke bare rammer ensidige disposisjoner, for eksempel en ren gave. Også ytelse som helsepersonell mottar i forbindelse med et gjensidig forhold vil kunne rammes dersom den ytelsen helsepersonellet mottar, er egnet til å påvirke yrkesutøvelsen på en utilbørlig måte. Dette vil særlig være aktuelt der ytelsen er av større verdi enn motytelsen. Mange typer avtaler kan innebære et gaveelement eller en uforholdsmessighet mellom ytelse og motytelse. Resultatet vil kunne bli at forholdet rammes av helsepersonelloven § 9 første eller andre ledd, selv om avtaleforholdet for øvrig kan være legitimt.

Et eksempel kan være der helsepersonell mottar godtgjørelse fra et legemiddelfirma for utført arbeid i forbindelse med forskningssamarbeid, foredragsvirksomhet eller lignende. Forskriften regulerer ikke helsepersonells adgang til å påta seg slike oppdrag, se også merknad til § 4 tredje ledd bokstav g til i. Når helsepersonell har slike oppdrag må de imidlertid vurdere en eventuell godtgjørelse i forhold til helsepersonelloven § 9 første ledd. Andre eksempler kan være kjøp/salg og leie-/låneavtaler der partenes ytelser ikke står i rimelig forhold til hverandre. Se andre eksempler i merknadene til § 3 om gaver/ytelser fra pasienter.

Av hensyn til profesjonalitet og uavhengighet bør helsepersonell imidlertid være forsiktig med å inngå avtaler med pasienter eller andre de har berøring med i sitt virke som helsepersonell. Der helsepersonell påtar seg oppdrag eller inngår andre avtaler er det viktig at dette skjer i åpenhet og legitime former. Forholdet mellom helsepersonell og legemiddel- og utstyrsindustri står i en særstilling i og med at samhandling/samarbeid i en viss utstrekning er nyttig og nødvendig for å bedre det medisinske behandlingstilbudet, samtidig som den ene parten har en sterk kommersiell interesse. Det må som utgangspunkt antas å foreligge et generelt ønske om påvirkning, og det er viktig at samhandling/samarbeid foregår i former som ikke skaper for tette bånd mellom helsepersonell og industri. Når det gjelder oppdrag for/samhandling med legemiddelindustrien vises det til at både Den norske lægeförening, Norges Farmaceutiske Forening og Helse Øst RHF/Helse Midt-Norge RHF har inngått avtaler med Legemiddelindustriforeningen med retningslinjer for samhandling/samarbeid. De andre regionale helseforetak forventes å inngå tilsvarende avtaler.

I § 4 første ledd *andre punktum* presiseres at helsepersonelloven § 9/forskriften § 2 og § 3 også kan ramme ytelser uten direkte økonomisk verdi. Det samme gjelder ytelser som er vanskelige å verdsette eller hvor den økonomiske fordel først vil komme til uttrykk en gang i fremtiden og/eller under spesielle forutsetninger. En tjeneste, ytelse eller fordel som ikke uten videre kan omsettes i penger eller vil spare helsepersonellet for utgifter, kan likevel være av en slik art at den kan påvirke helsepersonellens yrkesutøvelse. Et eksempel kan være at noen gis anledning til å delta/oppgis som medforfatter til artikler i fagtidsskrifter eller forskningsrapporter, jf. § 4 tredje ledd bokstav p. Dette vil naturligvis kunne være helt rettmessig og legitimt, men dersom angivelse av delaktighet gjøres på et noe tynt grunnlag fordi det vil være meritterende, vil det kunne rammes av helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften

§ 2. Se også § 4 tredje ledd bokstav m om salgskonkurranse med premier. Dette er et eksempel på en betinget ytelse. Deltakeren er ikke garantert å motta premie, men muligheten for å vinne vil kunne påvirke yrkesutøvelsen.

Til andre ledd:

Verdien av en gave/ytelse er avgjørende i forhold til helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3, men vil også være et viktig moment i utilbørighetsvurderingen etter helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2, jf. § 5. Er det gaver/ytelser over en viss verdi har det formodningen for seg at de er egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte. Dersom en gave eller ytelse er delt opp i flere deler, er det gavens totale verdi som vil være avgjørende. Dersom samme giver over tid gir flere gaver/ytelser må disse normalt vurderes under ett, særlig der de er gitt med samme formål eller i samme anledning. Det samme må gjelde givere med felles interesser, for eksempel der både en pasient og pasientens pårørende gir gaver.

Til tredje ledd – eksempelliste over ytelser som må vurderes:

Tredje ledd inneholder en liste med eksempler på hva som kan omfattes av begrepet «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» og som derfor må vurderes i forhold til reglene i helsepersonelloven § 9 første og/eller andre ledd, jf. forskriften § 2 og § 3.

Det vil kunne være glidende overganger mellom de ulike kategoriene i bokstav a til r, og flere av kategoriene overlapper hverandre helt eller delvis, men er likevel tatt med av pedagogiske grunner. Det er ikke nødvendig å henføre det mottatte til en bestemt kategori.

Listen er ikke uttømmende. Det vil kunne forekomme ytelser som ikke er nevnt i listen, men som likevel kan omfattes av helsepersonelloven § 9/forskriften. Et eksempel kan være fiske- eller jaktrett.

Det er heller ikke slik at alt som står på listen uten videre er forbudt å motta. I mange tilfeller vil ytelser som er listet opp i tredje ledd kunne være akseptable av ulike grunner, for eksempel fordi det er en rimelig godtgjørelse i et legitimt oppdragsforhold. Oppregningen må altså sees i sammenheng med de øvrige vilkårene. For at en ytelse skal være i strid med helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2, må ytelsen være «egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte». Det er således ikke nok å konstatere at ytelsen omfattes av begrepet «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse», men det må foretas en konkret helhetsvurdering av den aktuelle ytelse og dennes egnethet til å påvirke helsepersonellet. I forskriften § 5 gis en anvisning på momenter som er relevant i vurderingen, jf. også merknadene til § 5. For at en ytelse skal være i strid med helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3, må den – i tillegg til å omfattes av begrepet «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» – være av mer enn ubetydelig verdi, jf. også merknadene til § 3.

Innledningen i tredje ledd tydeliggjør at helsepersonell selv har plikt til å vurdere om en gave eller annen ytelse de tilbys vil være i strid med loven/forskriften.

Til bokstav a, b og c:

Det vil ofte være lett å vurdere om ytelser som nevnt i bokstav a, b og c er i strid med helsepersonelloven § 9 første eller andre ledd/forskriften § 2 eller § 3. Gaver eller ytelser som nevnt i bokstav a til c vil normalt ha en selvstendig økonomisk verdi, typisk dersom det gis penger eller gjenstander som det ellers ville koste penger å erverve. Normalt vil det la seg gjøre å tallfeste den omtrentlige økonomiske verdi av slike gaver. Verdien er avgjørende i forhold til helsepersonelloven § 9 andre ledd/forskriften § 3, men vil også være et viktig moment i utilbørighetsvurderingen etter helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2, jf. også § 5. Er det gaver/ytelser over en viss verdi har det formodningen for seg at de er egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte.

Departementet viser i den forbindelse til at det i forarbeidene til helsepersonelloven § 9 andre ledd om gaver fra pasient til helsepersonell, er antydning at en grense bør gå ved ca. 1000 (tusen) 1998-kroner. Departementet antar at det ved vurderingen av hvor grensen skal gå for gaver fra industri, leverandører og andre, vil kunne være relevant å se hen til den beløpsgrensen som er antydning for gaver fra pasienter. Departementet vil imidlertid understreke at dette vil måtte vurderes konkret, og at en ren pengegave som gis fra legemiddelindustri til helsepersonell lettere vil sies å være utilbørlig enn dersom tilsvarende pengegave ble gitt fra en pasient som er tilfreds med utført helsehjelp.

Selv om en gave eller ytelse gis i markedsføringsøyemed, vil den kunne representere en økonomisk verdi for mottakeren. Eksempler på dette kan tenkes å være hobby- og fritidsartikler, fritidstøy eller verktøy som bærer navn og/eller logo til en legemiddelprodusent eller -leverandør. Det er legitimt å markedsføre sine varer innen lovens rammer, men i denne sammenheng må det sees hen til verdien de representerer for mottakeren, og deres påvirkningskraft. Formålet med markedsføring er nettopp å påvirke mottakerne/omverdenen.

Når det gjelder legemidler, vil denne type markedsføring lett rammes av andre regler. Reklame for legemidler er detaljert regulert i legemiddeloven med forskrifter, se særlig legemiddelforskriften (forskrift 22. desember 1999 nr. 1559 om legemidler) § 13–7 femte ledd hvor det er fastsatt at reklame til helsepersonell ikke må være «forbundet med utdeling av gjenstander, gaver, tjenester, premier eller noen annen form for ytelse av økonomisk verdi», med unntak av «gjenstander med ubetydelig verdi som står i forbindelse med utøvelse av vedkommendes helsepersonells virksomhet». Det er ikke fastsatt noen beløpsgrense, men etter praksis er «ubetydelig verdi» etter denne bestemmelsen lavere enn det som er antydning i forhold til tilsvarende begrep i helsepersonelloven § 9 andre ledd. Gjenstander til en verdi av tusen kroner vil rammes av legemiddelforskriften § 13–7. Pliktsubjekt etter disse bestemmelsene er i utgangspunktet den som fremmer reklamen, men det er også fastsatt at helsepersonell heller ikke

må anmode om eller motta slike ytelser. Helsepersonell må således avstå fra gaver/ytelser som er i strid med legemiddelforskriften § 13–7 selv om de etter omstendighetene kanskje ikke ville være i strid med helsepersonelloven § 9 første ledd.

Til bokstav d, e og f:

Dekning av utgifter til kurs, konferanser, seminarer, eller etter- og videreutdanning vil være en ytelse i lovens/forskriftens forstand. Dette gjelder både dekning av utgifter til selve deltakelsen, for eksempel kursavgift, og eventuell dekning av reise-, kost- og oppholdsutgifter i forbindelse med kurs, konferanser mv. Det samme gjelder dekning av kost mv. i andre forbindelser, for eksempel forretningsmiddager og lignende representasjon.

Det forekommer at det i tilslutning til kurs og konferanser eller faglige arrangementer som ledd i etter- og videreutdanning, er lagt til rette for sosiale eller kulturelle arrangementer for helsepersonellet. Dersom slikt dekkes av andre enn helsepersonellet, enten særskilt eller fordi det er inkludert i kurs-/konferanseavgiften, vil dette også utgjøre ytelser i lovens/forskriftens forstand. Det samme gjelder dersom det i tilknytning til kongresser eller konferanser legges til rette for at helsepersonellet kan ha ferie i for- eller etterkant av kongressen/konferansen, og/eller dekkes utgifter til dette. Tilsvarende gjelder dekning av reise-, kost- og oppholdsutgifter for helsepersonellens familie eller andre nærstående i tilknytning til kurs og konferanser.

Lovligheten av å motta slike ytelser må vurderes nøye. I lovens forarbeider (Ot.prp.nr.13 (1998-1999) s. 64) er det uttalt at «ekstern sponning av kurs, konferanser, forskning mv. ikke bør forbys, men at det må stilles krav til faglig innhold og uavhengighet».

Det uttales også:

«Det er i høringsuttalelsene påpekt at en streng fortolkning av det foreslåtte forbudet kan gå ut over helsepersonells og da særlig legers tilbud om etterutdanning og faglig oppdatering samt forskningen. Departementet vil understreke at deler av den interaksjonen som er mellom helsepersonell og legemiddelindustri vil falle utenfor området for utilbørighetsvilkåret, da det dreier seg om faglig forsvarlig og produkt- og produsentuavhengig informasjon som har rent opplæringsformål, som eksempelvis større internasjonale vitenskapelige kongresser eller forskningssamlinger.»

Slike arrangementer vil ofte være sponset av legemiddelindustrien. Som eksempler på forhold som vil kunne rammes av forbudet etter § 9 første ledd, er det vist til betaling av reise- og oppholdsutgifter av en hovedsponsor til arrangement som hovedsakelig har markedsføringsformål. Det presiseres at bestemmelsen i utgangspunktet ikke vil ramme deltakelse på internasjonale kongresser, forskningssamlinger og kurs som helsepersonell har faglig utbytte av, selv om kun en eller noen få legemiddelprodusenter står som sponsorer. På proposisjonens side 64 uttales det bl.a.:

«Forbudet bør ikke bare ramme utilbørlig påvirkning i form av gaver, tjenester og andre ytelser rettet mot helsepersonell selv, men også mot andre personer. Mest praktisk er ytelser som også tilgodeser helsepersonells familie eller andre nærstående, for eksempel i forbindelse med feriereiser tilknyttet kongresser eller konferanser. Betaling av helsepersonells egne reise- og oppholdsutgifter vil kunne rammes av forbudet. Denne betalingen må avveies i forhold til formålet med reisen, faglig innhold og nytte for mottaker. Det vil lettere kunne ansees som utilbørlig påvirkning hvis det faglige utbyttet er lavt og en enkelt sponsor står for opplegget. Finansiering av helsepersonells reiser mv. vil være mindre betenkelig dersom det foreligger flere uavhengige sponsorer, eller dersom midlene kanaliseres via helsepersonells arbeidsgiver eller gjennom et offentlig organ eller fond. (...).»

Som det fremgår må særlig arrangementer som hovedsakelig har markedsføringsformål eller som inneholder ikke-faglige aktiviteter vurderes nøye i forhold til helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2, jf. § 5. Se nærmere om den helhetsvurdering som må foretas i merknadene til § 5.

Hva gjelder dekning av reise-, kost- og oppholdsutgifter i tilknytning til kurs og konferanser eller i andre sammenhenger, bemerkes at slikt lettere vil rammes av loven/forskriften hvis det ikke holder en nøktern standard. Det samme gjelder representasjon, forretningsmiddager og lignende.

Det er i legemiddelforskriften § 13–7 femte ledd nest siste og siste punktum fastsatt at representasjon ved salgsfremmende arbeid for legemidler alltid skal holdes på et rimelig nivå og være underordnet hovedformålet med møtet, og at den ikke må omfatte andre personer enn helsepersonell.

Den samarbeidsavtale som er inngått mellom Helse Øst RHF/Helse Midt-Norge RHF og Legemiddelindustriforeningen inneholder blant annet bestemmelser om kvaliteten på informasjon, om at invitasjoner til de ansatte i foretakene vedrørende kurs, kongresser, faglige møter og lignende skal gå til helseforetaket, at foretaket skal godkjenne deltakelse, at reiseutgifter i slik sammenheng normalt skal dekkes av foretaket, at slike arrangementer i regi av foretaket skal arrangeres uten økonomisk eller praktisk medvirkning fra legemiddelfirmaer og at det ikke kan inngås avtaler om støtte til kurs som gir tellende eller godkjente timer i videre- eller etterutdanning. Avtalen mellom Legeföreningen og Legemiddelindustriforeningen har også detaljerte bestemmelser om samhandling på dette området.

Til bokstav g, h og i:

Godtgjørelse for deltakelse i forskningsprosjekter eller utprøving av legemidler, medisinsk utstyr mv., vil kunne være å anse for «gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse» i lovens forstand. Dette gjelder både honorar for selve oppdraget og dekning av utgifter som påløper i forbindelse med oppdraget. Eksempel på dette kan være utgifter til innkjøp eller bruk av medisinsk utstyr eller forbruksmaterieell, innkjøp av litteratur, utgifter til assistenthjelp, utgifter

til planlegging og gjennomføring av oppdraget og utgifter forbundet med presentasjon av forskningsprosjektet og resultatene. Tilsvarende vil gjelde dersom slikt utstyr, materiell mv. stilles til disposisjon gratis. Hvorvidt slik godtgjørelse og/eller utgiftsdekning rammes av loven/forskriften må – som for andre typer ytelser – vurderes konkret, jf. § 5. Godtgjørelse/utgiftsdekning vil først og fremst rammes hvis den ikke står i rimelig forhold til det arbeid som er utført eller de utgifter som er påløpt, jf. også § 4 første ledd. Det understrekes at forskningssamarbeid mv. mellom helsepersonell og for eksempel legemiddelprodusenter er nødvendig og nyttig og er fullt akseptabelt når det skjer åpent og i korrekte former. Det er også legitimt å motta en rimelig godtgjørelse for utført arbeid og påløpte utgifter. Loven vil imidlertid ramme tilfeller der godtgjørelsene er av en slik karakter at de «er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte», for eksempel fordi de er uforholdsmessig store.

Forskriften regulerer ikke helsepersonells adgang til å delta i forskningsprosjekter eller påta seg andre typer oppdrag, men når helsepersonell har slike oppdrag må de vurdere en eventuell godtgjørelse i forhold til helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2. Adgangen til å påta seg ulike typer oppdrag for andre enn hovedarbeidsgiver eller delta i samarbeidsprosjekter med ulike aktører er ikke direkte regulert i helsepersonelloven, men i henhold til § 19 første ledd skal helsepersonell med autorisasjon eller lisens av eget tiltak gi arbeidsgiveren opplysninger om bierverv og engasjement, eierinteresser og lignende i annen virksomhet som vil kunne komme i konflikt med hovedarbeidsgivers interesser. Etter § 19 andre ledd kan arbeidsgiveren kreve opplysninger om all helsefaglig virksomhet helsepersonellet utfører som selvstendig næringsdrivende, for andre arbeids- eller oppdragsgivere i Norge og i utlandet, og om eierinteresser, samarbeidsforhold og lignende. Mange arbeidsavtaler regulerer adgangen til å ha bierverv. Den samarbeidsavtale som er inngått mellom Helse Øst RHF/Helse Midt-Norge RHF og Legemiddelindustriforeningen inneholder blant annet bestemmelser om at helseforetakene skal godkjenne honorering av ansatte for arbeidsoppdrag for industrien, forhåndsgodkjenne samarbeidsprosjekter i forskningsarbeid og om at all ekstern finansiering av forskningsoppdrag skal kanaliseres til foretaket, ikke direkte til den enkelte prosjektleder/forsker.

Når det gjelder klinisk utprøving av legemidler på mennesker skal prosjektene vurderes av REK (regional komité for medisinsk forskningsetikk opprettet i hver av landets fem helseregioner) før de igangsettes. Dette følger av forskrift 24. september 2003 nr. 1202 om klinisk utprøving av legemidler til mennesker § 1–5. REK skal i tillegg til utprøvingens relevans, utforming og risiko blant annet vurdere størrelsen av, og de nærmere regler for utbetaling av eventuelt honorar eller eventuell kompensasjon til utprøverne og forsøkspersoner, relevante klausuler i enhver påtenkt kontrakt mellom sponsor og utprøvssteds og hvordan forsøkspersoner rekrutteres.

Til bokstav i:

Oppdrag utført for andre enn hovedarbeidsgiver kan for eksempel være oppdrag for legemiddelindustri og/eller utstyrsprodusenter eller -leverandører. Dette alternativet overlapper bokstav g og h om deltakelse i forskningsprosjekter/utprøving av legemidler, medisinsk utstyr mv., men vil også omfatte andre typer oppdrag, som for eksempel konsulentbistand eller foredragsvirksomhet. Det kan også tenkes oppdrag for andre enn legemiddel- og utstyrsindustrien, for eksempel oppdrag for forsikringsselskap eller som sakkyndig i forbindelse med rettssaker.

Det vises til merknadene til bokstav g og h om uforholdsmessighet mellom utført arbeid og godtgjørelse, opplysningsplikt om bierverv mv.

Til bokstav j:

Bestemmelsen omfatter situasjoner hvor helsepersonellet mottar godtgjørelse for henvisning av pasienter eller rekruttering av pasienter til forskningsprosjekt. Eksempel på det første kan være at helsepersonell mottar en godtgjørelse for å henvise pasienter til en bestemt spesialistklinikk. Eksempel på det andre kan være at et legemiddelfirma gir en godtgjørelse for hver pasient helsepersonellet rekrutterer til deltakelse i et forskningsprosjekt for utprøving av et legemiddel.

Til bokstav k:

Bestemmelsen omfatter situasjoner hvor helsepersonellet mottar godtgjørelse, provisjon eller annen fordel for bruk av bestemte legemidler eller medisinsk utstyr, for eksempel legemidler eller utstyr fra en bestemt produsent/leverandør. Det forutsettes at dette ikke er vanlig, men hvis det forekommer vil det åpenbart rammes av loven § 9 første ledd/forskriften § 2.

Til bokstav l og m:

Disse eksemplene er særlig aktuelle for helsepersonell ansatt i apotek, og vil kunne ramme fordeler som oppnås i forbindelse med salg av for eksempel produkter fra en bestemt produsent eller leverandør av legemidler eller medisinsk engangsutstyr. Provisjon, rabatter etc. fra produsenter til *apotek* vil neppe rammes av forskriften, selv når apoteket drives som enkeltmannsforetak. Dette er en naturlig del av handelen med legemidler i legemiddelforsyningskjeden, og de øvrige vilkår som følger av helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriftens § 2 vil ofte ikke være oppfylt, nærmere bestemt at mottak av slik ytelser er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. Departementet viser imidlertid til at det i legemiddeloven § 6 andre ledd er fastsatt et forbud mot visse former for rabatt.

Bokstav m om salgskonkurranse med premier er et eksempel på en betinget ytelse, jf. merknadene til § 4 første ledd andre punktum. Deltakeren er ikke garantert å motta premie, men muligheten for å vinne vil kunne påvirke yrkesutøvelsen.

Til bokstav n:

Vareprøver eller reklameartikler av ulik art faller også inn under begrepet «gave ... eller annen ytelse», men hvis de er av ubetydelig verdi vil de i mange tilfeller ikke rammes av loven/forskriften idet de ikke er «egnet til å påvirke helsepersonells tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte». Det vises også til legemiddelforskriften § 13–7 femte ledd hvor det er fastsatt at reklame til helsepersonell ikke må være «forbundet med utdeling av gjenstander, gaver, tjenester, premier eller noen annen form for ytelser av økonomisk verdi», med unntak av «gjenstander med ubetydelig verdi som står i forbindelse med utøvelse av vedkommendes helsepersonells virksomhet». Se også merknadene til bokstav a til c. Legemiddelforskriften § 13–8 har detaljerte regler om utdeling/utlevering av gratisprøver av legemidler.

Til bokstav o:

Faglige gaver eller støtte, for eksempel i form av faglitteratur eller faglige hjelpemidler som står i forbindelse med vedkommende helsepersonells virksomhet, vil være en gave eller ytelse i lovens/forskriftens forstand. Hvorvidt gaven/ytelsen rammes av loven/forskriften må vurderes konkret, blant annet ut fra gavens/ytelens verdi. Selv om gaven/ytelsen kan være nyttig og nøytral innholdsmessig, vil slike gaver/ytelser kunne skape en bevisst eller ubevisst lojalitetsfølelse hos mottaker.

Til bokstav p:

Dette er et eksempel på at loven/forskriften også omfatter ytelser som er vanskelige å verdsette, eller hvor den økonomiske fordel først vil komme til uttrykk en gang i fremtiden og/eller under spesielle forutsetninger, jf. § 4 første ledd annet punktum. Karrierefremmende fordeler av ulik art, for eksempel at man gis anledning til å delta/oppgis som medforfatter til artikler i fagtidsskrifter eller forskningsrapporter, er eksempler på slike ytelser. Dette vil naturligvis ofte være helt legitimt og rettmessig, men dersom angivelse av delaktighet skjer på tynt grunnlag, er dette et forhold som må vurderes nøye i forhold til helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2.

Til bokstav q:

Dekning av helsepersonellens private utgifter av en eller annen art eller dekning av utgifter knyttet til helsepersonellens virksomhet som helsepersonell, jf. bokstav q, kan for eksempel være utgifter til kontordrift og -rekvisita eller utgifter til legemidler, medisinsk teknisk utstyr, diagnostiske hjelpemidler, medisinsk forbruksmateriell mv.

Til bokstav r:

Det er her tale om personlige rabatter til enkeltpersonell. Rabatter som eventuelt oppnås for virksomheten i ordinære forhandlinger om innkjøp av varer eller tjenester, for eksempel mengderabatt ved kjøp av medisinsk utstyr til et stort sykehus, vil ikke rammes av loven/forskriften. Det kan det derimot gjøre dersom det enkelte helsepersonell får en personlig rabatt ved innkjøp av varer/tjenester fra samme firma.

Til § 5. Nærmere om utilbørlighetsvurderingen etter § 2

Bestemmelsen gir veiledning med hensyn til den helhetsvurdering som må foretas etter helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2.

Forskriften § 4 inneholder utdypning og eksempler på hva som kan være gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse, og dette er aktuelt i forhold til både første og andre ledd i helsepersonelloven § 9/forskriften § 2 og § 3. Men forskriften § 3 er en spesialregel om gaver og andre ytelser fra pasienter hvor det ikke gjelder et utilbørlighetskrav, og § 5 er derfor ikke av direkte betydning i forhold til § 3. Det kan imidlertid tenkes situasjoner der gave/ytelse fra pasient også må vurderes etter § 2.

For at mottak av ytelser skal være forbudt etter helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2 må ytelsen være «egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte».

Ved vurderingen av om en ytelse er egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte, vil det måtte foretas en skjønnsmessig helhetsvurdering. I praksis vil det være snakk om en samlet eller sammenhengende vurdering hvor flere delelementer inngår. Først må det vurderes om en ytelse kan være *egnet til å påvirke*. Deretter må det vurderes om det er de *tjenstlige handlinger* som kan bli påvirket, og endelig om slike handlinger kan bli påvirket på en *utilbørlig måte*.

Momenter i vurderingen, vil bl.a. være hvem som gir eller tilbyr ytelsen, hvilken stilling og hvilke fullmakter helsepersonellet har, hva ytelsen består i, verdien av ytelsen (både generelt og i forhold til aktuelle mottaker), om ytelsen har sammenheng med en konkret sak eller tilknytning mellom avgiver og mottaker, på hvilket tidspunkt gaven gis, samt den bakenforliggende hensikt med eller begrunnelse for å gi gaven. Dersom gaven nettopp er gitt for å påvirke mottakeren i en eller annen retning, vil dette være et moment som kan tale for at gaven rent faktisk også er egnet til å påvirke.

Uttrykket «*egnet til*» inneholder en objektiv standard. Det må foretas en vurdering av hvordan andre, både innenfor og utenfor virksomheten, herunder publikum, kan oppfatte ytelsen. Det er uvesentlig om helsepersonellet faktisk lar seg (eller ville latt seg) påvirke eller ikke. Videre vil det være uvesentlig om det enkelte helsepersonellet vurderer det slik at ytelsen ikke er egnet til å påvirke ham/henne. Vurderingen må altså foretas ut fra en objektiv målestokk, og det enkelte helsepersonells subjektive oppfatning av ytelsens påvirkningskraft vil ikke være avgjørende.

De ytelser som rammes er de som er egnet til å påvirke helsepersonellens «*tjenstlige handlinger*». Ytelsen må kunne ha betydning for hvordan helsepersonellet innretter, organiserer eller utfører sin virksomhet som helsepersonell, typisk dersom helsepersonell som følge av ytelsen påvirkes til tjenstlige handlinger de ellers ikke ville gjort. Eksempler kan være usaklig forskjellsbehandling av pasienter, urettmessig utstedelse av attest, sykmelding eller annen erklæring i trygdesammenheng, behandling som ikke er helsefaglig og/eller samfunnsøkonomisk begrunnet, eller systematisk valg av legemidler fra en bestemt produsent/leverandør selv om det finnes likeverdig produkter fra andre produsenter/leverandører.

Om ytelsen rent faktisk mottas i eller utenfor tjenesten er i prinsippet uten betydning. Men det er i første rekke ytelser som gis til helsepersonellet i kraft av å være helsepersonell, eller på bakgrunn av rollen som helsepersonell, som vil kunne påvirke yrkesutøvelsen. Gaver og ytelser som helsepersonellet mottar som privatperson og ut fra en privat relasjon, og som eventuelt påvirker vedkommendes handlinger i privatlivet, rammes ikke av bestemmelsen.

Helsepersonell vil også kunne ha andre roller enn helsepersonell og privatperson, for eksempel som trener i idrettsklubb og verv i foreninger. Helsepersonell må påse at de heller ikke i slik sammenheng mottar gaver eller ytelser som er egnet til å påvirke dem i yrkesutøvelsen. Dette kan kanskje være særlig aktuelt i mindre lokalsamfunn. Et eksempel kan være at en sykepleier som er leder på et sykehjem og har beslutningsmyndighet i inntakssaker, også er trener for det lokale fotballaget. Hvis treneren mottar en gave eller annen ytelse fra familien til en av spillerne samtidig som en annen i familien venter på plass på sykehjemmet, er det grunn til å vurdere nærmere om gaven/ytelsen bør mottas, selv om den i utgangspunktet fremstår som en påskjønnelse for trenerinnsatsen.

Om en ytelse skal sies å være egnet til å påvirke de tjenstlige handlinger, vil kunne avhenge av mottakeren og dennes situasjon, herunder hvilken gruppe helsepersonell mottakeren tilhører, hva slags stilling vedkommende har og hvilke fullmakter stillingen innebærer. Det er store variasjoner med hensyn til hvor utsatte ulike helsepersonellgrupper er for påvirkningsforsøk. Dersom mottakeren faktisk er i en slik situasjon at hans tjenstlige handlinger neppe vil kunne påvirkes av ytelsen, vil mottak av ytelsen vanskelig kunne tenkes å være i direkte strid med loven/forskriften.

Selv om en gave eller annen ytelse ikke er gitt i den hensikt å påvirke helsepersonell til å utføre en spesiell handling kan imidlertid ytelsen gjøre at helsepersonellet blir påvirket til et mer positivt syn på avgiveren og dennes produkter enn hva som ellers ville ha vært tilfellet, og ytelsen kan dermed være egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger. Selv om en gave/ytelse for så vidt kan være både nyttig og nøytral innholdsmessig, for eksempel gaver av faglig art, vil slike gaver/ytelser kunne skape en bevisst eller ubevisst lojalitetsfølelse hos mottaker.

Det er kun ytelser som er egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en «*utilbørlig måte*» som er i strid med helsepersonelloven § 9 første ledd/forskriften § 2. Påvirkning, også av tjenstlige handlinger, kan være en følge av adekvat kunnskapsoverføring, og behøver i seg selv ikke være negativt. Kunnskapsoverføring er i stor utstrekning nødvendig, også for helsepersonells forsvarlige yrkesutøvelse og troverdighet. Det er den utilbørlige påvirkningen man ønsker å unngå.

Det nærmere innhold i begrepet «*utilbørlig*» vil kunne variere over tid og i forhold til den konkrete situasjon som skal bedømmes. Den språklige betydningen av ordet ligger nær upassende, uriktig, utillatelig, urimelig. Med «*utilbørlig måte*» menes i denne sammenheng en påvirkning som innebærer at andre hensyn enn de helsefaglige og samfunnsøkonomiske ligger til grunn for hvordan de utfører sin virksomhet som helsepersonell, herunder hva slags behandling de anbefaler overfor pasienten. Slike andre hensyn vil for eksempel kunne være ønske om egen vinning eller ønske om å begunstige en annen part på grunn av avhengighet av eller mer eller mindre bevisst lojalitet som følge av mottatte ytelser eller løfte om ytelser. Dersom for eksempel helsepersonell med ansvar for innkjøp av legemidler og medisinsk utstyr til sykehus på grunn av påvirkning velger å inngå avtale med en produsent/leverandør fremfor andre, vil dette på ulike måter kunne ha stor betydning både for aktørene i industrien, for pasientene og for sykehusets økonomi. Det vises i denne sammenheng også til helsepersonelloven § 6 hvorefter helsepersonell skal sørge for at helsehjelpen ikke påfører pasienter, helseinstitusjon, trygden eller andre unødvendig tidstap eller utgift.

I forarbeidene (Ot.prp.nr.13 (1998-1999) s. 64–65) understrekes det at deler av den interaksjonen som foregår mellom helsepersonell og legemiddelindustri, utstyrsleverandører eller andre, ikke vil være å anse som utilbørlig. Helsepersonell har behov for faglig oppdatering, og kan ha nytte av å delta på arrangementer med faglig forsvarlig og produkt- og produsentuavhengig informasjon som har rent opplæringsformål, som eksempelvis større internasjonale vitenskapelige kongresser eller forskningssamlinger. Slike vitenskapelige arrangementer er ofte sponset av legemiddelindustrien, men deltakelse vil normalt ikke rammes av utilbørlighetskriteriet. På den annen side kan det tenkes at sponsingen mer eller mindre åpenlyst har til hensikt å påvirke helsepersonell til å bruke et bestemt produkt i sin behandling og at bruk av slikt produkt er et vilkår for ytelsen. Dette vil klart rammes av utilbørlighetskravet. Det samme gjelder dekning av utgifter til deltakelse på arrangementer med lite faglig innhold og tilknyttede utgifter til reise, kost, opphold og eventuelt ikke-faglige aktiviteter.

Ved vurderingen av om betaling av helsepersonells reise- og oppholdsutgifter i tilknytning til faglige kurs, seminarer eller kongresser skal sies å være egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte, vil det måtte foretas en konkret helhetsvurdering. Den betaling eller utgiftsdekning helsepersonellet mottar vil måtte vurderes mot formålet med reisen, det faglige innhold og nytten for helsepersonellet. Det vil lettere kunne sies å være egnet til utilbørlig påvirkning dersom det faglige utbyttet er lavt og en enkelt sponsor står for opplegget. Litt forenklet kan man si at jo mindre faglig nytte og jo flere ikke-faglige aktiviteter et arrangement har, desto lettere vil ytelsen rammes av utilbørlighetskravet. Standarden på hotell, bevertning mv. vil også ha betydning i vurderingen. Finansiering av helsepersonells reiser vil være mindre betenkelig dersom det foreligger flere uavhengige sponsorer, eller dersom midlene kanaliseres via helsepersonells arbeidsgiver eller gjennom et offentlig organ eller fond.

Den faglige nytten må vurderes konkret i forhold til den enkelte deltaker. Deltakelse på et faglig kurs vil kunne være høyst relevant og nødvendig i forhold til enkelte grupper av helsepersonell eller enkeltpersoner, for eksempel leger ved en spesialavdeling for en spesifikk diagnosegruppe, mens samme seminar vil kunne være mindre relevant for andre leger eller andre grupper av helsepersonell. For førstnevnte gruppe vil det faglige utbyttet av kurset kunne være så relevant for deres stilling, at et eventuelt gaveelement i form av dekning av kursavgift og reise- og oppholdsutgifter vil fremstå som mindre viktig. Motsatt vil et slikt gaveelement kunne bli høyst fremtredende for helsepersonell som ikke kan nyttiggjøre seg det faglige innholdet på seminaret. For disse deltakerne kan gaveelementet tilsi at deltakelse kan være egnet til å påvirke deres tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. Dette samme gjelder dekning av reise- og oppholdsutgifter for familie eller andre nærstående.

Dersom en mottatt gave, tjeneste eller annen ytelse har en økonomisk verdi, vil denne verdien utgjøre det naturlige utgangspunkt for vurderingen av om gaven kan sies å være egnet til å påvirke på en «utilbørlig måte». Mottak av mindre verdifulle gaver mv. vil ofte ikke kunne sies å være egnet til utilbørlig påvirkning, for eksempel reklamemateriell i form av kulepenn, notatblokker, kontorrekvisita eller annet forbruksmaterieell av mindre økonomisk verdi. Det vil imidlertid være en glidende overgang mellom reklameartikler av liten økonomisk verdi og over til diagnostiske hjelpemidler eller faglitteratur som kan ha betydelig økonomisk verdi for mottakeren, jf. § 4 tredje ledd bokstav n og o. Det er vanskelig å fastsette en absolutt grense for hvor verdifull en gave, tjeneste eller ytelse må være før den kan sies å være egnet til å påvirke på en «utilbørlig måte». Det må foretas en konkret vurdering ut fra også de øvrige omstendigheter. En gave som må regnes som et naturlig uttrykk for anerkjennelse av utført arbeid, vil ikke lett kunne anses for egnet til å påvirke på en utilbørlig måte, med mindre den vil kunne ha slik virkning i fortsettelsen av samme relasjon, for eksempel et pasientforhold.

Ved vurderingen av om en gave mv. skal sies å være egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte, vil det for ansatt helsepersonell også være av betydning om arbeidsgiver er informert om forholdet, og har samtykket. Generelt vil det være av betydning med åpenhet i slike forhold, for eksempel slik at det i relevante sammenhenger opplyses om man har interaksjon med aktører med økonomisk interesse på området, for eksempel ved innlegg og artikler. Det vises for øvrig til den samarbeidsavtale som er inngått mellom Helse Øst RHF/Helse Midt-Norge RHF og Legemiddelindustriforeningen hvor det blant annet er fastsatt at foretaket skal godkjenne honorering av ansatte for arbeidsoppdrag for industrien, at invitasjoner til ansatte vedrørende kurs, kongresser mv. skal gå til foretaket og deltakelse skal godkjennes av foretaket, at reiseutgifter normalt skal dekkes av foretaket og at samarbeidsprosjekter i forskningsarbeid skal forhåndsgodkjennes av foretaket.

Ved utilbørlighetsvurderingen vil det til en viss grad også kunne være relevant å legge vekt på hvorvidt det i ansettelses- eller oppdragsavtale er fastsatt hvilke gaver, tjenester eller ytelser den ansatte kan motta. Mottak av gaver utover dette vil lettere kunne bli vurdert som egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte. Tilsvarende vil det være et moment om mottak av en ytelse er i strid med etiske regler eller lignende fastsatt av organisasjon for vedkommende yrkesgruppe.

Ved vurderingen kan det også være relevant å legge vekt på hvilken part som har tatt initiativ til å gi/motta ytelsen. Dersom helsepersonellet selv har kontaktet en leverandør og bedt om gaver eller tjenester, eller antydnet at dette vil kunne være ønskelig, kan det lettere tenkes at gaven må sies å kunne være egnet til å påvirke på en «utilbørlig måte», enn der hvor helsepersonellet er en blant mange som uoppfordret gis en gave fra leverandøren.

Også gaver eller andre ytelser som gis i markedsføringsøyemed, vil kunne representere en så vidt stor økonomisk verdi at de vil være egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte. At ytelsen også skal ivareta et legitimt markedsføringsformål, medfører ikke at man kan se bort fra det gaveelement de også innebærer. Uansett verdi må det også sees hen til den underbevisste påvirkning som kan bli resultat av mottatte ytelser, for eksempel med firmanavn, logo og lignende, særlig ved mottak av flere/gjentatte ytelser fra samme firma. Jf. også § 4 andre ledd om kumulasjon (flere ytelser fra samme giver må vurderes samlet) og legemiddelforskriften § 13-7 om reklame for legemidler omtalt i merknadene til § 4 tredje ledd bokstav a-c.

En ytelse kan være egnet til å påvirke helsepersonellens tjenstlige handlinger på en utilbørlig måte, selv om ytelsen først skal mottas eller realiseres på et senere tidspunkt. Et løfte eller en avtale om en «pensjonistgave» fra en leverandør eller løfte om en konsulentstilling for et legemiddelfirma en gang i fremtiden, vil i henhold til forskriften kunne være en ytelse som kan være egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte.

Også mottak av faglige gaver, for eksempel i form av faglitteratur eller faglige hjelpemidler som står i forbindelse med vedkommende helsepersonells virksomhet, vil kunne være egnet til å påvirke helsepersonellens handlinger på en utilbørlig måte. I likhet med hva som gjelder for gaver generelt vil det her måtte foretas en konkret helhetsvurdering hvor gavens økonomiske verdi vil være sentralt. Departementet viser i den forbindelse til avtalen

mellom Legemiddelindustriforeningen og Legeforeningen hvor det er fastsatt at faglige gaver ikke skal ha en verdi som overstiger kr 1000. Departementet antar at dette kan være et utgangspunkt, men utelukker ikke at også mindre verdifulle gaver etter en konkret vurdering vil kunne rammes av forskriften.

Til § 6. Sanksjoner

Helsepersonellovens sanksjonsbestemmelser (kapittel 11) vil kunne komme til anvendelse som reaksjon på overtredelse av helsepersonelloven § 9. I og med at forskriften bare er en klargjøring av lovens § 9, og ikke inneholder selvstendige bestemmelser om forbud, plikter eller ansvar, vil brudd på forskriften alltid også være brudd på lovens § 9. Forskriften § 6 innebærer altså ikke noe nytt, men er inntatt av pedagogiske grunner.

Tilsynsmyndighet er Statens helsetilsyn og Helsetilsynet i fylkene som fører tilsyn med landets helsetjeneste og helsepersonell.

Med hjemmel i helsepersonelloven § 56 kan Statens helsetilsyn gi advarsel til helsepersonell «som forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, hvis pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i helsetjenesten eller til å påføre pasienter en betydelig belastning.»

Helsepersonell som overtrer helsepersonelloven § 9/forskriften vil altså kunne gis en advarsel så fremt vilkårene i § 56 er oppfylt. I Ot.prp.nr.13 (1998– 1999) er det på side 173 bl.a. uttalt:

«Begrepet pliktbrudd må sees i sammenheng med forsvarlighetsbegrepet og lovens pliktbestemmelser.

Ethvert avvik mellom norm og atferd vil ikke innebære uforsvarlighet. Avviket må være av en viss størrelse før det kan bli tale om uforsvarlighet.»

I alvorlige tilfeller kan helsepersonells autorisasjon bli tilbakekalt, jf. helsepersonelloven § 57 første og andre ledd. På bakgrunn av uttalelser i lovens forarbeider og tilsynsmyndighetens praksis, vil tilbakekall av autorisasjon kun være aktuelt i de svært alvorlige tilfellene. Helsepersonell som overtrer helsepersonelloven § 9/forskriften vil i prinsippet kunne risikere å få tilbakekalt sin autorisasjon som helsepersonell. Vilåret er at helsepersonellet finnes «uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig» på grunn av en grov overtredelse av loven/forskriften eller på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen. Departementet antar at dette bare rent unntaksvis vil kunne være aktuelt.

I tillegg til ovennevnte sanksjonsbestemmelser, følger det av straffebestemmelsen i helsepersonelloven § 67 at helsepersonell «som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser i loven eller i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.»

En handling som utgjør brudd på helsepersonelloven § 9 vil etter omstendighetene også kunne rammes av straffelovens korrupsjonsbestemmelser. I straffeloven § 276a heter det bl.a.:

«For korrupsjon straffes den som

- a) for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag, eller
- b) gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel i anledning stilling, verv eller oppdrag».

Korrupsjonsbestemmelsene omfatter alle typer av ansettelsesforhold, verv og oppdragsforhold for offentlige og private arbeids- og oppdragsgivere, og rammer både mottaker og giver. Strafferammen for korrupsjon er bøter eller fengsel inntil tre år.

Det er imidlertid ikke slik at ethvert brudd på helsepersonelloven § 9 også vil medføre straff for korrupsjon. Straff etter straffeloven § 276a forutsetter et klart klanderverdig forhold.

Brudd på helsepersonelloven § 9/forskriften vil ofte også innebære overtredelse av helsepersonellorganisasjoners etiske regler, og vil i så fall også kunne utløse sanksjoner fra organisasjonen overfor medlemmer. Departementet antar at helsepersonellorganisasjoner vil kunne vurdere advarsel eller eksklusjon ved overtredelse av organisasjonens etiske retningslinjer eller retningslinjer fastsatt i samarbeidsavtale mellom organisasjonen og andre aktører, for eksempel Legemiddelindustriforeningen.

En annen sanksjon som etter omstendighetene kan være aktuell ved grove brudd på helsepersonelloven § 9/forskriften, er tap av retten til å praktisere for trygdens regning i henhold til folketrygdloven (lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd) § 25–6, herunder også retten til å forskrive legemidler for trygdens regning. Dette vil særlig kunne være aktuelt ved utilbørlig påvirkning som har ledet til trygdemisbruk eller overtredelse av refusjonsreglene for legemidler.

Tjenestemannsloven (lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.) § 20 har en bestemmelse som langt på vei tilsvarer helsepersonelloven § 9. Sanksjoner mot overtredelse er der blant annet ordensstraff og avskjed. Helsepersonell omfattes stort sett ikke av tjenestemannsloven. Det er fastsatt i helseforetaksloven (lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m.) § 5 tredje ledd at tjenestemannsloven ikke gjelder for foretak. Arbeidsmiljøloven (lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv.) har ingen tilsvarende bestemmelse, men dette forhindrer ikke at urettmessig mottak av gaver og andre ytelser i forbindelse med tjenesten kan sanksjoneres for eksempel med oppsigelse eller avskjed.

Dersom helsepersonell som følge av brudd på helsepersonelloven § 9/forskriften forårsaker et økonomisk tap, vil erstatningsrettslige regler kunne komme til anvendelse. En inngått avtale vil etter omstendighetene kunne bli ugyldig, jf. avtaleloven (lov 31. mai 1918 nr. 4 om avslutning av avtaler, om fuldmagt og om ugyldige viljserklæringer) kapittel 3. Og dersom det er fattet et forvaltningsvedtak, kan dette bli ugyldig, jf. forvaltningsloven og ulovfestede regler om myndighetsmisbruk.

Til § 7. Ikrafttredelse

Forskriften er en utdyping av helsepersonelloven § 9 og inneholder ikke nye plikter eller lignende. Det er derfor ikke behov for overgangsbestemmelser.

30. aug. Nr. 942 2005**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.**

Fastsatt av Finansdepartementet 30. august 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 6–50 sjette ledd. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 6–50–3 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Tros- og livssynssamfunn og registreringsenhet som nevnt i skatteloven § 6–50 annet ledd tredje punktum skal også føre samlet regnskap over mottatte gaver.

§ 6–50–3 første ledd nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

§ 6–50–3 første ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Registreringsenhetens regnskap skal vise forholdet mellom mottatte gaver og bruk av midler innenfor formålet i hvert tros- og livssynssamfunn tilknyttet registreringsenheten. Regnskapet i det enkelte tros- og livssynssamfunn tilknyttet registreringsenheten skal ikke revideres etter reglene i denne forskrift.

§ 6–50–3 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Registreringsenheten, jf. skatteloven § 6–50 annet ledd tredje punktum, har alene innberetningsplikt som nevnt for gaver gitt til tilknyttede tros- og livssynssamfunn.

§ 6–50–3 tredje ledd første punktum skal lyde:

(3) Selskapet, stiftelsen, sammenslutningen, herunder tros- og livssynssamfunn og registreringsenheten må være registrert i Enhetsregisteret på innberetningstidspunktet.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

31. aug. Nr. 943 2005**Forskrift om føring av skatteregnskapet.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 31. august 2005 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven) § 56, jf. delegeringsvedtak 21. september 1955. Kunngjort 2. september 2005.

*Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser***§ 1. Forskriftens virkeområde og formål**

(1) Forskriften gjelder for føringen av skatteregnskapet for alle landets kommuner, samt 2100 Svalbard og 2312 Sokkel/Utland.

(2) Forskriften skal sikre at skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet skjer i samsvar med gjeldende regelverk, instruksjer og retningslinjer.

§ 2. Regnskapssystem, bankkonto og skattekasse

(1) Skattedirektoratet bestemmer hvilket skatteregnskapssystem som skal benyttes.

(2) Ved regnskapsføringen plikter skatteoppkreveren å bruke den bankkonto Skattedirektoratet bestemmer for oppbevaring av innbetalte skatte- og avgiftsbeløp. Det er ikke adgang til å bruke annen bankkonto for oppbevaring av innbetalte skatte- og avgiftsbeløp.

(3) Skattekasen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens kasse.

§ 3. Skatteregnskapet

(1) Skatteregnskapet skal omfatte alle de skatter og avgifter mv. til stat, fylkeskommune, kommune og folketrygden som omfattes av fellesinnkrevingen (skattebetalingsordningen).

(2) Skatteregnskapet skal holdes adskilt fra kommunens øvrige regnskaper.

(3) Skatteregnskapet skal gi uttrykk for riktig mellomværende mellom skattemyndighetene og skattyterne, og mellom skattemyndighetene og arbeidsgiverne.

(4) Skatteregnskapet skal være grunnlag for oppfølging og innkreving av alle skatter og avgifter som kommer inn under fellesinnkrevningen.

(5) Skatteregnskapet skal gi grunnlag for riktig fordeling til skattekreditorene. Før hver fordeling skal det avsettes en bestemt prosent av betalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som skal nyttes til tilbakebetaling til skattytere som får tilgodebøp ved avregningen. Denne avsetningen kalles margin. Fordeling og marginavsetning skjer etter forskrifter gitt av Skattedirektoratet.

§ 4. *Føring av skatteregnskapet*

(1) Skatteoppkreveren plikter å føre skatteregnskapet.

(2) Skatteregnskapet skal føres i henhold til retningslinjer gitt av Skattedirektoratet.

(3) Skattedirektoratet fastsetter kontoplan for skatteregnskapet og definerer hvilke poster som skal føres på de ulike kontoer.

(4) Skatteregnskapet skal føres etter kontantprinsippet og etter regnskapsprinsippet. Kontantprinsippet omfatter alle inn- og utbetalinger. Regnskapsprinsippet omfatter alle poster, inklusive krav.

§ 5. *Grunnleggende bokføringsprinsipper*

Bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger skal skje i samsvar med følgende grunnleggende forutsetninger:

a) *Tilgang til økonomisystem:* Det skal foreligge tilgang til det elektroniske skatteregnskapet som muliggjør produksjon av pliktig regnskapsrapportering og obligatoriske spesifikasjoner.

b) *Fullstendighet:* Alle transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner skal bokføres.

c) *Realitet:* Bokførte opplysninger skal reflektere faktisk inntrufne hendelser eller regnskapsmessige vurderinger og vedrøre skatteregnskapet.

d) *Nøyaktighet:* Opplysninger skal bokføres og spesifiseres korrekt.

e) *Ajourhold:* Opplysninger skal bokføres og spesifiseres uten ugrunnet opphold.

f) *Dokumentasjon:* Bokførte opplysninger skal være dokumentert på en måte som gjør etterprøving og kontroll mulig.

g) *Sporbarhet:* Det skal foreligge toveis kontrollspor mellom dokumentasjon, aktuelle obligatoriske spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering.

h) *Oppbevaring:* Dokumentasjon, obligatoriske spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering skal oppbevares i henhold til retningslinjer gitt av Skattedirektoratet.

i) *Sikring:* Regnskapsmaterialet skal sikres på en forsvarlig måte mot urettmessig endring, sletting eller tap.

§ 6. *Avleggelse av skatteregnskapet*

(1) Skatteregnskapet skal avlegges overfor Skattedirektoratet. Avleggelsen skal skje periodisk i henhold til instruks og andre retningslinjer gitt av Skattedirektoratet.

(2) Det avlagte regnskapet sendes skattekreditorene i henhold til instruks og andre retningslinjer.

(3) Skatteoppkreveren skal dokumentere på fastsatt skjema at skatteregnskapet er avlagt i samsvar med gjeldende regler.

(4) Skatteregnskapet skal bestå av de pliktige rapporter som er nærmere beskrevet i retningslinjer gitt av Skattedirektoratet.

Kapittel 2. Registrering, dokumentasjon og oppbevaring

§ 7. *Registrering og dokumentasjon av opplysninger*

(1) Skatteoppkreveren skal registrere alle opplysninger som har betydning for skatteregnskapet uten ugrunnet opphold.

(2) Registrerte opplysninger skal ikke endres. Nødvendig korreksjon skal skje ved ny registrering, og med henvisning mellom den nye og den opprinnelige registrerte opplysning.

(3) Registrerte opplysninger skal være dokumentert. Dokumentasjonen skal inneholde henvisning til tilhørende registrert opplysning.

§ 8. *Dokumentasjon av avstemminger*

(1) Bankinnskudd skal avstemmes mot oppgaver fra kontoførende bank. Avstemmingen skal dokumenteres.

(2) Skattedirektoratet fastsetter krav til andre avstemminger og hvordan de skal dokumenteres.

§ 9. *Oppbevaring av regnskapsmateriale*

(1) Dersom ikke annet er bestemt i retningslinjer gitt av Skattedirektoratet, skal regnskapsmateriale oppbevares i Norge i minimum 10 år etter at skattene er gjort opp eller avskrevet, og det ikke lenger kan forventes endringer i registrerte opplysninger.

(2) Regnskapsmaterialet skal oppbevares ordnet, i henhold til instruks og retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. Det skal være betryggende sikret mot ødeleggelse og tyveri.

(3) Regnskapsmaterialet skal kunne fremlegges for regional kontrollenhet og Riksrevisjonen i hele oppbevaringstiden, i en form som muliggjør etterkontroll.

Kapittel 3. Andre bestemmelser

§ 10. *Innbetaling etter bistandsbegjæring fra annen kommune*

Når skatteoppkreveren innfordrer beløp etter bistandsbegjæring fra annen kommune, skal innfordrede beløp fortløpende overføres til den andre kommunen.

§ 11. *Oppfølging av uavklarte regnskapsposter, feilinnbetalinger og inntektskrav*

Uavklarte regnskapsposter, feilinnbetalinger og inntektskrav skal følges opp i henhold til instruks og andre retningslinjer gitt av Skattedirektoratet.

§ 12. *Bokføring av innfordringsutgifter/-inntekter i skatteregnskapet*

(1) Utgifter knyttet til innfordring i enkeltsak kan etter nærmere retningslinjer gitt av Skattedirektoratet føres som utgift i skatteregnskapet.

(2) De utgifter som det offentlige pådrar seg ved rettslig prøving av skattekrav mv. etter reglene i skattebetalingsloven § 48, jf. folketrygdloven § 24– 4, skal bokføres som innfordringsutgifter. Tilkjente saksomkostninger bokføres som innfordringsinntekter.

Kapittel 4. Ikrafttredelse mv.

§ 13. *Ikrafttredelse mv.*

Forskriften trer i kraft straks med virkning fra 22. august 2005. Den gjelder kun for kommuner som fører skatteregnskapet etter nytt forvaltningssystem for regnskapsføring og innkreving av skatt. For disse kommunene erstatter den forskrift 5. november 1987 nr. 875 om plikt til å føre skatteregnskapet over EDB, instruks 20. januar 1976 nr. 9867 om føringen av skatteregnskapet over EDB, forskrift 2. august 1972 nr. 9200 om føringen av skatteregnskapet, instruks 10. april 1965 nr. 9821 om kassasjon av regnskapsbøker m.v. for det særskilte skatteregnskapet, instruks 1. juni 1964 nr. 9823 om kommunekasserens bruk av nummererte kvitteringsblanketter, og forskrift 15. juni 1962 nr. 9919 om kontante utbetalinger mv. fra skattekonten.

31. aug. Nr. 944 2005

Forskrift om endring i forskrift om årsavgift for motorvogn.

Fastsatt av Finansdepartementet 31. august 2005 med hjemmel lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter og Stortingets vedtak om årsavgift. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 4. juli 1986 nr. 1433 om årsavgift for motorvogn gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:

For kjøretøy som dokumenteres vraket/hugget eller levert til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak etter avgiftens forfall, men før 1. juli, refunderes halv avgift til siste eier. For kjøretøy som ikke er vrakpantberettigede, gis refusjon etter søknad til tollregionen.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 945 2005

Forskrift endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Canada i fiskevernsonen ved Svalbard.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 727 om fiske etter reker med fartøy fra Canada i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 2 fartøyer som fører kanadisk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 108 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 946 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Canada i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 736 om fiske etter reker med fartøy fra Canada i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 2 fartøyer som fører kanadisk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 108 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 947 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 730 om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 11 fartøyer som fører færøysk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 922 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 948 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 739 om fiske etter reker med fartøy fra Færøyene i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 11 fartøyer som fører færøysk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 922 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 949 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 731 om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 5 fartøyer som fører grønlandsk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 450 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 950 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 740 om fiske etter reker med fartøy fra Grønland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 5 fartøyer som fører grønlandsk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 450 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 951 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Island i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 732 om fiske med reker med fartøy fra Island i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

1 fartøy som fører islandsk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 70 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 952 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Island i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 741 om fiske etter reker med fartøy fra Island i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

1 fartøy som fører islandsk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 70 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 953 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i fiskevernsone ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsone ved Svalbard § 3. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 733 om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i fiskevernsone ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd lyde:

Inntil 12 fartøyer som fører flagg fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsone ved Svalbard i totalt 1080 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

Fra samme tid oppheves

- forskrift 19. juli 1996 nr. 729 om fiske etter reker med fartøy fra Litauen i fiskevernsone ved Svalbard.
- forskrift 19. juli 1996 nr. 728 om fiske etter reker med fartøy fra Estland i fiskevernsone ved Svalbard.

31. aug. Nr. 954 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 2. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 742 om fiske etter reker med fartøy fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 12 fartøyer som fører flagg fra medlemsstater i Det europeiske fellesskaps flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 1080 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

Fra samme tid oppheves

- forskrift 19. juli 1996 nr. 738 om fiske etter reker med fartøy fra Litauen i Svalbards territorialfarvann og indre farvann
- forskrift 19. juli 1996 nr. 737 om fiske etter reker med fartøy fra Estland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.

1. sept. Nr. 955 2005**Delegering av myndighet til Post- og teletilsynet etter lov om verdipapirhandel § 12–2a annet ledd nr. 3.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 1. september 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 12–2a annet ledd nr. 3, jf. delegeringsvedtak 4. mars 2005 nr. 202. Kunngjort 2. september 2005.

Samferdselsdepartementet delegerer sin myndighet etter lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 12–2a annet ledd nr. 3 til Post- og teletilsynet.

2. sept. Nr. 956 2005**Ikrafttredelse av lov 10. juni 2005 nr. 50 om endringer i utlendingsloven m.m. (styringsforhold på utlendingsfeltet).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 50 om endringer i utlendingsloven m.m. (styringsforhold på utlendingsfeltet) del III. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 2. september 2005.

Lov 10. juni 2005 nr. 50 om endringer i utlendingsloven m.m. (styringsforhold på utlendingsfeltet) skal gjelde fra 9. september 2005.

2. sept. Nr. 957 2005**Delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet etter utlendingsloven § 38 tredje ledd annet punktum.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 38 tredje ledd annet punktum. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 2. september 2005.

Kongen i statsråds myndighet til å utsette iverksettingen av vedtak truffet av Kongen i statsråd etter utlendingsloven § 38 tredje ledd annet punktum delegeres til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kongen i statsråds myndighet til å utsette iverksettingen av førsteinstansens vedtak i saker som nevnt i utlendingsloven § 38 tredje ledd annet punktum delegeres til Kommunal- og regionaldepartementet.

31. aug. Nr. 958 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av rekefisket i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 726 om regulering av rekefisket i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 2 første og annet punktum skal lyde:

Bare fartøyer fra land som tradisjonelt har fisket reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann eller i fiskevernsonen ved Svalbard, kan fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard. Dette er fartøyer fra Canada, Færøyene, Grønland, Island, EU, Russland og Norge.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 959 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av rekefisket i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 735 om regulering av rekefisket i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 2 første og annet punktum skal lyde:

Bare fartøyer fra land som tradisjonelt har fisket reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann eller i fiskevernsonen ved Svalbard, kan fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann. Dette er fartøyer fra Canada, Færøyene, Grønland, Island, EU, Russland og Norge.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2006.

1. sept. Nr. 960 2005**Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av jakt og fangst.**

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 1. september 2005 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet, jf. § 12, § 14, § 20, § 23, § 24, § 26 nr. 1, 6 og 10, § 39, § 42 og § 50, jf. delegeringsvedtak 2. april 1982 nr. 592. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt og fangst gjøres følgende endringer:

§ 17 tredje ledd oppheves. § 17 første ledd skal lyde:

Under jakt er det ikke tillatt å medbringe eller benytte blyhagl.

§ 19 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Skyteprøven skal være åpen for enhver.

§ 26 nytt tredje ledd skal lyde:

Jeger eller jaktlag som har hund av rasene bayersk viltsporhund, hannoveransk viltsporhund og alpin dachsbracke som tilhører Schweisshundrasene kan få hunden godkjent som ettersøkshund på elg, hjort og rådyr til bruk i eget jaktfelt, og etter skriftlig avtale i tilstøtende nabojaktfelt.

§ 26 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd, og første punktum skal lyde:

Vilkåret for slik bruk er at hund etter 1. og 2. ledd er jaktpremiert etter jaktprøvere regler fastsatt av Norsk Kennel Klub og godkjent av direktoratet, og at hund som tilhører Schweisshundrasene har bestått bruksprøven til Norsk Schweisshund Klubb.

Kapittel 8 ny § 26a skal lyde:

§ 26a. *Vilkår for å jakte hjortevilt og bever*

Ingen kan drive jakt på hjortevilt og bever uten fellingstillatelse fra kommunen eller villreinnemnda.

Jeger og kortutsteder er pliktig til å følge de direktiver som er trykt på kontrollkortet for villrein.

§ 31 bokstav a skal lyde:

a) Følgende typer fangstredskaper er tillatt til levendefangst av vilt:

- bås til grevling, rødrev og mårhund av typene Värmlandsk tunnelfelle, Smålandsk revefelle, Nyåkersfellen og Øster-Malmafellen, eller som er konstruert og virker på tilsvarende måte. Slike båser skal innvendig i fellens fangstrom inklusiv falletimmer være dekt av et heldekkende solid materiale.
- bås til jerv og gaupe når fylkesmannen har gitt tillatelse for den enkelte bås. Båsens konstruksjon, plassering og tilsynshyppighet skal fremgå av søknaden.
- fangstbur til grevling, villmink, røyskatt, mårhund, ravn, kråke, skjære, svartbak, gråmåke og fiskemåke.

§ 31 bokstav b første strekpunkt skal lyde:

- slagfelle til grevling, mårhund, bever, mår, villmink, bisamrotte, beverrotte og røyskatt. Kommunen kan på nærmere fastsatte vilkår gi tillatelse til bruk av slagfelle til fangst av rødrev og grevling. Slik tillatelse skal være personlig.

§ 36 nytt annet ledd skal lyde:

Ved snarefangst av ryper skal skriftlig melding sendes til kommunen senest ti dager før fangsten tar til. Meldingen skal gi opplysninger om brukerens navn, adresse, fangstområde og fangstperiode. Senest ti dager etter utløpet av jakttiden for rype i kommunen skal brukeren på fastsatt skjema rapportere fangstresultatet.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2005.

2. sept. Nr. 961 2005**Forskrift om endring i forskrift om kvoteordningen for melk.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 2. september 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 19, lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 27a og delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1125. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk gjøres følgende endringer:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Første ledd nr. 1 og 2 gjelder ikke foretak som har fått beregnet kvote etter § 11.

§ 5 første ledd annet punktum skal lyde:

Tillegget for kjøpt kvote kan likevel ikke føre til at landbrukseiendommens kvote overstiger 400.000 liter kumelkkvote eller 200.000 liter geitmelkkvote, med mindre eiendommens basiskvote 1983 eller senere tildelt basiskvote etter unntaksbestemmelsene i toprisordningen er over disse grensene.

§ 9 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Ved et eventuelt opphold før etableringen, må det ha vært sammenhengende leveranse i 24 måneder forut for oppholdet. Oppholdet kan maksimalt vare i 12 måneder.

§ 9 annet ledd punkt 5 skal lyde:

5. Avstanden mellom landbrukseiendommer som inngår i samdriften og samdriftens driftssenter skal ikke overstige 17 km målt langs vei.

§ 10 skal lyde:

Statens landbruksforvaltning kan etter søknad gi tillatelse til at to ektefeller eller samboere som eier, eller konsesjonsfritt erverver, hver sin landbrukseiendom med tilhørende kvote, kan få beregnet felles kvote, dersom det har vært sammenhengende leveranse fra begge landbrukseiendommene i de siste 24 måneder før tidspunktet for etableringen av felles melkeproduksjon. Ved et eventuelt opphold før etableringen, må det ha vært sammenhengende leveranse i 24 måneder forut for oppholdet. Oppholdet kan maksimalt vare i 12 måneder.

For å få beregnet slik kvote etter § 11, kan avstanden mellom landbrukseiendommene ikke overstige 17 km målt langs vei.

§ 11 første ledd annet punktum skal lyde:

Slik kvote kan likevel maksimalt settes til 750.000 liter, med unntak for samdrifter som har fått fastsatt større kvote i medhold av tidligere regelverk for kvote- eller toprisordningen for melk.

§ 12 første ledd punkt 1 skal lyde:

1. Avstanden mellom landbrukseiendommene som slås sammen skal ikke overstige 17 km målt langs vei.

§ 13 første ledd annet punktum skal lyde:

Samlet kvote etter sammenslåing kan maksimalt utgjøre 400.000 liter kumelk eller 200.000 liter geitmelk.

§ 23 første ledd skal lyde:

Tildelt kvote etter § 21 og § 22 kan sammen med landbrukseiendommens opprinnelige kvote maksimalt utgjøre 400.000 liter kumelk eller 200.000 liter geitmelk.

II

Endringene trer i kraft straks

2. sept. Nr. 962 2005

Delegering av myndighet til Fiskeri- og kystdepartementet etter lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 12 første ledd.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 12 første ledd. Fremmet av Fiskeri- og kystdepartementet. Kunngjort 6. september 2005.

Kongens myndighet etter lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 12 første ledd delegeres til Fiskeri- og kystdepartementet.

2. sept. Nr. 963 2005

Forskrift om endring i forskrift om tildeling, endring og bortfall av konsesjoner og lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften).

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 2. september 2005 med hjemmel i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 12 første ledd, jf. delegeringsvedtak 2. september 2005 nr. 962. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1798 om tildeling, endring og bortfall av konsesjoner og lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd nr. 4 skal lyde:

4. oppdrett av matfisk til forsøks-, forsknings-, undervisnings- og utstillingsformål, eller

§ 3 tredje ledd skal lyde:

For oppdrett av matfisk til forsøks-, forsknings-, undervisnings- og utstillingsformål kommer kapitlene 1, 2, 5, 7, 8 og 9 til anvendelse.

Kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5. Særskilt om konsesjon for oppdrett av matfisk til forsøks-, forsknings-, undervisnings- og utstillingsformål.

§ 22. Forsøks- og forskningskonsesjon

Konsesjon for oppdrett av matfisk til forsøks- og forskningsformål kan gis offentlig eller privat forskningsinstitusjon på universitet eller høyskolenivå. I særlige tilfeller kan konsesjon gis annen offentlig eller privat institusjon dersom konsesjonen vil være en nødvendig og integrert del av et forskningsprosjekt.

Konsesjon etter første ledd avgrenses til en konsesjonsbiomasse fastsatt etter en konkret vurdering, og skal tillates nytt over en nærmere fastsatt periode.

Forskningsresultatene fra oppdrettsvirksomhet knyttet til konsesjon gitt med hjemmel i første og andre ledd skal være allment tilgjengelige. Fiskeridirektoratet kan dispensere fra denne bestemmelsen i særlige tilfeller.

§ 23. Undervisningskonsesjon

Konsesjon for oppdrett av matfisk til undervisningsformål kan gis til

1. Universitet eller høyskole, og
2. Videregående skole med undervisningsopplegg godkjent av departementet.

Konsesjon etter første ledd avgrenses til en konsesjonsbiomasse på inntil 130 tonn.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra andre ledd.

§ 23a. Utstillingskonsesjon

Fiskeridirektoratet kan tildele konsesjon for oppdrett av matfisk til utstillingsformål dersom oppdrettsvirksomheten tilrettelegges for publikum og er særlig egnet til å styrke den generelle kunnskapen om næringen.

Konsesjon etter første ledd avgrenses til en konsesjonsbiomasse på inntil 500 tonn.

§ 24. Utvalgsbehandling av søknad

Konsesjon til forsøks- og forskningsformål etter § 22 og dispensasjon etter § 23 tredje ledd gis etter en faglig vurdering av søknaden. Et rådgivende utvalg bestående av 3 representanter fra henholdsvis Havforskningsinstituttet, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) Havbruk og Norges Forskningsråd foretar vurderingen og fremmer den faglige tilrådingen til Fiskeridirektoratet.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. sept. Nr. 964 2005

Forskrift om endring i forskrift om avvikling av pensjonstrygden for skogsarbeidere.

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 2. september 2005 med hjemmel i lov 3. desember 1951 nr. 2 om pensjonstrygd for skogsarbeidere § 10a annet ledd. Kunngjort 6. september 2005.

I

I forskrift 26. juni 1996 nr. 675 om avvikling av pensjonstrygden for skogsarbeidere gjøres følgende endring:

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

Medlemmer som har rett til kompensasjon etter lovens § 10a og som ikke har fylt 63 år 1. september 2005, får engangsbeløpet beregnet per denne datoen og utbetalt innen utgangen av 2005.

II

Endringen trer i kraft straks.

2. sept. Nr. 965 2005

Delvis ikraftsettning av lov 10. juni 2005 nr. 49 om endringer i menneskerettslova (inkorporasjon av protokoll nr. 13 og 14 til den europeiske menneskerettskonvensjon).

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med heimel i lov 10. juni 2005 nr. 49 om endringer i menneskerettslova (inkorporasjon av protokoll nr. 13 og 14 til den europeiske menneskerettskonvensjon) del II. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 6. september 2005.

Lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) § 2 nr. 1 ny bokstav e, vedtatt ved lov 10. juni 2005 nr. 49 om endringar i menneskerettslova (inkorporasjon av protokoll nr. 13 og 14 til den europeiske menneskerettskonvensjon), trer i kraft 1. desember 2005.

19. aug. Nr. 1003 2005

Forskrift om endring i forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. august 2005 med hjemmel i forskrift 21. mars 2005 nr. 249 om regulering av fangst av vågehval i 2005 § 4. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 18. april 2005 nr. 835 om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005 gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fartøy som er gitt adgang til å drive fangst i fangstområdet Norges økonomiske sone og fiskevernsonen ved Svalbard kan drive fri fangst innenfor totalkvoten på 651 dyr.

II

Endringen trer i kraft straks.

31. aug. Nr. 1004 2005

Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Norge i fiskevernsonen ved Svalbard.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 734 om fiske etter reker med fartøy fra Norge i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 111 fartøyer som fører norsk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 5.795 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 1005 2005

Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Norge i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 19. juli 1996 nr. 743 om fiske etter reker med fartøy fra Norge i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 111 fartøyer som fører norsk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 5.795 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 1006 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Russland i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 9. mai 1997 nr. 446 om fiske etter reker med fartøy fra Russland i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 102 fartøyer som fører russisk flagg, gis adgang til å fiske reker i fiskevernsonen ved Svalbard i totalt 3.256 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

31. aug. Nr. 1007 2005**Forskrift om endring i forskrift om fiske etter reker med fartøy fra Russland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 31. august 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 9. mai 1997 nr. 447 om fiske etter reker med fartøy fra Russland i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Inntil 102 fartøyer som fører russisk flagg, gis adgang til å fiske reker i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i totalt 3.256 døgn pr. kalenderår.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2006.

1. sept. Nr. 1008 2005**Forskrift om endring i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 1. september 2005 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a fjerde ledd, § 4–1 annet ledd, § 5–5 nr. 1 og nr. 2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 1. desember 2000 nr. 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak gjøres følgende endringer:

I innledningen til kapittel 6 gjøres følgende endring:

Kapittel 6 – Refusjonssatser

(F.o.m. 1. september 2005.)

Kapittel 6 bokstav R skal lyde:

R Laboratorieundersøkelser og prøver

For at medisinske laboratorier skal kunne kreve inn takstene, må virksomheten være godkjent i henhold til forskrift 1. desember 2000 nr. 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 2–1 fjerde ledd, § 4–1 og § 5–2 fjerde ledd.

For at sykehus skal kunne kreve inn takstene, må laboratorievirksomheten være en del av den godkjente virksomheten ved sykehuset i henhold til bestemmelser gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 4–1.

1 Generelle takster

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Molekylærbiologiske teknikker</i>		
701a	Enkel DNA/RNA-isolering eller felling	25	R2
701b	Organisk ekstraksjon av DNA/RNA	50	R2
701c	PCR (polymerasekjedereaksjon) 1–2 primerpar	87	R2
701d	Tillegg per ekstra primerpar	17	R2
701e	Revers transkripsjon	25	R2
701f	Sekvensering per DNA-tråd	240	R2
701g	In situ hybridisering (1–3 prober)	223	R2
701h	Tillegg per probe utover 3	25	R2
701i	Tyding av EKG	11	R3
	<i>Andre</i>		
701j	Måling av beinmineralinnhold – måling med DXA	78	R3b
701k	Testing for human papiloma virus (HPV)	300	R3bb

Merknad R1:

Takstene i indremedisin, immunhematologi, mikrobiologi, serologi, virologi, patologi og klinisk kjemi er beregnet på spesialister innenfor disse fag, men kan benyttes av andre leger når særlige forhold tilsier det. Takstene innen patologi kan også benyttes av odontologer som har spesialkompetanse innen oral patologi. Det beregnes ikke tillegg for taking av prøven samtidig med honorar for undersøkelsen.

Merknad R2:

Takstene kan kun benyttes av spesialister innen immunologi og transfusjonsmedisin, klinisk kjemi, medisinsk genetikk, medisinsk mikrobiologi og patologi ved regionsykehus, sentralsykehus, Det norske radiumhospital og Statens institutt for folkehelse. Takstene kan kun benyttes til pasientrettede og medisinsk faglige begrunnede analyser. Takstene gjelder ikke klamydia eller kommersielle kits til påvisning av infektiose agens, med unntak av mykobakterier. Molekylærbiologiske takster som ikke er generelle, er nevnt under den enkelte spesialitet. Takstene under merknad R2 kan ikke kreves for HPV-testing, jf. takst 701k.

Merknad R3:

Taking av EKG utløser ikke refusjon.

Merknad R3b:

Takst 701j kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser. Taksten kan kun kreves av spesialister innen endokrinologi, nukleærmedisin, radiologi, revmatologi eller andre med dokumentert spesialkunnskap innen fagområdet metabolske beinsykdommer. Taksten kan kun kreves én gang per år per pasient. Pasienten kan i tillegg avkreves egenandel, takst 202.

Merknad R3bb

Takst 701k kan enten kreves ved mistanke om HPV-infeksjon (cytologisk diagnose ASC-US eller LSIL) eller ved uegnet cytologi. Taksten kan bare kreves for kvinner mellom 25 og 69 år.

2 Klinisk nevrofysiologi

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Polygrafisk søvnregistrering</i>		
702a	Stasjonær polygrafisk langtidsregistrering og videometri	742	R4
702b	Ambulatorisk polygrafisk søvnregistrering, ambulatorisk langtids- EEG med båndspiller	446	R5
	<i>EEG</i>		
702c	Taking av standard EEG	50	R6
702d	Tolking av standard EEG	37	R6
702e	Taking og tyding av spesielt arbeids- eller tidkrevende EEG	173	R7
702f	Nevrografi, elektromyografi, o.l.	87	R8
702g	Fremkalte responser	57	R9

Merknad R4:

Omfatter undersøkelse av minst 8 fysiologiske parametre under søvn. Taksten omfatter også langtids stasjonær EEG-registrering med varighet over 4 timer og langtids-EEG med synkronisert videooptak (videometri).

Merknad R5:

Polygrafisk søvnregistrering må minst omfatte registrering og tolking av søvnstadier for at taksten skal kunne anvendes.

Merknad R6:

I tillegg til spesialister innen klinisk nevrofysiologi, kan også nevrologer med særlig godkjenning fra Den norske lægeforening benytte takstene 702c og 702d.

Merknad R7:

Takst 702e omfatter prematur, neonatal og perinatal registrering, samt langtidsreg. med varighet opptil 4 timer.

Merknad R8:

Takstnummer 702f omfatter spesial-EMG, senresponser, dekrementreaksjoner, nevrofysiologiske sensibilitetsundersøkelser, dynamometri o.l. Taksten multipliseres i forhold til hvor mange av de aktuelle undersøkelsene som utføres, i henhold til de utarbeidede retningslinjer: «Bruk av spesialisttakster i klinisk nevrofysiologi ved offentlig godkjente sykehuslaboratorier», Norsk forening for klinisk nevrofysiologi 1992.

Merknad R9:

Takst 702g omfatter SEP, VEP, AER ERG og motorisk kortikal stimulering.

3 Immunologi og transfusjonsmedisin

R1

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Blodtyping</i>		
703a	ABO-typing, Rh(D)-typing	7	
703b	Andre spesielle typer	86	
	<i>Undersøkelser av blodtypeantistoffer</i>		
703c	Enkelt forlik	18	
703d	Full antistoffscreening. Utvidet forlik	40	
703e	Omfattende immunhematologisk undersøkelse (titrering og immunologisk utredning)	70	
703f	Antistoffidentifisering	117	
703g	Direkte antiglobulinreaksjon	37	
703h	Terapeutisk tapping og tapping av autologt blod	149	
	<i>Påvisning av antistoff/antigen</i>		
703i	Immunologisk kvantitering av enkeltprotein. Kvantitering av hemolytisk komplementaktivitet. Nefelometrisk kvantitering av revmatoid faktor	13	
703j	Identifikasjon og titrering av revmatoid faktor med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	18	
703k	Andre antistoff med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	45	
703l	Immunelektroforese. Immunfiksasjon, ett antiserum	25	R10
703m	Immunelektroforese. Immunfiksasjon, per antiserum ut over ett	13	R10
703n	Påvisning av antistoffer med indirekte immunfluorescenssteknikk, ELISA- eller RIA-teknikk. Kvalitativ latex agglutinasjon for antigen eller antistoffpåvisning	17	
703o	Tillegg for titrering/kvantitering av autoantistoffer med indirekte immunfluorescenssteknikk, ELISA- eller RIA-teknikk	17	
703p	Påvisning av antistoff eller antigen ved immundiffusjon	25	
703q	Identifisering av platespesifikke antistoffer (MAIPA)	292	
703r	Påvisning av spermieagglutiner	19	
	<i>Immunologiske undersøkelser av celler</i>		
703r	Med 1–10 antisera	247	
703s	Med 11 eller flere antisera	381	

	<i>Omfattende undersøkelse av lymfocytter fra perifert blod</i>		
703t	Stimulering av lymfocytter i kultur. Lymfocyttransformasjonstest med ett antigen eller mitogen	218	
703u	Tillegg for stimulering for hvert ytterligere antigen eller mitogen	30	
703v	Kvantitering av subpopulasjoner av lymfocytter ved hjelp av membranmarkører og væskestrømscytometri per antigen	37	
	<i>Serologiske allergi-undersøkelser</i>		
703w	Kvantitering av immunglobulin E med RIA eller EIA	17	
703x	Kvantitering av allergen-spesifikke antistoff med RIA eller EIA	31	
703y	In vitro allergitest for påvisning av spesielle IgE-antistoffer. Testing av minimum 5 allergenspesifikke antistoff	52	
	<i>Prøver på fagocytose og kjemotakse</i>		
703z	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) uten stimulering	31	
703æ	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) med endotoxinstimulering	37	
703ø	Kvantitativ fagocytoseprøve	97	
703å	Kvantitativ kjemotakseprøve	100	
	<i>Serologisk HLA-typing</i>		
703aa	Serologisk HLA klasse I-typing	168	
703bb	Serologisk HLA klasse II-typing	242	
703cc	Serologisk HLA-typing, ett antigen	120	
703dd	Crossmatch eller screening av HLA-antistoffer	79	
	<i>Andre analyser</i>		
703ee	Enkle undersøkelser, kuldeagglutinasjon, hurtigprøve eller titrering	5	
703ff	Blandet lymfocytt kultur (MLC)	239	
703gg	Plasmautskifting	556	R11
703hh	Substitusjonsveske v/plasmautskifting (etter regning)		R11

Merknad R10:

For immunelektroforese og immunfiksasjon, takst 703l, gjelder taksten for oppsett med ett antiserum, for hvert ytterligere antiserum, takst 703ll.

Merknad R11:

Refusjon for plasmautskifting ytes kun etter godkjenning av Sosial- og helsedepartementet. I tillegg til selve undersøkelsen medgår det varierende og kostbar substitusjonsvæske som finansieres etter regning som for isotoper under nukleærmedisin.

4 Medisinsk mikrobiologi

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Bakteriologi (inkl. mykologi og parasittologi)</i>		R1
704a	Enkel undersøkelse	14	
	Gram- eller KOH-preparat som egen undersøkelse		
	Serotyping av <i>S.pneumoniae</i> , <i>S.pyogenes</i> , <i>N.meningitidis</i>		
	Dyrking av bakterier (inkl. enkel identifikasjon)		
	Dyrking av <i>Trichomonas</i>		
	Dyrking av gjærsopper (inkl. enkel identifikasjon)		
	Spirocheter, mørkefelt		
	Sterilitetskontroll av dialyse- eller infusjonsvæske		
704b	Komplisert undersøkelse	19	R12
	Ziehl-Nielsen-preparat som egen undersøkelse		
	Malariaplasmodiser (mikroskopi)		
	ELISA/RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff		
	Sterilitetskontroll av transfusjonsblod		

	Resistensundersøkelser lapp-/tablettmetoden (enkel undersøkelse, 5 eller færre midler – tillegg til dyrking)		
	Artsidentifikasjon ved utvidet biokjemisk testing (utenom enkel i.d.) av bakterier fra blod, spinalvæske o.l (inkl. enkel identifikasjon).		
	Drikkevannsundersøkelser (filtermetoden)		
	Dyrking av borrelia		
	Dyrking av tarmpatogene bakterier (per agens)		
	Klamydia antigenest ELISA/IF		
704c	Spesialundersøkelser I	26	R12
	Dyrking av blodkulturer, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofyter		
	Resistensundersøkelser av mykobakterier (per middel)		
	Resistensundersøkelser lapp-/tablettmetoden (utvidet undersøkelse – > 5 midler – tillegg til dyrking)		
	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelser (mikrobiologisk metode)		
	Antikonsentrasjonsbestemmelser, EMIT/TDx o.l.		
	C. difficile toxin undersøkelser		
	Fagtyping		
	Drikkevannsundersøkelser (rør)		
	Undersøkelse på protozoer og helminter i fæces med konsentrering		
704d	Spesialundersøkelser II	65	
	Arts-/typeidentifikasjon av mykobakterier		
	Resistensbestemmelser av bakterier ved E-test (per 4 midler) eller ved automatisk MIC-avlesning (per 4 midler) eller med agar-/buljongfortynningsmetoden per middel		
	Mykoplasma/ureaplasma (med identifikasjon)		
	Undersøkelser på protozoer og helminter med konsentrering og farging		
	<i>Virologi</i>		R1
704e	Enkel undersøkelse	19	
	Latex agglutinasjon for antigenpåvisning, hurtigprøve		
	ELISA/RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff		
	Klamydia antigenest ELISA/IF		
704f	Komplisert undersøkelse	26	
	Klamydiadyrking		
704g	Spesialundersøkelser I	52	
	Dyrking av virus i cellekultur		
	Identifikasjon/typing av virus i cellekultur med nøytraliserende typesera		
	Podning av egg eller på dyr per agens		
	PCR/LCR klamydia		
704h	Spesialundersøkelser II	120	
	Enkel elektronmikroskopi		
	<i>Infeksjonsserologi</i>		R1
704i	Undersøkelser I	3	
	VDRL/RPR		
704j	Undersøkelser II	5	
	Kuldeagglutinasjon, hurtigprøve eller titrering		
	Indirekte hemagglutinasjon (IHA), masseundersøkelser		
	Revers hemagglutinasjon (HA), masseundersøkelser		
704k	Enkel undersøkelse	14	
	Agglutinasjon med bakterieantigen per antigen		
	Antistreptolysintitrering		
	Antistafylolysintitrering		
	KBR med bakterieantigen og kardiolipin		
	ELISA/RIA, HBsAG masseundersøkelser		
	IHA, enkeltundersøkelser		
	Revers HA, enkeltundersøkelser		

704l	Komplisert undersøkelse Paul-Bunnells reaksjon med absorpsjoner Hemolyse i gel, kvantitering IHA kvantitering av antistoff KBR og HI med virusantigen per antigen ELISA RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff, enkeltundersøkelse	18	
704m	Meget komplisert undersøkelse FTA-ABS Nøytralisasjonsreaksjon virusantistoff per antigen ELISA/RIA spesifikt IgM/IgA	22	
704n	Spesialundersøkelser I HIV-test	24	R13
704o	Spesialundersøkelse II TPI Påvisning av spesifikt IgM ved sakkarosegradient Toxoplasrose Dye Test	44	R14
704p	Referanseundersøkelser I HIV-konfirmasjonstest. Referanseprøve	293	R15
704q	Referanseundersøkelser II HCV-konfirmasjonstest. Referanseprøve.	120	
704r	HIV-RNA kvantitering (teknisk utførelse og tolking)	755	R16

Merknad R12:

Bruk av takst 704c utelukker bruk av takst 704b på samme isolat.

Merknad R13:

Takst 704n kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om sykdom. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R14:

Folketrygden yter ikke godtgjørelse for prøver som utføres gratis for helse råd ved offentlig laboratorium etter smittevernloven.

Merknad R15:

Takst 704p kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om HIV-infeksjon. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R16:

Takst 704r kan kun benyttes av regionssykehus og Statens institutt for Folkehelse. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

704s	HIV-resistens analyse	1023	
------	-----------------------	------	--

5 Patologi

R1

*Ref**Merkn.*

	<i>Fremstilling og granskning av histologiske prøver</i>		
705a	1–2 blokker	60	R17,R19
705b	3–7 blokker	123	R17,R19
705c	8–19 blokker	232	R17,R19
705d	20 blokker eller mer	357	R17,R19
	<i>Fremstilling og granskning av cytologiske prøver</i>		
705e	Cervico-vaginalutstryk	24	
705f	Andre utstrykspreparater, inkl. punksjonscytologi	93	
705g	Punksjonscytologi, prøvetaking og hurtigfarging	167	

	<i>Obduksjoner</i>		
705h	Rutineobduksjon	1185	R18
705i	Separat nevropatologisk undersøkelse	535	R18
	<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på fiksert materiale</i>		
705j	1–3 undersøkelser	154	R19
705k	4 eller flere undersøkelser	230	R19
	<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på ufiksert materiale</i>		
705l	Frysesnittundersøkelser, hurtigdiagnostikk	83	R19
705m	Immun- og enzymhistokjemi, 1–10 undersøkelser	298	R19
705n	Immun- og enzymhistokjemi, 11 eller flere undersøkelser	445	R19
705o	Elektronmikroskopiske undersøkelser	891	
	<i>Særskilte kvantitative undersøkelser</i>		
705p	Billedanalyse	445	
705q	Væskestrømscytometri (flow cytometri)	445	
	<i>Spesifisert legearbeid per påbegynt halvtime</i>		
705r	Merarbeid	52	

Merknad R17:

Med histologiske prøver menes alt vev som ledsages av en remisse. I taksten er inkludert dypere snitt og spesialfarginger (ikke immun- og enzymhistokjemi).

Merknad R18:

Takstene 705h og 705i godtgjøres av trygden i de tilfelle der dødsfallet har skjedd utenfor sykehus og der obduksjonen er rekvirert av lege.

Merknad R19:

Takstnummer 705r kan brukes ved merarbeid ut over 1/2 time ved takstene 705a, 705b, 705l, utover 1 time ved takst 705c, 705d, utover 2 timer ved takst 705j, 705k, 705m og 705n.

6 Medisinsk genetikk

R20

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Cytogenetiske undersøkelser</i>		
706a	Kromosomundersøkelser	448	
706b	Tillegg for prometafaseundersøkelse	262	
706c	Tillegg for fluorescens in situ hybridisering	742	
706d	Tillegg for etablering av fibroblastkultur	755	
706e	Tillegg for benmargceller og solide svulster	989	
	<i>Molekylærgenetiske undersøkelser</i>		
706f	Mutasjonsanalyse med PCR-basert metode	119	R21
706g	Mutasjonsanalyse med Southern blot metode	155	R21
706h	Mutasjonsutredning med PCR-basert metode	166	R21
	<i>Biokjemiske undersøkelser</i>		
706i	Analyse av genprodukter og metabolitter	1140	
706j	Tillegg for etablering av fibroblastkultur	755	

Merknad R20:

Takster innen medisinsk genetikk kan kun benyttes av godkjente spesialister innen faget. Takstene gjelder i tillegg kun undersøkelser av fødte individer. Dersom det er behov for genetisk veiledning, benyttes takstene M01, M02, M03a, M04a, M05a og M05b.

Merknad R21:

Ved behov for reanalyse kan takstene benyttes flere ganger.

7 Klinisk kjemi

R1

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
*707a	Enkle kvantitative undersøkelser. Taksten kan ikke kreves i tillegg til takstgruppene 1 – 6 Albumin/ALAT/ALP/Amylase/ASAT Bikarbonat/Bilirubin, total eller fraksjon CK Fosfat Glukose/GT Hematogram, enkelt (Hb, Hct, EPK, LPK) Jern Kalium/Kalsium (total)/Klorid/Kolestrol (total)/Karbamid (urea)/Kreatinin LD/Lipase Magnesium Natrium/NT PT TIBC/Totalprotein/Triglyserider/Trombocytter/TT Urinsyre (Urat)	5	
707b	Mer kompliserte eller sammensatte analyser. CK-MB Manuell differensialtelling av leukocytter Ferritin Hormoner, vitaminer, medikamenter og særskilte metabolitter bestemt med fotometriske metoder (inkl. flammefotometri) Immunologisk kvantitering av enkeltprotein Kalsium (ionisert). Kolesterol (fraksjonert) Kreatinin clearance og tilsvarende HbA1c Laktat Osmolalitet Retikulocytter Syre-base-status med blodgasser (komplett) Thyreoidafunksjonsanalyser (T3, T4, fritt T4, TSH) Utvidet hematogram (maskinell diff.telling, trombocytter)	14	
707c	Mer kompliserte eller sammensatte analyser Atomabsorpsjonsspektrofotometri Direkte bestemmelse av alkoholer, hormoner (ekskl. thyreoidea), medikamenter, vitaminer og andre organiske forbindelser (ekskl. ferritin) med immunometriske (eller tilsvarende) metodikk Tynnskikt- eller papirkromatografisk undersøkelse av aminosyrer eller medikamenter Elektroforetisk separasjon av proteiner, inkl. eventuell oppkonsentrering av materialet Konkrementanalyse Spermiundersøkelser (prøvepreparering, telling, morfologi- og motilitetsvurdering) Immunelektroforese eller immunfiksasjon, ett antiserum	27	
707cc	Immunelektroforese eller immunfiksasjon, per antiserum ut over ett	14	
707d	Særdeles kostbare og kompliserte analyser. Særdeles tidkrevende funksjonsundersøkelser I Belastningsundersøkelser med glukose, insulin, laktose, xylose, o.l. (inkl. de nødvendige prosedyrer). Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifteprodukter og andre organiske forbindelser med kromatografisk eller immunometrisk	79	

Merknad R24:

Gjelder ikke scintigrafi av glandula thyreoidea, leukocyttscintigrafi og amyloidscintigrafi. Hvor undersøkelsen krever opptak i mer enn 3 ulike projeksjoner, godtgjøres et tillegg på 50%.

Merknad R25:

For alle undersøkelser gjelder at utgifter til radioaktive preparater utover kr 50 per undersøkelse skal belastes folketrygden etter regning. Ved administrering av behandlingsdoser skal laboratoriets utgift til radioaktivt preparat i sin helhet belastes folketrygden.

9 Klinisk farmakologi

	<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
709a	26	
709b	79	
709c	155	

Kapittel 6 bokstav s skal lyde:

S Radiologi

Refusjoner for poliklinisk radiologi, gjeldende fra 1. september 2005.

For at røntgeninstitutter skal kunne kreve refusjon, må virksomheten være godkjent etter forskrift 1. desember 2000 nr. 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet, gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 2–1a fjerde ledd, § 4–1 og § 5–2 fjerde ledd.

For det samlede antall undersøkelser rekvisisjonen omfatter, kan det kreves én egenandel av pasienten, jf. takst 202.

Alle undersøkelser skal registreres i henhold til kodeverket NORAKO. Det skal anvendes den utgave Helse- og omsorgsdepartementet beslutter. Undersøkelseskodene skal overføres sammen med regningsid til Rikstrygdeverket. Det forutsettes bruk av til enhver tid gyldig versjon av kontrollprogrammet POLK.

En poliklinisk konsultasjon vil typisk generere en eller flere NORAKO-koder. Den eller disse kodene ligger til grunn for refusjonsberegningen ved at de utsettes for spesielle prisregler. Disse prisreglene kan deles opp i 6 trinn:

1. Kontroll
2. Gruppering
3. Pakking
4. Aggregering
5. Diskontering
6. Sluttberegning.

1. Kontroll

Alle koder kontrolleres mot koderegisteret for å sjekke om de er gyldige. Kun gyldige NORAKO-koder kan inngå i refusjonsberegningen. Koderegisteret kan lastes ned fra Rikstrygdeverkets internett sider. Dette registeret viser også hvilken primærkategori den enkelte NORAKO-kode grupperes til, jf. punkt 2 under.

2. Gruppering

Hver enkelt NORAKO-kode tilhører en og bare en primærkategori. Det er et totalt antall av 36 primærkategorier, se tabell 1. Hver enkelt primærkategori er tilordnet en kostnadsvekt. Denne kostnadsvekten er med i grunnlaget for refusjonsberegningen.

3. Pakking

Enkle undersøkelser for intern rekvirent (f.eks. annen poliklinikk) skal ikke inngå i takstberegningen. Hvis undersøkelsen er foretatt for intern rekvirent, settes vekten for undersøkelsen lik null. Enkle undersøkelser som omfattes av pakking er listet i tabell 2.

4. Aggregering

I NORAKO er det innført et prinsipp om regionkoder og organkoder, der en region består av to eller flere organer. Det er valgfritt å kode organer enkeltvis eller som region. Denne valgfriheten skal ikke gi utslag i forskjellig

refusjon. For å sikre dette aggregeres to eller flere organkoder innen samme region (og samme modalitet) til en regionkode. Aggregeringen består av følgende trinn:

- Aggregering utføres bare for to eller flere organkoder innen bestemte kategorier.
- To eller flere organkoder med samme modalitet og innenfor samme regningsid, aggregeres til en regionkode med samme modalitet som organkodene.
- For organkoder som blir aggregert og som ikke har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- For organkoder som blir aggregert og som har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- Vekt for regionkoden legges til regningen (med mindre denne ikke allerede finnes i regningen som gyldig kode).
- En organkode kan bare aggregeres til en region innefor samme regning. Hvis kombinasjonen av NORAKO-koder på regningen er slik at en bestemt organkode kan aggregeres til flere regioner, velges den region som omfatter flest organer.

Aggregeringstrinnet endrer altså vektene som ble tillagt regningen i grupperingstrinnet. Endringen skjer etter reglene beskrevet i kulepunktene over.

5. Diskontering

Vektene til en undersøkelse bestående av to eller flere NORAKO-koder reduseres (diskonteres). Dette skjer ved at den høyeste vekt forblir uendret, mens vektene til de resterende kodene justeres til 80% av opprinnelig vekt.

Diskonteringstrinnet endrer altså vektene slik de fremstår etter aggregeringstrinnet. Endringen skjer etter regelen beskrevet i avsnittet over.

6. Sluttberegning

Vektene slik de fremstår etter diskonteringstrinnet betegnes prisvekter. Refusjonen beregnes som sum prisvekter multiplisert med enhetspris. Enhetsprisen er satt til 348 kroner.

Tabell 1. Primærkategorier og kostnadsvekter

Primær- kategori	Navn	Vekt	Insentivsats	A ¹
PK001	Granskning CT MR og angio	0,186	0	
PK002	Granskning RG og UL	0,186	0	
PK003	Teleradiologisk konferanse	0,446	0	
PK004	Us inneliggende pas ²	0	0	
PK005	Us v/anestesi	2,312	0	
PK006	Intervensjon omfattende	2,321	0	
PK008	Intervensjon enkel	0,679	0	
PK009	Stentinnleggelse	6,795	0	
PK080	Beintetthetsmåling	0,226	0	
PK101	Rettslig us ³	0	0	A
PK102	RG kontrast enkel	0,626	-15	A
PK103	RG kontrast omfattende	0,933	-15	A
PK104	RG u/kontrast omfattende	0,204	-15	A
PK107	RG større angiografi	1,754	-15	A
PK108	Mammografi	0,157	0	A
PK109	RG u/kontrast m tilleggsbilder	0,24	-15	A
PK110	Venografi	1,081	-15	A
PK111	RG kontrast moderat	0,764	-15	A
PK112	RG u/kontrast enkel	0,164	-15	A
PK113	RG thorax	0,155	-15	A
PK114	RG u/kontrast moderat	0,179	-15	A
PK201	UL prosedyre	0,37	0	A
PK203	UL region	0,308	0	A
PK204	UL moderat	0,215	0	A
PK205	UL enkel	0,193	0	A
PK301	CT kontrast flere bilder	1,367	0	A
PK302	CT kontrast enkeltorgan	1,261	0	A
PK303	CT u/kontrast ts	0,838	0	A
PK304	CT region u/kontrast	0,542	0	A
PK305	CT enkeltorg m/pros u/kontrast	0,639	0	A
PK306	CT enkeltorgan u/kontrast	0,495	0	A
PK402	MR kontrast region/rekonstr.	1,923	15	A
PK403	MR kontrast enkeltorg/rekonstr.	1,573	15	A

PK404	MR u/kontrast ts	0,94	15	A
PK405	MR u/kontrast region	0,887	15	A
PK408	MR u/kontrast enkel	0,64	15	A

- 1 A betegner at primærkategorien er aggregerbart.
- 2 Inneliggende pasienter honoreres via ordningen Innsatsstyrt finansiering.
- 3 Det ytes ikke refusjon for rettslige undersøkelser.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. sept. Nr. 1009 2005

Forskrift om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer (genteknologiloven) § 10 tredje og fjerde ledd og § 14. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 9. september 2005.

Kapittel 1. Generelle regler

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forenkle transport og import av genmodifiserte organismer, gjennomføre Norges forpliktelser etter Cartagena-protokollen om genmodifiserte organismer, sikre forbrukernes valgmulighet og hindre skadevirkninger av genmodifiserte organismer.

§ 2. Virkeområde

Bestemmelsene i kapittel 2 om transport og import gjelder for genmodifiserte organismer som i henhold til genteknologiloven § 10 er godkjent for utsetting som definert i genteknologiloven § 9 a–e, eller som i henhold til loven § 7 er godkjent eller meldt for innesluttet bruk som definert i loven § 5.

Bestemmelsene i kapittel 4 om merking gjelder genmodifiserte organismer som nevnt i første ledd, i tillegg til genmodifiserte organismer som i henhold til loven § 10 er godkjent for utsetting som definert i loven § 9 f, eller som kan transporteres i henhold til loven § 10 og bestemmelsene i denne forskriften kapittel 2. Næringsmidler, fôrvarer og såvarer er unntatt fra bestemmelsene i § 19, første og annet ledd.

Genmodifiserte organismer som er omfattet av gjeldende regler for transport av farlig gods er unntatt fra bestemmelsene i § 7 – § 8, § 10 – § 14, § 18 og kapittel 4.

For øvrig gjelder forskriften for alle genmodifiserte organismer.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Genmodifiserte organismer: mikroorganismer, planter og dyr hvor den genetiske sammensetning er endret ved bruk av gen- eller celledeteknologi.

Risikoklasser: mikroorganismer klassifiseres i henhold til forskrift 21. desember 2001 nr. 1600 om innesluttet bruk av genmodifiserte mikroorganismer, § 6. Virksomheten klassifiseres i risikoklassene 1, 2, 3 eller 4.

§ 4. Generelle forholdsregler

Den ansvarlige for merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer skal sikre at vilkårene i denne forskriften overholdes, og ellers vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å sikre at all håndtering av genmodifiserte organismer skjer uten helse- og miljømessige skadevirkninger.

§ 5. Forholdet til annet regelverk

Denne forskriften gjør ingen innskrenkninger i eventuelle krav som følger av annet regelverk om merking, transport, import eller eksport av planter, dyr eller mikroorganismer.

Kapittel 2. Transport og import

§ 6. Hovedregel for transport og import

Med unntak for genmodifiserte organismer som nevnt i § 7, kan transport og import av genmodifiserte organismer skje uten særskilt godkjenning dersom forskriftens krav til merking og emballering er oppfylt. Transport av genmodifiserte organismer som er omfattet av, og oppfyller kravene i eller er godkjent i medhold av gjeldende regler for transport av farlig gods, kan transporteres uten særskilt godkjenning etter denne forskriften.

§ 7. Transport og import som krever godkjenning

Det kreves godkjenning for transport og import av følgende genmodifiserte organismer:

- a) Genmodifiserte mikroorganismer hvor virksomheten er klassifisert i risikoklasse 3 og 4.
- b) Kulturvolum over 10 liter av genmodifiserte mikroorganismer hvor virksomheten er klassifisert i risikoklasse 2.
- c) Levende dyr og planter som benyttes som vertsorganisme for genmodifiserte mikroorganismer.

- d) Alle genmodifiserte dyr, unntatt
 - 1. tradisjonelle husdyr som ikke har ville slektninger i norsk fauna som de kan krysse seg med,
 - 2. laboratoriedyr som for eksempel mus, rotter, hamstere som skal benyttes i laboratorier godkjente for innesluttet bruk av genmodifiserte organismer,
 - 3. embryo, egg, sæd, celle- og vevskulturer av dyreceller.
- e) Transporter der det ikke er mulig å tilfredsstille forskriftens krav til merking og emballering.

§ 8. Søknadens innhold

Søknad om transport og import skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Navn, adresse, telefon og telefaks til følgende: søker, den ansvarlige etter § 4, avsender, mottaker og transportør.
- b) Opplysninger om emballering, transportmiddel, transportrute og dato for avsendelse og mottakelse.
- c) Opplysninger om organismen: Taksonomisk status, vitenskapelig navn, vanlig navn, karakteristikk av den genmodifiserte organismen og donor, resipient eller eventuelle foreldreorganismer.
- d) Mengde: Antall organismer/liter i kulturvolum og antall kolli som skal transporteres og/eller importeres.
- e) Vurdering av miljø- og helsemessig risiko forbundet med transporten og/eller importen.
- f) Opplysninger om når og hos hvilken myndighet den genmodifiserte organismen er godkjent/meldt for innesluttet bruk eller utsetting etter genteknologiloven § 7 og § 10.
- g) Forholdsregler i forbindelse med håndtering av organismen.
- h) Sikkerhetsrutiner i forbindelse med uhell.
- i) Underskrift.

Om nødvendig kan godkjenningensmyndigheten kreve flere opplysninger fra søker.

§ 9. Journalføring

All transport og import av genmodifiserte organismer skal journalføres av mottaker i Norge, og også av avsender når begge befinner seg i Norge. Journalen skal beskrive hvilken genmodifisert organisme det dreier seg om, dato for avsendelse og mottak, og resultat av kontroll med at alt er kommet frem. Journalen skal til enhver tid være tilgjengelig for tilsynsmyndigheten. Gjenpart av transportdokumenter skal vedlegges journalen.

§ 10. Ledsagende dokument ved transport (transportdokumenter)

Transportdokumenter skal være vedlagt alle forsendelser av genmodifiserte organismer fra avsender til mottaker. Dokumentene skal inneholde følgende opplysninger i tillegg til de som er angitt i § 19:

- a. For genmodifiserte organismer bestemt for innesluttet bruk;
 - 1. at den er beregnet på innesluttet bruk,
 - 2. beskrivelse av organismen, herunder vanlig, vitenskapelig og, hvis tilgjengelig, kommersielt navn på organismen,
 - 3. beskrivelse av genmodifikasjon, anvendt teknikk og de påfølgende egenskapsendringene til organismen,
 - 4. forholdsregler i forbindelse med håndtering, lagring, transport og bruk,
 - 5. risikoklasse,
 - 6. spesifikasjon for bruk,
 - 7. unik identifikasjonskode hvis slik finnes, og
 - 8. angivelse av et kontaktpunkt for ytterligere informasjon, herunder mottaker av organismen, samt eksportør eller importør.
- b. For genmodifiserte organismer til utsetting;
 - 1. en erklæring om at transporten er i samsvar med Cartagena-protokollens krav,
 - 2. beskrivelse av organismen, herunder vanlig, vitenskapelig og, hvis tilgjengelig, kommersielt navn på organismen,
 - 3. beskrivelse av genmodifikasjon, anvendt teknikk og de påfølgende egenskapsendringene til organismen eller en unik identifikasjonskode hvis slik finnes,
 - 4. forholdsregler i forbindelse med håndtering, lagring, transport og bruk,
 - 5. risikoklasse,
 - 6. importtillatelse hvis slik tillatelse kreves etter § 7, og
 - 7. angivelse av et kontaktpunkt for ytterligere informasjon, herunder sender/eksportør og mottaker/importør.

§ 11. Emballering

Genmodifiserte organismer skal ved transport emballeres i henhold til bestemmelsene i § 12 – § 14. Godkjenningensmyndigheten kan stille andre krav om emballering som vilkår for godkjenningen.

§ 12. Emballering av mikroorganismer

Emballasjen skal være tett, lukket og bruddsikker mv. slik at den hindrer at innholdet slipper utilsiktet ut.

For mikroorganismer hvor virksomheten er klassifisert i risikoklasse 2, 3 og 4 skal det alltid være en indre og en ytre beholder som begge er vanntette. Mellom den indre og den ytre beholderen skal det være et væskeabsorberende materiale som kan ta opp i seg like mye væske som det er inne i beholderen. Hvis flere innerbeholdere fraktes i

samme ytterbeholder skal hver innerbeholder emballeres for seg i støt- og væskeabsorberende materiale. Den ytre beholderen skal være tett, lukket, bruddsikker mv. slik at den hindrer at innholdet slipper utilsiktet ut.

§ 13. *Emballering av planter og plantedeler*

Det skal alltid være en indre og en ytre beholder som begge er spore- og pollentette. Den ytre beholderen skal være lukket og bruddsikker mv. slik at den hindrer at innholdet slipper utilsiktet ut.

§ 14. *Emballering av dyr*

Emballasjen skal være et bur eller en beholder som sikrer at dyrene ikke kan rømme eller krysse seg med andre dyr utenfor emballasjen. Emballering av embryo, egg, sæd, celle- og vevskulturer, skal skje etter reglene i § 12 første ledd.

Kapittel 3. Eksport

§ 15. *Krav om forhåndssamtykke*

Forut for første gangs eksport av genmodifiserte organismer for utsetting i miljøet til land utenfor EØS-området skal eksportør innhente, eller påse at det innhentes, forhåndssamtykke fra nasjonal, ansvarlig myndighet i importlandet. Eksportøren skal sende, eller påse at det sendes, melding med opplysninger som nevnt i § 16 og § 17 til vedkommende nasjonale myndighet i importlandet. Eksport er ikke godkjent og kan ikke skje før importlandets myndighet har gitt skriftlig tillatelse til gjennomføringen. Eksportøren skal påse at de opplysninger som gis er korrekte.

Eksportøren plikter å oppbevare kopi av melding, importlandets mottaksbekreftelse og skriftlige importtillatelse i minimum 5 år, og skal sende kopi av disse dokumentene til Direktoratet for naturforvaltning.

Følgende er unntatt fra kravene i første og annet ledd:

- a. Genmodifiserte organismer i transitt eller eksport av genmodifiserte organismer bestemt for innesluttet bruk når overføringen skjer i samsvar med kravene i importlandet.
- b. Eksport av genmodifiserte organismer til land som har angitt overfor Mekanismen for informasjonsutveksling under Cartagena-protokollen at import kan skje uten informert forhåndssamtykke, forutsatt at tilstrekkelige tiltak iverksettes for å sikre forsvarlig grensekryssende overføring av genmodifiserte organismer i samsvar med Cartagena-protokollens formål.
- c. Eksport av genmodifiserte organismer beregnet på direkte bruk som mat, fôr eller til videreforedling til
 - land som har fattet vedtak om import i henhold til nasjonal lovgivning som er i tråd med Cartagena-protokollens formål, og
 - utviklingsland eller land med overgangsøkonomier som har erklært gjennom Mekanismen for informasjonsutveksling at vedtak forut for første gangs import vil bli fattet i tråd med art. 11 nr. 6 i Cartagena-protokollen. I slike tilfelle skal eksport ikke skje før prosedyren i denne artikkelen er fullført. Manglende underretning om vedtak kan verken tolkes som samtykke til eller avslag på slik import.

§ 16. *Melding ved eksport av genmodifiserte organismer*

Melding forut for eksport av genmodifiserte organismer skal inneholde følgende opplysninger:

- a. Eksportørens navn, adresse og kontaktdetaljer.
- b. Importørens navn, adresse og kontaktdetaljer.
- c. Navn og identitet på den levende modifiserte organismen, eventuelt med nasjonal klassifisering av biosikkerhetsnivå for den levende modifiserte organismen i Norge.
- d. Tiltent dato eller datoer for grensekryssende overføring, hvis kjent.
- e. Taksonomisk status, vitenskapelig navn, vanlig navn, innsamlings- eller anskaffelsessted, samt kjennetegn ved mottakerorganisme eller foreldreorganismer med hensyn til biosikkerhet.
- f. Opprinnelsessentre og sentre for genetisk mangfold, hvis kjent, for mottakerorganisme og/eller foreldreorganismer, og en beskrivelse av habitater der organismene kan eksistere eller formere seg.
- g. Taksonomisk status, vitenskapelig navn, vanlig navn, innsamlings- eller anskaffelsessted, samt karaktertrekk ved donororganisme(r) med hensyn til biosikkerhet.
- h. Beskrivelse av innsatte nukleinsyre eller den utførte modifikasjon, anvendt teknikk og de påfølgende egenskapsendringene til den levende modifiserte organismen.
- i. Tiltent bruk av den levende modifiserte organismen eller produkter av denne, dvs. videreforedlet materiale som stammer fra den levende modifiserte organismen og som inneholder påviselige nye kombinasjoner av replikerbart genetisk materiale frembrakt ved bruk av moderne bioteknologi.
- j. Kvantum eller volum av levende modifisert organisme som skal overføres.
- k. Risikovurderingsrapport.
- l. Foreslåtte metoder for sikker håndtering, lagring, transport og bruk, herunder emballasje, merking, dokumentasjon, renovering og beredkapsprosedyrer, når dette er aktuelt.
- m. Reguleringsstatus for den levende modifiserte organismen i Norge (for eksempel om den er forbudt i eksportstaten, om andre restriksjoner gjelder eller om den er godkjent for generell utsetting), og, hvis den levende modifiserte organismen er forbudt i Norge, årsak eller årsaker til forbudet.

- n. Resultat av og formål med enhver melding fra eksportør til andre stater om den levende modifiserte organismen som skal overføres.
- o. Erklæring om at ovennevnte opplysninger er i overensstemmelse med fakta.

§ 17. Melding ved eksport av genmodifiserte organismer tiltenkt til direkte bruk til mat, fôr eller videreforedling

Melding forut for eksport av genmodifiserte organismer tiltenkt til direkte bruk til mat, fôr eller videreforedling skal inneholde følgende opplysninger:

- a. Navn og kontaktdetaljer for myndighet som er ansvarlig for vedtaket.
- b. Navn og identitet på den levende modifiserte organismen.
- c. Beskrivelse av genmodifikasjon, anvendt teknikk og de påfølgende egenskapsendringene til den levende modifiserte organismen.
- d. Eventuell unik identifikasjon av den levende modifiserte organismen.
- e. Taksonomisk status, vitenskapelig navn, vanlig navn, innsamlings- eller anskaffelsessted, samt egenskaper ved mottakerorganisme eller foreldreorganismer med hensyn til biosikkerhet.
- f. Opprinnelsessentre og sentre for genetisk mangfold, hvis kjent, for mottakerorganisme og/eller foreldreorganismer, samt en beskrivelse av habitater der organismene kan eksistere eller formere seg.
- g. Taksonomisk status, vitenskapelig navn, vanlig navn, innsamlings- eller anskaffelsessted og egenskaper ved donororganisme(r) med hensyn til biosikkerhet.
- h. Godkjente bruksmåter for den levende modifiserte organismen.
- i. Risikovurderingsrapport.
- j. Foreslåtte metoder for sikker håndtering, lagring, transport og bruk, herunder emballasje, merking, dokumentasjon, reovering og beredningsprosedyrer når det er aktuelt.

§ 18. Oversendelse av opplysninger ved eksport av genmodifiserte organismer

Ved eksport skal eksportøren påse at følgende opplysninger, i tillegg til de som er angitt i § 19, fremgår av ledsagende dokument og oversendes importøren som mottar den genmodifiserte organismen:

- a. For genmodifiserte organismer beregnet til direkte bruk som mat, fôr eller til videreforedling en erklæring fra eksportøren om at de genmodifiserte organismene er beregnet til slik bruk og ikke til utsetting i miljøet, et kontaktpunkt for videre informasjon, herunder eksportør, importør eller ansvarlig myndighet i eksportlandet, organismenes vanlige, vitenskapelige og eventuelle kommersielle navn.
- b. For genmodifiserte organismer bestemt for innesluttet bruk, vanlig og vitenskapelig navn på organismen, at den er beregnet på innesluttet bruk, forholdsregler i forbindelse med håndtering, lagring, transport og bruk, og angivelse av et kontaktpunkt for ytterligere informasjon, herunder navn og adresse til den som skal motta organismene.
- c. For genmodifiserte organismer beregnet på tilsiktet utsetting i miljøet i importlandet og eventuelt andre genmodifiserte organismer som faller inn under forskriften, en erklæring fra eksportøren om at transporten er i samsvar med Cartagena-protokollens krav til eksportøren og med følgende tilleggsopplysninger:
 - 1. opplysninger om organismen: Vanlig navn og vitenskapelig navn og karakteristikker av den genmodifiserte organismen, eller en unik identifikasjonskode hvis slik finnes,
 - 2. forholdsregler i forbindelse med håndtering, lagring, transport og bruk, og
 - 3. et kontaktpunkt for ytterligere informasjon, herunder eksportør og importør.

Kapittel 4. Merking

§ 19. Merking

Produkter som består av eller inneholder genmodifiserte organismer skal merkes på norsk og/eller engelsk med ordene «inneholder genmodifiserte organismer»/«inneholder (navn på organismen(e))» og/eller «contains genetically modified organisms»/«contains genetically modified (navn på organismen(e))». På emballerte produkter skal merkingen stå på en etikett på hver emballasjeenhet. For andre produkter skal opplysningene fremgå av ledsagende dokument eller oppslag.

Produktets kommersielle navn, navn og adresse på den person innenfor EØS-området som er ansvarlig for omsetningen av produktet og hvor man kan få ytterligere opplysninger om den genmodifiserte organismen som produktet består av eller inneholder, skal også fremgå av etiketten eller ledsagende dokument.

For genmodifiserte organismer som er godkjent for omsetning skal i tillegg unik identifikasjonskode angis i ledsagende dokument dersom slik kode finnes. For blandinger av genmodifiserte organismer som bare kan brukes direkte som mat, fôr eller til videreforedling kan unik identifikasjonskode erstattes av en erklæring om at blandingen er beregnet på slik bruk, vedlagt en liste over de unike identifikasjonskodene for alle de genmodifiserte organismene som er blitt brukt til å lage blandingen.

Kapittel 5. Uhell

§ 20. Meldeplikt

Uhell under transport som har medført eller kan medføre utslipp av genmodifiserte organismer skal uten ugrunnet opphold meldes til Direktoratet for naturforvaltning. Uhell der de genmodifiserte organismene er klassifiserte som farlig gods skal også meldes til det lokale brann- og redningsvesenet.

§ 21. Uhellsansvar

Den ansvarlige etter § 4 har plikt til å avverge og å begrense skade etter genteknologiloven § 21.

Kapittel 6. Gjennomføring og håndhevingsbestemmelser

§ 22. Godkjenning og tilsyn

Direktoratet for naturforvaltning godkjenner søknad om transport og import av genmodifiserte organismer, og fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes. Myndighetene skal behandle søknaden så raskt som mulig. Dersom saken ikke er avgjort innen en måned etter at myndighetene mottok søknaden, skal søker skriftlig informeres om dette og om når resultatet antas å foreligge.

§ 23. Unntak

Tilsynsmyndigheten kan, dersom det foreligger særlige grunner, ved enkeltvedtak eller forskrift gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskriften.

§ 24. Straff

Overtredelse av denne forskriften straffes etter genteknologiloven § 25.

§ 25. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak fattet i medhold av forskriften blir gjennomført, kan tilsynsmyndigheten treffe vedtak om tvangsmulkt, jf. genteknologiloven § 24.

§ 26. Klage

Enkeltvedtak truffet i medhold av denne forskriften kan påklages til Miljøverndepartementet.

§ 27. Ikraftsetting

Denne forskrift trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 13. november 1998 nr. 1066 om transport og import av genmodifiserte organismer.

2. sept. Nr. 1010 2005

Forskrift om innsamling og behandling av opplysninger i Forsvarets helseregister.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. september 2005 med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) § 3 tredje ledd, § 8 fjerde ledd jf. tredje ledd nr. 7, § 9 annet ledd, § 16 fjerde ledd, § 17 tredje ledd, § 22 femte ledd og § 27 annet ledd og lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 37. Fremmet av Forsvarsdepartementet. Kunngjort 9. september 2005.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. Etablering av Forsvarets helseregister

Denne forskriften etablerer et personidentifiserbart register (Forsvarets helseregister). Forskriften gir bestemmelser om innsamling, lagring, behandling og utlevering av opplysninger i registeret.

Innsamling og behandling av opplysninger i Forsvarets helseregister kan skje manuelt og ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

§ 1-2. Definisjoner

Med *Forsvarets personell* menes militært personell og sivilt tilsatte, og de som har blitt innrullert av Forsvaret.

Med *Helsepersonell i Forsvarets tjeneste* menes helsepersonell som utfører oppdrag på Forsvarets vegne.

§ 1-3. Forsvarets helseregisters innhold

Forsvarets helseregister kan inneholde personidentifiserende person-, tjeneste- og helsedata om Forsvarets personell. Forsvarets helseregister kan også inneholde informasjon om fysiske og sosiale miljøforhold.

§ 1-4. Registerets formål

Gjennom sammenstilling av tjenstedata, helsedata og miljødata er Forsvarets helseregisters formål å:

- føre tilsyn med helsen og helseutviklingen til personell i Forsvaret for å kartlegge helserisiko knyttet til ulike tjenester,
- fremme og gi grunnlag for forskning og statistikk som kan lede til kunnskap om helsen til forsvarets personell,
- bidra til forbedring og utvikling av den militære helsetjeneste,
- bidra til at yrkesrelaterte skader og plager avdekkes slik at rammede kan oppnå kompensasjon etter alminnelig erstatningsrettslige regler.

§ 1–5. Forbud mot bruk

Opplysningene i Forsvarets helseregister kan bare anvendes til formål som nevnt i § 1–4.

Forsvarets helseregister kan ikke utlevere tjenstedata som er gradert i henhold til sikkerhetslovens bestemmelser. Opplysninger om enkeltindivider som er fremkommet ved behandling av data etter forskriften, kan ikke brukes i forsikringsøyemed selv om den registrerte selv har anmodet om eller samtykker til det.

§ 1–6. Databehandlingsansvarlig

Forsvarsdepartementet er databehandlingsansvarlig for Forsvarets helseregister.

§ 1–7. Databehandler

Forsvarets sanitet er databehandler.

§ 1–8. Opplysninger i Forsvarets helseregister

Forsvarets helseregister kan, uten samtykke fra den registrerte, inneholde følgende opplysninger om Forsvarets personell, i den utstrekning det er nødvendig for å nå formålet med registeret:

1. *personopplysninger*:
 - a. navn og fødselsnummer,
 - b. adresse og bostedskommune,
 - c. sivilstand,
 - d. inntekt,
 - e. utdanningsnivå,
2. *administrative opplysninger*:
 - a. tittel/grad,
 - b. tid og sted for militær klassifisering,
 - c. tjenestested, avdeling og tidsrom,
 - d. tjenestens art,
 - e. spesielle forhold knyttet til tjenesten,
 - f. institusjon/virksomhet/avdeling der helsehjelpen tilbys og ytes,
 - g. institusjonsopphold, innleggelsesdato, utskrivingsdato, eventuelt poliklinikk,
 - h. institusjon hvor undersøkelsen er gjort,
3. *helseopplysninger*:
 - a. om årsak til at helsetjenesten i Forsvaret er oppsøkt, tidspunkt og tidsforløp for symptomer,
 - b. resultat av relevante medisinske undersøkelser,
 - c. medikamentforeskrivinger,
 - d. hoveddiagnose og bidiagnose,
 - e. behandling,
 - f. vaksinasjonsstatus,
 - g. blodtype,
 - h. hørselsundersøkelser,
 - i. skjermbildeundersøkelser,
 - j. klassifiseringsdata/skikkethet ved sesjon, innrykk og dimisjon,
 - k. årsak til at skade/sykdom oppsto,
 - l. smitteforhold, smitteoppsporing og varsling,
 - m. dødsårsak, obduksjon og dødsdato,
4. *opplysninger om arbeidsplass*:
 - a. eksponeringsfaktorer,
 - b. miljøfaktorer.

Etter samtykke fra den enkelte, jf. helseregisterloven § 2 nr. 11, kan opplysninger som vedkommende selv oppgir i spørreskjema eller ved intervju registreres i Forsvarets helseregister.

§ 1–9. Koding og klassifisering av opplysningene i Forsvarets helseregister, krav til dokumentasjon

Den databehandlingsansvarlige for Forsvarets helseregister skal ved enhver registrering i registeret kunne dokumentere hvilke klassifikasjoner eller kodeverk som er benyttet.

Kapittel 2. Melding av helseopplysninger til Forsvarets helseregister**§ 2–1. Helsepersonells alminnelige dokumentasjons- og meldeplikt**

Helsepersonell i Forsvarets tjeneste, skal uten hinder av taushetsplikt melde opplysninger som nevnt i § 1–8, første ledd nr. 1 til 4 til Forsvarets helseregister. Meldeplikten etter denne bestemmelsen gjelder kun så langt helsepersonellet plikter å føre journal i Forsvarets journalsystem.

Meldeplikt som nevnt i første ledd, anses oppfylt ved registrering av pasientopplysningene i Forsvarets egne elektroniske journalsystemer.

Databehandlingsansvarlig for journalsystem som nevnt i andre ledd, har ansvar for at pliktene etter denne bestemmelsen oppfylles.

§ 2–2. Innhenting av opplysninger fra Dødsårsaksregisteret

Forsvarets helseregister kan innhente opplysninger om dødsårsak, obduksjon og dødsdato fra Dødsårsaksregisteret.

§ 2–3. Overføringsform og innsending

Databehandlingsansvarlig har ansvaret for at overføring av opplysninger fra Forsvarets journalsystemer til Forsvarets helseregister, skjer i en form som sikrer forskriftens krav til tilfredsstillende informasjonssikkerhet.

§ 2–4. Ansvar for kvalitetskontroll

Den databehandlingsansvarlige for Forsvarets helseregister skal sørge for at opplysninger som blir samlet inn og behandlet er korrekte, relevante og nødvendige for bruk til formål som nevnt i § 1–4. Som ledd i kvalitetskontrollen kan det gjøres regelmessig samkjøringer med Det sentrale folkeregister og Dødsårsaksregisteret.

Dersom innrapporterte opplysninger er ufullstendige eller på annen måte mangelfulle, skal databehandlingsansvarlig for den opprinnelige kilde varsles.

Kapittel 3. Behandling av personopplysninger i Forsvarets helseregister**§ 3–1. Sammenstilling av opplysninger**

Opplysninger i Forsvarets helseregister kan sammenstilles med opplysninger fra Medisinsk fødselsregister, Kreftregisteret, Dødsårsaksregisteret, Meldesystemet for infeksjonssykdommer, Det sentrale tuberkuloseregisteret og System for vaksinasjonskontroll for kvalitetssikring og for fremstilling av statistikk innen registerets formål, jf. forskriften § 1–4, dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet som databehandlingsansvarlig for Forsvarets helseregister bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

Helseopplysninger som mottas for fremstilling av statistikk etter første ledd, skal slettes så snart statistikkfremstillingen er tilfredsstillende gjennomført.

§ 3–2. Behandling av opplysninger for forskning mv.

Ansatte hos databehandler kan til uttrykkelig angitte formål gis tilgang til opplysninger fra Forsvarets helseregister, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske og sikkerhetsmessige hensyn, og vedkommende (forskeren) bare skal behandle aidentifiserte opplysninger.

Personidentifiserende opplysninger i Forsvarets helseregister kan, med mindre noe annet følger av denne forskriften, bare behandles (sammenstilles, utleveres etc.) etter tillatelse fra Datatilsynet og i samsvar med de alminnelige regler om taushetsplikt samt etiske og sikkerhetsmessige hensyn.

Sosial- og helsedirektoratet skal svare på forespørsler om utlevering av personidentifiserende opplysninger for bruk i uttrykkelig angitte forskningsprosjekter innen 30 dager fra den dagen forespørselen kom inn. Dersom særlige forhold gjør det umulig å svare på forespørselen innen den angitte fristen, kan svaret utsettes inntil det er mulig å gi svar. Sosial- og helsedirektoratet skal i så fall gi et foreløpig svar med opplysninger om grunnen til forsinkelsen og sannsynlig tidspunkt for når svar kan gis.

§ 3–3. Samarbeid om analyse av data

Forsvarets helseregister kan inngå skriftlig samarbeid med forsker/forskningsinstitusjon om analyse av data. Aidentifiserte opplysninger kan da gjøres tilgjengelig for og utleveres til forskning, dersom:

- analyse av dataene ligger innenfor registerets formål,
- mottakeren bare skal behandle aidentifiserte opplysninger,
- behandlingen av opplysningene er ubetenkelig ut fra etiske og sikkerhetsmessige hensyn, og
- sammenstillingen og tilretteleggingen av dataene gjøres av Forsvarets helseregister.

Alle opplysninger som inngår i behandlingen etter denne paragrafen, skal slettes ved prosjektavslutning.

§ 3–4. Kostnader

Den databehandlingsansvarlige for Forsvarets helseregister kan kreve betaling for behandling og tilrettelegging av opplysninger etter § 3–1 til § 3–4. Betalingen kan ikke overstige de faktiske utgiftene ved slik behandling og tilrettelegging av opplysningene.

§ 3–5. Oversikt over utleveringer

Databehandlingsansvarlig skal føre oversikt over hvem som får utlevert opplysninger fra Forsvarets helseregister og hjemmelsgrunnlaget for utleveringene. Oversikten skal oppbevares i minst fem år etter at utlevering har funnet sted.

Kapittel 4. Taushetsplikt, informasjonssikkerhet og internkontroll**§ 4–1. Tilgang til Forsvarets helseregister**

Bare særskilt autoriserte representanter for databehandler, har tilgang til personidentifiserende opplysninger i Forsvarets helseregister. Autorisasjon tillegges databehandlingsansvarlig.

§ 4-2. Taushetsplikt

Enhver som behandler personopplysninger etter denne forskriften har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 til § 13e og helsepersonelloven.

Taushetsplikten etter første ledd gjelder også den registrertes fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted.

Opplysninger til andre forvaltningsorganer etter forvaltningsloven § 13b nr. 5 og 6 kan bare gis når det er nødvendig for å bidra til løsning av oppgaver etter forskriften her, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse.

§ 4-3. Informasjonssikkerhet

Den databehandlingsansvarlige og databehandler skal gjennom planlagte og systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet, kvalitet og tilgjengelighet ved behandling av opplysninger omhandlet i forskriften, se helseregisterloven § 16 flg.

Der behandling av personopplysningene skjer helt eller delvis med elektroniske hjelpemidler, gjelder bestemmelsene om informasjonssikkerhet i personopplysningsforskriften § 2-1 til § 2-16.

For behandling av informasjon som er skjermingsverdig av hensyn til rikets sikkerhet, gjelder bestemmelsene i sikkerhetsloven med forskrifter.

§ 4-4. Plikt til å sørge for internkontroll

Den databehandlingsansvarlige skal etablere internkontroll i samsvar med helseregisterloven § 17. De systematiske tiltakene skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter og størrelse i det omfang det er nødvendig for å etterleve krav gitt i eller i medhold av helseregisterloven, med særlig vekt på bestemmelser gitt i medhold av helseregisterloven § 16.

Databehandlere som behandler opplysninger på vegne av den databehandlingsansvarlige, skal behandle opplysninger i samsvar med rutiner databehandlingsansvarlig har oppstilt.

§ 4-5. Internkontrollens innhold

Internkontrollen innebærer at den databehandlingsansvarlige skal ha kunnskap om gjeldende regler om behandling av helseopplysninger, tilstrekkelig og oppdatert dokumentasjon for gjennomføring av rutiner, og har denne dokumentasjonen tilgjengelig for dem det måtte angå.

Dokumentasjonen av internkontrollen skal blant annet inneholde

1. oversikt over hvordan virksomheten er organisert,
2. oversikt over ansvars- og myndighetsforhold,
3. oversikt over krav til virksomheten, som er oppstilt i eller i medhold av helseregisterloven,
4. rutiner virksomheten følger for å sikre overholdelse av kravene, herunder rutiner for:
 - a. oppfyllelse av krav om at personidentifiserende opplysninger bare kan behandles når dette er nødvendig for å fremme formålet med behandlingen av opplysningene, og i tråd med gjeldende bestemmelser om taushetsplikt, jf. helseregisterloven § 11 og § 15,
 - b. dokumentasjon og kvalitetskontroll av helseopplysningene, jf. forskriften § 1-8 og § 2-3,
 - c. oppfyllelse av begjæringer om informasjon og innsyn, jf. helseregisterloven § 21 til § 25, samt forskriften § 5-1,
 - d. hvordan virksomheten oppfyller bestemmelsene om tilgang til helseregistre, jf. § 3-1, § 3-3, § 3-4 og § 3-5,
 - e. oppfyllelse av reglene om meldeplikt til Datatilsynet, jf. helseregisterloven § 29,
5. rutiner virksomheten følger dersom avvik oppstår, og opplysninger om hvem som er ansvarlig,
6. rutiner virksomheten følger for å hindre gjentakelse av avvik og opplysninger om hvem som er ansvarlig,
7. rutiner for hvordan virksomheten systematisk og regelmessig gjennomgår sin internkontroll for å kontrollere at aktivitetene og resultatene av dem stemmer overens med det systemet virksomheten har fastlagt, og om det medfører oppfyllelse av helseregisterlovgivningen,
8. rutiner for hvordan virksomheten sikrer seg at alle aktuelle og kun gjeldende rutiner blir benyttet, og
9. rutiner for hvordan virksomheten sikrer at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å overholde forskriftens krav.

Skriftlig dokumentasjon skal minst omfatte dokumentasjon av rutiner som nevnt i annet ledd nr. 1 til 8. Tilsynsmyndighetene kan gi pålegg om skriftlig dokumentasjon ut over det som anses påkrevet. Tilsynsmyndighetene kan dispensere fra hele eller deler av dette kapittel når særlige forhold foreligger.

Kapittel 5. Den registrertes rett til informasjon og innsyn

§ 5-1. Den registrertes rett til informasjon og innsyn

Registrerte har rett til informasjon om Forsvarets helseregister og innsyn i behandling av personopplysninger om seg selv i samsvar med helseregisterloven § 22 til § 25. Innsyn i helseopplysninger om en selv, jf. helseregisterloven § 22 annet ledd, skal gis gjennom den opprinnelige kilde til informasjonen. Informasjonen skal gis i en forståelig form.

Retten til informasjon og innsyn som nevnt i første ledd, reguleres av sikkerhetsloven kapittel 4 så langt det gjelder gradert informasjon.

§ 5–2. *Frist for å svare på henvendelser om innsyn*

Begjæringer om innsyn etter § 5–1 skal besvares uten ugrunnet opphold og senest innen 30 dager fra den dagen henvendelsen kom inn, jf. helseregisterloven § 19.

Dersom særlige forhold gjør det umulig å svare på henvendelsen innen 30 dager, kan gjennomføringen utsettes inntil det er mulig å gi svar. Den databehandlingsansvarlige skal gi et foreløpig svar med opplysninger om grunnen til forsinkelsen og sannsynlig tidspunkt for når svar kan gis.

Kapittel 6. Bevaring av personopplysninger i Forsvarets helseregister

§ 6–1. *Bevaring av personopplysninger*

Opplysninger i Forsvarets helseregister skal oppbevares i ubegrenset tid, med mindre annet følger av denne forskriften, helseregisterloven kapittel 5 eller sikkerhetslovens kapittel 5.

Kapittel 7. Straff

§ 7–1. *Straff*

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser fastsatt i denne forskriftens § 4–1 til § 4–4, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler.

Medvirkning straffes på samme måte.

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser

§ 8–1. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

§ 8–2. *Endringer i andre forskrifter*

Fra forskriftens ikrafttredelse gjøres følgende endringer i andre forskrifter:

1. Forskrift 21. desember 2001 nr. 1476 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Dødsårsaksregisteret (Dødsårsaksregisterforskriften) endres slik:

§ 3–1 første ledd skal lyde:

Opplysninger i Dødsårsaksregisteret kan sammenstilles (kobles) med opplysninger i Medisinsk fødselsregister, Kreftregisteret, Meldingssystem for smittsomme sykdommer, Det sentrale tuberkuloseregisteret, System for vaksinasjonskontroll, Reseptregisteret og Forsvarets helseregister, dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet departementet bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

§ 3–2 første ledd skal lyde:

Nasjonalt folkehelseinstitutt kan sammenstille opplysninger i Dødsårsaksregisteret med opplysninger i helseregistre som nevnt i § 3–1 første ledd, med unntak av Forsvarets helseregister, for uttrykkelig angitte formål, innen registerets formål, jf. forskriften § 1–3, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske hensyn og databehandleren (forskeren) bare skal behandle avidentifiserte opplysninger.

Ny § 3–5a skal lyde:

§ 3–5a. *(Utlevering av opplysninger til Forsvarets helseregister)*

Personidentifiserende opplysninger om dødsårsak, obduksjon og dødsdato kan utleveres til Forsvarets helseregister.

2. Forskrift 21. desember 2001 nr. 1483 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Medisinsk fødselsregister (Medisinsk fødselsregisterforskriften) endres slik:

§ 3–1 første ledd skal lyde:

Opplysninger i Medisinsk fødselsregister kan sammenstilles (kobles) med opplysninger i Kreftregisteret, Dødsårsaksregisteret, Meldingssystem for smittsomme sykdommer, Det sentrale tuberkuloseregisteret, System for vaksinasjonskontroll, Reseptregisteret og Forsvarets helseregister, dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet departementet bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

§ 3–2 første ledd skal lyde:

Nasjonalt folkehelseinstitutt kan sammenstille opplysninger i registeret med opplysninger i helseregistre som nevnt i § 3–1 første ledd, med unntak av Forsvarets helseregister, for uttrykkelig angitte formål, innen registerets formål, jf. forskriften § 1–3, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske hensyn og databehandleren (forskeren) bare skal behandle avidentifiserte opplysninger.

3. Forskrift 21. desember 2001 nr. 1477 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Kreftregisteret (Kreftregisterforskriften) endres slik:

§ 3–1 første ledd skal lyde slik:

Opplysninger i Kreftregisteret kan sammenstilles (kobles) med opplysninger i Medisinsk fødselsregister, Dødsårsaksregisteret, Meldingssystem for smittsomme sykdommer, Det sentrale tuberkuloseregisteret, System for vaksinasjonskontroll, Reseptregisteret og Forsvarets helseregister, dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet departementet bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

§ 3–2 første ledd skal lyde slik:

Den databehandlingsansvarlige for Kreftregisteret kan sammenstille opplysninger i Kreftregisteret med opplysninger i helseregistre som nevnt i § 3–1 første ledd, med unntak av Forsvarets helseregister, for uttrykkelig angitte formål, innen registrenes formål, jf. forskriften § 1–3, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske hensyn og databehandleren (forskeren) bare skal behandle aidentifiserte opplysninger.

4. Forskrift 20. juni 2003 nr. 740 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Meldingssystem for smittsomme sykdommer og i Tuberkuloseregisteret og om varsling om smittsomme sykdommer (MSIS- og Tuberkuloseregisterforskriften) endres slik:

§ 4–1 første ledd skal lyde:

Opplysninger i MSIS- og Tuberkuloseregisteret kan sammenstilles (kobles) med hverandre og med opplysninger i Medisinsk fødselsregister, Dødsårsaksregisteret, Kreftregisteret, System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK), Reseptregisteret og Forsvarets helseregister dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet departementet bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

§ 4–2 første ledd skal lyde slik:

Nasjonalt folkehelseinstitutt kan sammenstille opplysninger i MSIS og Tuberkuloseregisteret med hverandre og med opplysninger i helseregistre som nevnt i § 4–1 første ledd, med unntak av Forsvarets helseregister, for uttrykkelig angitte formål innen de først nevnte registrenes formål, jf. forskriften § 1–3, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske hensyn og databehandleren (forskeren) bare skal behandle aidentifiserte opplysninger.

5. Forskrift 20. juni 2003 nr. 739 om innsamling og behandling av helseopplysninger i System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK-registerforskriften) endres slik:

§ 3–1 første ledd skal lyde:

Opplysninger i SYSVAK kan sammenstilles (kobles) med opplysninger i Kreftregisteret, Dødsårsaksregisteret, Meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS), Tuberkuloseregisteret, Medisinsk fødselsregister, Reseptregisteret og Forsvarets helseregister, dersom det gjøres av den databehandlingsansvarlige for ett av de nevnte registrene eller en virksomhet departementet bestemmer, og resultatet av sammenstillingen fremkommer i anonymisert form.

§ 3–2 første ledd skal lyde:

Nasjonalt folkehelseinstitutt kan sammenstille opplysninger i registeret med opplysninger i helseregistre som nevnt i § 3–1 første ledd, med unntak av Forsvarets helseregister, for uttrykkelig angitte formål innen registerets formål, jf. forskriften § 1–3, dersom det er ubetenkelig ut fra etiske hensyn og databehandleren (forskeren) bare skal behandle aidentifiserte opplysninger.

6. Forskrift 17. oktober 2003 nr. 1246 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret) endres slik:

§ 1–8 annet ledd bokstav b) skal lyde:

b) pasientopplysninger:

pasientens kjønn, fødselsmåned, fødselsår og bostedskommune,

6. sept. Nr. 1011 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 6. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 23. desember 1998 nr. 1471 om tilsyn og kontroll ved import og eksport av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse innen EØS, og av ikke-animalske næringsmidler fra tredjeland gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Denne forskrift gjelder for tilsyn og kontroll med import av næringsmidler og av produkter av animalsk opprinnelse. Den gjelder også for fersk, iset og kjølt fisk som er fanget av fiske- eller fabrikkfartøy fra tredjeland, og som landes direkte. Denne forskrift gjelder ikke import av animalske næringsmidler og animalske produkter som kommer direkte til Norge fra tredjeland eller som kommer til Norge fra tredjeland via EØS, men som ikke har vært gjenstand for kontroll på grensekontrollstasjon der. Forskriften gjelder heller ikke for:

1. kontroll med hensyn på plantehelse¹
2. avlsmateriale og animalsk avfall
3. import til privat bruk i egen husholdning.

1 Jf. forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere.

§ 7 første ledd nr. 6 skal lyde:

6. varegruppe med angivelse av tolltariffens varenummer (åtte sifre) i henhold til inndeling i norsk tolltariff.

§ 7 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Melding etter første ledd gjelder ikke ved import av frisk frukt og grønnsaker nevnt i vedlegg I til denne forskrift. Tilsynsmyndigheten kan likevel gi pålegg om melding etter første ledd for senere varepartier dersom tidligere importerte partier fra samme produsent eller avsender ikke har vært i samsvar med særskilt forskrift.

Mattilsynet kan ved forskrift gi fritak fra meldeplikten etter første ledd for enkelte varegrupper når dette anses hensiktsmessig.

§ 7 nåværende fjerde og femte ledd blir nye femte og sjette ledd og skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan for enkelte varepartier gi tillatelse til kortere meldingsfrist enn fastsatt i første ledd, forutsatt at dette ikke er til hinder for utøvelse av tilsyn.

Ved manglende melding i henhold til bestemmelsene i eller gitt i medhold av denne paragraf skal varene ikke tolleksespederes før slik melding er gitt eller tilsynsmyndighetene gir tillatelse til utlevering.

§ 9 første ledd skal lyde:

Første mottaker skal føre register over mottatte varepartier og gjennomføre den kontroll som er nødvendig for å sikre at varepartiet er i samsvar med de krav som er stilt i særskilt forskrift før det distribueres videre. Av registeret skal det fremgå avsenders navn og avsenderland, varepartiets produksjonsland, mengde varer, varegruppe med angivelse av tolltariffens varenummer (åtte sifre) i henhold til inndeling i norsk tolltariff og dato for mottak.

§ 30 oppheves.

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I. Frukt og grønt med meldingsfritak:

07.01.9011, 07.01.9018 og 07.01.9029¹

07.02 hele posisjonen

07.03 hele posisjonen

07.04 hele posisjonen

07.05 hele posisjonen

07.06 hele posisjonen

07.07 hele posisjonen

07.08 hele posisjonen

07.09 unntatt varenummer 07.09.9041

08.03.0001

08.04 unntatt 08.04.2090

08.05 unntatt 08.05.1010, 08.05.2010, 08.05.4010, 08.05.5010, 08.05.9010.

Ellers kun meldingsfritak for friske.

08.06 unntatt varenummer 08.06.2000

08.07 hele posisjonen

08.08 hele posisjonen

08.09 hele posisjonen

08.10 hele posisjonen

12.14.9010

¹ Merk at forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere kan kreve melding med bakgrunn i hensyn som ligger utenfor denne forskrifts virkeområde.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. sept. Nr. 1012 2005**Forskrift om endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. september 2005 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 2, § 22 og § 25b, jf. delegeringsvedtak 8. juni 1995 nr. 521, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell (helsepersonelloven) § 11, lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek (apotekloven) § 6–6 og § 6–8 og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 17. Kunngjort 9. september 2005.

I

I forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek gjøres følgende endring:

§ 2–6 første ledd fotnote 1 skal lyde:

- 1 Forskrift 9. mars 2001 nr. 439 om skipsmedisin.

II

Endringen trer i kraft straks.

9. sept. Nr. 1013 2005**Forskrift om endring i forskrift om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene).**

Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2005 med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 11 første ledd. Fremmet av Moderniseringsdepartementet. Kunngjort 13. september 2005.

I

I forskrift 15. juni 2001 nr. 616 om offentlige anskaffelser gjøres følgende endringer:

§ 2–1 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) Oppdragsgivere som utøver virksomhet omfattet av forskrift 5. desember 2003 nr. 1424 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon § 4, kan benytte kvalifikasjonsordning i tråd med nevnte forskrift § 25 jf. § 18 første ledd. Disse oppdragsgiverne kan også benytte konkurranse med forhandling uten at vilkårene i denne forskrift § 4–2 er oppfylt.

§ 5–15 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på kroner 500.000 eks. mva.

§ 5–16 fjerde ledd skal lyde:

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve HMS-egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kroner 500.000 eks. mva.

§ 11–2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. prisen på anskaffelsen ikke overstiger kroner 500.000 eks. mva.,

§ 12–9 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kr 500.000 eks. mva.

§ 12–10 fjerde ledd skal lyde:

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve HMS-egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kroner 500.000 eks. mva.

§ 18–1 tredje ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp med en anslått verdi på kr 500.000 eks. mva. eller mer, eller dersom
- b. konkurransepremiene og utbetalingene til deltagerne utgjør et samlet beløp på minst kr 500.000 eks. mva.

II

I forskrift 5. desember 2003 nr. 1424 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Denne forskrift får likevel ikke anvendelse på statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse.

§ 3 nåværende annet og tredje ledd blir nye tredje og fjerde ledd.

III

Endringene i del I trer i kraft straks.

Endringene i del II trer i kraft 20. oktober 2005.

9. sept. Nr. 1014 2005

Ikrafttredelse av midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge.

Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2005 med hjemmel i midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge § 7 første ledd. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 13. september 2005.

Midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge trer i kraft 1. oktober 2005.

9. sept. Nr. 1015 2005

Forskrift om endring i forskrift om merking mv av næringsmidler

Kunngjort 13. september 2005.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler gjøres følgende endringer:

§ 4a ny nr. 4 skal lyde:

4. Genmodifiserte næringsmidler skal ledsages av opplysninger som bestemt i § 10c.

§ 7 fjerde ledd første setning skal lyde:

Opplysningene i § 4a nr. 1, 2 og 4 gis på skilt, oppslag eller lignende.

Ny § 10c skal lyde:

§ 10c. Merking av genmodifiserte næringsmidler

Genmodifiserte næringsmidler herunder tilsetningsstoffer og aromastoffer skal i varebetegnelsen eller i tilknytning til den aktuelle ingrediens merkes med enten «genmodifisert» eller «produsert fra genmodifisert [navn på organismen]» når:

1. næringsmidlet består av eller inneholder genmodifiserte organismer, eller
2. næringsmidlet er produsert fra, men ikke inneholder genmodifiserte organismer. Merkeplikten gjelder også for genmodifiserte næringsmidler, tilsetningsstoffer eller aromastoffer hvor DNA og protein som stammer fra genmodifiseringen, ikke kan påvises.

Merkeplikt etter første ledd gjelder ikke:

1. ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale i et produkt under 0,9 prosent,
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materialet, herunder genmodifiserte prosesshjelpemidler og næringsmidler som er behandlet med genmodifiserte prosesshjelpemidler.

II

Endringene trer i kraft 15. september 2005.

9. sept. Nr. 1016 2005**Forskrift om endring i generell forskrift for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 13. september 2005.

I

I generell forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler gjøres følgende endringer:

§ 16a og ny § 16b skal lyde:

§ 16a. Næringsmidler og næringsmiddelingsredienser herunder tilsetningsstoffer og aromastoffer som består av, inneholder eller er fremstilt på grunnlag av genmodifiserte organismer, er ikke tillatt omsatt eller markedsført med mindre Mattilsynet har godkjent dette. Unntak gjelder for:

1. produkter som omfattes av lov 2. april 1993 nr. 38 (genteknologiloven),
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materiale, herunder genmodifiserte proseshjelpemidler og næringsmidler som er behandlet med genmodifiserte proseshjelpemidler.

Godkjenningsplikt etter første ledd gjelder ikke ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale forutsatt at virksomheten kan dokumentere dette, samt forutsatt:

1. tilstedeværelse opp til 0,9% dersom det genmodifiserte materialet er godkjent i EU, eller
2. tilstedeværelse opp til 0,5% dersom det genmodifiserte materialet har vært risikovurdert og er funnet helsemessig trygt av enten EFSA/EUs vitenskapskomiteer eller den norske Vitenskapskomiteen for Mattrygghet samt at analysemetodikk er offentlig tilgjengelig.

I forbindelse med søknad eller godkjenning kan Mattilsynet stille krav om analysemetodikk, prøvemateriale og sporbarhet mv.

Det stilles krav om angivelse av unik identifikasjonskode for genmodifiserte organismer i ledsagende dokument for produkter som består av eller inneholder slike organismer i forskrift 2. september 2005 nr. 1009 om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer.

Tilsetningsstoffer og aromastoffer som skal godkjennes etter første ledd, og som allerede finnes på det norske markedet pr. 15. september 2005, kan fortsatt omsettes forutsatt at det innen 6 md. etter 15. september 2005 er sendt melding til Mattilsynet med informasjon om stoffene. Innen tre år etter 15. september 2005 må det for disse stoffene søkes om godkjenning etter § 16a.

Mattilsynet kan fastsette utfyllende forskrifter for gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 16b. Næringsmidler og næringsmiddelingsredienser, unntatt tilsetningsstoffer, aromastoffer og ekstraksjonsmidler som ut i fra produksjonsmåte og/eller sammensetning er å anse som nye på det norske markedet, er ikke tillatt omsatt eller markedsført med mindre Mattilsynet har godkjent dette.

Mattilsynet avgjør i tvilstilfeller hva som er å anse som et nytt næringsmiddel eller ny næringsmiddelingsrediens.

II

Endringene trer i kraft 15. september 2005.

12. sept. Nr. 1017 2005**Forskrift om endring i forskrift om tilskott til mjølkeproduksjon.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. september 2005 med heimel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18, og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 13. september 2005.

I

I forskrift 26. august 1999 nr. 965 om tilskott til mjølkeproduksjon blir det gjort følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

Tilskott kan gis til ku- og geitmjølk som er:

1. produsert innafor landbrukseigedommen sin kvote¹ og som er levert til meieriselskap etter gjeldande forskrift om prisutjamningsordninga for mjølk.² Mjølka vart rekna som levert når ho er vege inn på tank. Tanken skal ha måleapparat godkjend av Justervesenet.
2. produsert innafor landbrukseigedommen sin kvote, og omsett som foredla produkt, eller
3. produsert med fritak frå overproduksjonsavgift,³ og omsett som foredla produkt.

Det vert berre gjeve tilskott til mjølk kor produksjon, og eventuell foredling og omsetjing oppfyller krav gjeve i gjeldande forskrift om produksjon og omsetning mv. av rå melk, varmebehandlet melk og melkebaserte produkter.⁴

- 1 Jf. forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk.
- 2 Jf. forskrift 4. desember 2003 nr. 1453 om prisutjevningsordningen for melk § 3 første ledd bokstav e.
- 3 Jf. forskrift 24. juni 2003 nr. 777 om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk.
- 4 Jf. forskrift 30. juni 1995 nr. 636 om produksjon og omsetning mv. av rå melk, varmebehandlet melk og melkebaserte produkter.

§ 7 skal lyde:

Ved foredling etter § 5 første ledd punkt 2 og 3, reknes mengde omsatt mjølkeprodukt om til mengde foredla melk etter omregningsfaktorer fastsatt i gjeldende forskrift om kvoteordningen for melk.¹ Mengde liter omrekna mjølk er grunnlag for berekning av tilskott.

- 1 Jf. forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk § 2 anna og tredje ledd.

§ 11 skal lyde:

Statens landbruksforvaltning betalar ut tilskott til meieriselskap som nemnt i § 5 første ledd punkt 1. Statens landbruksforvaltning kan betale ut tilskott a konto til kvart meieriselskap basert på prognosar for vedkomande månad og justere det for tidlegare utbetaling.

Meieriselskapet betalar tilskottet vidare til mjølkeproduksjonsføretaka. I den avrekninga som selskapet gjer overfor føretaka skal storleiken på tilskotta gå fram, og det skal opplysast kor store tilskottssatsane er.

Ved foredling etter § 5 første ledd punkt 2 og 3, kan føretak få utbetalt tilskott gjennom meieriselskap dersom det føreligg avtale med meieriselskapet om rapportering, jf. § 14. Føretak utan slik avtale kan få utbetalt tilskott frå Statens landbruksforvaltning. Føretak som rapporterer direkte til Statens landbruksforvaltning kan få utbetalt tilskott ein gong pr. halvår/år.

Statens landbruksforvaltning kan utbetale eit samla tilskott til grupperingar av meieriselskap som syter for utbetaling til kvart enkelt selskap og til grupperingar av føretak som samarbeider om foredling.

§ 14 første ledd skal lyde:

Meieriselskap som nemnt i § 5 første ledd punkt 1 skal kvar månad sende spesifisert oppgåve til Statens landbruksforvaltning med prognose for inneverande månad og registrerte tal for føregåande månad over kvantum med rett til tilskott og tilskottsbeløp og rapportert lokal foredling etter § 5 første ledd punkt 2 og 3.

§ 14 tredje ledd skal lyde:

Føretak som foredlar mjølk etter § 5 første ledd punkt 2 og 3, skal kvar månad føre spesifiserte oppgaver over mengde omsett foredla produkt. Ved samarbeid om foredling, må også fordelinga av mjølkemengda mellom dei enkelte produksjonsføretaka utarbeidast. Rapportane sendes enten til Statens landbruksforvaltning etter endt kalenderhalvår/-år, eller etter avtale med den Statens landbruksforvaltning gir fullmakt.

§ 17 skal lyde:

Vedtak som er fatta etter denne forskrifta kan bli klaga inn for Landbruks- og matdepartementet etter reglane i lov 10. februar 1967 (forvaltningslova) kap. VI. Klage må bli send via Statens landbruksforvaltning.

II

Endringane trer i kraft straks.

12. sept. Nr. 1018 2005

Forskrift om endring i forskrift om prisutjevningsordningen for melk.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. september 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 6, § 7, § 8, § 11 annet og tredje ledd, § 13 og § 17. Kunngjort 13. september 2005.

I

I forskrift 4. desember 2003 nr. 1453 om prisutjevningsordningen for melk gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder melk og biprodukter som foredles og omsettes som melkeprodukter av meieriselskap lokalisert i Norge.

Forskriften gjelder likevel bare dersom melken og biproduktene foredles av meieriselskaper som i et enkelt år foredler mer enn

- a) 200.000 liter melk anvendt til flytende melkeprodukter, eller
- b) 500.000 liter melk anvendt til faste melkeprodukter.

Forskriften gjelder ikke melk og biprodukter som foredles i utlandet med mindre melken er produsert i Norge og melkeproduktet omsettes i Norge.

§ 3 bokstav e skal lyde:

- e) *Meieriselskap*: Føretak som benytter melk, fløte eller myse til foredling eller produksjon av melkeprodukter.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Statens landbruksforvaltning fastsetter satser for avgifter og tilskudd for de enkelte prisgruppene. For melk som selges direkte fra melkeprodusenter til meieriselskap som ikke er tilknyttet TINE BA og som anvendes i det uavhengige selskapets foredling, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med en sats fastsatt av Statens landbruksforvaltning.

§ 5 tredje ledd oppheves.

§ 5 nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 9 tredje ledd oppheves.

§ 10 første ledd skal lyde:

Meieriselskap som omfattes av denne forskriften skal sende månedlige oppgaver over solgt kvantum melkeprodukter samt beregnet mengde melk bak produktene i henhold til § 4 og § 5.

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

Differansen mellom den avgift som skal svares og det tilskuddet som meieriselskapet har krav på etter denne forskriften, skal avregnes månedlig (nettoavregning) ut fra virksomhetens oppgaver over avgiftspliktig og tilskuddsberettiget kvantum melkeprodukter.

§ 12 annet punktum skal lyde:

Statens landbruksforvaltning kan også kreve opplysninger som er nødvendig for å avgjøre om et meieriselskap plikter å svare avgift eller har rett til tilskudd etter denne forskriften.

§ 14 annet ledd skal lyde:

Enkeltvedtak fattet av Statens landbruksforvaltning i medhold av forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

§ 18 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

12. sept. Nr. 1019 2005

Forskrift om endring i forskrift om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. september 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5a og § 19, delegeringsvedtak 7. mai 1999 nr. 435 og delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1125. Kunngjort 13. september 2005.

I

I forskrift 24. juni 2003 nr. 777 om tilskott til mjølkeproduksjon gjøres følgende endringer:

§ 2 og § 3 skal lyde:

§ 2. Vilkår for fritak fra overproduksjonsavgift

Statens landbruksforvaltning kan etter søknad gi fritak for overproduksjonsavgift på melk dersom melken

1. produseres av et foretak som oppfyller vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd, med unntak av kravet om å være merverdiavgiftspliktig,¹
2. produseres på den landbrukseiendommen som søker om fritak,
3. foredles på eller i nærheten av landbrukseiendommen hvor melken produseres, og
4. foredles av et foretak som eies med mer enn 50 prosent av produksjonsforetaket eller -foretakene som søker.

For foretak som inngår i samdrift,² gis fritaket til samdriftsforetaket.

Innvilget fritak etter denne paragrafen gjelder så lenge vilkårene i denne forskriften er oppfylt og det ikke skjer endringer i landbrukseiendommens eierforhold, eller i andre forhold som ligger til grunn for fritaket.

¹ Jf. forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket.

² Jf. forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk.

§ 3. Fritakskvantum

Til landbrukseiendommer der produksjon og foredling oppfyller vilkårene i § 2 gis fritak fra overproduksjonsavgift slik at eiendommens eventuelle melkekvote og kvantum fritatt fra overproduksjonsavgift til sammen utgjør 400.000 liter kumelk eller 200.000 liter geitmelk.

For landbrukseiendommer som inngår i et samarbeid om foredling fastsettes fritaket til et kvantum der landbrukseiendommens kvoter og kvantum fritatt fra overproduksjonsavgift til sammen utgjør 750.000 liter. På den

enkelte landbrukseiendom som inngår i samarbeidet kan det likevel ikke produseres mer enn 400.000 liter kumelk eller 200.000 liter geitmelk.

Til samdrifter gis fritak fra overproduksjonsavgift slik at beregnet samdriftskvote og kvantum fritatt fra overproduksjonsavgift til sammen utgjør 750.000 liter. For samdrifter som inngår i samarbeid om foredling med andre foretak fastsettes fritakskvantumet tilsvarende.

§ 4 oppheves.

§ 5 første ledd annet punktum skal lyde:

Produsert mengde melk i henhold til denne forskriften utgjør antall liter omregnet melk fratrukket antall liter mottatt fra annet foretak.

§ 6 og § 7 skal lyde:

§ 6. Rapportering

Produksjons- og foredlingsforetaket skal samlet hver måned utarbeide spesifiserte oppgaver over omsatt mengde foredlede produkter. Oppgavene skal også omfatte eventuell mengde melk levert fra andre foretak. Ved samarbeid om foredling, skal også fordelingen av leveranse fra de ulike produksjonsforetakene fremgå av oppgavene.

Produksjons- og foredlingsforetaket skal samlet rapportere til Statens landbruksforvaltning etter endt kalenderår/halvår, eller etter avtale med den Statens landbruksforvaltning gir fullmakt.

§ 7. Opplysningsplikt og kontroll

Foretak som produserer eller foredler melk etter denne forskriften plikter å gi alle nødvendige opplysninger som Statens landbruksforvaltning krever.

Dersom vilkårene for fritak ikke lenger er tilstede, skal foretak som produserer eller foredler melk uten ugrunnet opphold varsle Statens landbruksforvaltning.

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at vilkårene for fritak fra overproduksjonsavgift er oppfylt, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegetninger som vedkommer ordningen. Opplysninger gitt i forbindelse med ordningen kan også kontrolleres ved stedlig kontroll.

§ 9 skal lyde:

Produksjon i strid med denne forskrift, eller utover de begrensninger som følger av § 3, ilegges overproduksjonsavgift etter gjeldende forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på melk.

For landbrukseiendommer som inngår i et samarbeid om foredling, fordeles ilagt overproduksjonsavgift etter leveranse fra det enkelte produksjonsforetaket.

§ 10 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

12. sept. Nr. 1020 2005

Instruks om håndtering av chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som inneholder Sudan rød I, Sudan rød II, Sudan rød III eller Sudan rød IV.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 12. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd og forskrift 12. august 2003 nr. 1043 om omsetningsforbud av chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som inneholder Sudan rød I, Sudan rød II, Sudan rød III eller Sudan rød IV. Kunngjort 13. september 2005.

I

Virkeområde

Mattilsynet, ved hovedkontoret, delegerte med visse unntak 9. februar 2005 nr. 115 myndighet til å føre tilsyn og fatte vedtak som etter lov, forskrift eller særskilt delegering fra departementene er tillagt «Mattilsynet» og hvor forvaltningsnivå ikke er presisert i lov eller forskrift til det lokale og regionale Mattilsynet. Denne instruksen gjelder tilsyn med forskrift 12. august 2003 nr. 1043 om omsetningsforbud av chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie og palmeolje som inneholder Sudan rød I, Sudan rød II, Sudan rød III eller Sudan rød IV (chiliforskriften).

Kapittel 1

Nr. 1. Tilsynspersonell i Mattilsynet skal undersøke at enhver forsendelse av chili, chiliprodukter, karripulver, gurkemeie eller palmeolje som importeres fra land utenfor EØS-området er vedlagt en original analyserapport godkjent av representant for relevant myndighet i avsenderlandet som bekrefter at produktet ikke inneholder fargestoffene Sudan rød I (CAS nr. 842-07-09), Sudan rød II (CAS nr. 3118-97-6), Sudan rød III (CAS nr. 85-86-9) eller Sudan rød IV (CAS nr. 85-83-6).

Nr. 2. Dersom analyserapport som beskrevet i nr. 1 ikke er vedlagt, skal importør innen EØS-området sørge for at produktet analyseres for å bekrefte at det ikke inneholder fargestoffene som nevnt i nr. 1. Tilsynspersonell i Mattilsynet kan holde produktet tilbake inntil analysebevis foreligger.

Nr. 3. Tilsynspersonell i Mattilsynet skal ta stikkprøver og foreta analyser av chili, chiliprodukter, karrapulver, gurkemeie og palmeolje for å kontrollere at produktene ved import eller som befinner seg på markedet ikke inneholder fargestoffene Sudan rød I (CAS nr. 842-07-09), Sudan rød II (CAS nr. 3118-97-6), Sudan rød III (CAS nr. 85-86-9) eller Sudan rød IV (CAS nr. 85-83-6).

Nr. 4. Ved stikkprøver kan tilsynspersonell i Mattilsynet holde forsendelsen tilbake fra markedet for en maksimumsperiode på 15 arbeidsdager.

Nr. 5. Mattilsynet skal informere EU-kommisjonen gjennom det europeiske meldesystemet for mat og fôr om forsendelser som inneholder fargestoffene som nevnt i nr. 1.

Nr. 6. Mattilsynet skal rapportere kvartalsvis til EU-kommisjonen om forsendelser som er undersøkt og ikke inneholder fargestoffene som nevnt i nr. 1. Disse rapportene skal avgis innen utgangen av første etterfølgende måned.

II

Kapittel 2

Instruksen trer i kraft straks.

24. aug. Nr. 1037 2005

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Den Norske Balletthøyskole (DNBH).

Fastsatt av styret ved Den Norske Balletthøyskole 24. august 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9, § 4-8, § 4-10 og § 5-1, lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader § 2 og lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 7. Kunngjort 16. september 2005.

Kapittel I. Generelle bestemmelser

§ 1. Virkeområde

1. Forskriften gjelder for studiet ved DNBH.
2. Forskriften gir regler om opptak til studiet, organisering av studiet, eksamen, krav for tildeling av grad og bestemmelser om studentens og høyskolens plikter og rettigheter.
3. For studier hvor nasjonal rammeplan fastsatt i medhold av lov om universiteter og høyskoler, § 3-2 nr. 2 har bestemmelser som avviker fra denne forskrift, gjelder rammeplanens bestemmelser.

§ 2. Definisjoner

Studiepoeng	Mål på arbeidsomfang i studiet: 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium på full tid.
Studieprogram	Et studieløp består av flere fagblokker. Studieprogram kan ha fra 60 til 180 studiepoengs omfang.
Studieplan	Beskriver studieprogrammet, hvordan det er bygget opp og hvordan fagblokkene som inngår hører sammen.
Fagblokk	Alle fagblokker skal ha omfanget målt i studiepoeng.
Fagblokkplan	Beskriver mål, organisering, arbeidsmåter, vurderingsordninger, anbefalt litteratur og pensum i fagblokkens emner.
Faglig spesialisering	2. studieår i bachelorprogrammet utgjør en faglig spesialisering. Hvilke fagblokker som skal inngå er definert i programmets studieplan.
Faglig spesialisering	3. studieår i bachelorprogrammet utgjør en faglig spesialisering. Hvilke fagblokker som skal inngå er definert i programmets studieplan. Faglig spesialisering skal ha minst 30 studiepoengs omfang.
Eksamen/vurdering	Studentens arbeidsprosess vurderes kontinuerlig med utgangspunkt i studiets mål og innhold. Formell prøving av studentens kunnskaper og ferdigheter, skjer enten underveis og/eller ved slutten av en fagblokk.
Utsatt eksamen	For studenter som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen og for studenter som ikke besto ordinær eksamen.

Kapittel II. Opptak

§ 3. Opptaksrammer

Styret fastsetter opptaksramme for studieprogrammet.

§ 4. Opptaksgrunnlag

For opptak til studiet ved DNBH som omfattes av denne forskriften kreves generell studiekompetanse eller

søkere som kan dokumentere spesielle faglige krav og som blir tatt opp på grunnlag av opptaksprøver etter nærmere regler fastsatt av institusjonen, fastsatt i privathøyskoleloven § 7.

§ 5. *Opptakskrav for studiet*

1. Opptakskrav til 3-årig bachelor i dans og pedagogikk – første år er et basis år: Bestått opptaksprøve.
2. Opptakskrav til 2. studieår i bachelor i dans og pedagogikk: Fullført bestått basisår i dans og pedagogikk. Søkere som har bestått minimum 80% av basisåret er kvalifisert for opptak for 2. studieår.
3. Opptakskrav for 3. studieår i bachelor i dans og pedagogikk: fullført og bestått basisår i dans og pedagogikk og 2. studieår for den spesialisering det søkes opptak for. Søkere som har bestått minimum 80% av 2. studieår er kvalifisert for opptak til 3. studieår.

§ 6. *Rangeringsregler for studiet*

Når antall kvalifiserte søkere overstiger antall tilgjengelige studieplasser blir søkerne rangert på følgende måter til studieprogrammet:

1. Søkere blir rangert på grunnlag av opptaksprøven med teknisk nivå, kreativitet og motivasjon.
2. Karakter trekkes kun inn i de tilfeller hvor det er søkere som vektet likt i de tre ovennevnte punkter og hvor det er tvilstilfeller.

§ 7. *Kvoter*

Opptak til studieplasser som omfattes av kvoteringene, forutsetter at generelle og spesielle opptakskrav er oppfylt. Høyskolen har følgende kvoter:

1. Inntil 10 studieplasser på 3-årig bachelor i dans og pedagogikk tildeles søkere fra Distrikts-Norge.
2. Ved like gode søkere som tilfredsstillende generelle og spesielle opptakskrav prioriteres gutter ut i fra kjønnskvolter.

§ 8. *Opptakskomité*

1. Høyskolen har opptakskomité for opptak til studiet på lavere grads nivå. Styret fastsetter mandat for opptakskomiteen. Ved stemmelikhet i opptakskomiteen er komitéleders stemme utslagsgivende.
2. Det tas opp studenter i henhold til støtte fra departementet og i henhold til høyskolens økonomi.
3. Klager i forbindelse med opptakskomiteens avgjørelse skal behandles i en særskilt nemnd oppnevnt av styret.

§ 9. *Søknadsfrister*

Søknadsfrist og datoen for opptaksprøven fastsettes av styret.

§ 10. *Politiattest*

I henhold til forskrift 23. mars 2001 nr. 282 om politiattest ved opptak til høgre utdanning er det krav om at studenter leverer politiattest ved opptak til høyskolens studie. Når søker får tilbud på et studieprogram som har slikt krav, skal høyskolen i tilbuds brevet opplyse om dette kravet og om frist for å levere politiattest. Se utfyllende bestemmelser for spesifisering av hvilke studier kravet gjelder for.

§ 11. *Utestenging og bortvisning*

1. En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved høyskolen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5–1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved høyskolen inntil ett år.
2. Hvis studenten etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5–1, utestenge ham eller henne fra studiet i inntil ett år.
3. En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i undervisning eller praksisopplæring, eller gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd jf. § 5–1, utestenges fra studiet i 3 år, UH-lov § 4–8.

§ 12. *Skikkethetsvurdering*

1. Ved studiestart skal DNBH sørge for at alle studentene får informasjon om skikkethetsvurdering og hva den innebærer. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.
2. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.
3. Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestengning, treffes med minst to tredels flertall jf. UH-lov § 4–10.

§ 13. *Reservering av studieplass*

Søkere som er tatt opp som student ved DNBH kan få reservert studiepllassen til påfølgende studieår grunnet graviditet, for å avtjene verneplikt/siviltjeneste eller annen viktig grunn. Den som får innvilget søknad om utsatt studiestart, får reservert studiepllassen til neste gang studieprogrammet har ordinær studiestart.

§ 14. *Opptak som hospitant på fagblokk*

1. Personer uten studierett på høyskolens studieprogram kan få anledning til å følge undervisning og ta eksamen på fagblokk med ledig kapasitet, som hospitant. En hospitant må fylle opptakskrav og forkunnskapskrav som

er fastsatt for fagblokken og for studieprogrammet som fagblokken inngår i. Hospitanter må betale semesteravgift for å følge undervisning og ta eksamen.

2. Personer som kan få hospitantstatus er:
 - En som gjennom sitt arbeid eller utøvelse av sin dansekarriere har spesielt behov for kompetanse i et område som inngår i en fagblokk som tilbys ved høyskolen, og hvor det ikke forventes at vedkommende søker det ordinære studieprogrammet.
 - Studenter ved andre utdanningsinstitusjoner som søker å ta eksamen/følge undervisning i fagblokker som tilbys ved DNBH.
 - Personer med utenlandsk utdanning som mangler et eller flere fag for å få godkjent sin utdanning som tilsvarende norsk utdanning.
3. Hospitantstatus gir rett til å følge undervisning og ta eksamen i samme periode. Hospitanter har bare mulighet for å ta enkelte fagblokker ved høyskolen, ikke hele studieprogram.
4. Hospitanter skal ha samme vurderingsform og vurderingsordning som ordinære studenter på fagblokken har, og kan ikke ta eksamen etter tidligere ordninger. Hospitanter omfattes av øvrige krav som ordinære studenter har.

§ 15. Søknaden og dokumentasjon

Søknad om opptak skjer på fastsatt søknadsskjema. Alle dokumenter som skal gi grunnlag for opptak, må følge søknaden. Dokumentasjonen skal være attestert kopi av originaldokumentet.

§ 16. Studieavgift

1. Studenter binder seg ved innmeldingen til å betale studieavgift for ett år av gangen, dette betales forskuddsvis for ett semester av gangen. Studieavgiften bestemmes av styret.
2. Hvis høyskolen finner at studenten ikke er skikket for fortsatt studium, har høyskolen anledning til å anmode vedkommende om å avbryte studiet. Slik anmodning treffes med minst to tredels flertall, og betalingen for resterende tid opphører.
3. Hvis studenten avbryter sitt studium etter eget ønske, er han/hun like fullt forpliktet til å betale den resterende del av studieavgiften.
4. Dersom studenten avbryter sitt studium på grunn av alvorlig sykdom/ulykke eller andre tvingende grunner, bortfaller de økonomiske forpliktelsene for den resterende del av studieavgiften.
4. Alle avgjørelser etter denne paragraf avgjøres av styret med alminnelig flertall. Grunner til avbrytelse må kunne dokumenteres.

Kapittel III. Studieplan

§ 17. Innhold i studie- og fagblokkplaner

Studiet ved DNBH er organisert i studieprogram, som består av flere fagblokker.

Studieprogrammet skal ha en studieplan. Studieplanen skal fastsette:

- Studieprogrammets/fagområdets mål, innhold, organisering, arbeidsformer, eksamensordning og vurderingsform.
- Eventuelle forkunnskapskrav, eller anbefalte forkunnskaper for studieprogrammet eller fagområder.
- Hvilke fagblokker/emner som undervises og som det kan avlegges eksamen i.
- Faglig beskrivelse av fagblokkene som inngår i studieprogrammet.
- Hvilke grupper av fagblokkene som oppfyller kravet til spesialisering.
- Eventuelle krav til progresjon for fagblokkene/emnene i studieprogrammet.
- Eventuelle særlige vilkår for å gå opp til eksamen.
- Andre bestemmelser av betydning for gjennomføringen og kvalitetssikringen av studiet.
- Fagblokkene skal ha et omfang på minimum 5 studiepoeng og normalt bygges opp etter en fagblokkstørrelse på 5, 10 eller 15 studiepoeng.

§ 18. Fastsetting av studie- og fagblokkplaner

Fagseksjonene utarbeider forslag til studie- og fagblokkplaner. Styret vedtar studieplan for studieprogram i forbindelse med etablering av nytt studieprogram som deretter godkjennes av NOKUT. Ledergruppen vedtar fagblokkplaner og endringer i studie- og fagblokkplaner så fremt disse ikke medfører betydelige endringer i studiets målsetting, innhold og ressursrammer.

Kapittel IV. Studierett, permisjon, utdanningsplan og undervisningsterminer

§ 19. Studierett og studieprogresjon

1. Opptak til studieprogram gir studenten studierett til studieprogrammet og fagblokker som inngår i dette. En student som ikke fyller eventuelle betingelser som er knyttet til studieprogram ved studiestart, mister studieretten.
2. Studieretten opphører når:
 - a) Studenten har fullført studieprogrammet eller

- b) DNBH mottar melding fra studenten om at vedkommende trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført eller
 - c) studenten blir fratatt sin studierett.
3. En student på lavere grads studie som ikke har inngått utdanningsplan med redusert progresjon, mister studieretten dersom studieprogresjonen er:
- 30 studiepoeng eller mindre etter første studieår.
 - 60 studiepoeng eller mindre etter andre studieår.
 - 90 studiepoeng eller mindre etter tredje studieår.

§ 20. *Permisjon*

Studenter kan søke permisjon fra studieprogrammet grunnet graviditet, for å avtjene verneplikt/siviltjeneste, eller når annet viktig grunn foreligger. Permisjon gis normalt bare for ett år.

§ 21. *Utdanningsplan og veiledningskontrakt*

1. En student som er tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer skal ha en utdanningsplan for sitt studium i form av en avtale inngått mellom studenten og høyskolen. Utdanningsplanen skal angi partenes viktigste rettigheter og plikter. Utdanningsplanen skal være inngått i løpet av studentens første semester. Dersom utdanningsplanen skal ha vesentlige avvik fra studieplanen, skal seksjonen som har det faglige ansvaret for studiet, ha anledning til å uttale seg før planen blir utformet.
2. Studentens rett til oppfølging og tilrettelegging underveis i utdanningen er betinget av studentens forpliktelser etter utdanningsplanen.
3. En student må bekrefte sin utdanningsplan innen fastsatte frister for å beholde sin studie- og undervisningsrett.
4. En student må ha betalt semesteravgift og eventuell annen fastsatt avgift for å kunne bekrefte sin utdanningsplan. En student som er fritatt for dette pga. utvekslingsordninger eller lignende skal bekrefte sin utdanningsplan på samme måte som øvrige studenter.

§ 22. *Taushetsplikt*

1. En student som i studiesammenheng får kjennskap til personlige forhold, har taushetsplikt etter de gitte regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde.
2. DNBH skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av studenten ved studiestart.

§ 23. *Studieåret*

Høstsemesteret varer 18 uker, fra ca. 20. august til ca. 20. desember. Vårsemesteret varer i 22 uker, fra ca. 3. januar til ca. 20. juni. Påskeferie er fra og med mandag etter palmesøndag til og med tirsdag etter påske. Studiet er hvert semester inndelt i to perioder av åtte ukers omfang samt eksamensperiode på en til to uker.

Kapittel V. Fritak, innpassing og reduksjon av studiepoeng

§ 24. *Godskriving av grad, yrkesutdanning, fag fra institusjon under loven*

Ledergruppen avgjør søknad om godskriving av grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra en institusjon som går inn under UH-loven.

§ 25. *Godkjenning av grad eller utdanning fra institusjon som går inn under loven*

Ledergruppen avgjør søknad om å få godkjent grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under UH-loven som jevn god med grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram som gis ved høyskolen.

Kapittel VI. Eksamen

§ 26. *Avvikling av eksamener*

Eksamen skal fremme læring, sikre kvalitet og ivareta studentens rettssikkerhet. Studentens kunnskaper og ferdigheter skal prøves på en upartisk og faglig betryggende måte. Det skal fremgå klart av studie- eller fagblokkplanen hvilke eksamener studenten skal ta underveis og framgangsmåten ved fastsetting av karakter, herunder innbyrdes vektning av delprøver mv. Studentens kunnskaper og ferdigheter skal prøves i hver fagblokk. Dette kan skje i form av avsluttende eksamen, vurderinger underveis, eller på annen måte i henhold til studieplanen. Det kan unntaksvis fastsettes at enkelte fagblokker ikke skal ha slik vurdering. Det skal da kreves at studenten har deltatt i undervisningen, etter nærmere bestemmelser i studieplanen.

§ 27. *Vilkår for å gå opp til eksamen*

1. For å melde seg opp til eksamen må studenten fylle de generelle opptakskrav til studiet ved DNBH.
2. Dersom spesielle arbeids-/studiekrav, godkjente obligatoriske oppgaver, undervisning eller praksis er en forutsetning for at studenten kan gå opp til eksamen, skal slike vilkår være fastsatt i fagblokk- eller studieplanen.
3. For å få gå opp til eksamen må studenten ha betalt høyskolens semesteravgift og semesteravgift etter lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentskipnader og forskrift 12. februar 2001 nr. 153 om studentskipnader.

§ 28. Oppmelding til eksamen

Studenter med utdanningsplan blir automatisk oppmeldt til eksamen i fagblokker de i henhold til studie- og utdanningsplanen skal ta de ulike semestre og perioder. Studenten har selv ansvar for å påse at oppmelding er i henhold til egen utdanningsplan.

§ 29. Trekk fra eksamen

Student som ønsker å trekke seg fra eksamen som de er meldt opp til må gjøre dette senest en måned før første vurderingsordning starter. Dette gjelder også studenter med utdanningsplan som automatisk blir oppmeldt. Den som trekker seg etter denne fristen, eventuelt i eksamenslokalet, og som ikke har gyldig grunn til det, får registrert «ikke møtt». Ikke møtt teller som et eksamensforsøk.

§ 30. Eksamens- og vurderingsformer

Aktuelle eksamens- og vurderingsformer kan være skriftlig eksamen under tilsyn, muntlig eksamen, skriftlig hjemmeksamen, praktisk-metodisk eksamen, ferdighetsprøver, prosjektarbeid, praksis eller framføringer eller kombinasjon av disse eksamensformene. Eksamen kan være individuell eller gruppebasert.

§ 31. Særordninger til eksamen

1. Studenter som har permanent behov for spesielle ordninger i forbindelse med eksamen, må innen 15. september søke om dette for studieåret. Studenter som får akutt behov for særordning må søke om dette så snart som mulig etter at behovet oppstår. Særordning kan gis til kandidater som dokumenterer nedsatt funksjonsevne, gravide med behov for hvile, mødre som ammer etc.
2. Studenter med norsk som fremmedspråk kan gis utvidet tid etter søknad. Slik tid gis normalt kun de to første studieår ved høyskolen.
3. Studenter med norsk fremmedspråk kan søke høyskolen om å få og besvare eksamensoppgaver/levere oppgaver på engelsk. Det er ikke mulig å besvare praktisk-pedagogiske eksamener/oppgaver på engelsk.

§ 32. Antall forsøk til eksamen

1. Studenter har anledning til å fremstille seg til eksamen i samme fagblokk maksimalt tre ganger. I særlige tilfeller kan ledergruppen gi dispensasjon fra tregangersregelen. Dersom en student unnlater å møte til eksamen uten gyldig grunn, regnes det som om studenten har gått opp til eksamen én gang. Studenter som har gyldig grunn for fravær under eksamen har ikke brukt et eksamensforsøk.

§ 33. Utsatt eksamen

1. En student som ble vurdert til ikke bestått eller hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen har rett til å gå opp til utsatt eksamen. Gyldig fravær er fravær på grunn av dokumentert sykdom eller annen dokumentert, tvingende fraværsgrunn.
2. Dokumentasjon på fravær skal leveres til ledergruppen innen to dager etter at eksamen ble påbegynt. Ledergruppen avgjør om fravær fra eksamen kan godkjennes som gyldig fravær.
3. Utsatt eksamen avholdes ved neste ordinære gjennomføring av den aktuelle eksamen.
4. Styret kan fastsette at eksamenskandidater skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen eller eventuell egenbetaling fastsatt for studiet eller faget jf. UH-loven § 3–10.

§ 34. Eksamen etter tidligere ordning

1. For eksamen under bachelornivå gjelder det pensum og den eksamensform som til enhver tid er fastsatt for denne eksamen. Unntatt fra dette er utsatt eksamen, hvor det er samme pensum og eksamensform som ved den foregående ordinære eksamen. Dersom en eksamen/fagblokk opphører, kan studenten gå opp etter det pensum og den eksamensordning som gjaldt ved ordinær eksamen i inntil et år.

§ 35. Fritak fra eksamen

En student kan få fritak fra eksamen, prøve eller obligatorisk undervisning når det kan dokumenteres at tilsvarende eksamen/prøve er bestått ved høyskolen eller tilsvarende institusjon. Det kan også innvilges fritak på grunnlag av annen relevant eksamen/prøve på tilsvarende nivå. Søknad skal leveres til høyskolen og blir vurdert av faggruppen. Ledergruppen er klageinstans i fritakssaker. Frist for å søke fritak for fagblokker er 15. september for høstsemesteret, og 15. januar for vårsemesteret. Med søknaden skal det vedlegges attestert kopi av vitnemål eller karakterutskrift og studie-/fagblokkplan eller tilsvarende inkludert pensumliste fra det kurs som er grunnlaget for søknad om fritak.

§ 36. Sensur

1. Styret fastsetter retningslinjer for bruk av ekstern sensor. Ekstern sensor kan ikke være ansatt ved DNBH eller ha hatt undervisning eller veiledning ved DNBH inneværende studieår. Faggruppen oppnevner eksamenskommisjoner til eksamener knyttet til de respektive spesialiseringene.
2. Dersom det er ekstern sensor ved eksamen, fastsettes karakteren i fellesskap av intern og ekstern sensor. Dersom eksamenskommisjonen ikke kommer til enighet om en karakter, skal den fastsettes ved å utregne gjennomsnittet av sensorenes vurdering.
3. Sensuren skal foreligge innen tre uker etter eksamen. Styret selv skal fatte vedtak om lengre frist dersom det ikke er mulig å skaffe kvalifiserte sensorer innen denne fristen.

§ 37. *Karaktersystem*

1. Ved eksamen skal det benyttes bestått/ikke bestått eller bokstavkarakter etter en skala fra A–F, hvor A er høyeste karakter, E er laveste karakter og F er ikke bestått.

Bokstavkarakterene har følgende betegnelse og generell beskrivelse:

<i>Karakter</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
<i>A</i>	<i>Fremragende</i>	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser svært god innsikt i det kunnskapsinnholdet som er definert for fagnivået, og har et analytisk og kritisk grep om stoffet. Kunnskap fra ulike sider ved pensum er kombinert og fremstilt på en selvstendig og innsiktsfull måte.
<i>B</i>	<i>Meget god</i>	Viser meget god presentasjon. Viser meget godt kunnskapsinnholdet som er definert for fagnivået. Kunnskapen er fremstilt med en faglig sammenheng som viser selvstendighet i valg og anvendelse av teori.
<i>C</i>	<i>God</i>	Jevn god presentasjon som greier å trekke ut de viktigste elementene i det kunnskapsinnholdet som er definert for fagnivået. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områder.
<i>D</i>	<i>Nokså god</i>	En akseptabel presentasjon og svarer i hovedtrekk til det som er spurt om. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
<i>E</i>	<i>Tilstrekkelig</i>	Presentasjonen tilfredsstillende minimumskrav og svarer i store trekk riktig på deler av oppgaven. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
<i>F</i>	<i>Ikke bestått</i>	Presentasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskrav og mangler både detaljkunnskap og oversikt. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

2. Dersom en student har bestått samme eksamen mer enn én gang, gjelder beste karakter.
3. Ved fastsetting av sammenlagt karakter på bakgrunn av flere deleksamener, må alle deleksamener være bestått for at studenten kan få endelig karakter.
4. Bokstavkarakterene er gitt tallverdier som benyttes ved fastsetting av sammenlagt karakter, til rangering av søkere ved opptak mv. Tallverdiene er følgende: A–5, B–4, C–3, D–2, E–1. Tallverdiene regnes ut med én desimal som forhøyes til nærmeste hele tall.

§ 38. *Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting*

1. Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsetting av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.
2. Begrunnelse gis skriftlig hvis studenten krever det.
3. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakteren er fastsatt.
4. En student kan klage skriftlig over karakteren senest tre uker etter at sensuren er kunngjort, eller tre uker etter at begrunnelse er gitt. Dersom studenten har bedt om begrunnelse eller klaget over formelle feil ved eksamen, løper klagefristen etter denne paragrafen fra studenten har fått begrunnelse, eller at endelig avgjørelse av klagen foreligger.
5. Ved klage over karakterfastsetting vil eksamen bli sensurert av to nye sensorer. Ved ny karakterfastsetting kan endring skje både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
6. Bedømmelse av muntlig presentasjon, bedømmelse av praktisk ferdighet eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.

§ 39. *Klage over formelle feil ved eksamen*

1. En student som har vært oppe til eksamen kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for, eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen, eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Klagen avgjøres av styrets klagenemnd.
2. Hvis styrets klagenemnd finner at det er begått feil som kan ha hatt betydning for én eller flere studenters prestasjoner, eller bedømmelsen av disse, kan feilen rettes opp ved ny sensurering, eventuelt at det blir arrangert ny eksamen.

§ 40. Fusk

Dersom det under eksamen oppstår mistanke om fusk, eller forsøk på fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at han/hun vil bli rapportert. Dette gjelder også for studenter som eventuelt yter hjelp. Studenten kan da velge om han/hun vil fortsette eller avbryte eksamen. Fusk eller forsøk på fusk ved hjemmeeksamen kan være kopiering eller avskrivning av litteratur uten henvisninger, eller kopiering av andre studenters arbeid, eller fordi den åpenbart er utført av andre enn studenten. Konsekvenser for studenten ved fusk/forsøk på fusk framgår av § 3–9 i UH-loven.

§ 41. Annullering av eksamen eller annen vurdering

Klagenemnda kan annullere eksamen eller annen vurdering, eller godkjenning av fagblokker i tilfeller som beskrevet i UH-lov, § 4–7.

Kapittel VIII. Grader, vitnemål og karakterutskrift**§ 42. Grader**

1. DNBH tildeler bachelorgrad av 180 studiepoengs omfang.
2. Gradene tildeles av rektor.

§ 43. Krav til innhold og sammensetning av bachelorgrad

1. For å få tildelt bachelorgrad må studenten ha bestått fagblokker som til sammen utgjør minst 180 studiepoeng. I disse studiepoengene skal det inngå dansefag av minimum 90 studiepoeng, pedagogikk 30 studiepoeng og faglig spesialisering, som utgjør resterende 60 studiepoeng.
2. For å få utstedt vitnemål må minimum 120 studiepoeng, som skal inngå i graden, være bestått ved DNBH.

§ 44. Karakterutskrift

Studenter som har fullført og bestått en eller flere fagblokker kan få karakterutskrift. Karakterutskriften skal opplyse om fagblokkens navn og omfang, karakter på fagblokken, samt hvilket år og semester karakteren er oppnådd.

§ 45. Øvrige bestemmelser

2. Vitnemål utstedes på norsk for studieprogram hvor undervisningsspråket er norsk. For studieprogram hvor undervisningsspråket er engelsk utstedes vitnemålet på engelsk. Et eget vitnemålstillegg, Diploma Supplement, gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning i det norske utdanningssystemet.
2. Det utstedes bare ett vitnemål for oppnådd grad.
3. Rektor fastsetter utformingen av vitnemål, karakterutskrift og Diploma Supplement.

§ 46. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. august 2005.

1. sept. Nr. 1038 2005**Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 1. september 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 12 og § 59, jf. delegeringsvedtak 29. april 2005 nr. 378. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 44 første ledd skal lyde:

Kravet om sammenhengende opphold i riket de siste tre år anses oppfylt når utlendingen ikke har oppholdt seg utenfor riket mer enn syv måneder til sammen. Utlending med arbeidstillatelse etter § 3 annet ledd bokstav a eller d kan i tillegg oppholde seg utenfor riket i inntil åtte måneder til sammen når oppholdet skyldes oppdrag for arbeidsgiver.

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2005.

2. sept. Nr. 1039 2005**Forskrift om endring i forskrift om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 2. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, samt delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 (forordning (EF) nr. 2232/2004 og forordning (EF) nr. 75/2005). Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 14 tilføyes følgende endringsforordninger: forordning (EF) nr. 2232/2004 og forordning (EF) nr. 75/2005

§ 2 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XIII nr. 14, forordning (EØF) nr. 2377/90 om fremgangsmåten i Fellesskapet for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, med følgende endringsforordninger, gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av vedlegg II, protokoll 1 til EØS-avtalen og EØS-avtalen for øvrig:

- Forordning (EØF) nr. 762/92
- Forordning (EØF) nr. 675/92
- Forordning (EØF) nr. 3093/92
- Forordning (EØF) nr. 895/93
- Forordning (EØF) nr. 2901/93
- Forordning (EØF) nr. 3425/93
- Forordning (EØF) nr. 3426/93
- Forordning (EF) nr. 955/94
- Forordning (EF) nr. 1430/94
- Forordning (EF) nr. 2701/94
- Forordning (EF) nr. 2703/94
- Forordning (EF) nr. 3059/94
- Forordning (EF) nr. 1102/95
- Forordning (EF) nr. 1441/95
- Forordning (EF) nr. 1442/95
- Forordning (EF) nr. 1798/95
- Forordning (EF) nr. 2796/95
- Forordning (EF) nr. 2804/95
- Forordning (EF) nr. 281/96
- Forordning (EF) nr. 282/96
- Forordning (EF) nr. 1140/96
- Forordning (EF) nr. 1147/96
- Forordning (EF) nr. 1311/96
- Forordning (EF) nr. 1312/96
- Forordning (EF) nr. 1433/96
- Forordning (EF) nr. 1742/96
- Forordning (EF) nr. 1798/96
- Forordning (EF) nr. 2010/96
- Forordning (EF) nr. 2017/96
- Forordning (EF) nr. 2034/96
- Forordning (EF) nr. 17/97
- Forordning (EF) nr. 211/97
- Forordning (EF) nr. 270/97
- Forordning (EF) nr. 434/97
- Forordning (EF) nr. 716/97
- Forordning (EF) nr. 748/97
- Forordning (EF) nr. 749/97
- Forordning (EF) nr. 1836/97
- Forordning (EF) nr. 1837/97
- Forordning (EF) nr. 1838/97
- Forordning (EF) nr. 1850/97
- Forordning (EF) nr. 121/98
- Forordning (EF) nr. 426/98

Forordning (EF) nr. 613/98
Forordning (EF) nr. 1000/98
Forordning (EF) nr. 1076/98
Forordning (EF) nr. 1191/98
Forordning (EF) nr. 1568/98
Forordning (EF) nr. 1569/98
Forordning (EF) nr. 1570/98
Forordning (EF) nr. 1916/98
Forordning (EF) nr. 1917/98
Forordning (EF) nr. 1958/98
Forordning (EF) nr. 2560/98
Forordning (EF) nr. 2686/98
Forordning (EF) nr. 2692/98
Forordning (EF) nr. 2728/98
Forordning (EF) nr. 508/1999
Forordning (EF) nr. 804/1999
Forordning (EF) nr. 953/1999
Forordning (EF) nr. 954/1999
Forordning (EF) nr. 997/1999
Forordning (EF) nr. 998/1999
Forordning (EF) nr. 1308/1999
Forordning (EF) nr. 1942/1999
Forordning (EF) nr. 1943/1999
Forordning (EF) nr. 1931/1999
Forordning (EF) nr. 2385/1999
Forordning (EF) nr. 2393/1999
Forordning (EF) nr. 2593/1999
Forordning (EF) nr. 2728/1999
Forordning (EF) nr. 2757/1999
Forordning (EF) nr. 2758/1999
Forordning (EF) nr. 1286/2000
Forordning (EF) nr. 1295/2000
Forordning (EF) nr. 1960/2000
Forordning (EF) nr. 2391/2000
Forordning (EF) nr. 2338/2000
Forordning (EF) nr. 2535/2000
Forordning (EF) nr. 2908/2000
Forordning (EF) nr. 749/2001
Forordning (EF) nr. 750/2001
Forordning (EF) nr. 807/2001
Forordning (EF) nr. 1274/2001
Forordning (EF) nr. 1322/2001
Forordning (EF) nr. 1478/2001
Forordning (EF) nr. 1553/2001
Forordning (EF) nr. 1680/2001
Forordning (EF) nr. 2584/2001
Forordning (EF) nr. 1815/2001
Forordning (EF) nr. 1879/2001
Forordning (EF) nr. 2162/2001
Forordning (EF) nr. 77/2002
Forordning (EF) nr. 868/2002
Forordning (EF) nr. 869/2002
Forordning (EF) nr. 1181/2002
Forordning (EF) nr. 1530/2002
Forordning (EF) nr. 1752/2002
Forordning (EF) nr. 1937/2002
Forordning (EF) nr. 61/2003
Forordning (EF) nr. 544/2003
Forordning (EF) nr. 665/2003
Forordning (EF) nr. 739/2003
Forordning (EF) nr. 1029/2003
Forordning (EF) nr. 1490/2003

Forordning (EF) nr. 1873/2003
Forordning (EF) nr. 2011/2003
Forordning (EF) nr. 2145/2003
Forordning (EF) nr. 324/2004
Forordning (EF) nr. 546/2004
Forordning (EF) nr. 1101/2004
Forordning (EF) nr. 1646/2004
Forordning (EF) nr. 1851/2004
Forordning (EF) nr. 1875/2004
Forordning (EF) nr. 2232/2004
Forordning (EF) nr. 75/2005.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. sept. Nr. 1040 2005

Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 8. september 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1–6 annet ledd, § 2–1, § 3–1 og § 3–4. Kunngjort 16. september 2005.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

Forskriften gjelder behandling av saker og fastsetting av standarder for akkreditering av institusjoner og studietilbud og krav til kvalitetssikringssystem ved universiteter og høyskoler, fellesgrader og godkjenning av utdanning etter lov om universiteter og høyskoler kapittel 1, kapittel 2 og kapittel 3.

§ 1–2. Vedtaksførhet og flertallskrav

Styret for Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) er vedtaksført for behandling av saker etter denne forskrift når lederen eller lederens stedfortreder og fire andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

§ 1–3. Oppnevning av sakkyndige og krav til sakkyndiges kompetanse

(1) NOKUT oppnevner sakkyndige til å gjennomføre evalueringer av institusjonenes kvalitetssikringssystem, jf. § 2–2, og evalueringer i forbindelse med søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner, samt revidering av akkreditering, jf. kapittel 3. NOKUT oppnevner også sakkyndige til å gjennomføre evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. NOKUT fastsetter mandat for evalueringen.

(2) De sakkyndige skal ha kompetanse innenfor minst ett av følgende områder:

- evaluering
- kvalitetssikring
- det fagområdet som skal evalueres eller annet relevant fagområde.

NOKUT kan fastsette utfyllende krav til de sakkyndiges kompetanse og bestemmelser for oppnevning av disse.

§ 1–4. Saksbehandling

(1) De sakkyndige skal avgi rapport om evaluering som nevnt i § 1–3 første ledd. NOKUT sender rapporten til institusjonen, som får en frist på minst 6 uker til å uttale seg før NOKUT fatter vedtak. NOKUTs vedtak sendes institusjonen med opplysninger om klageadgang.

(2) NOKUT utarbeider retningslinjer for utformingen og behandlingen av søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner, jf. § 3–1 og § 3–2. Dersom slik søknad blir avslått, kan NOKUT i særskilte tilfelle bestemme at ny søknad først kan fremmes etter 2 år.

§ 1–5. Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder ved behandling av saker etter denne forskrift, med følgende unntak og presiseringer:

- Vedtak etter § 2–2, § 2–3, § 3–1, § 3–2, § 3–4, § 3–5, § 5–1 og § 5–2 regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.
- Bare den som et vedtak direkte gjelder for, kan klage over vedtak fattet av NOKUT.
- NOKUTs faglige vurdering av de faktiske forhold i forbindelse med vedtak etter § 2–2, § 2–3, § 3–1, § 3–2, § 3–4 og § 3–5 kan ikke påklages.

Kapittel 2. Kvalitetssikringssystem

§ 2–1. Krav til kvalitetssikringssystem

(1) Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet.

(2) Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.

(3) NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, de kriterier som kvalitetssikringssystemet skal evalueres i forhold til.

§ 2-2. Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring

(1) NOKUT skal foreta evaluering av systemet for kvalitetssikring. Evalueringen omfatter både systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frembringer, og de vurderinger av utdanningskvaliteten som institusjonen selv gjør. Det skal ikke gå mer enn 6 år mellom hver evaluering av den enkelte institusjons system for kvalitetssikring. NOKUT fastsetter en tidsplan for evalueringen.

(2) Evalueringen skal munne ut i en tilråding om hvorvidt systemet sett under ett er tilfredsstillende, og eventuelt angi områder hvor institusjonen bør videreutvikle sitt system.

(3) Dersom NOKUT finner at det foreligger vesentlige mangler ved kvalitetssikringssystemet, skal institusjonen gis en frist på 6 måneder til å rette opp forholdene.

§ 2-3. Tilbaketrekking av rett til å søke om akkreditering av studier og myndighet til å etablere studier

(1) Dersom NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystemet ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som gir akkrediterte studietilbud, mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier. Institusjonen kan kreve at en ny evaluering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at NOKUT fattet slikt vedtak. Institusjonen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av en ny evaluering. Dersom NOKUT etter ny evaluering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, kan institusjonen igjen søke om akkreditering av nye studietilbud.

(2) Dersom NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystemet ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som er akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, skal vedtaket oversendes departementet. Departementet trekker da tilbake institusjonens myndighet til å etablere nye studier etter lov om universiteter og høyskoler § 3-3 første og annet ledd. Institusjonen kan kreve at en ny evaluering av kvalitetssikringssystemet iverksettes når det har gått ett år etter at retten til å etablere studier er trukket tilbake av departementet. Institusjonen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av ny evaluering. Dersom NOKUT etter ny evaluering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, skal departementet gi institusjonen myndighet til å etablere nye studier som institusjonen er akkreditert for.

Kapittel 3. Akkreditering av studietilbud og institusjoner

§ 3-1. Akkreditering av studietilbud

(1) Institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud.

(2) Høyskoler og vitenskapelige høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud som den enkelte institusjon selv ikke har myndighet til å etablere.

(3) Høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som den enkelte høyskole selv gir, som tilsvarende doktorgradsprogram, jf. § 3-3 annet og tredje ledd. Akkreditering kan også gis på grunnlag av høyskolens bidrag i et felles stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

(4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt, jf. også denne forskrift § 2-1. Eventuelle forskrifter og rammeplaner fastsatt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2, skal legges til grunn for akkrediteringen.

(5) NOKUT fastsetter i forskrift de standarder og kriterier som skal legges til grunn for akkreditering av studietilbud, herunder forholdet mellom desentralisert virksomhet og virksomheten forøvrig, og stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. NOKUT skal påse at standardene er i tråd med internasjonale standarder som Norge er forpliktet til å følge.

(6) Vesentlige endringer i studietilbud som er akkreditert etter disse bestemmelsene, skal forelegges NOKUT.

(7) NOKUTs vedtak om akkreditering av studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad eller yrkesutdanning etter første og annet ledd, og vedtak om akkreditering av stipendprogram som nevnt i tredje ledd, skal oversendes departementet.

§ 3-2. Akkreditering av institusjoner

(1) Institusjon som gir akkreditert studietilbud kan søke NOKUT om akkreditering av institusjonen. Institusjon som har oppnådd akkreditering i én institusjonskategori, kan søke NOKUT om akkreditering i annen kategori.

(2) NOKUTs vedtak om akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet oversendes departementet.

§ 3-3. Standarder for akkreditering av institusjoner

(1) For å bli akkreditert som høyskole må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

- b) Institusjonen skal ha forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet relatert til sine fagområder.
 - c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på sentrale fagområder som inngår i studiene.
 - d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir selvstendig rett til å tildele lavere grad, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år.
 - e) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid.
 - f) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.
- (2) For å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole må følgende vilkår være oppfylt:
- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
 - b) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.
 - c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.
 - d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år.
 - e) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3–1 tredje ledd.
 - f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.
 - g) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.
- (3) For å bli akkreditert som universitet må følgende vilkår være oppfylt:
- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
 - b) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.
 - c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.
 - d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst fem studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrerte studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, samt lavere grads utdanninger innenfor flere fagområder. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på de fleste av disse fagområdene.
 - e) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder. To av disse skal være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene har nasjonal betydning. Den ene av de fire doktorgradene kan utgjøres av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som institusjonen har fått akkreditering for, jf. § 3–1 tredje ledd.
 - f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning og eventuelt tilsvarende kunstnerisk stipendprogram.
 - g) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.
- (4) NOKUT fastsetter i forskrift utfyllende kriterier for akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole og universitet.

§ 3–4. Revidering av akkreditering av studietilbud

(1) NOKUT kan på fritt grunnlag foreta evaluering av et studietilbud med sikte på revidering av akkreditering som tidligere er gitt. Standarder og kriterier som er fastsatt med hjemmel i § 3–1 legges til grunn for evalueringen. Det skal legges vekt på utdanningens faglige nivå og dokumenterte resultater.

(2) Dersom NOKUT finner at et studietilbud ikke er i tråd med de krav som stilles, skal institusjonen gis en frist på 1 år til å iverksette tiltak. I tilfeller der manglene er knyttet til kompetansekravene for ansatte i undervisnings- og forskerstilling, kan NOKUT fastsette en frist på inntil 2 år. Ved utløp av den fastsatte fristen foretar NOKUT en vurdering av hvorvidt tiltakene er tilstrekkelige.

(3) Dersom NOKUT gjør vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av et studietilbud, skal institusjonen umiddelbart trekke studietilbudet tilbake. Institusjonen skal inngå avtale med en annen institusjon som kan ta det faglige ansvaret for at studentene skal kunne gjennomføre studiet og avlegge eksamen, eller iverksette andre tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet.

(4) Når en institusjon har fått pålegg om å trekke tilbake et studietilbud fordi det ikke lenger er akkreditert, kan NOKUT i særskilte tilfelle bestemme at ny søknad om akkreditering av det samme studietilbudet først kan fremmes etter 2 år.

§ 3–5. Revidering av akkreditering av institusjoner

(1) NOKUT kan på fritt grunnlag foreta evaluering av en institusjon med sikte på revidering av akkreditering som tidligere er gitt. Standarder som er fastsatt i § 3–3 eller med hjemmel i denne legges til grunn for evalueringen.

(2) Dersom NOKUT finner at en institusjon ikke lenger oppfyller kravene til akkreditering, jf. § 3–3, gis

institusjonen en frist på 1 år til å rette opp mangelfulle forhold. I tilfeller der manglene er knyttet til kompetansekravene for ansatte i undervisnings- og forskerstilling, kan NOKUT fastsette en frist på inntil 2 år. Ved utløp av den fastsatte fristen foretar NOKUT en vurdering av hvorvidt tiltakene er tilstrekkelige for å bringe institusjonen opp på det nødvendige faglige nivå. Dersom vilkårene for akkreditering fremdeles ikke er til stede, skal NOKUT trekke akkrediteringen tilbake.

(3) NOKUTs vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av en institusjon, skal oversendes departementet.

(4) Når en institusjon har mistet akkrediteringen, kan NOKUT bestemme at ny søknad om akkreditering i samme institusjonskategori først kan fremmes etter 2 år.

Kapittel 4. Fellesgrader

§ 4-1. Institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner

(1) Universiteter og høyskoler kan gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader).

(2) For studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad og som den enkelte institusjon ikke selv har myndighet til å etablere, gjelder akkrediteringsbestemmelsene etter denne forskrift § 3-1 så langt de passer. NOKUT kan i slike tilfeller akkreditere også deler av et studium.

§ 4-2. Krav til fellesgrader – institusjonenes ansvar

(1) Universiteter og høyskoler som gir fellesgrader skal inngå avtale med samarbeidende institusjoner, som regulerer ansvarsforholdet mellom partene, herunder gradstildeling og vitnemålsutforming.

(2) Institusjonen skal påse at samarbeidsinstitusjonene er akkreditert eller offentlig godkjent for å kunne gi høyere utdanning i henhold til gjeldende systemer i det aktuelle land, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på fellesgradens nivå.

(3) Studenter som tas opp på studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad mellom norske og utenlandske institusjoner, skal sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjoner.

(4) Dersom samarbeid om fellesgrad opphører, skal institusjonen inngå avtale med en annen institusjon som kan ta det faglige ansvaret for at studentene skal kunne gjennomføre studiet og avlegge eksamen, eller iverksette andre tiltak som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet. Slike tiltak skal godkjennes av NOKUT i tilfeller der NOKUT har akkreditert de aktuelle studiene ved institusjonen, jf. § 4-1 annet ledd.

(5) Universiteter og høyskoler skal rapportere til NOKUT om hvilke fellesgrader institusjonen gir.

§ 4-3. Utfyllende bestemmelser

NOKUT kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om fellesgrader.

Kapittel 5. Godskriving og godkjenning av utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler

§ 5-1. Generell godkjenning som likestilt med norsk høyere utdanning

(1) NOKUT avgjør søknader fra enkeltpersoner om generell godkjenning av utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler. Godkjenningen skal angi en generell uttelling i studiepoeng i forhold til grader og yrkesutdanninger som gis med hjemmel i nevnte lov § 3-2, og om utdanningen i nivå og omfang tilsvarer norsk grad eller utdanning.

(2) Søknad om generell godkjenning skal inneholde bekreftede dokumenter fra den aktuelle utdanningsinstitusjon eller offentlig attesterte kopier av slik dokumentasjon. NOKUT kan gi nærmere retningslinjer for krav til søknad og dokumentasjon.

(3) Ved generell godkjenning av utenlandsk utdanning skal NOKUT påse at utdanningen det søkes godkjenning for, er akkreditert eller offentlig godkjent som høyere utdanning i det aktuelle land.

(4) NOKUT skal sørge for at vedtak om generell godkjenning gjøres offentlig tilgjengelig.

(5) NOKUT skal følge opp at norske interesser og forpliktelser etter internasjonale avtaler om godkjenning og informasjon om høyere utdanning ivaretas. NOKUT kan få nasjonale oppgaver på dette området.

§ 5-2. Rapportering om godkjenning av utenlandsk utdanning

Institusjon som etter lov om universiteter og høyskoler § 3-4 tredje ledd har myndighet til selv å godkjenne enkeltpersoners utenlandske utdanning som faglig jevn god med grad eller utdanning institusjonen selv gir, skal rapportere om sine avgjørelser til NOKUT.

Kapittel 6. Klage

§ 6-1. Klagenemnd

(1) Departementet oppnevner klagenemnd som avgjør klager over vedtak fattet av NOKUT.

(2) Klagenemnda skal ha 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. To medlemmer skal være studenter. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere.

(3) Leder skal ikke være ansatt eller medlem av styre ved institusjon som går inn under lov om universiteter og høyskoler.

§ 6-2. Klagenemndas avgjørelse

- (1) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen, eller varamedlem for leder, og tre andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.
- (2) Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Kapittel 7. Sluttbestemmelser**§ 7-1. Overgangsbestemmelser**

Innen 5 år etter at denne forskrift trer i kraft, skal alle universiteter og høyskoler ha vært gjenstand for evaluering av kvalitetssikringssystemet, jf. § 2-2.

§ 7-2. Endringer i andre forskrifter

Forskrift 2. januar 2003 nr. 4 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og lov om private høyskoler oppheves.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Merknader til de enkelte paragrafer**Kapittel 1. Generelle bestemmelser****Merknader til § 1-2:**

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 2 nr. 1, med justering for utvidelsen av NOKUTs styre. Med virkning fra 1. juli 2003 ble NOKUTs styre utvidet fra fem til sju medlemmer; jf. tidligere lov om universiteter og høyskoler § 14 nr. 2. Tidligere forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning ble imidlertid ikke justert tilsvarende, og styret var vedtaksført når leder/leders stedfortreder og *tre* andre medlemmer var til stede. Etter den nye loven om universiteter og høyskoler § 2-2 annet ledd skal styret ha åtte medlemmer. Ett av medlemmene skal oppnevnes blant NOKUTs ansatte og ha stemmerett i saker som angår de ansattes forhold. På denne bakgrunn er det fastsatt at NOKUTs styre er vedtaksført når leder/leders stedfortreder og *fire* andre medlemmer er til stede.

Merknader til § 1-3:

Bestemmelsene er i alt vesentlig en videreføring av tidligere forskrift § 2 nr. 2 og nr. 3.

Første ledd:

For å unngå unødige gjentakelser i forskriften, er første punktum en sammenstilling av bestemmelser som står i tidligere forskrift § 5 nr. 2, § 8 nr. 2, § 9 nr. 2 og § 10 nr. 3.

Bestemmelsen i annet punktum er ny. Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 2-1 annet ledd, bokstav e, skal NOKUT foreta evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. Departementet kan også pålegge NOKUT å foreta slike evalueringer. Dette er en direkte videreføring av tidligere lov om universiteter og høyskoler § 13 nr. 1, bokstav e. I forarbeidene til denne bestemmelsen, jf. Ot.prp.nr.40 (2001-2002), sies det at NOKUT bør ha hjemmel til å iverksette også andre evalueringer enn de som er nevnt spesielt i loven, og at formålet med hver enkelt evaluering må klargjøres. Det heter videre at departementet også kan pålegge NOKUT å foreta bestemte evalueringer når dette er ønskelig av utdanningspolitiske grunner, men at departementet ikke har adgang til å gi instruks om de faglige elementene i bestilte evalueringer. Det presiseres derfor nå at NOKUT også skal oppnevne sakkyndige til evalueringer av den typen som her er omtalt.

Når NOKUT oppnevner sakkyndige til å gjennomføre evalueringer, skal organet også fastsette mandat for den enkelte evaluering.

Annet ledd:

De sakkyndige må være kjent med internasjonale standarder og retningslinjer for akkreditering og kvalitetssikringsarbeid, herunder «Standard og retningslinjer for kvalitetssikring i Det europeiske området for høyere utdanning» vedtatt av ministermøtet i Bergen i mai 2005 etter forslag fra European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). Retningslinjene vil bli utviklet videre.

Merknader til § 1-4:**Første ledd:**

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 5 nr. 4, § 8 nr. 3, § 9 nr. 3 og § 10 nr. 4. Disse er nå samlet i én bestemmelse, jf. merknadene til § 1-3 (ovf.).

Annet ledd:

Det fastslås her at NOKUT skal utarbeide retningslinjer for utformingen av søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner og behandlingen av slike. Ved avslag på søknad om akkreditering kan NOKUT i særskilte tilfelle bestemme at ny søknad først kan fremmes etter 2 år dersom det er åpenbart at studietilbudet bør

gjennomgå en omfattende revisjon. Når det gjelder sistnevnte, finnes tilsvarende bestemmelser i tidligere forskrift i § 8 nr. 4 (akkreditering av institusjoner) og § 9 nr. 8 (akkreditering av studietilbud). Disse er nå samlet i én bestemmelse, jf. merknadene til § 1–3 (ovf.).

Merknader til § 1–5:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 3.

Kapittel 2. Kvalitetssikringssystem

Merknader til § 2–1:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 4. Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 1–6 skal alle universiteter og høyskoler ha et system for kvalitetssikring. Dette innebærer at også institusjoner som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, skal ha et slikt system, jf. også overgangsbestemmelser ved lovens iverksetting.

Merknader til § 2–2:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 5. Bestemmelsene om saksbehandling i tidligere forskrift § 5 nr. 2 og 4 er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene, jf. denne forskrift § 1–4.

Merknader til § 2–3:

Første ledd:

Bestemmelsen er ny og gjelder tilbaketrekking av rettigheter ved institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering. Som nevnt i merknadene til § 2–1, er det nå et krav at også slike institusjoner skal ha et system for kvalitetssikring, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 1–6. Hvis NOKUT på grunnlag av evaluering finner at kvalitetssikringssystemet ved en institusjon i denne kategorien ikke er tilfredsstillende, mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier inntil et tilfredsstillende system er på plass. Tidligere akkrediterte studier ved institusjonen berøres ikke av dette. Ny evaluering av kvalitetssikringssystemet vil ikke bli iverksatt før det har gått minst ett år etter at NOKUT fattet sitt vedtak, og institusjonen må selv kontakte NOKUT for ny evaluering. Dette tilsvarer ordningen som gjelder for akkrediterte institusjoner, jf. annet ledd.

Annet ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 6.

Kapittel 3. Akkreditering av studietilbud og institusjoner

Merknader til § 3–1:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 9 med enkelte justeringer.

Bestemmelsene om saksbehandling i tidligere forskrift § 9 nr. 2 og 3 er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene, jf. denne forskrift § 1–4.

Bestemmelsen i tidligere forskrift § 9 nr. 7 er strøket. Det het her at NOKUT ved akkreditering av forskerutdanninger skal foreta en vurdering av fagområdets betydning i forhold til regionale virksomheters verdiskapning og dets nasjonale betydning. Denne bestemmelsen var i tidligere forskrift knyttet opp mot akkreditering som universitet og er derfor bare videreført i bestemmelsene om dette, jf. denne forskrift § 3–3 tredje ledd bokstav e.

Første ledd:

Første ledd er nytt og gjelder for institusjoner som ikke tidligere har gitt akkrediterte studietilbud. Først når NOKUT har gitt akkreditering av et studietilbud ved en slik institusjon, er institusjonen underlagt virkeområdet til lov om universiteter og høyskoler og kan rettmessig benytte betegnelsen høyskole. Det vises her til § 7–2 annet ledd i loven, som fastsetter at betegnelsen høyskole bare kan benyttes av institusjoner som er akkreditert som høyskole eller som er akkreditert for å tilby enkeltstudier etter denne lov, jf. også loven § 1–2 første ledd.

Annet ledd:

Annet ledd er en videreføring av tidligere forskrift § 9 nr. 1.

Etter den nye loven omfatter høyskolebegrepet både institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, og institusjon som er institusjonsakkreditert som høyskole.

Institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, må søke NOKUT om akkreditering av alle nye studier (fag, emner), uansett studienes nivå og omfang. For studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad eller yrkesutdanning, må institusjonen, etter at NOKUT har akkreditert studiet, dessuten søke departementet om fastsetting (etableringsgodkjenning) av graden eller yrkesutdanningen, jf. sjuende ledd.

Institusjon som er akkreditert som høyskole eller vitenskapelig høyskole har myndighet til selv å etablere studier

(fag, emner) som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning som institusjonen har rett til å gi, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 3–3 annet ledd. Innenfor fagområder der de tildeler doktorgrad eller tilsvarende, har disse institusjonene også myndighet til selv å etablere studier som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader og yrkesutdanninger, dvs. studier på høyere grads nivå. Men innenfor fagområder der de ikke tildeler doktorgrad eller tilsvarende, må institusjon som er akkreditert som høyskole eller vitenskapelig høyskole søke NOKUT om akkreditering og departementet om etableringsgodkjenning av studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad, jf. også sjuende ledd. Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. merknader til tredje ledd (ndf.), inngår i begrepet «tilsvarende» til doktorgrad, jf. også loven om universiteter og høyskoler § 3–3 annet ledd.

Tredje ledd:

Departementet har i Ot.prp.nr.79 (2003–2004) lagt til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid ved kunsthøyskolene kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner, jf. Ot.prp.nr.79 (2003–2004), kapittel 4.3.4. I forlengelsen er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning i forhold til institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. Ot.prp.nr.79 (2003–2004), kapittel 3.2.4. Kunsthøyskolene og eventuelt andre institusjoner som deltar i slikt stipendprogram, skal dermed kunne søke om å få de samme faglige fullmaktene på mastergradsnivå som institusjoner med doktorgradsutdanning. Stortinget har gitt sin tilslutning til dette. I stortingskomiteens innstilling er det forutsatt at kunsthøyskolene i Oslo og Bergen blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler og akkreditering for kunstneriske stipendprogram tilsvarende doktorgrad; jf. Innst.O.nr.48 (2004–2005), kapittel 3.2.

Dette vil kreve at NOKUT foretar en faglig vurdering av institusjonenes egeninnsats i programmet og eventuelt gir akkreditering.

Det eksisterende felles stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er en prøveordning, som skal evalueres etter 5 år. Dette programmet er institusjonsovergripende og altså ikke faglig og administrativt forankret ved bestemte institusjoner. Stipendprogrammet er i dag åpent for deltakelse fra flere institusjoner, og ikke bare de to kunsthøyskolene. Bestemmelsen om at institusjonene kan søke om akkreditering, er derfor ikke avgrenset til bare å gjelde de to nevnte institusjonene, men gjelder generelt. NOKUT må vurdere hvilke krav som skal stilles til den enkelte institusjons egeninnsats og bidrag til programmet som helhet.

Det vises også til merknader til denne forskrift § 3–3 annet ledd bokstav a og e.

Fjerde ledd:

For akkreditering av studietilbud som institusjonen ikke har myndighet til å fastsette selv, vil kravene være de samme for institusjoner med institusjonsakkreditering som for institusjoner uten institusjonsakkreditering. Sentralt her er kravet om at alle institusjonene skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–6 og denne forskrift § 2–1. Etter den tidligere lov om private høyskoler var dette ikke et krav for private høyskoler uten institusjonsakkreditering, jf. merknadene til § 7–1 (ndf.).

Eventuelle forskrifter fastsatt av departementet skal i henhold til ny lov § 3–2 første ledd, legges til grunn for akkrediteringen. Loven åpner blant annet for at departementet kan fastsette forskrift om et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner og mål for grader og yrkesutdanninger og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner («joint degrees»/fellesgrader), dessuten forskrift om krav til høyere grad og om omfang til selvstendig arbeid i slik grad. Bestemmelser om fellesgrader er tatt inn i denne forskrift, jf. kapittel 4. Bestemmelser om et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner er ikke fastsatt ennå.

Også eventuelle rammeplaner fastsatt av departementet skal legges til grunn for akkrediteringen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–2 annet ledd. Dette er en videreføring av tidligere forskrift § 9 nr. 6.

Femte ledd:

Bestemmelsen er en justert videreføring av tidligere forskrift § 9 nr. 4 og 5.

Det er nå tatt inn et tillegg om at NOKUT skal fastsette akkrediteringsstandarder og -kriterier også for «forholdet mellom desentralisert virksomhet og virksomheten forøvrig». I denne sammenheng omfatter dette både «tradisjonell», stedbunden utdanning ved institusjonens hovedsete og ulike former for fleksible studier, fjernundervisning og utdanning som tilbys andre steder (desentraliserte studier). Det gjelder samme standard for likeverdige studietilbud uavhengig av undervisningssted og hvordan undervisningsopplegg er organisert, dvs. at alle studier, også desentraliserte, må underlegges samme vurdering, men det innebærer ikke at et desentralisert studiested vurderes som en separat enhet uavhengig av hovedsetet. Det forutsettes at NOKUT vurderer spesielt hvilke krav som skal stilles til ulike studieformer og studieorganisering.

Videre skal NOKUT fastsette standarder og kriterier for akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. Det er lagt til grunn at disse – på sine premisser – skal tilsvare det som gjelder for doktorgrad, jf. tredje ledd (ovf.).

Sjette ledd:

Vesentlige endringer i studietilbud som er akkreditert av NOKUT, skal forelegges organet. Hva som skal regnes som «vesentlige» endringer i denne sammenheng, må basere seg på en faglig vurdering, og det vil være opp til NOKUT å trekke opp de nærmere grenser for hvilke endringer som vil være av en slik karakter. Her må det også tas

hensyn til at flere mindre endringer over tid kan bli relativt omfattende. NOKUT vurderer hvorvidt endringene er av en slik art at det er nødvendig med ny evaluering av studietilbudet. For øvrig kan NOKUT når som helst iverksette evaluering av tidligere akkrediterte/etablerte studietilbud, jf. § 3–4.

Sjuende ledd:

NOKUTs vedtak danner grunnlag for departementets vedtak.

Merknader til § 3–2:

Bestemmelsene viderefører tidligere forskrift § 8 med enkelte justeringer.

Bestemmelsene i tidligere forskrift § 8 nr. 2, 3 og 4 om oppnevning av sakkyndige og saksbehandling, er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene i ny § 1–4. Bestemmelsen i tidligere forskrift § 8 nr. 6 om at NOKUTs («organets») vedtak om akkreditering skal angi hvilke faglige fullmakter akkreditering som høyskole innebærer, er strøket, da dette framgår av lov om universiteter og høyskoler § 3–3 annet ledd.

Annet ledd:

Etter lov om universiteter og høyskoler § 1–2 annet ledd avgjør Kongen på grunnlag av faglig vurdering fra NOKUT hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. NOKUTs vedtak om akkreditering av institusjoner skal derfor oversendes departementet, som forbereder sak for Kongen.

Merknader til § 3–3:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 7 med noen justeringer.

I stedet for å vise til vilkår for forannevnte institusjonskategori, slik det er gjort i tidligere forskrift, er vilkårene nå angitt eksplisitt for hver av de tre kategoriene.

Tidligere § 7 nr. 2 om at institusjonen skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, er strøket, da dette er slått fast i lov om universiteter og høyskoler § 1–6, jf. også denne forskrift § 2–1 første ledd.

Første ledd (høyskole):

Standardene for akkreditering som høyskole er i hovedsak en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3.

Bestemmelsen i tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav f om at institusjonen skal ha et styre med representasjon fra ansatte og studenter, er strøket, da dette er slått fast i lov om universiteter og høyskoler § 8–1 og § 9–3.

Bokstav a): Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–3. Se for øvrig merknader til annet ledd om standarder for vitenskapelig høyskole (ndf.). Annet punktum («Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten») er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav g.

Bokstav b): Institusjonen skal ha forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet relatert til sine fagområder, jf. også det som er sagt under forrige bokstav. Dette er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav c.

Bokstav c): Dette er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav d. I tråd med terminologien i lov om universi brukes «ansatte i undervisnings- og forskerstilling» i stedet for tidligere forskrifts begrep «egenkompetanse» på sentrale fagområder som inngår i studiene.

Bokstav d): Dette er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav b, der det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir selvstendig rett til å tildele lavere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er ny for høyskolekategorien. Ut fra den nye lovens formål og virkeområde (loven kapittel 1) bør det nå være et krav for akkreditering i alle de tre institusjonskategoriene, at institusjonen deltar i faglig samarbeid og nettverk, både nasjonalt og internasjonalt.

Bokstav f): Kravet om at institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek, er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 3 bokstav e. Med tillegget «tilfredsstillende» menes at biblioteket og bibliotekjentene skal være tilpasset institusjonens virksomhet. I Ot.prp.nr.79 (2003–2004) vises det til at mange høyskoler har store forskningsbibliotek som gir viktige bidrag i det nasjonale biblioteksamarbeidet, jf. kapittel 3.5.4. Det er således i den nye loven lagt til grunn at det ikke skal oppstilles et nasjonalt ansvar for enkelte institusjoner for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbibliotek, men at departementet kan gi enkelte institusjoner et særskilt nasjonalt ansvar på dette området, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–4 tredje ledd.

Annet ledd (vitenskapelig høyskole):

Standardene for akkreditering som vitenskapelig høyskole er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 4 med enkelte justeringer.

Bokstav a): Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–3. I den nye loven er faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid tatt inn i bestemmelsene om institusjonenes virksomhet, på linje med forskning, jf. Ot.prp.nr.79 (2003–2004), kapittel 3.2.4, 3.4.4 og 4.3.4. Videre er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning i forhold til akkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. også Innst.O.nr.48 (2004–2005), kapittel 3.2. Det vises til denne forskrift § 3–1 tredje ledd med merknader, og til merknadene til bokstav e (ndf.). Annet punktum («Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten») er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 4 bokstav c.

Bokstav b) og c): Bestemmelsene er justerte videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 4 bokstav b, jf. også det som er sagt under bokstav a (ovf.). I tråd med terminologien i lov om universiteter og høyskoler brukes «ansatte i undervisnings- og forskerstilling» i stedet for tidligere forskrifts «vitenskapelig personale».

Bokstav d): Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift § 7 nr. 4 bokstav d. Det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst 5 års varighet, enten av samlet omfang minimum 5 år (3 + 2 år) eller som et integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 4 bokstav e, med tillegg av at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som institusjonen har akkreditering for, skal kunne sidestilles med forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad. Det vises til merknadene til bokstav a (ovf.) og til § 3–1 tredje ledd.

Bokstav f): Bestemmelsen er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 4 bokstav f, jf. også det som er sagt ovenfor om kunstnerisk utviklingsarbeid.

Bokstav g): Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift, se merknader til første ledd om standarder for høyskole, bokstav f (ovf.).

Tredje ledd (universitet):

Standardene for akkreditering som universitet er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 5 med enkelte justeringer.

Bokstav a): Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–3. Se for øvrig merknader til annet ledd om standarder for vitenskapelig høyskole (ovf.). Annet punktum («Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten») er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 5 bokstav c.

Bokstav b) og c): Bestemmelsene er justerte videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 5 bokstav b, jf. også det som er sagt under bokstav a (ovf.). I tråd med terminologien i lov om universiteter og høyskoler brukes «ansatte i undervisnings- og forskerstilling» i stedet for tidligere forskrifts «vitenskapelig personale».

Bokstav d): Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift § 7 nr. 5 bokstav d. Det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst fem studietilbud av minst 5 års varighet, enten av samlet omfang minimum 5 år (3 + 2 år) eller som integrerte studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er en justert videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 5 bokstav e, jf. det som er sagt under bokstav a (ovf.).

Bokstav f): Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 5 bokstav f, jf. det som er sagt under bokstav a (ovf.).

Bokstav g): Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift, se merknader til første ledd om standarder for høyskole, bokstav f (ovf.).

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 7 nr. 6.

Merknader til § 3–4:

Bestemmelsene er i hovedsak en videreføring av tidligere forskrift § 10, men for oversiktens skyld er bestemmelser om revidering av akkreditering av studietilbud og bestemmelser om revidering av akkreditering av institusjoner nå tatt inn i hver sin paragraf, jf. også ny § 3–5.

Bestemmelsene i tidligere forskrift § 10 nr. 3 og 4 om oppnevning av sakkyndige og saksbehandling er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene i ny § 1–4.

Første ledd:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 10 nr. 1 og 2. De standarder og kriterier som NOKUT legger til grunn for akkreditering av et studietilbud, skal også legges til grunn for revidering av akkreditering. Imidlertid vil disse standardene og kriteriene bare kunne omfatte forhold som på forhånd må være til stede for at en institusjon skal kunne etablere nye studietilbud. For å vurdere kvaliteten i et etablert studietilbud må NOKUT også vurdere kvaliteten i undervisningen, f.eks. gjennom studentevalueringer, studentenes eksamensresultater og ved ekstern uavhengig evaluering av fagmiljøet.

Annet ledd:

Institusjonenes frist for å iverksette tiltak dersom studiet ikke tilfredsstillende fastsatte krav, er endret fra 6 måneder (jf. tidligere forskrift § 10 nr. 5) til 1 år. Dersom manglene er knyttet til kravene til fagpersonale kompetanse, slik disse er fastsatt av NOKUT, kan NOKUT gi en frist på inntil 2 år. Dette begrunnes med at mange av de tiltakene som kan være aktuelle å sette i verk, vil kreve mer enn 6 måneder for å være på plass.

Tredje ledd:

Bestemmelsene er omarbeidet i forhold til tidligere forskrift § 10 nr. 6. Konsekvensen av et vedtak i NOKUT om at et studietilbud ikke lenger tilfredsstillende kravene til akkreditering, er at institusjonens eksamensrett for studiet opphører. Institusjonen må da sørge for at de berørte studentene likevel får gjennomført studiet og avlagt eksamen, enten ved at det inngås samarbeid med en annen institusjon, eller ved at det iverksettes andre tiltak, som skal

godkjennes av NOKUT. Institusjonens øvrige studier og eventuelle faglige fullmakter etter lov om universiteter og høyskoler § 3–3 berøres imidlertid ikke av dette.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er ny. Hvis NOKUT trekker tilbake akkrediteringen av et studietilbud, må institusjonen sette inn de nødvendige tiltak dersom studiet igjen skal bli akkreditert. For å unngå at den videre utviklingen av det aktuelle studiet skal bli preget av hastverk og manglende kvalitetssikring ved institusjonen, er det satt en karensperiode på inntil 2 år før ny søknad om akkreditering av studiet kan fremmes. Bestemmelsen innebærer at NOKUT kan fastsette at ny søknad kan fremmes før det har gått 2 år, eventuelt at NOKUT ikke finner det nødvendig å fastsette noen karensperiode.

Merknader til § 3–5:

Bestemmelsene viderefører i hovedsak tidligere forskrift § 10, se også merknadene til § 3–4.

Første ledd:

Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift § 10 nr. 1.

Annet ledd:

Institusjonenes frist for å iverksette tiltak dersom institusjonen ikke tilfredsstiller de fastsatte krav, endres fra 6 måneder i tidligere forskrift til hhv. 1 og 2 år, og det vises til merknadene til § 3–4 annet ledd.

Tredje ledd:

En konsekvens av NOKUTs vedtak om å trekke tilbake institusjonsakkrediteringen, er at institusjonens faglige fullmakter etter lov om universiteter og høyskoler § 3–3 første og annet ledd bortfaller. Etter denne lov § 1–2 annet ledd avgjør Kongen, på grunnlag av faglig vurdering fra NOKUT, hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. NOKUTs vedtak om at en institusjon ikke lenger oppfyller kravene til akkreditering i en gitt kategori, skal derfor oversendes departementet for videre oppfølging.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er ny. Ved tilbaketrekking av institusjonsakkreditering kan NOKUT fastsette en karensperiode på inntil 2 år før ny søknad om akkreditering i samme institusjonskategori kan fremmes. En institusjon som mister akkrediteringen vil måtte satse bevisst og planmessig på kvalitetsheving i alle ledd, og nødvendige tiltak vil kreve tid og ressurser. For NOKUT representerer søknader om akkreditering av institusjoner dessuten omfattende saksbehandling. NOKUT kan fastsette kortere karensperiode der det anses hensiktsmessig.

Kapittel 4. Fellesgrader

Merknader til § 4–1:

Bestemmelsene om fellesgrader er nye. Gjennom sin tilslutning til Bologna-prosessen har Norge forpliktet seg til å fjerne juridiske hindringer for institusjoner i høyere utdanning som ønsker å tilby grader i samarbeid med andre institusjoner, såkalte fellesgrader («joint degrees»). Dette er det tatt høyde for i lov om universiteter og høyskoler § 3–2 første ledd: «Departementet kan gi forskrift [...] om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner.»

Det skal fremgå av vitnemålet og vitnemålstillegget (Diploma Supplement) dersom utdanning (grader, yrkesutdanninger) er gitt i samarbeid med andre institusjoner, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–11 fjerde ledd.

Første ledd:

Bestemmelsen slår fast at universiteter og høyskoler kan gi fellesgrader i samarbeid med andre institusjoner i inn- eller utland.

Annet ledd:

Institusjonenes myndighet til selv å etablere studier (fag, emner) som skal inngå i grunnlaget for fellesgrader, vil være den samme som for studier som skal inngå i grad eller yrkesutdanning som institusjonen tilbyr alene, jf. denne forskrift § 3–1.

I de tilfeller der institusjonen må søke NOKUT om akkreditering av studietilbud, gis det hjemmel for NOKUT til å akkreditere også deler av et studium (moduler, emner).

Merknader til § 4–2:

Første ledd:

For at det ikke skal oppstå uenighet om ansvarsforholdene i forbindelse med fellesgrader, er det tatt inn en bestemmelse om at universiteter og høyskoler som deltar i slikt samarbeid, skal inngå avtale om dette med den/den samarbeidende institusjon(er).

Annet ledd:

Når universiteter og høyskoler deltar i samarbeid om fellesgrader, påtar de seg også et ansvar for å gi studentene

et kvalitetssikret tilbud totalt sett. Samarbeidsinstitusjonene må påse at akkreditering foreligger for alle deler i en felles grad, dvs. at alle emnene i studietilbudet, herunder masteroppgaven, gis av institusjon som er akkreditert på aktuelt nivå eller institusjon som har offentlig godkjenning som høyere utdanningsinstitusjon i det aktuelle landet. Institusjonen må ha rett til å gi tilbudet, eventuelt må det foreligge egen akkreditering for den del som ikke gis av institusjon med akkreditering på aktuelt nivå. Minst en av institusjonene må ha rett til å tildele den aktuelle graden (bachelor, master, ph.d.). Når det er gitt akkreditering av enkeltemne, vil emnet også kunne brukes i andre program hvor innpassing er faglig relevant.

Tredje ledd:

I Berlinkommunikatet «Realising the European Higher Education Area» av 19. september 2003 understrekes nødvendigheten av å sikre en vesentlig studieperiode i utlandet i fellesgradsprogram («... they [Ministers] stress the necessity of ensuring a substantial period of study abroad in joint degree programmes ...»). Det anses ikke aktuelt å fastsette nærmere bestemmelser om omfanget av studieopphold ved samarbeidende institusjon/-er, da forståelsen av «vesentlig» («substantial») vil kunne variere med type gradsstudium (fagområde, nivå) og land.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen skal sikre at studenter som tas opp på et fellesgradsstudium ved norsk institusjon, får den utdanningen de er forespeilet eller et tilsvarende tilbud. Tilsvarende bestemmelser finnes også for institusjonens egne studietilbud, jf. denne forskrift § 3–4 tredje ledd.

Femte ledd:

I tillegg til Lisboa-konvensjonen av 9. juni 2004 (Recommandation on the recognition of joint degrees) heter det at de nasjonale akkrediteringsorganene bør ha oversikt over fellesgradsprogram som universitetene og høyskolene deltar i. NOKUT skal føre oversikt over fellesgrader som norske institusjoner kan tildele. Dette gjelder både fellesgrader der det inngår studier som må akkrediteres av NOKUT, og fellesgrader der det inngår studier som institusjonene selv har myndighet til å etablere.

Kapittel 5. Godskriving og godkjenning av utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler

Merknader til § 5–1:

Bestemmelsene viderefører tidligere forskrift § 12 med noen justeringer.

Tidligere bestemmelse i § 12 nr. 4 er strøket. Det het her at generell godkjenning kan gis for en bestemt tid og at NOKUT kan trekke tilbake godkjenninger når en finner at utdanningen ikke lenger er jevn god med norsk høyere utdanning, videre at det i slike tilfeller skulle etableres rimelige overgangsordninger. Generell godkjenning som det her er snakk om, gjelder kun enkeltpersoners utdanning, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4 annet ledd. Hvis det skjer endringer ved en gitt institusjon som tilsier at utdanning herfra ikke lenger kan godkjennes i det norske systemet, vil dette få konsekvenser for personer som tar utdanning ved samme lærested på et senere tidspunkt. Men personer som tok sin utdanning ved institusjonen før disse endringene trådte i kraft, vil fremdeles kunne få godkjent sin utdanning basert på utdanningens faktiske innhold og uavhengig av når de søker.

Første ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 12 nr. 1. Det er nå presisert at NOKUT avgjør søknader fra enkeltpersoner om generell godkjenning av utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, jf. loven § 3–4 annet ledd.

NOKUTs generelle godkjenning vil være retningsgivende ved institusjonenes behandling av søknader om godkjenning som faglig jevn god med grad eller utdanning som gis ved den enkelte institusjon etter loven § 3–4 tredje ledd.

Annet ledd:

Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift § 12 nr. 2.

Tredje ledd:

Bestemmelsen er en justert videreføring av tidligere forskrift § 12 nr. 3. Tidligere bestemmelse om at NOKUT i unntakstilfeller kan dispensere fra kravet om at utdanning som søkes godkjent, skal være godkjent som høyere utdanning i det aktuelle land, er strøket. Dersom en utdanning ikke er akkreditert eller offentlig godkjent som høyere utdanning i utdanningslandet selv, bør det heller ikke gis slik godkjenning i Norge.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 12 nr. 5. Se også merknader til denne forskrift § 5–2.

Femte ledd:

Bestemmelsen viderefører tidligere forskrift § 12 nr. 6.

Merknader til § 5–2:

Bestemmelsen er en justert videreføring av tidligere forskrift § 13 nr. 1.

NOKUT har ansvar for kvalitetssikring, brukeradministrasjon og oppdatering av den nasjonale databasen for godkjenning av utenlandsk utdanning (NAG). Institusjonene skal her legge inn sine vedtak i hver enkelt sak. Databasen er foreløpig bare tilgjengelig for godkjente brukere ved institusjonene, men det vil også komme en offentlig tilgjengelig versjon.

Institusjon som er akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet har myndighet til selv å godkjenne enkeltpersoners høyere utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, som faglig jevngrad med utdanning som institusjonen selv tilbyr, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4 tredje ledd. Godkjenning som faglig jevngrad gir også rett til bruk av tilsvarende tittel. Institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, har ikke slik godkjenningsmyndighet, jf. Ot.prp.nr.79 (2003–2004), kapittel 4.4.4. Fordi disse bestemmelsene nå fremgår av loven, er de strøket i denne forskrift.

Tidligere forskrift § 13 nr. 2 hadde bestemmelser om fritak for eksamen eller prøve ved private høyskoler. Disse bestemmelsene er nå innarbeidet i lov om universiteter og høyskoler § 3–5 og er derfor strøket i forskriften. Institusjon under loven avgjør selv søknader om fritak for eksamen eller prøve, og det stilles ikke krav om at institusjonen skal være akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, jf. Ot.prp.nr.79 (2003–2004), kapittel 4.4.4. I forhold til tidligere ordning innebærer dette en utvidelse av myndighetsområdet til private høyskoler som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering.

Kapittel 6. Klage

Merknader til § 6–1:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 14, men studentrepresentasjonen er utvidet til 2 medlemmer.

Merknader til § 6–2:

Bestemmelsene er en videreføring av tidligere forskrift § 15.

Kapittel 7. Sluttbestemmelser

Merknader til § 7–1:

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere forskrift § 16 nr. 2.

Statlige universiteter og høyskoler og private institusjoner med institusjonsakkreditering eller akkrediterte studietilbud skal ha et tilfredsstillende kvalitetssikringssystem, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1–2 og § 1–6. For private høyskoler med akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, var dette imidlertid ikke et krav etter privathøyskoleloven. Dette betyr at også private høyskoler uten institusjonsakkreditering må utvikle dette. I egen forskrift om overgangsordninger som ble fastsatt i forbindelse med lovens ikrafttredelse, er det fastsatt at institusjoner som etter tidligere lov om private høyskoler ikke har vært pålagt å ha et kvalitetssikringssystem, skal ha utviklet dette innen 1. august 2006.

8. sept. Nr. 1041 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. september 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 9. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 7 nr. 2 første ledd første setning oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

9. sept. Nr. 1042 2005

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 5–22, § 10–12, § 10–42, § 10–48, § 10–70 og § 12–20. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

Ny § 5–22 skal lyde:

§ 5–22. Ekstra skatt på renteinntekter på lån fra personlig skattyter til selskap mv.

§ 5–22–1. Anvendelsesområde

Bestemmelsene i denne forskrift § 5–22 gjelder ekstra skatt på renteinntekter på lån fra personlig skattyter til selskap mv. som nevnt i skatteloven § 5–22.

§ 5–22–2. Skattepliktig renteinntekt

(1) Det skal svares ekstra skatt på renteinntekter for de dager i kalendermåneden hvor den effektive rentesatsen overstiger satsen for skjermingsrenten etter denne forskrift.

(2) Grunnlaget for beregning av skattepliktige renteinntekter er faktiske påløpte renter i kalendermåneden. Hvis skattyter har utyet flere lån til samme selskap, skal renteinntektene på alle lånene inngå i grunnlaget.

(3) Grunnlaget etter annet ledd reduseres med satsen for skatt på alminnelig inntekt.

(4) Det gjøres deretter fradrag for skjerming fastsatt etter denne forskrift.

§ 5–22–3. Skjermingsfradrag

(1) Det beregnes et skjermingsfradrag den siste datoen i hver kalendermåned det skal svares ekstra skatt på renteinntekter.

(2) Skjermingsfradraget utgjør lånesaldoen den første i samme måned multiplisert med skjermingsrenten etter denne forskrift. Ved låneopptak i løpet av kalendermåneden legges lånesaldoen ved opptaksdatoen til grunn. Ved utstedelse av fordring til underkurs skal utstedelseskursen legges til grunn som utgangspunkt for lånesaldoen.

(3) Skjermingsfradraget tilordnes den som er kreditor den datoen lånesaldoen beregnes.

§ 5–22–4. Skjermingsrente

(1) Skjermingsrenten beregnes av departementet med utgangspunkt i aritmetisk gjennomsnittlig observert rente på 5-årige statsobligasjoner, slik den publiseres av Norges Bank, i en observasjonsperiode på to måneder med start den 1. i hver av månedene januar, mars, mai, juli, september og november. Etter utløpet av observasjonsperioden følger beregningsperioden på to kalendermåneder. I løpet av den første uken i beregningsperioden fastsetter departementet skjermingsrenten som skal gjelde for perioden etter utløpet av beregningsperioden.

(2) Skjermingsrenten utgjør gjennomsnittsrenten etter første ledd nedjustert med 28 prosent og avrundet til nærmeste tiendedels prosentpoeng.

(3) Skjermingsrenten skal bare endres dersom utviklingen i gjennomsnittsrenten etter første ledd tilsier en endring av skjermingsrenten på ¼ prosentpoeng.

(4) Skjermingsrenten og endringer i denne publiseres på Skattedirektoratets hjemmeside på Internett.

§ 10–11–1 annet punktum oppheves.

Ny § 10–12 skal lyde:

§ 10–12. Skjerming i utbytte mv. til personlig skattyter

§ 10–12–1. Skjermingsrente

(1) Skjermingsrenten beregnes med utgangspunkt i aritmetisk gjennomsnittlig observert rente på 5-årige statsobligasjoner i inntektsåret, slik den publiseres av Norges Bank. Renten nedjusteres med 28 prosent og skal avrundes til nærmeste tiendedels prosentpoeng.

(2) Departementet beregner og kunngjør renten for det enkelte inntektsår i januar i året etter inntektsåret.

§ 10–12–10. Nedre grense for andelskapital i samvirkeforetak

Andelskapital på inntil 3000 kroner i samvirkeforetak kan ikke danne grunnlag for skjerming. Andelskapital utover grensen etter første punktum inngår i sin helhet i grunnlaget for skjerming. Dette samme gjelder når renten på andelskapitalen overstiger grensen for skatteplikt etter forskriften § 10–11–1.

Ny § 10–42 skal lyde:

§ 10–42. Tillegg i alminnelig inntekt ved utdeling

§ 10–42–1. Skjermingsrente

Skjermingsrenten fastsettes som nevnt i § 10–12–1.

§ 10–42–2. Gjennomsnittlig innskudd i året

(1) Årets innskudd etter skatteloven § 10–42 sjette ledd fastsettes til gjennomsnittet av innskudd pr. 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober.

(2) Første ledd anvendes tilsvarende for selskap som er stiftet i året. Ved beregningen settes verdiene før stiftelsen til null.

§ 10-42-3. Overføring av skjerming mellom virksomheter

Ubenyttet skjerming, jf. skatteloven § 10-42 niende ledd, kan overføres mellom deltakerlignede selskaper når

- a. begge selskapene driver virksomhet innenfor ett eller flere av følgende områder
 - alminnelig gårdsbruk og bierverv knyttet til dette,
 - reindrift og bierverv knyttet til denne, jf. skatteloven § 14-82,
 - alminnelig gårdsbruk, skogbruk og uttak av sand, grus, stein og torv fra eiendommen når den samlede årlige virksomheten ikke overstiger tre normalårsverk,
 - alminnelig gårdsbruk, skogbruk og fiske og fangst når den samlede årlige virksomheten ikke overstiger tre normalårsverk.
- b. det er høy grad av innholdsmessig og økonomisk nærhet mellom selskapene. Ved vurderingen legges blant annet vekt på om det er nyttet felles anlegg, driftsmidler, personale, regnskap og finansiering og om selskapene kompletterer hverandre med sikte på å gi et tilbud av varer og tjenester som hører sammen.
- c. bokstav a og b gjelder tilsvarende når en eller flere av virksomhetene drives som enkeltpersonforetak.

Ny § 10-48 skal lyde:

§ 10-48. Overgangsbestemmelse

§ 10-48-1. Skjermingsgrunnlag og inngangsverdi pr. 1. januar 2006

(1) Denne paragraf gjelder fastsettelse av skjermingsgrunnlag og inngangsverdi for andel i deltakerlignet selskap, jf. skatteloven § 10-40, pr. 1. januar 2006.

(2) Skjermingsgrunnlaget og inngangsverdien settes til deltakerens faktiske andel av selskapets skattemessige verdier pr. 1. januar 2006, korrigert for over- eller underpris ved erverv av selskapsandelen.

(3) I grunnlaget etter annet ledd inngår også

- a. kostnader som deltakeren har hatt til mekler eller liknende ved anskaffelse av andelen
- b. differanser etter fusjon eller fisjon etter skatteloven § 11-7 femte ledd.

(4) Ved negativt skjermingsgrunnlag settes årets skjerming til null, jf. skatteloven § 10-42 tiende ledd.

§ 10-48-2. Innbetalt kapital pr. 1. januar 2006

(1) Denne paragraf gjelder fastsettelse av innbetalt kapital for andel i deltakerlignet selskap, jf. skatteloven § 10-40, pr. 1. januar 2006.

(2) Innbetalt kapital settes til deltakerens faktiske andel av selskapets skattemessige verdier pr. 1. januar 2006.

Ny § 10-68 skal lyde:

§ 10-68. Regulering av aksjens inngangsverdi med endring i selskapets beskattede inntekt gjennom deltakerens eiertid

§ 10-68-1. Anvendelsesområde

Bestemmelsene i denne forskrift § 10-68 gjelder ved realisasjon av aksje mv. i norsk-kontrollert aksjeselskap og likestilt selskap som er hjemmehørende i lavskatteland.

§ 10-68-2. Gevinst og tap ved realisasjon av aksje

(1) Ved skattepliktig realisasjon av aksje skal inngangsverdien opp- eller nedreguleres med aksjens forholdsmessige andel av endringen i tilbakeholdt overskudd i selskapet. Regulering av inngangsverdi skal skje gjennom eiertiden for de år deltakeren har blitt løpende beskattet etter regelen i skatteloven § 10-60 flg. om skattlegging av eiere av norsk-kontrollerte selskaper mv. hjemmehørende i lavskatteland.

(2) Reguleringen skjer ved at tilbakeholdt beskattet inntekt for selskapet fastsettes først, jf. § 10-68-3 og at individuelle korreksjoner deretter foretas for den enkelte deltaker, jf. § 10-68-4.

§ 10-68-3. Foreløpig beregning av tilbakeholdt beskattet inntekt for selskapet

(1) Endring i selskapets beskattede inntekt for det enkelte år beregnes på grunnlag av selskapets skattepliktige overskudd i inntektsåret, beregnet i samsvar med skatteloven § 10-65. Ved skattemessig underskudd i inntektsåret, settes årets skattepliktige overskudd til kroner 0,-. Overskuddet reduseres med avsatt utbytte, utbetalt utbytte som ikke er kommet til fradrag tidligere år og betalt selskapskatt i utlandet.

(2) Endring i det norsk-kontrollerte utenlandske selskapets tilbakeholdte beskattede kapital fordeles på aksjene i selskapet etter pålydende.

§ 10-68-4. Individuelle korreksjoner på deltakeren

(1) Deltakerens andel av selskapets tilbakeholdte skattlagte inntekt etter § 10-68-3, tillegges følgende poster:

- deltakers inntektstillegg for uttak av driftsmidler fra selskapet etter skatteloven § 14-60,

- utbetalt utbytte som ikke er mottatt av deltakeren, men som har redusert selskapets tilbakeholdte beskattede inntekt og
- deltakerens andel av økning av skattlagt kapital som følge av endring av selskapets skattepliktige inntekt for tidligere år .

Følgende poster trekkes fra:

- deltakerens andel av fremførbart underskudd fra selskapet oppstått fra og med inntektsåret 2003, i den grad underskuddet er kommet til fradrag i årets skattepliktige inntekt fra selskapet,
- utbetalt utbytte som ikke er tatt hensyn til ved beregningen av tilbakeholdt skattlagt inntekt for selskapet,
- deltakerens kredittfradrag for skatt som deltakeren eller selskapet har betalt i utlandet,
- deltakerens andel av fremførbart underskudd fra selskapet for 2002 eller tidligere inntektsår som ikke har kommet til fradrag i årets skattepliktige inntekt fra selskapet og
- deltakers andel av reduksjon av skattlagt kapital som følge av endring av selskapets inntekt for tidligere år.

(2) For deltakere som ikke omfattes av skatteloven § 2–38 første ledd, skal det korrigeres for utbytte, kapitalgevinster og -tap som ikke inngår i tilbakeholdt skattlagt kapital etter § 10–68–3.

§ 10–68–5. Indirekte eie

(1) Hvor indirekte eie eller kontroll skjer gjennom norsk-kontrollert utenlandsk selskap eller innretning som ikke beskattes løpende i Norge, skal aksjene i dette selskapet opp- eller nedreguleres med tilbakeholdt skattlagt inntekt i det underliggende selskap, i samsvar med bestemmelsene foran. Det skal ikke foretas korreksjon for avsatt eller utdelt utbytte etter § 10–68–3 første ledd tredje punktum. Korreksjoner etter § 10–68–4 skal bare foretas i den grad de enkelte poster tilkommer deltakeren direkte.

(2) Hvor indirekte eie eller kontroll skjer gjennom norsk-kontrollert utenlandsk selskap eller innretning som beskattes løpende i Norge, skal det for hvert av selskapene beregnes endring i beskattet inntekt i samsvar med bestemmelsene foran. Den beregnede endringen i beskattet inntekt for det underliggende selskapet skal medtas ved beregningen av endring i beskattet inntekt for det selskapet som er høyere i eierkjeden.

§ 12–9 oppheves.

§ 12–10 oppheves.

§ 12–11 oppheves.

Ny § 12–12 skal lyde:

§ 12–12. Særlig om skjermingsfradraget (gitt med hjemmel i skatteloven § 12–20)

I. Eiendeler i skjermingsgrunnlaget

§ 12–12–1. Krav til eiendeler i skjermingsgrunnlaget, jf. skatteloven § 12–12 annet ledd a

Eiendeler som inngår i skjermingsgrunnlaget må ha virket i virksomhet som er skattepliktig til Norge.

§ 12–12–2. Særlig om leiet eiendom mot innskudd

(1) Eier skattyter aksje eller andel i boligselskap som lignes etter skatteloven § 7–3 med tilknyttet leierett til lokaler som skattyteren selv benytter i sin næring, kan et fastsatt reduksjonsbeløp regnes som kapitalinntekt i forhold til skatteloven § 12–11 tredje ledd a og trekkes fra ved beregningen av personinntekt. Det samme gjelder hvor skattyteren eier obligasjon med tilhørende bruksrett til slike lokaler, og leien som følge av obligasjonen utgjør maksimalt 50 prosent av markedsleien. Reduksjonen anses ikke å være en følge av obligasjonen hvis lokalene eies av personer innenfor den krets som er nevnt i skatteloven § 10–11 annet ledd siste punktum eller selskaper eller innretninger som direkte eller indirekte eies av personer innenfor denne krets.

(2) Reduksjonsbeløpet fastsettes som differansen mellom beregnet brutto avkastning av innskuddet og faktisk leie mv. Som faktisk leie regnes også kostnadsført andel av tidligere betalt engangsleie o.l.

(3) Beregnet brutto avkastning etter annet ledd fremkommer ved at verdien av den faste eiendommen, så langt den omfattes av bruksretten, multipliseres med skjermingsrenten etter skatteloven § 12–12 tredje ledd, jf. § 12–12–10 nedenfor. Verdien fastsettes som om de leide lokalene var eiet av leietaker. Bestemmelsene i denne forskrift § 12–12 del II gjelder tilsvarende så langt de passer for slik leiet eiendom. Utgjør denne en del av en større eiendom, kan en forholdsmessig del av eiers verdi av hele eiendommen tilregnes den leide delen.

§ 12–12–3. Særlig om leverandørkreditter og forskuddsbetaling fra kunder, jf. skatteloven § 12–12 annet ledd d

(1) Med kreditt fra leverandører og forskuddsbetaling fra kunder menes enhver kreditt og forskuddsbetaling vedrørende omløpsmidler, driftsmidler som inngår i skjermingsgrunnlaget og tjenester.

(2) Kreditt og forskudd i utenlandsk valuta omregnes etter kursen på de aktuelle tidspunktene.

II. Verdsettelse av skjermingsgrunnlaget

§ 12–12–4. Forholdet mellom utgående og inngående verdi

(1) Inngående verdi for et inntektsår settes lik utgående verdi for foregående inntektsår.

(2) Første gangs verdsettelse av eiendel ervervet i inntektsåret gjelder utgående verdi dette året. Ved inntreden av plikt til beregning av personinntekt fra et bestemt inntektsår, gjelder første gangs verdsettelse inngående verdi for eiendel som skattyteren hadde ved inngangen til dette inntektsåret.

§ 12-12-5. Valgadgang med hensyn til verdsettelsesmetode

(1) Det kan velges forskjellig verdsettelsesmetode for forskjellige eiendeler som inngår i skjermingsgrunnlaget.
(2) Eiendeler ført på samlesaldo, jf. skatteloven § 14-41 fjerde ledd første punktum, må med unntak som nevnt i § 12-12-9 annet ledd, likevel verdsettes på samme måte. Verdsettelsen skal også gjelde eiendeler som tilkommer senere på samlesaldoen.

§ 12-12-6. Middelverdiberegningen

(1) Eiendelenes verdi skal fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse (inngående verdi) og verdien ved inntektsårets avslutning (utgående verdi). Dette gjelder også når skattyteren er gitt anledning til å benytte avvikende regnskapsår.

(2) Inngående verdi i virksomhet som har startet i inntektsåret skal fastsettes etter åpningsstatus.
(3) Utgående verdi i virksomhet som har opphørt i inntektsåret skal fastsettes etter avslutningsstatus.
(4) Er virksomheten drevet en del av inntektsåret, skal skjermingsgrunnlaget reduseres tilsvarende, regnet etter antall hele måneder virksomheten har vært drevet.

§ 12-12-7. Middelverdiberegningen etter verdien på andre tidspunkter enn ved inntektsårets begynnelse og slutt

(1) Dersom virksomheten kan dokumentere verdien av varene, beregnet som gjennomsnittet av verdien ved inngangen og utgangen av inntektsåret samt utgangen av februar, april, juni, august og oktober, betydelig overstiger middelverdiberegningen etter § 12-12-6, kan denne gjennomsnittsverdien kreves lagt til grunn som inngående og utgående verdi av varene det aktuelle inntektsår. For skattytere som er gitt anledning til å benytte avvikende regnskapsår, skal i tillegg verdiene ved utgangen av desember nyttes. Dersom utgangen av avvikende regnskapsår faller sammen med noen av de tidspunktene som er angitt ovenfor, skal verdiene på dette tidspunktet hensyntas bare en gang.

(2) Med betydelig avvik forstås tilfeller hvor verdien etter første ledd overstiger middelverdiberegningen etter § 12-12-6 med minst 40 prosent. Dersom middelverdiberegningen av varene etter § 12-12-6 er 0, regnes avviket alltid som betydelig.

(3) Dersom verdien av varene beregnes etter første ledd, skal samme beregning legges til grunn også for kundefordringer og de forskuddsbetalinger fra kunder som er angitt i § 12-12-3.

(4) Beregninger som viser at vilkårene for middelverdiberegning etter denne paragraf er oppfylt må vedlegges skjema for beregning av personinntekt.

§ 12-12-8. Verdsettelse etter skattemessig verdi og ligningsverdi

(1) Verdsettelse etter skattemessig verdi eller ligningsverdi omfatter eiendeler som ikke går inn under § 12-12-9.

(2) Med skattemessig verdi i skatteloven § 12-12 annet ledd e menes skattemessige saldoverdier. Med ligningsverdi menes verdier lagt til grunn ved formuesligningen.

(3) Er ligningsverdien for flere eiendeler fastsatt under ett, skal verdien av de eiendeler som ikke inngår i skjermingsgrunnlaget trekkes ut med det beløp som utgjør eiendelens forholdsmessige andel av ligningsverdien. Tilsvarende gjelder dersom noen av eiendelene som inngår i en samlet ligningsverdi skal verdsettes etter en annen verdsettelsesmetode.

§ 12-12-9. Verdsettelse etter regnskapsmessig verdi

(1) Eiendeler kan verdsettes til regnskapsmessig verdi dersom slik verdsettelse er lagt til grunn som utgående verdi for eiendelen ved fastsettelsen av kapitalavkastningsgrunnlaget i inntektsåret 1999.

(2) Er det på saldo som i inntektsåret 1999, ved fastsettelsen av kapitalavkastningsgrunnlaget, ble verdsettelse til regnskapsmessig verdi ført driftsmidler ervervet 1. januar 2000 eller senere, skal de nyervervede driftsmidlene skilles ut og verdsettes som om de hadde inngått i egen saldo.

(3) Varer kan verdsettes til regnskapsmessig verdi dersom skattyter kan dokumentere at regnskapsmessig verdi er lagt til grunn som utgående verdi for disse varene ved fastsettelsen av kapitalavkastningsgrunnlaget i inntektsåret 1999.

(4) Varelager kan maksimalt oppføres til kostpris for varene. For bearbejdede varer kan kostprisen tillegges direkte og indirekte tilvirkningskostnader. Det skal gjennomføres nedskrivninger som følger av regnskapsreglene.

(5) Frafall av fortsatt verdsettelse til regnskapsmessig verdi kan gjøres med virkning for inngående og utgående verdi i frafallsåret, eller med virkning kun for utgående verdi i frafallsåret.

III. Skjermingsrenten

§ 12-12-10. Skjermingsrenten

(1) Den maksimale skjermingsrenten for enkeltpersonforetak fastsettes av Finansdepartementet som nevnt i § 10-12-1 første ledd første punktum og annet ledd. Renten avrundes til nærmeste tiendedels prosentpoeng.

(2) Valg av skjermingsrente for det enkelte inntektsår må gjøres senest ved innsending av selvangivelse innen fristen. Valg av skjermingsrente under den maksimale skjermingsrenten må gjelde hele prosentenheter. Dersom det ikke er gjort et klart valg innen fristens utløp, legges den maksimale skjermingsrenten til grunn.

§ 12–13 skal lyde:

§ 12–13. Lønnsfradrag (gitt med hjemmel i skatteloven § 12–20)

§ 12–13–1. Utfyllende bestemmelser om lønnsfradrag

(1) Med virksomhetens lønnsutbetaling og andre trygdeavgifter for ansatte, jf. skatteloven § 12–13 første ledd, menes beløp som etter sin art er omfattet av folketrygdloven § 23–2 om beregningsgrunnlaget for arbeidsgiveravgift og som for vedkommende inntektsår er utbetalt til ansatte lønnstakere, eller hvor det er oppstått adgang for lønnstaker til å få beløpet utbetalt. Det gjøres tillegg for lønnsutbetalinger som etter nevnte lovbestemmelse niende ledd første punktum eller med hjemmel i sosialkonvensjon, er fritatt for arbeidsgiveravgift. Arbeidsgivers utgifter til pliktig yrkesskadeforsikring anses som en trygdeavgift.

(2) Lott som er vederlag for arbeid i fiskerinæringen, skal regnes på lik linje med lønn ved fastsettelse av lønnsfradraget etter skatteloven § 12–13. Dette gjelder likevel ikke lott som utbetales til eier.

(3) Fremførbar negativ personinntekt kommer til fradrag etter at det er gitt fradrag for det særskilte lønnsfradraget.

(4) Den nedre grensen for hva lønnsfradraget kan redusere personinntekten til etter skatteloven § 12–13 beregnes separat for ektefeller som er aktive i samme foretak.

§ 12–13–2. Folketrygdens grunnbeløp

Er folketrygdens grunnbeløp (G) endret i løpet av året, legges det gjennomsnittlige grunnbeløpet til grunn.

§ 12–14 oppheves.

§ 12–15 oppheves.

§ 12–16 oppheves.

§ 12–17 oppheves.

§ 12–20 skal lyde:

§ 12–20. Forskjellige bestemmelser

Bestemmelser med hjemmel i skatteloven § 12–20 er også gitt i denne forskrift § 12–2, § 12–9, § 12–12 og § 12–13.

§ 12–20–1. Felles beregning av personinntekt og samordning av beregnet personinntekt

For felles beregning av personinntekt og samordning av beregnet personinntekt i enkeltpersonforetak, gjelder reglene i denne forskrift § 10–42–3 tilsvarende så langt de passer.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

9. sept. Nr. 1043 2005

Forskrift om overgangsregler ved avviklingen av de særlige reglene om nettoligning av visse sameier i skatteloven § 10–40 annet ledd.

Fastsatt av Finansdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 74 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) del XI. Kunngjort 16. september 2005.

§ 1. Realisasjon

Den enkelte sameiers eierandel i sameiets enkelte eiendeler, skal ved overgangen til bruttoligning tilsvare den enkelte sameiers eierandel i det nettolignede sameiet pr. 31. desember 2005. Overgangen fra nettoligning til bruttoligning i samsvar med første punktum anses ikke som realisasjon av de enkelte sameieres andeler i sameiet.

§ 2. Sameiets skatteposisjoner

Den enkelte sameiers skattemessige inngangsverdi for de eiendeler som inngår i sameiet, settes til en andel av sameiets skattemessig inngangsverdi for eiendelene pr. 31. desember 2005, svarende til eierandelen i sameiet. Sameiets øvrige skatteposisjoner, herunder gevinst- og tapskonto, negative saldi, tomme positive saldi, betingede skattefrie gevinster mv., fordeles mellom sameierne på samme måte.

§ 3. Over- og underpris ved erverv av andel

Andelseierens over- eller underpris ved erverv av andelen, jf. skatteloven § 10–44 tredje ledd tredje punktum, legges til eller trekkes fra i inngangsverdien for andelen i de driftsmidler som inngår i sameiet.

§ 4. Særregler ved endring av ligningsmåte fra brutto- til nettoligning pr. 1. januar 1992

For deltaker som fikk endret ligningsmåte fra brutto- til nettoligning i forbindelse med skattereformen 1992, og som pr. 31. desember 1991 hadde rett til oppregulering av inngangsverdien på eiendel som tilhørte sameiet, skal deltakerens andel av den oppregulerte verdien tillegges deltakerens inngangsverdi for andelen av eiendelen.

§ 5. Skattefritak for visse realisasjonsgevinster

Ved realisasjon av andel av eiendom som etter sin art faller inn under skatteloven § 9–3 annet til sjettede ledd, skal sameierens eier- og brukstid mens sameiet har vært gjenstand for nettoligning, regnes med ved vurderingen av om kravene til eier- og brukstid er oppfylt.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

9. sept. Nr. 1044 2005**Forskrift om endring i forskrift om fôrvarer.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer gjøres følgende endringer:

Ny § 7a skal lyde:

§ 7a. Godkjenning av genmodifiserte fôrvarer og tilsetningsstoffer

Fôrvarer herunder tilsetningsstoffer, som består av, inneholder eller er fremstilt på grunnlag av genmodifiserte organismer, er ikke tillatt omsatt eller markedsført med mindre Mattilsynet har godkjent dette. Unntak gjelder for:

1. produkter som omfattes av lov 2. april 1993 nr. 38 (genteknologiloven),
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materialet, herunder genmodifiserte prosesshjelpemidler samt fôrmidler og tilsetningsstoffer som er behandlet med genmodifiserte prosesshjelpemidler.

Godkjenningsplikt etter første ledd gjelder ikke ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale forutsatt at virksomheten kan dokumentere dette, samt forutsatt:

1. tilstedeværelse opp til 0,9% dersom det genmodifiserte materialet er godkjent i EU, eller
2. tilstedeværelse opp til 0,5% dersom det genmodifiserte materialet har vært risikovurdert og er funnet helsemessig trygt av enten EFSA/EUs vitenskapskomiteer eller den norske Vitenskapskomiteen for Mattrygghet samt at analysemetodikk er offentlig tilgjengelig.

I forbindelse med søknad eller godkjenning kan Mattilsynet stille krav om analysemetodikk, prøvemateriale og sporbarhet mv.

Det stilles krav om angivelse av unik identifikasjonskode for genmodifiserte organismer i ledsagende dokument for produkter som består av eller inneholder slike organismer i forskrift 2. september 2005 nr. 1009 om merking, transport, import og eksport av genmodifiserte organismer.

Fôrvarer og tilsetningsstoff som allerede finnes på det norske markedet pr. 15. september 2005, kan fortsatt omsettes forutsatt at det innen 15. mars 2006 er sendt melding til Mattilsynet med informasjon om fôrvareren eller tilsetningsstoffet. Innen 15. september 2008 må det for disse fôrvarerne og tilsetningsstoffene søkes om godkjenning etter § 7a.

Mattilsynet kan fastsette utfyllende forskrifter for gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 25 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Et fôrmiddel eller tilsetningsstoff skal både ved omsetning og når det inngår i en blanding merkes med enten «genmodifisert» eller «produsert fra genmodifisert [navn på organismen]», umiddelbart etter fôrmidlets eller tilsetningsstoffets spesifikke navn når:

1. fôrmidlet eller tilsetningsstoffet består av eller inneholder genmodifiserte organismer, eller
2. fôrmidlet eller tilsetningsstoffet er produsert fra, men ikke inneholder genmodifiserte organismer. Merkeplikten gjelder også for genmodifiserte fôrmidler og tilsetningsstoffer hvor DNA og protein som stammer fra genmodifiseringen, ikke kan påvises.

Merkeplikt etter første ledd gjelder ikke:

1. ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale i fôrvarer opp til 0,9%,
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materiale herunder genmodifiserte prosesshjelpemidler samt fôrmidler og tilsetningsstoffer som er behandlet med genmodifiserte prosesshjelpemidler.

§ 25 nåværende fjerde, femte, sjette, syvende, åttende og niende blir nye femte, sjette, syvende, åttende, niende og tiende ledd.

Vedlegg 7B pkt 1.0, vareopplysning nr. 2 annet ledd skal lyde:

Genmodifiserte fôrmidler merkes i henhold til § 25.

Vedlegg 8E pkt. 1.0, vareopplysning nr. 5B skal lyde:

Genmodifiserte fôrmidler merkes i henhold til § 25.

I vedlegg 8E pkt 1.0, vareopplysning nr. 6 tilføyes:

Genmodifiserte produkter merkes i henhold til § 25.

I vedlegg 8E pkt 4.0 tilføyes:

4.1.7 Genmodifiserte tilsetningsstoffer

Genmodifiserte tilsetningsstoffer merkes i henhold til § 25.

II

Endringene trer i kraft 15. september 2005.

9. sept. Nr. 1045 2005

Forskrift om generelle dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet 9. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 10 annet ledd, § 12, § 15, § 19 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 2002/99/EF). Kunngjort 16. september 2005.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge spredning av smittsomme dyresykdommer.

§ 2. Virkeområde

Forskriften fastsetter dyrehelsemessige betingelser for produksjon, bearbeiding, omsetning og import fra tredjeland av næringsmidler av animalsk opprinnelse til konsum.

Forskriften retter seg mot enhver næringsmiddelvirksomhet, fra primærproduksjon til og med lagring, transport, salg eller levering til sluttforbruker.

Forskriften gjelder ikke produksjon, bearbeiding og omsetning av akvakulturdyr og akvakulturprodukter innenfor EØS og ved import fra tredjeland.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

1. *Akvakulturanlegg*: enhver virksomhet, og generelt enhver geografisk avgrenset installasjon, hvor akvakulturdyr opprettes eller holdes i den hensikt at de senere skal omsettes. Områder satt av som havbeite og kultiveringsanlegg er akvakulturanlegg i forskriftens forstand.
2. *Akvakulturdyr og -produkter*: levende akvatiske dyr som kommer fra et akvakulturanlegg, eller er ment for et akvakulturanlegg, og produkter fra disse.
3. *Næringsmiddelvirksomhet*: ethvert foretak som foretar en hvilken som helst aktivitet i forbindelse med produksjon, bearbeiding, omsetning og import av næringsmidler av animalsk opprinnelse.
4. *Næringsmidler av animalsk opprinnelse*: produkter som er fremstilt av dyr, samt produkter avledet fra slike, beregnet på konsum, herunder dyr som er levende når de tilberedes til konsum.
5. *Offentlig veterinær*: veterinær som er utpekt av vedkommende kompetente myndighet.
6. *Omsetning*: besittelse med sikte på salg, utbud for salg, distribusjon, samt selve salget og enhver annen form for overdragelse med eller uten vederlag.
7. *Sluttforbruker*: den endelige forbruker av et næringsmiddel, som ikke bruker næringsmiddelet som ledd i en næringsmiddelvirksomhets aktiviteter.
8. *Tredjeland*: land som ikke er medlem av Den Europeiske Union (EU) eller gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel med næringsmidler av animalsk opprinnelse.

Kapittel II. Krav til produksjon, bearbeiding og omsetning

§ 4. Generelle krav

Næringsmidler av animalsk opprinnelse skal fremstilles av dyr:

1. som ikke kommer fra en virksomhet, et område eller del av et område som er omfattet av dyrehelsemessige restriksjoner for de aktuelle dyr og produkter, på grunn av dyresykdom oppført på listen i vedlegg I, eller

2. som, dersom det gjelder kjøttprodukter, ikke er slaktet i en virksomhet der det under slakte- eller produksjonsprosessen finnes dyr, eller hele eller deler av skrotter fra dyr, som er smittet eller mistenkt smittet med sykdom oppført i vedlegg I, med mindre mistanken er avkreftet.

§ 5. *Vilkår for produksjon, bearbeiding og omsetning fra restriksjonsbelagte områder*

Mattilsynet kan likevel tillate produksjon, bearbeiding og omsetning av næringsmidler av animalsk opprinnelse fra et område, eller del av et område, som er omfattet av restriksjoner på grunn av dyresykdommer i vedlegg I. Forutsetningene for slik tillatelse er at:

1. næringsmidlene ikke kommer fra en driftsenhet som er smittet eller mistenkt for å være smittet av dyresykdom nevnt i vedlegg I,
2. produktene behandles på en måte som er tilstrekkelig til å eliminere den dyrehelsemessige risikoen i henhold til vedlegg III, og behandlingen foretas på en virksomhet som er godkjent for dette formålet,
3. produktene før behandling som nevnt i vedlegg III, fremstilles, håndteres, transporteres og lagres atskilt fra, eller på andre tidspunkt, enn produkter som oppfyller alle dyrehelsemessige betingelser,
4. transporten ut av det restriksjonsbelagte området foregår på en måte som er godkjent av vedkommende kompetente myndighet, og
5. produktene er tydelig merket i henhold til vedlegg II.

Kapittel III. Import fra tredjeland

§ 6. *Generelle krav*

Næringsmidler av animalsk opprinnelse kan bare importeres fra tredjeland dersom de oppfyller vilkårene i kapittel II.

Næringsmidlene skal i tillegg komme fra godkjente tredjeland eller godkjente områder i tredjeland.

§ 7. *Helsesertifikat*

Næringsmidler av animalsk opprinnelse fra tredjeland skal følges av helsesertifikat skrevet ut av en representant for kompetent myndighet. Helsesertifikatet skal bekrefte at produktene oppfyller de dyrehelsemessige vilkårene for import i kapittel II.

Sertifikatene skal for øvrig oppfylle følgende krav:

1. være utstedt, underskrevet og påført offisielt stempel fra kompetent myndighet i avsenderstaten. Består sertifikatene av flere ark, skal hvert ark være underskrevet og stemplet,
2. være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i mottakerlandet og minst ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foregå, eller følges av en godkjent oversettelse til det eller de språkene,
3. foreligge i original,
4. bestå av ett enkelt papirark eller to eller flere sider som er del av et enkelt udelt papirark, eller flere sider som er nummerert slik at det framgår at hver enkelt side er del av en avsluttet serie,
5. ha ett enkelt referansenummer. Dersom sertifikatet består av flere sider, skal referansenummeret stå på hver side, og
6. være utstedt før forsendelsen forlater kontrollen til vedkommende myndighet i avsenderstaten.

Kapittel IV. Administrative bestemmelser, sanksjoner og straff

§ 8. *Tilsyn og vedtak*

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

§ 9. *Dispensasjon*

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 10. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg I: Sykdommer med betydning for handel med næringsmidler av animalsk opprinnelse som det er fastsatt harmoniserte bestemmelser for bekjempelse av innenfor EØS

Klassisk svinepest
Afrikansk svinepest
Munn- og klauvsjuka
Aviær influensa
Newcastle disease
Kveapest

Forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av
dyresjukdommer

Peste des petits ruminants
Smittsomt blæreutslett hos gris
Fiske- og skjellsykdommer

Forskrift 4. juli 1991 nr. 509 om forebygging,
begrensning og utrydding av sykdommer hos akvatiske
organismer

Vedlegg II: Særskilt stempelmerking av kjøtt fra et område eller del av et område, som ikke oppfyller alle relevante dyrehelsevilkår

1. Stempelmerket for ferskt kjøtt skal dekkes av et diagonalt kryss bestående av to rette linjer som krysser hverandre slik at midtpunktet befinner seg i midten av stempelet og opplysningene på stempelet fortsatt kan leses.
2. Stempelmerket nevnt i nr. 1 kan også være et ovalt merke som er 6,5 cm bredt og 4,5 cm høyt. Merket skal inneholde følgende lett leselige opplysninger:
 - i den øverste delen, EØS-landets navn eller ISO-kode med store bokstaver: B, CZ, DK, D, EE, EL, E, F, IRL, I, CY, LV, L, HU, MT, NL, NO, AT, PL, P, SI, SK, FIN, S, UK
 - i den midterste delen, slakteriets veterinære autorisasjonsnummer
 - i den nederste delen en av følgende forkortelser: CEE, EØF, EWG, EOK, EEC, EEG, ETY, EHS, EMÜ, EEK, EEB, EGK, KEE, EGS, EFTA
 - to rette linjer som krysser hverandre i stempelets sentrum og som er plassert slik at opplysningene fortsatt er tydelig synlige.Bokstavene skal være minst 0,8 cm høye og tallene minst 1 cm høye.
Stempelet skal inneholde opplysninger som gjør det mulig å identifisere veterinæren som har kontrollert kjøttet.
Merket skal påføres under direkte tilsyn av den offentlige veterinæren som fører tilsyn med at de dyrehelsemessige bestemmelsene blir overholdt.

Vedlegg III: Behandling for å eliminere dyrehelsemessig risiko i forbindelse med kjøtt og melk

Les vedlegget her: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/sf-20050909-1045-01-01.pdf>

9. sept. Nr. 1046 2005

Forskrift om fredning av Indre Wijdefjorden nasjonalpark på Svalbard.

Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2005 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 12, § 16, § 21 og § 22. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 16. september 2005.

§ 1. Fredning

Et område ved indre Wijdefjorden på Svalbard er fredet som nasjonalpark under betegnelsen Indre Wijdefjorden nasjonalpark.

§ 2. Avgrensning og omfang

Det fredete området omfatter den indre delen av Wijdefjorden med tilliggende landarealer på begge sider av fjorden.

Nasjonalparken utgjør ca. 745 km² landareal (inkludert breer og ferskvann) og ca. 382 km² marint areal og berører gårdsnummer 1.

Grensa for nasjonalparken framgår av vedlagte kart i målestokk 1:220.000, datert Miljøverndepartementet september 2005. Knekkpunktene skal koordinatbestemmes.

Kartet og fredningsforskriften oppbevares hos Sysselmanen på Svalbard, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 3. Formål

Formålet med fredningen er å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt arktisk fjordlandskap med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskapselementer og kulturminner som område for forskning og for opplevelse av Svalbards natur- og kulturarv, herunder spesielt sikre:

- arealer med særegen og sjelden vegetasjon (høgarktisk steppelvegetasjon) og med flere sjeldne plantearter
- de indre delene av Wijdefjorden; en terskelfjord med et særegent og vitenskapelig interessant kaldtvannsbasseng.

§ 4. Fredningsbestemmelser

1. Landskap og naturmiljø

1.1 Det må ikke iverksettes virksomhet som varig kan påvirke landskap eller naturmiljø, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, herunder tankanlegg, og faste innretninger, hensetting av brakker o.l., framføring av ledninger og kabler, uttak, oppfylling, flytting og lagring av masse, planering, anlegg av vei, kai, landingsplass mv., skraping av havbunnen eller jordoverflaten, drenering og annen form for tørrlegging, boring, sprengning eller lignende og uttak av mineraler, olje og fossiler.

1.2 Bestemmelsen i pkt. 1.1 er ikke til hinder for;
– fiske og fangst etter saltvannsfiskelovens bestemmelser.

2. Planter og dyr

2.1 Plantelivet er fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art som ikke skyldes tillatt ferdsel.

2.2 Plantearter, herunder genmodifiserte arter og former, må ikke innføres.

2.3 Dyrelivet reguleres av svalbardmiljølovens kapittel IV og svalbardlovens § 4 med tilhørende vedtak.

3. Kulturminner

3.1 Kulturminnene i området reguleres av svalbardmiljølovens kapittel V med tilhørende vedtak.

4. Ferdsel

4.1 All ferdsel skal foregå på en måte som ikke skader eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødig forstyrrelse av mennesker eller dyreliv.

4.2 Bruk av sykkel er forbudt.

4.3 Telting og leiropphold reguleres av svalbardmiljøloven og forskrifter i medhold av denne.

4.4 Motorisert terrengkjøring på tint og bar mark er forbudt.

Motorisert terrengkjøring på frossen og snødekt mark og motorferdsel i vassdrag og sjø reguleres av svalbardmiljøloven og forskrifter i medhold av denne.

4.5 Landing med luftfartøy er forbudt. Minstehøyde reguleres av bestemmelsene i luftfartsloven og svalbardmiljøloven og forskrifter i medhold av disse. Det er forbudt å fly nærmere enn en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

4.6 Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift forby/regulere enhver ferdsel i hele eller deler av nasjonalparken, dersom det anses nødvendig for å unngå forstyrrelse av dyrelivet eller slitasje på vegetasjon eller kulturminner.

5. Forurensning

5.1 All forurensning til luft, vann eller grunnen som medfører eller kan medføre skade eller ulempe for miljøet er forbudt med unntak av forurensning som skyldes tillatt motorisert ferdsel.

5.2 Det er forbudt å etterlate eller tømme avfall.

5.3 Stoffer og gjenstander som kan skade planter og dyr, som er skjemmende eller som kan medføre fare for forurensning må ikke lagres eller etterlates.

§ 5. Generelt unntak

Bestemmelsene i § 4 er ikke til hinder for;

– utrykning for brann-, politi- eller redningstjeneste og oppsyn eller tilsyn etter svalbardmiljøloven § 77 og § 87.

§ 6. Dispensasjoner/tillatelser

Forvaltningsmyndigheten kan, innenfor svalbardmiljølovens rammer, gi tillatelse til;

- ombygging og mindre tilbygg til eksisterende bygninger
- gjenoppbygging av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturkatastrofe
- tiltak som nevnt i § 4 pkt. 1 i forbindelse med etablering og drift av fangststasjoner.

Utover tiltak som nevnt i første ledd kan forvaltningsmyndigheten dispensere fra fredningsbestemmelsene i § 4, når vitenskapelige eller særlige grunner for øvrig taler for det.

Tillatelse eller dispensasjon som nevnt i første og annet ledd kan bare gis dersom det omsøkte tiltak ikke strider mot fredningsforskriftens formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

I en dispensasjon/tillatelse skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen/tillatelsen kan få for miljøet, og hvilken vekt det er lagt på dette.

§ 7. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme formålet med fredningen. Det kan utarbeides en plan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av slike tiltak. Planen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning etter samråd med Riksantikvaren.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Sysselmannen på Svalbard er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes med bøter eller med fengsel inntil 1 år. Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller det for øvrig foreligger særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 3 år anvendes. Medvirkning straffes på samme måte.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Vedlegg

12. sept. Nr. 1047 2005**Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 12. september 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 78, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2, § 4, § 8, § 8a, § 9, § 11, § 13 og § 23 og lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 13 og lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 512, jf. delegeringsvedtak 12. juli 1985 nr. 1442. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endring:

§ 16 ny bokstav f skal lyde:

f) Begrensning i ringnotfartøys adgang til å fiske med trål i området beskrevet i § 2 nr. 2 (Nordsjøen).

I perioden 1. september–31. desember er det forbudt å fiske med trål i område som beskrevet i § 3 nr. 2 for fartøy med ringnottillatelse som etter søknad har fått tillatelse til å fiske makrell, taggmakrell (hestmakrell) og sild i Nordsjøen med trål, jf. forskrift 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 12–1.

II

Endringen trer i kraft 16. september 2005 og gjelder inntil videre.

12. sept. Nr. 1048 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 12. september 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30. Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 19 nytt fjerde ledd skal lyde:

Fartøkvotene for hyse for fartøy mellom 21 og 28 meter i gruppe I oppheves 12. september. Det enkelte fartøy kan likevel fiske innenfor en garantert kvote på 55 tonn hyse.

§ 19 nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. sept. Nr. 1049 2005**Forskrift om endring i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.**

Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 13. september 2005 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9 og § 16, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 92/51/EØF). Kunngjort 16. september 2005.

I

I forskrift 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesen gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet 26. juni 2002 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9, § 10, § 11, § 15, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 92/51/EØF).

§ 7–2 tredje, fjerde og nye femte og sjette ledd skal lyde:

EØS-borger som ønsker å utøve yrker nevnt i § 7–3, § 7–4, § 7–5, § 7–6, § 7–7, § 7–8, § 7–9, § 7–10 og § 7–11, med kvalifikasjoner dokumentert ved diplom eller eksamensbevis som beskrevet i artikkel 1, 3, 4 og 5 i Rådskravet 92/51/EØF, skal være likestilt med personer som oppfyller kvalifikasjonskravene etter denne forskrift. Det samme gjelder EØS-borger som kan dokumentere kvalifikasjoner tilegnet gjennom praksis i andre EØS-medlemsstater, og som kan fremlegge ett eller flere utdanningsbevis, jf. direktivets artikkel 3 b. Dette er likevel ikke til hinder for at sentral tilsynsmyndighet kan kreve at en søker, dersom vilkårene i direktivets artikkel 4 og 5 er oppfylt, må

framlegge bevis for relevant yrkeserfaring, fremstille seg for en egnethetsprøve eller at det blir fastsatt en prøveperiode.

Dokumentasjon utstedt av vedkommende myndighet i EØS-området på at vilkårene nevnt ovenfor er oppfylt, og som søkeren framlegger til støtte for sin søknad, skal anerkjennes på lik linje med den dokumentasjon som kreves etter denne forskrift.

Dersom en EØS-borger ikke kan framlegge et kompetansebevis eller dokumentere kvalifikasjoner som nevnt ovenfor, skal reglene om yrkesutdanning i denne forskrift komme til anvendelse.

Søknad fra EØS-borger om tillatelse til å utøve yrke som nevnt ovenfor skal sendes sentral tilsynsmyndighet. Vedtak skal treffes senest fire måneder etter at alle dokumentene angjeldende EØS-søkeren er mottatt.

II

Endringene trer i kraft straks.

16. sept. Nr. 1050 2005

Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av levende fjørfe, fuglevilt, oppdrettsfugler og strutsefugler samt rugeegg, ferskt kjøtt, kjøttprodukter og blandingsprodukter fra disse, fra Bulgaria i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 16. september 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 19. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2005/648/EF). Kunngjort 16. september 2005.

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med denne forskrift er å hindre spredning av Newcastle disease i forbindelse med innførsel fra Bulgaria.

§ 2. Forbud

Fra Bulgaria er det, fra området i vedlegget, forbudt å innføre levende fjørfe, fuglevilt, oppdrettsfugler og strutsefugler samt rugeegg, ferskt kjøtt, kjøttprodukter og blandingsprodukter som inneholder kjøtt fra disse.

§ 3. Unntak

Unntatt fra forbudet i § 2 er kjøttprodukter og blandingsprodukter, når produktet er varmebehandlet i henhold til bokstavene B, C eller D i kapittel IV i vedlegg II til vedtak 2005/432/EF.

Unntatt fra forbudet i § 2 er produkter som omfattes av denne bestemmelse, når produktets innhold stammer fra dyr som er slaktet før 16. juli 2005.

§ 4. Helsesertifikat

Forsendelser av produkter som omfattes av § 3 skal følges av et helsesertifikat som bekrefter at kravene i denne forskrift er oppfylt, jf. vedtak 2005/648/EF.

§ 5. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift er straffbar, jf. matloven § 28.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Vedlegg

Det administrative distriktet Vratsa.

28. april Nr. 1051 2005

Forskrift om endring i forskrift om helseundersøkelse av arbeidstakere på skip.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 28. april 2005 med hjemmel i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 § 26 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 27. desember 1988 nr. 4321. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII (direktiv 92/51/EØF). Kunngjort 20. september 2005.

I

I forskrift 19. oktober 2001 nr. 1309 om helseundersøkelse av arbeidstakere på skip gjøres følgende endring:

§ 2 nytt siste ledd skal lyde:

Denne forskrift får ikke anvendelse for passasjerskip på innsjøer og elver, med bruttotonnasje under 50 og som ikke kan føre mer enn 100 passasjerer. For arbeidstaker på slike skip er det fastsatt særlige bestemmelser om helseundersøkelse i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy. For skipsfører vil likevel denne forskrift få anvendelse dersom skipet benyttes til passasjertransport i perioden 30. september og 1. mai.

II

Endringen trer i kraft straks.

28. april Nr. 1052 2005

Forskrift om endring i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 28. april 2005 med hjemmel i lov 5. juni 1981 nr. 42 om sertifikatpliktige stillinger på norske skip, borefartøy og andre flyttbare innretninger i sjøen § 1, § 2, § 3 og § 5, jf. delegeringsvedtak 11. desember 1981 nr. 1 og delegeringsvedtak 18. desember 1981 nr. 4282, og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 93 og § 106, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56j (direktiv 2001/25/EF endret ved direktiv 2002/84/EF) og vedlegg XVIII nr. 16a (direktiv 92/29/EØF). Kunngjort 20. september 2005.

I

I forskrift 9. mai 2003 nr. 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger gjøres følgende endringer:

§ 4–2 trettende ledd bokstav a første kolon skal lyde:

- a) erklæring på tilfredsstillende syn, fargesans og hørsel fra allmennpraktiserende lege hvor:

§ 9–5 første ledd første kolon skal lyde:

(1) For å være skipsfører på passasjerfartøy med bruttotonnasje under 50 og med 100 passasjerer eller mindre i tidsrommet 1. mai til 30. september kreves det:

§ 9–5 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege i henhold til kravene for å få fritidsbåtskippercertifikat.

§ 9–5 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege i henhold til kravene for å få fritidsbåtskippercertifikat.

§ 10–1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Begrensningen i gyldighetstid gjelder ikke for fritidsbåtskippercertifikat.

§ 10–1 første ledd nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. sept. Nr. 1053 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 9. september 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, jf. forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 § 28. Kunngjort 20. september 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 16 første ledd tabellen skal lyde:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotestige</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote</i>
under 7,0 meter	1	12	18
7,0 – 7,99 meter	2	24	36
8,0 – 8,99 meter	3	36	54
9,0 – 9,99 meter	4	48	72
10,0 – 10,99 meter	5	60	90
11,0 – 11,99 meter	6	72	108
12,0 – 12,99 meter	7	84	126
13,0 – 13,99 meter	8	96	144
14,0 – 14,99 meter	9	108	162
15,0 – 15,99 meter	10	120	180
16,0 – 16,99 meter	11	132	198
17,0 – 17,99 meter	12	144	216
18,0 – 18,99 meter	13	156	234

19,0 – 19,99 meter	14	168	252
20,0 – 20,99 meter	15	180	270
21,0 – 21,35 meter	16	192	288

II

Endringen trer i kraft straks.

15. sept. Nr. 1054 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 15. september 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11, § 25 og § 45 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 20. september 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1797 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 19 første ledd punkt 5 oppheves.

§ 19 første ledd nåværende punkt 6 blir nytt punkt 5.

II

Endringene trer i kraft straks.

16. sept. Nr. 1055 2005

Forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 16. september 2005 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norsksopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) § 20. Kunngjort 20. september 2005.

Innledning

Introduksjonsloven, kap. 4, hjemler obligatorisk opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere på 300 timer, hvorav 50 timer skal være samfunnskunnskap på et språk innvandreren forstår. Obligatorisk opplæring innebærer også rett til individuelt tilrettelagt opplæring. I tillegg til 300 timer får kommunene plikt til å gi ytterligere opplæring inntil 700 timer for personer som har behov for slik opplæring for å nå nivå B1 (det tilsvarer Norskprøve 3) i Det felleseuropeiske rammeverket for språk.

Opplæringen i norsk og samfunnskunnskap skal gi innvandreren mulighet for likestilling, deltakelse og integrering i det norske samfunnet. Avgjørende for at dette skal kunne skje, er at opplæringen gir innvandreren mulighet for å bruke sin medbrakte kompetanse.

Planen bygger på de overordnede prinsippene i læreplanverkets generelle del. Beskrivelsen i språknivåene i læreplanen tar utgangspunkt i *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment* (2001). Dette er et rammeverk for språklæring, undervisning og vurdering utarbeidet i regi av Europarådets avdeling for moderne språk. Rammeverket er et resultat av forskning og pedagogisk erfaring innenfor dette fagfeltet gjennom de seneste årene. Det beskriver og definerer ulike språknivå, og beskrivelsen viser hvilke kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige på disse nivåene.

I tråd med det læringssynet som uttrykkes i rammeverket, forutsettes det at opplæringen skal ta utgangspunkt i deltakernes personlige forutsetninger, sosiale bakgrunn og lokale tilhørighet, og tilpasses den enkeltes forutsetninger og behov for opplæring. Målet for opplæringen er å bidra til å gi mennesker i voksen alder adgang til kunnskap, innsikt og ferdigheter som fremmer den enkeltes verdiorientering og personlige utvikling, og styrker grunnlaget for selvstendig innsats og samarbeid med andre i yrke og samfunnsliv.

Læreplanen for norsk og samfunnskunnskap beskriver den språkopplæringen som danner grunnlag for videre skolegang, utdanning og yrkesliv. Voksne har rett til opplæring på både grunnskolens og den videregående skolens område etter visse forutsetninger. Retten gjelder for alle voksne, også voksne innvandrere.

Utformingen av planen, som er utradisjonell i forhold til det øvrige læreplanverket, begrunnes med at målgruppen er så innbyrdes forskjellig at det er nødvendig for læreren å ha både en helhetlig oversikt over og en mer detaljert beskrivelse av de tre spor som er beskrevet.

Samfunnskunnskap

Grunnlaget for denne planen er at demokratiet ligger som fundament for all virksomhet i vårt samfunn. Individets rettigheter og plikter balanseres mot samfunnets krav og forpliktelser overfor den enkelte. Utvalget av emner som er

tatt med i planen, skal illustrere dette. Emnene har ikke prioritert rekkefølge, bortsett fra emne 1, Innvandrere i Norge. Dette er et emne som omhandler den første tiden i Norge og hvilke rettigheter og plikter den enkelte har. Derfor er det naturlig at dette emnet gjennomgås først og dermed danner grunnlag for arbeidet med de øvrige emnene.

Kunnskaper og ferdigheter i språk og kjennskap til samfunnsforhold er viktige forutsetninger for å kunne delta aktivt i samfunns- og arbeidsliv og i fellesskapet generelt. For å fremme integreringsprosessen får innvandrere og flyktninger opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Opplæringen i samfunnskunnskap skal gis på et språk de forstår, men er i tillegg også en integrert del av norskopplæringen og skal foregå gjennom hele opplæringsforløpet.

Opplæring i samfunnskunnskap på et språk deltakerne forstår, må være pedagogisk tilrettelagt på samme måte som norskopplæringen og tilpasses de ulike deltakergruppene og deltakernes forutsetninger, behov og ønsker. Den pedagogiske tilretteleggingen innebærer ikke bare formidling, men også dialog og bearbeiding av stoffet. Deltakergruppene består av mennesker med ulik utdanning og med ulik kulturbakgrunn, og dette krever ulike arbeidsmåter. Deltakerne har egne ønsker og behov, og det vil påvirke hva man velger å legge vekt på innenfor de enkelte emnene. Det er viktig å tilpasse formidlingsformen til målgruppens forutsetninger.

For alle deltakere er det viktig at opplæringen i samfunnskunnskap inneholder møter med institusjoner, arbeidsplasser og personer, og at undervisningen blir forankret lokalt og knyttet til deltakernes behov.

I samfunnskunnskap og i utvalget av emner tas det utgangspunkt i at informasjonsbehovet er tosidig: Det norske samfunnet vil gi informasjon om noe, og den som kommer til Norge, ønsker informasjon.

I planen er det satt opp sju obligatoriske emner, men omfanget av de enkelte emnene blir bestemt av deltakernes forutsetninger, ønsker og behov.

Emner i 50 timer samfunnskunnskap

- Innvandrere i Norge
- Demokrati, velferd og verdier
- Helse
- Skole, utdanning og kvalifisering
- Arbeid, arbeidsliv og arbeidsmarked
- Barn og familie
- Befolkningsstruktur og naturforhold

Enkelte temaer er ikke egne emner, men tas opp med enkelte deltakergrupper der det er naturlig i punktene ovenfor. Dette gjelder

- kvinners rettigheter
- kjønnslemlestelse
- arrangerte ekteskap/tvangsekteskap

Informasjonssøking, som handler om hvor og hvordan deltakerne kan finne informasjon relatert til egne behov, integreres i alle emnene.

Samfunnskunnskap som strekker seg utover de 50 timene obligatorisk opplæring, vil være integrert i den målstyrte planen for opplæring i norsk.

I alle emner i samfunnskunnskap skal kunnskap om norsk kultur i vid forstand integreres. Med tanke på at Norge er blitt et flerkulturelt samfunn, er det viktig å ta opp spørsmål som viser at ulike samfunn bygger på ulike verdier.

Emne 1 Innvandrere i Norge

Emnet tar opp hvor viktig det er for innvandreren å lære norsk for å kunne delta aktivt i det norske samfunnet og for å ivareta sine rettigheter og plikter i Norge.

Emne 2 Demokrati, velferd og verdier

Emnet tar opp demokratiet i Norge og de verdiene som ligger til grunn for demokratioppfatningen og den norske lovgivningen. Dette gjelder for eksempel de rettigheter og plikter enkeltindividet har, likestilling, ytringsfrihet og religionsfrihet. Det gis en innføring i den kristne og humanistiske kulturarven som ligger til grunn for det norske samfunnet. Emnet tar også opp offentlige velferdsordninger, innen helse-, trygde- og sosialstøtteordninger, og forholdet mellom individets og samfunnets ansvar.

Emne 3 Helse

Emnet omfatter hvordan det norske helsevesenet fungerer, og hvordan en kan ta seg fram for å få tilgang til de tjenestene en trenger, for eksempel ordningen med fastlege, helsestasjoner for barn, skolelege og tannhelse. Emnet skal også belyse hvordan kosthold og fysisk aktivitet innvirker på helsetilstanden. Røyking og inntak av for eksempel sukker i relasjon til nye folkesykdommer som diabetes og overvekt kan også være en aktuell problemstilling. Under dette emnet bør en også ta opp kjønnslemlestelse der det er naturlig og nødvendig.

Emne 4 Skole, utdanning og kvalifisering

Emnet omfatter det norske utdanningssystemet, samarbeid mellom hjem og skole, etter- og videreutdanning, kvalifiseringsmuligheter og godkjenningsordninger for utenlandsk utdanning.

Emne 5 Arbeid, arbeidsliv og arbeidsmarked

Emnet tar opp hvordan en tar seg fram i det norske arbeidsmarkedet, og hvilke aktører en kan forholde seg til.

Utgangspunktet for arbeidet med temaet må være deltakernes arbeidsønsker, arbeidskompetanse og muligheter i Norge. Det er viktig å rette oppmerksomheten mot jobbmuligheter, jobbsøking, lønns- og arbeidsvilkår, forventninger hos arbeidsgiver og muligheter for å opprette egen virksomhet.

Emne 6 Barn og familie

Emnet tar opp familien i Norge. Deltakerne får vite hva som forventes av foreldre, og hvilke ytelser samfunnet gir dem. Emnet tar opp familiemønstre, kjønnsroller, samlivsformer, barns rettigheter, barneoppdragelse og faser i livet. Andre viktige emner er bolig- og boformer.

Emne 7 Befolkningsstruktur og naturforhold

Emnet omfatter hvor og hvordan folk i Norge bor og lever, nyere inn- og utvandring, norsk geografi, klima og naturforhold.

Norskopplæring

Det overordnede målet for opplæring i norsk for voksne innvandrere er at kursdeltakerne skal kunne nå et ferdighetsnivå i norsk som setter dem i stand til å bruke eller bygge videre på sin medbrakte kompetanse i utdanning, arbeid og samfunnslivet for øvrig. Dette må imidlertid skje innenfor de rammene som er gitt. Utover de 300 timene begrenses den grunnleggende, offentlig finansierte opplæringen i norsk med samfunnskunnskap av nivået B1 (tilsvarer nivået i Norskprøve 3). Noen få vil nå dette nivået etter 300 timer, andre vil bruke inntil 3000 timer.

Strukturen i læreplanen

Tre spor

Læreplanen legger til grunn at deltakerne på norskkurs erfaringsmessig deler seg i tre hovedgrupper når det gjelder språkinnlæring. En slik inndeling gjør det mulig å gi deltakerne en mest mulig tilpasset opplæring som ivaretar hensynet til deltakernes behov. Opplæringen i de ulike sporene tar utgangspunkt i deltakernes forutsetninger og målene for opplæringen. Det betyr at tempoet og progresjonen i opplæringen vil være ulik for de tre sporene. I tillegg vil arbeidsmåtene, læremidlene og gruppestørrelsene måtte variere. Deltakerne er ikke bundet til å fortsette i samme spor gjennom hele opplæringsforløpet. De kan skifte mellom sporene dersom progresjonen er raskere eller langsommere enn det som viser seg å passe deltakeren.

Spor 1

Spor 1 er tilrettelagt for deltakere med liten eller ingen skolegang. Deltakerne er uvant med å bruke skrift som redskap fordi de ikke har fått tilstrekkelig lese- og skriveopplæring på morsmålet. Deltakerne på spor 1 er vant til å motta informasjon og lære gjennom muntlig språk, praktiske erfaringer og arbeid. Mangelen på skoleerfaring gjør at de også må arbeide med å utvikle strategier for læring samtidig som de tilegner seg norsk. Morsmålet deres vil være et viktig redskap i tilegnelsen av det nye språket. Opplæringen har langsom progresjon. Målet for opplæringen for deltakerne på spor 1 er at de skal få tilstrekkelige språkkunnskaper til å ta videre opplæring eller gå ut i arbeidslivet.

Spor 2

Spor er tilrettelagt for deltakere som har en del skolegang. Deltakerne er vant til å bruke skriftspråket som redskap for læring, men mange kan ha bakgrunn fra en skoletradisjon der reproduksjon av kunnskaper står sentralt. Derfor må de arbeide med å utvikle læringsstrategier som er viktige i det norske skolesystemet, blant annet ansvar for egen læring, kritisk tilnærming til og refleksjon rundt lærestoffet. Mange har en viss kompetanse i et fremmedspråk, en erfaring som er nyttig for å utvikle språklig bevissthet som kan brukes i norskinnlæringen. Opplæringen har middels progresjon. Målet for opplæringen for deltakerne på spor er å komme opp til et språklig nivå som gjør dem i stand til å gå over i grunnskole, videregående opplæring eller ut i arbeidslivet.

Spor 3

Spor 3 er tilrettelagt for deltakere som har god allmennutdanning. Noen har også fullført utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. Deltakerne er vant til å tilegne seg kunnskap ved hjelp av skriftspråket, og mange har lært ett eller flere fremmedspråk. Mange har språklig bevissthet, effektive læringsstrategier og arbeider selvstendig. Opplæringen har rask progresjon. Målet for deltakerne på spor 3 vil ofte være å nå et ferdighetsnivå i norsk som gjør det mulig å fortsette til videregående skole, ta høyere utdanning eller gå ut i ulike yrker. Kommunen har imidlertid bare plikt til å tilby gratis opplæring til nivå BI med tilhørende Norskprøve 3.

De deltakere som kan nå nivå B på spor 3 innenfor rammen av 300 timer opplæring, skal få tilbud om det. Nivå B er det nivået som gir adgang til høyskole og universitet. Deltakerne vil imidlertid ikke tilbys gratis prøve på dette nivået.

Det antas at få deltakere med rett til opplæring vil kunne nå nivå B (norsk på høyere nivå) i løpet av 300 timer. Det er imidlertid ikke noe i veien for at kommunen kan tilby opplæringen opptil nivå B på spor 3. Kommunen har ingen plikt, men kan dekke opplæringen slik at den blir gratis for deltakerne, eller den kan kreve deltakeravgift for dem som ønsker ytterligere opplæring.

*Fire språknivåer**Språklige mål for opplæringen*

De språklige målene for opplæringen blir i denne læreplanen beskrevet på fire språknivåer: Nivå A1, nivå A, nivå B1 og nivå B slik de er beskrevet i rammeverket. De samme nivåbeskrivelsene brukes for hvert spor.

Nivåene i rammeverket er brukt som mål i læreplanen

- globale mål
 - en generell målbeskrivelse
- delmål for fem språkferdigheter
 - en beskrivelse som inneholder lister over hvilke språkhandlinger deltakerne mestrer på de ulike nivåene. Hver av de fem ferdighetene lytte, lese, skrive, snakke og samtale er beskrevet spesifikt. En deltaker kan være på ulike nivåer i ulike ferdigheter
- kjennetegn ved språket
 - en beskrivelse av ordforråd og struktur i språket.

Fire domener

Innholdet i opplæringen er organisert i fire domener. Et domene er betegnelsen på en arena eller sosial sammenheng for språkbruk. I læreplanen er språklæring knyttet til det personlige domenet, det offentlige domenet, opplæringsdomenet og yrkeslivsdomenet. Det personlige domenet omfatter personlige forhold og familierelasjoner. Det offentlige domenet refererer til individets bruk av og deltakelse i tilbud og tjenester i samfunnet, kultur og fritidstilbud, forholdet til mediene osv. Opplæringsdomenet omfatter det som har med utdanning og opplæring å gjøre, og yrkeslivsdomenet handler om aktiviteter, oppgaver og forhold knyttet til arbeid utenfor hjemmet.

Hvert domene rommer mange emner. Oversikten over emnene er veiledende og må ikke oppfattes som en rigid ramme for opplæringen. Interesser og behov innenfor den enkelte gruppe vil påvirke vektleggingen og valget av emner. Emner som blir behandlet på lavere nivå, kommer tilbake på høyere nivå i en stadig mer omfattende og utvidet form. Utviklingen av emnene går fra det nære og konkrete til det allmenne og mer abstrakte.

Etter nivå A1 er det mulig å knytte norskopplæringen nærmere til yrkeslivsdomenet og/eller opplæringsdomenet. Vektleggingen kan gi henholdsvis en yrkestilknyttet opplæring, en utdanningsforberedende opplæring eller en mer allment rettet opplæring. Dette er viktig for å gjøre norskopplæringen motiverende og nyttig for deltakerne.

*Inntaksvurdering**Plassering på spor og nivåer*

I forkant av kurset vil en inntaksvurdering være nødvendig. Den kan bestå av en samtale, eventuelt med tolk eller med bistand av en person som deltakeren har med som medhjelper. I inntakssamtalen gir deltakeren opplysninger som er relevante for plasseringen på spor og på nivåer. Det kan for eksempel være

- utdanningsbakgrunn
- yrke
- arbeidserfaring
- deltakerens framtidsplaner
- tidligere norskopplæring
- kunnskaper i fremmedspråk

Inntaksprosessen kan også innebære ferdighetstester i morsmål, fremmedspråk og norsk. Slike tester gir et bilde av deltakerens forutsetninger for å lære norsk. Det kan være aktuelt å teste for eksempel

- lesehastigheten på morsmål
- skriveferdigheten på morsmål
- kjennskapen til og lesehastigheten på det latinske alfabetet
- hastigheten i avskrift
- ferdighetsnivået i norsk
- ferdighetsnivået i fremmedspråk

Morsmålets betydning

Mange har et morsmål som er språktypologisk fjernt fra norsk. Det medfører en mer arbeidskrevende læringsoppgave når de skal lære norsk. Deltakerne vil derfor bruke ulik tid på å nå de samme målene. Selv deltakere med god allmennutdanning og med høyere utdanning eller akademiske yrker som mål kan på grunn av morsmålet ha større utbytte av å få opplæring på spor i stedet for spor 3 i en periode.

Behov for spesiell tilrettelegging

Det er også viktig å finne ut om deltakeren har spesielle behov som har betydning for tilretteleggingen av opplæringen.

Fleksibilitet

Opplæringen må organiseres fleksibelt og gi mulighet for at deltakeren kan skifte spor underveis i opplæringsforløpet.

Individuell plan

Målet med norskopplæringen vil for de fleste deltakerne være arbeid eller videre opplæring/utdanning. Det skal utarbeides en individuell plan for den enkelte, jf. § 1 i introduksjonsloven. Planen skal utarbeides i samarbeid med den enkelte og utformes på bakgrunn av den enkeltes kompetanse, forutsetninger, livssituasjon og videre planer for livet i Norge. Den skal oppgi mål for opplæringen, tidsrammen for å nå målene og antall timer som tildeles. Den må også angi hvor og når opplæringen skal finne sted.

Yrkestilknyttet norskopplæring

En yrkestilknyttet opplæring vil kunne foregå i kombinasjon med arbeidspraksis eller kurs innenfor en gitt bransje eller næringsvirksomhet. Da legges vekten på yrkeslivsdomenet, og de språklige aktivitetene relateres til dette uten at opplæringen innskrenkes til å bli en konkret opplæring i fagspråk. Vekten kan legges på yrkeslivsdomenet over kortere eller lengre perioder og kan fylle hele eller deler av kursdagen.

Skolerettet norskopplæring

For alle deltakere som planlegger å enten fullføre eller begynne på en utdanning, vil det være naturlig å legge vekt på opplæringsdomenet. Det gjelder alle utdanningsnivåer, fra grunnskole til utdanning på høyskole og universitet. Dette innebærer at opplæringen i større grad preges av temaene i dette domenet, og at arbeidsmåtene i skolen, studieteknikk og fagenes terminologi står sentralt.

Vurdering og dokumentasjon

Den nasjonale dokumentasjonsordningen for norsk består av sentralt utarbeidede ferdighetsprøver på tre nivåer. I tillegg må læreren sørge for å gi deltakerne kontinuerlige tilbakemeldinger om den enkeltes språklige progresjon.

Ferdighetsprøver

Det foreligger tre sentralt utviklede prøver, en for hvert av de tre første nivåene som er beskrevet i læreplanen. To prøver er avsluttende og dokumenterer et oppnådd språknivå, en prøve er til bruk underveis, fortrinnsvis for deltakere med langsom progresjon.

Prøve underveis

- Norskprøve I for voksne innvandrere (nivå A1). Skal brukes diagnostisk for deltakere med langsom progresjon (avvikles lokalt etter behov).

Avsluttende prøver

- Norskprøve for voksne innvandrere (nivå A). Prøvebevis foreligger.
- Norskprøve 3 for voksne innvandrere (nivå B1). Prøvebevis foreligger.

Norskprøve 2 for voksne innvandrere (nivå A2) og Norskprøve 3 for voksne innvandrere (nivå B1) utarbeides sentralt og avvikles på fastsatte datoer. For begge prøvene gjelder at deltakerne melder seg opp til prøven når de i samarbeid med læreren vurderer at nivået er nådd. Prøvene måler både muntlige og skriftlige ferdigheter slik de er beskrevet i planen. Den muntlige og skriftlige delen av norskprøvene kan tas hver for seg. Deltakerne på spor 1 kan ta bare den muntlige delen av prøvene.

Tilbakemelding til deltakerne underveis er en nødvendig del av opplæringen. Det virker bevisstgjørende og motiverende, og det fremmer læringen. Som grunnlag for vurderingen kan læreren bruke deltakersamtaler, observasjoner og prøver. Norskprøve 1 for voksne innvandrere (nivå A1), eksempelprøver av Norskprøve for voksne innvandrere (nivå A) og Norskprøve 3 for voksne innvandrere (nivå B1) kan brukes som grunnlag for vurdering underveis.

Mappevurdering

Mappevurdering kan gjøres på grunnlag av ulike oppgaver og arbeider deltakerne utfører som ledd i norskopplæringen. Mappen kan i tillegg inneholde dokumentasjon på ulike kvalifikasjoner deltakeren har, samt dokumentasjon på deltakelse i relevante aktiviteter. Dette kan være ekskursjoner, arbeidspraksis og skjemaer for egenvurdering. Mappen er både et metodisk verktøy og en vurdering underveis som dokumenterer hvor langt deltakeren er kommet i norskopplæringen.

Deltakernes evaluering

For å øke deltakernes ansvar for og bevissthet om egen læring er det viktig at det tilrettelegges for at deltakerne får evaluere læringsprosessen, hva som støtter den og driver den framover, og hva som eventuelt har mindre læringsverdi.

Lærerkompetanse

Lærere som skal undervise etter læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, bør ha faget norsk som andrespråk eller annen migrasjonspedagogisk kompetanse. Lærere som skal undervise deltakere som ikke kan lese og skrive, bør også ha kompetanse i lese- og skriveopplæring.

Den som skal undervise i samfunnskunnskap, skal som hovedregel ha relevant faglig og pedagogisk kompetanse. Undervisningen i samfunnskunnskap skal foregå på et språk deltakeren forstår godt, ikke nødvendigvis på morsmålet. Det oppfordres til å bruke tospråklige lærere der det er mulig. Andre innvandrere med tospråklig

kompetanse og god innsikt i norske samfunnsforhold kan benyttes dersom de får nødvendig pedagogisk opplæring, og dersom dette kan skje i samarbeid med opplæringsstedet.

Spor 1. Tilrettelagt for deltakere med liten eller ingen skolegang

Deltakerne er uvant med å bruke skrift som redskap fordi de ikke har fått tilstrekkelig lese- og skriveopplæring på morsmålet. Deltakerne på spor 1 er vant til å få informasjon og lære gjennom muntlig språk, praktiske erfaringer og arbeid. Mangelen på skoleerfaring gjør at de også må arbeide med å utvikle strategier for læring samtidig som de tilegner seg norsk. Morsmålet deres vil være et viktig redskap i tilegnelsen av det nye språket. Opplæringen har langsom progresjon. Målet for opplæringen for deltakerne på spor 1 er at de skal få tilstrekkelige språkkunnskaper til å begynne på en opplæring eller gå ut i arbeidslivet.

Mål

Opplæringen på spor 1 har både språkferdighetsmål og mål for grunnleggende lese- og skriveopplæring. Progresjonen mot målene for henholdsvis skriftlige og muntlige ferdigheter, slik de er utformet for de ulike nivåene i fagplanen, vil ikke løpe parallelt. Opplæringen i muntlige språklige ferdigheter kan i den første fasen ikke basere seg på støtte i skriftspråket. For de fleste vil det være naturlig at målet for muntlige ferdigheter vil ligge på et høyere nivå enn målet for skriftlige ferdigheter.

For å lære å skrive og lese på et språk kreves det at deltakerne har et muntlig grunnlag på det språket de lærer å lese på. Når avkodingsprosessen skal læres, må deltakerne kunne gjenkjenne lydene i språket. For å forstå budskapet i tekster må deltakerne både ha et visst ordforråd og sosiale og kulturelle erfaringer. Uten dette muntlige grunnlaget vil leseopplæringen være av liten verdi fordi lesingen ikke blir funksjonell. Det er derfor nødvendig å arbeide mye med det muntlige språket før den grunnleggende lese- og skriveopplæringen begynner, og det er nødvendig å fortsette med trening i det muntlige språket parallelt med at deltakerne lærer å lese.

Målbeskrivelsen er derfor noe annerledes for spor 1 enn for de to andre sporene.

Et realistisk mål for spor 1 er å nå nivå B1 for muntlig og nivå A for skriftlig.

Grunnleggende lese- og skriveopplæring

Før deltakerne kan nå målene i de skriftlige ferdighetene slik de er uttrykt i nivåbeskrivelsene, må de få grunnleggende skrive- og leseopplæring. Denne opplæringen kan foregå både på norsk og på morsmålet. Opplæringen må gjennomføres systematisk i et tempo og med en progresjon som er tilpasset den enkelte deltaker.

Noen trenger lang tid på å knekke lesekoden, og de trenger mye eksplisitt trening i lydering. Andre deltakere oppdager systemet ganske snart og mer eller mindre av seg selv. Disse deltakerne trenger mye lesetrening, slik at de automatiserer ferdighetene. Og alle vil ha stort behov for å trene på å lese og forstå innholdet i ulike typer tekster.

Når læreren skal velge lesestoff i opplæringen, er det viktig at lesestoffet avspeiler deltakernes behov og interesser. Tidlig i opplæringen er det mulig å gripe fatt i autentisk materiell som for eksempel reklame, skilter og korte informasjonstekster, slik at lesingen ikke bare blir noe som hører leseboka og skolen til. Det samme gjelder for valg av skriveoppgaver. Da er det også naturlig å komme inn på teksttyper som deltakerne kan bruke utenfor skolen. Det kan for eksempel være å skrive lister, fylle ut skjemaer, skrive enkle beskjeder, notere enkelt og skrive korte brev/e-poster.

Deltakerne må selv få være med og sette opp mål for skrive- og leseopplæringen, slik at den føles nyttig for dem. Dette kan påvirke motivasjonen. Senere vil de kanskje justere og utvide målene sine, fordi de oppdager at skriftkompetansen kan være til både nytte og glede. For noen kan målet være å lære grunnleggende lese- og skriveferdighet, det vil si å kunne skrive og lese enkel skrift som de har bruk for i dagliglivet. For andre kan det være å utvikle skriftkyndigheten, slik at den kan brukes som redskap for å lære. Noen vil bare nå nivå A1 i skriftlig ferdighet, mens andre utvikler de skriftlige ferdighetene videre.

Mål

Mål for den grunnleggende lese- og skriveopplæringen

Skrive

- Kan skrive eget navn, adresse og tall som ordbilde
- Kan skrive huskelister, f.eks. handleliste, ordlister
- Kan skrive enkle tekster om gjøremål på skolen og hjemme, sammen med læreren eller andre deltakere

Lese

- Kan gjenkjenne frekvente ord som ordbilder, f.eks. navn, tall og skilt
- Kan identifisere bokstavene i alfabetet
- Kan knytte bokstavene til lyder
- Kan trekke lydene sammen til ord og korte setninger
- Kan lese med delvis automatiserte ferdigheter
- Kan lese enkle tekster med kjent innhold i langsomt tempo

*Nivå A1**Mål**Globale mål*

- Kan forstå og bruke kjente dagligdagse uttrykk om konkrete og helt grunnleggende behov
- Kan presentere seg selv og andre, og svare på og stille spørsmål om personlige forhold som hvor en bor, folk en kjenner og ting en har
- Kan samtale på en enkel måte når konteksten gir støtte, og dersom samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er innstilt på å være støttende

*Delmål**Lytte*

- Kan gjenkjenne kjente ord og helt enkle fraser som angår egen person og familie og de nærmeste konkrete omgivelsene, når det snakkes langsomt og tydelig og med lange pauser
- Kan forstå spørsmål og korte instruksjoner og følge helt enkle anvisninger når det snakkes langsomt og tydelig
- Kan forstå tall, uttrykk for mengde, priser og tidsangivelser
- Kan forstå dagligdagse uttrykk, spørsmål og beskjeder som rettes direkte til en, dersom det snakkes langsomt og tydelig

Lese

- Kan forstå kjente navn, ord og veldig enkle setninger, for eksempel i beskjeder, på oppslag, i kataloger og i korte, enkle tekster, hvis en leser teksten flere ganger, og teksten er knyttet til kjente dagligdagse situasjoner
- Kan forstå hovedideen i enklere informasjonstekster og beskrivelser, spesielt hvis de inneholder bilder som virker forklarende
- Kan følge korte, enkle instruksjoner og anvisninger, spesielt hvis de inneholder bilder

Snakke

- Kan bruke enkle fraser og setninger for å presentere seg selv og personer en kjenner
- Kan bruke enkeltstående setninger for å fortelle om mennesker og steder
- Kan komme med korte, innøvde ytringer som passer i en gitt situasjon

Skrive

- Kan skrive ord, enkle fraser og setninger om seg selv og andre, om hvor en bor og hva en gjør
- Kan skrive korte, enkle hilsener og invitasjoner ved å bruke enkeltstående setninger og faste fraser
- Kan skrive enkle beskjeder til personer en kjenner
- Kan fylle ut skjema med personlige opplysninger, for eksempel navn, adresse og nasjonalitet
- Kan binde sammen ord og fraser med enkle sammenbindingsord som for eksempel og

Samtale

- Kan samtale på en enkel måte, forutsatt at samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er støttende, for eksempel ved å omformulere og gjenta
- Kan presentere seg selv og andre og bruke enkle, vanlige hilsningsfraser
- Kan svare på og stille enkle spørsmål om personlige forhold, umiddelbare behov og emner en kjenner godt

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker et helt enkelt, grunnleggende ordforråd og enkle fraser knyttet til personlige forhold og konkrete omgivelser

Grammatikk: Har begrenset kontroll med noen få innøvde grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Produserer korte ytringer, hovedsakelig formularer, flytende, men bruker ellers mye tid for å finne ord og uttrykk

Samtale: Kommunikasjonen er helt avhengig av omformuleringer, gjentakelser og reparasjoner

Sammenheng: Binder sammen ord og ordgrupper ved enkel sidestilling og bruk av bindeord som og

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Egen person og familie	– Transport i lokalmiljøet	– Norsk kurs og skolehverdag	– Yrker deltakerne møter i dagliglivet
– Daglige rutiner	– Vær og årstider		– Arbeidserfaring
– Mat, klær, bolig og helse			

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Familiebegivenheter – Fritidsaktiviteter – Tid, tall og tallbehandling 	<ul style="list-style-type: none"> – Relevante institusjoner (barnehage, skole, bank, post) – Norgeskartet 	<ul style="list-style-type: none"> – Tidligere utdanning og utdanningsønsker i Norge 	<ul style="list-style-type: none"> – Ønsker om arbeid i Norge

Nivå A2

Mål

Globale mål

- Kan forstå ytringer og vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante (dvs. grunnleggende informasjon om egen person og familie, innkjøp, nære omgivelser og arbeid)
- Kan fortelle på en enkel måte om egen bakgrunn, de nære omgivelsene og ting som angår de umiddelbare behovene
- Kan samtale om enkle gjøremål og daglige rutiner når konteksten gir støtte

Delmål

Lytte

- Kan forstå ytringer og helt vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante, for eksempel i butikker og på transportmidler
- Kan identifisere temaet i samtaler, hvis det snakkes langsomt og tydelig
- Kan oppfatte hovedbudskapet i klare og enkle beskjeder og meldinger
- Kan forstå nok til å følge enkle stedsanvisninger
- Kan oppfatte hovedpunkter i tv-nyheter med støtte i det visuelle
- Kan vanligvis forstå moderert talespråk når det snakkes om kjente emner, men må av og til be om gjentakelser

Lese

- Kan lese og forstå svært korte, enkle tekster der det brukes frekvente ord og dagligdags språk
- Kan skimlese en tekst og finne bestemt informasjon i vanlig informasjonsmaterieell, som for eksempel reklame, annonser, brosjyrer, menyer og rutetabeller
- Kan finne bestemt informasjon i enkelt skriftlig materieell, som for eksempel brev, brosjyrer og enkle, korte avistekster
- Kan lese og forstå korte og enkle personlige brev
- Kan forstå korte, enkle tekster knyttet til eget arbeid
- Kan forstå enkle bruksanvisninger
- Kan forstå vanlige skilt og oppslag

Snakke

- Kan bruke en rekke fraser og setninger for å presentere og beskrive egne og andres boforhold, tidligere og nåværende utdanning og eventuelt eget arbeid
- Kan fortelle om mennesker, steder og eiendeler på en enkel måte
- Kan gjengi en hendelse eller innholdet i en meget kort tekst for lyttere som er innstilt på å konsentrere seg
- Kan gi en kort, innøvd presentasjon av et kjent emne

Skrive

- Kan skrive korte, enkle beskjeder og meldinger, for eksempel om fravær
- Kan skrive svært enkle personlige brev, for eksempel takkebrev
- Kan skrive enkelt om familie, boforhold, utdanning og yrke
- Kan fortelle en historie eller beskrive personlige opplevelser og aktiviteter som en liste av enkle fraser og setninger
- Kan binde grupper av ord sammen med bindeordene *og*, *men* og *fordi*

Samtale

- Kan utveksle direkte og enkel informasjon om personlige forhold og kjente emner, og forstå det som sies i enkle dagligdags samtaler, dersom det snakkes tydelig og langsomt
- Kan utveksle korte sosiale fraser og bruke vanlige former for hilsener og tiltale
- Kan komme med og svare på invitasjoner, forslag og unnskyldninger
- Kan si hva en liker og ikke liker
- Kan diskutere praktiske gjøremål på en enkel måte når en tiltales direkte, og det snakkes langsomt og tydelig
- Kan gjøre avtaler og diskutere hva en skal gjøre og hvor en skal gå

- Kan påkalle oppmerksomhet og indikere om en forstår
- Kan opprettholde en samtale med støtte

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker grunnleggende setningsmønstre og innøvde fraser i enkle og dagligdagse situasjoner

Grammatikk: Har begrenset kontroll med enkle grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Gjør seg forstått ved å bruke korte ytringer, selv om pauser og omformuleringer er hyppige

Samtale: Svarer på spørsmål og indikerer når en forstår, og kan opprettholde en samtale med støtte

Sammenheng: Binder sammen ordgrupper ved hjelp av enkle bindeord som *og*, *men* og *fordi*

Innhold

<i>Domener</i>				
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>	
– Familie og boformer	– Foreldre (samarbeid hjem-skole)	– Undervisningshverdagen, skolefag og arbeidsmåter	– Tidligere yrke og yrkesønsker i Norge	
– Personlig økonomi	– Høytider og feiringer	– Tidligere utdanning og videre utdanningsmuligheter i Norge	– Jobbsøking og CV	
– Kropp, helse og kosthold	Norge i store trekk: tall, geografi, kommunikasjon og klima		– Arbeidsmarked	
– Religion, tradisjoner, skikk og bruk	– Institusjoner (bibliotek osv.)			
– Fritid	– Kulturtilbud i lokalmiljøet			

Nivå B1

Mål

Globale mål

- Kan forstå hovedpunktene i informasjon som formidles på en klar og enkel måte, og som er relatert til kjente emner fra arbeid, skole, hjem og fritid
- Kan gi en enkel, sammenhengende framstilling om kjente emner og emner av personlig interesse. Kan fortelle om opplevelser, håp og planer, og kort begrunne og forklare egne meninger
- Kan delta uforberedt i samtaler i de fleste situasjoner en møter i arbeid, skole, hjem og fritid

Delmål

Lytte

- Kan forstå hovedpunktene i klar, moderert tale om emner en kjenner fra skole, arbeid, hjem og fritid
- Kan forstå hovedpoengene i mange radio- og tv-programmer og enklere lydopptak om aktuelle saker eller temaer av personlig eller faglig interesse, når de blir framstilt relativt langsomt og tydelig
- Kan forstå hovedinnholdet og spesifikke detaljer i enkel faktainformasjon
- Kan følge hovedpunktene i samtaler som foregår rundt en, når samtalene foregår langsomt og det snakkes tydelig i et moderert talespråk
- Kan følge med i en framstilling om et kjent emne, for eksempel i en skoletime, når det snakkes klart og strukturert
- Kan forstå detaljerte anvisninger
- Kan slutte seg til betydningen av ukjente ord ut fra sammenhengen, og til meningen i ytringer der det forekommer ukjente ord
- Kan følge med i mange filmer med norsk tale, med støtte i handlingen og det visuelle
- Kan forstå noen vanlige dialektuttrykk fra lokalt miljø

Snakke

- Kan binde sammen fraser på en enkel måte for å beskrive egne erfaringer, opplevelser, drømmer, håp og planer
- Kan gjengi handlingen i en bok eller film
- Kan fortelle en historie
- Kan beskrive detaljer
- Kan beskrive følelser og reaksjoner
- Kan kort begrunne og forklare meninger, handlinger og planer
- Kan holde korte, innøvde innlegg om kjente emner

Samtale

- Kan klare seg i de fleste samtaler som forekommer i dagliglivet
- Kan delta uforberedt i samtaler om kjente eller dagligdagse emner og emner av personlig interesse
- Kan ta del i en enkel og godt strukturert formell debatt, med utveksling av faktisk informasjon knyttet til et kjent emne
- Kan uttrykke meninger og utveksle informasjon om kjente emner og emner av personlig interesse
- Kan uttrykke synspunkter, meninger, enighet og uenighet på en høflig måte
- Kan etablere kontakt, bruke hilsningsfraser, opprettholde og avslutte en samtale
- Kan trekke samtalepartneren med i samtalen
- Kan spørre om oppklaringer
- Kan spørre om bekreftelse på og hjelp til riktig bruk av språklige uttrykk
- Kan gjenopprette kommunikasjonen når samtalen stopper opp
- Kan gi uttrykk for felles forståelse

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Har godt nok språk og stort nok ordforråd til å kunne uttrykke seg med en del omskrivninger og pauser om emner som familie, fritid, arbeid og aktuelle hendelser

Grammatikk: Har et forråd av frekvent brukte mønstre som brukes rimelig korrekt

Flyt: I fri produksjon er leting etter ord og korrekte former og reparasjoner tydelig, men dette hindrer sjelden forståeligheten

Samtale: Kan starte, opprettholde og avslutte en samtale om kjente emner og emner av personlig interesse, og kan bekrefte felles forståelse

Sammenheng: Binder sammen en rekke av kortere elementer til en sammenhengende lineær sekvens

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Familierelasjoner (eldreomsorg, barneoppdragelse, kjønnsroller) – Boligforhold og bomiljø	– Grunnleggende verdier: likestilling, ytringsfrihet, trosfrihet – Velferdssamfunnet: rettigheter og plikter (helsevesen) – Medier og massekommunikasjon – Norge før og nå: fra bondesamfunn til moderne samfunn, utvandring og innvandring	– Fagterminologi i aktuelle skolefag – Skolesystemet i Norge – Voksenopplæring og etterutdanningsmuligheter i Norge (livslang læring)	– Arbeidsplasser og jobbmuligheter i Norge – Jobbsøkningsmetoder, CV, intervju, søknad – Arbeidsmiljø, lønn, rettigheter og plikter, fagforening

Spor 2. Tilrettelagt for deltakere som har en del skolegang

Deltakerne er vant til å bruke skriftspråket som redskap for læring, men mange kan ha bakgrunn fra en skoletradisjon der reproduksjon av kunnskaper står sentralt. Derfor må de arbeide med å utvikle læringsstrategier som er viktige i det norske skolesystemet, blant annet ansvar for egen læring, kritisk tilnærming til og refleksjon over lærestoffet. Mange har en del kompetanse i et fremmedspråk, en erfaring som er nyttig for å utvikle språklig bevissthet som kan brukes i norskinnlæringen. Opplæringen har middels progresjon. Målet for opplæringen for deltakerne på spor er å komme opp på et slikt språklig nivå at de kan fullføre grunnskole, begynne med videregående opplæring eller gå ut i arbeidslivet.

Avhengig av om målet for opplæringen er å gå ut i arbeidslivet eller videre skolegang, kan man i opplæringen legge vekt på henholdsvis yrkeslivsdomenet eller opplæringsdomenet.

*Nivå A1**Mål**Globale mål*

- Kan forstå og bruke kjente, dagligdagse uttrykk om konkrete og helt grunnleggende behov
- Kan presentere seg selv og andre, og svare på og stille spørsmål om personlige forhold som hvor en bor, folk en kjenner og ting en har

- Kan samtale på en enkel måte når konteksten gir støtte, og dersom samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er innstilt på å være støttende

Delmål

Lytte

- Kan gjenkjenne kjente ord og helt enkle fraser som angår egen person og familie og de nærmeste konkrete omgivelsene, når det snakkes langsomt og tydelig og med lange pauser
- Kan forstå spørsmål og korte instruksjoner og følge helt enkle anvisninger når det snakkes langsomt og tydelig
- Kan forstå tall, uttrykk for mengde, priser og tidsangivelser
- Kan forstå dagligdagse uttrykk, spørsmål og beskjeder som rettes direkte til en, dersom det snakkes langsomt og tydelig

Lese

- Kan forstå kjente navn, ord og veldig enkle setninger, for eksempel i beskjeder, på oppslag, i kataloger og i korte, enkle tekster, hvis en leser teksten flere ganger, og teksten er knyttet til kjente dagligdagse situasjoner
- Kan forstå hovedideen i enklere informasjonstekster og beskrivelser, spesielt hvis de inneholder bilder som virker forklarende
- Kan følge korte, enkle instruksjoner og anvisninger, spesielt hvis de inneholder bilder

Snakke

- Kan bruke enkle fraser og setninger for å presentere seg selv og personer en kjenner
- Kan bruke enkeltstående setninger for å fortelle om mennesker og steder
- Kan komme med korte, innøvde ytringer som passer i en gitt situasjon

Skrive

- Kan skrive ord, enkle fraser og setninger om seg selv og andre, om hvor en bor og hva en gjør
- Kan skrive korte, enkle hilsener og invitasjoner ved å bruke enkeltstående setninger og faste fraser
- Kan skrive enkle beskjeder til personer en kjenner
- Kan fylle ut skjemaer med personlige opplysninger, for eksempel navn, adresse og nasjonalitet
- Kan binde sammen ord og fraser med enkle sammenbindingsord som for eksempel og

Samtale

- Kan samtale på en enkel måte, forutsatt at samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er støttende, for eksempel ved å omformulere og gjenta
- Kan presentere seg selv og andre og bruke enkle, vanlige hilsningsfraser
- Kan svare på og stille enkle spørsmål om personlige forhold, umiddelbare behov og emner en kjenner godt

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker et helt enkelt, grunnleggende ordforråd og enkle fraser knyttet til personlige forhold og konkrete omgivelser

Grammatikk: Har begrenset kontroll med noen få innøvde grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Produserer korte ytringer, hovedsakelig formularer, flytende, men bruker ellers mye tid for å finne ord og uttrykk

Samtale: Kommunikasjonen er helt avhengig av omformuleringer, gjentakelser og reparasjoner

Sammenheng: Binder sammen ord og ordgrupper ved enkel sidestilling og bruk av bindeord som og

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Egen person og familie	– Transport i lokalmiljøet	– Norskkurs og	– Yrker deltakerne møter i
– Daglige rutiner	– Vær og årstider	skolehverdag	dagliglivet
– Mat, klær, bolig og helse	– Relevante institusjoner	– Tidligere utdanning og	– Arbeidserfaring
– Familiebegivenheter	(barnehage, skole, bank,	utdanningsønsker i Norge	– Ønsker om arbeid i Norge
– Fritidsaktiviteter	post)		
– Tid, tall og tallbehandling	– Norgeskartet		

Nivå A2

Mål

Globale mål

- Kan forstå ytringer og vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante (dvs. grunnleggende informasjon om egen person og familie, innkjøp, nære omgivelser og arbeid)
- Kan fortelle på en enkel måte om egen bakgrunn, de nære omgivelsene og ting som angår de umiddelbare behovene
- Kan samtale om enkle gjøremål og daglige rutiner når konteksten gir støtte

Delmål

Lytte

- Kan forstå ytringer og helt vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante, for eksempel i butikker og på transportmidler
- Kan identifisere temaet i samtaler, hvis det snakkes langsomt og tydelig
- Kan oppfatte hovedbudskapet i klare og enkle beskjeder og meldinger
- Kan forstå nok til å følge enkle stedsanvisninger
- Kan oppfatte hovedpunkter i tv-nyheter med støtte i det visuelle
- Kan vanligvis forstå moderert talespråk når det snakkes om kjente emner, men må av og til be om gjentakelser

Lese

- Kan lese og forstå svært korte, enkle tekster der det brukes frekvente ord og dagligdags språk
- Kan skimlese en tekst og finne bestemt informasjon i vanlig informasjonsmaterieell, som for eksempel reklame, annonser, brosjyrer, menyer og rutetabeller
- Kan finne bestemt informasjon i enkelt skriftlig materieell, som for eksempel brev, brosjyrer og enkle, korte avistekster
- Kan lese og forstå korte og enkle personlige brev
- Kan forstå korte, enkle tekster knyttet til eget arbeid
- Kan forstå enkle bruksanvisninger
- Kan forstå vanlige skilt og oppslag

Snakke

- Kan bruke en rekke fraser og setninger for å presentere og beskrive egne og andres boforhold, tidligere og nåværende utdanning og eventuelt eget arbeid
- Kan fortelle om mennesker, steder og eiendeler på en enkel måte
- Kan gjengi en hendelse eller innholdet i en meget kort tekst for lyttere som er innstilt på å konsentrere seg
- Kan gi en kort, innøvd presentasjon av et kjent emne

Skrive

- Kan skrive korte, enkle beskjeder og meldinger, for eksempel om fravær
- Kan skrive svært enkle personlige brev, for eksempel takkebrev
- Kan skrive enkelt om familie, boforhold, utdanning og yrke
- Kan fortelle en historie eller beskrive personlige opplevelser og aktiviteter som en liste av enkle fraser og setninger
- Kan binde grupper av ord sammen med bindeordene *og*, *men* og *fordi*

Samtale

- Kan utveksle direkte og enkel informasjon om personlige forhold og kjente emner, og forstå det som sies i enkle dagligdagse samtaler, dersom det snakkes tydelig og langsomt
- Kan utveksle korte sosiale fraser og bruke vanlige former for hilsener og tiltale
- Kan komme med og svare på invitasjoner, forslag og unnskyldninger
- Kan si hva en liker og ikke liker
- Kan diskutere praktiske gjøremål på en enkel måte når en tiltales direkte, og det snakkes langsomt og tydelig
- Kan gjøre avtaler og diskutere hva en skal gjøre og hvor en skal gå
- Kan påkalle oppmerksomhet og indikere om en forstår
- Kan opprettholde en samtale med støtte

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker grunnleggende setningsmønstre og innøvd fraser i enkle og dagligdagse situasjoner

Grammatikk: Har begrenset kontroll med enkle grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Gjør seg forstått ved å bruke korte ytringer, selv om pauser og omformuleringer er hyppige

Samtale: Svarer på spørsmål og indikerer når en forstår, og kan opprettholde en samtale med støtte

Sammenheng: Binder sammen ordgrupper ved hjelp av enkle bindeord som *og, men og fordi*

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Familie og boformer	– Foreldre (samarbeid hjem-skole)	– Undervisningshverdagen, skolefag og arbeidsmåter	– Tidligere yrke og yrkesønsker i Norge
– Personlig økonomi	– Høytider og feiringer	– Tidligere utdanning og videre utdanningsmuligheter i Norge	– Jobbsøking og CV
– Kropp, helse og kosthold	– Norge i store trekk: tall, geografi, kommunikasjon og klima		– Arbeidsmarked
– Religion, tradisjoner, skikk og bruk	– Institusjoner (bibliotek osv.)		
– Fritid	– Kulturtilbud i lokalmiljøet		

Nivå B1

Mål

Globale mål

- Kan forstå hovedpunktene i informasjon som formidles på en klar og enkel måte, og som er relatert til kjente emner fra arbeid, skole, hjem og fritid
- Kan gi en enkel, sammenhengende framstilling om kjente emner og emner av personlig interesse. Kan fortelle om opplevelser, håp og planer, og kort begrunne og forklare egne meninger
- Kan delta uforberedt i samtaler i de fleste situasjoner en møter i arbeid, skole, hjem og fritid

Delmål

Lytte

- Kan forstå hovedpunktene i klar, moderert tale om emner en kjenner fra skole, arbeid, hjem og fritid
- Kan forstå hovedpoengene i mange radio- og tv-programmer og enklere lydopptak om aktuelle saker eller temaer av personlig eller faglig interesse, når de blir framstilt relativt langsomt og tydelig
- Kan forstå hovedinnholdet og spesifikke detaljer i enkel faktainformasjon
- Kan følge hovedpunktene i samtaler som foregår rundt en, når samtalen foregår langsomt og det snakkes tydelig i et moderert talespråk
- Kan følge med i en framstilling om et kjent emne, for eksempel i en skoletime, når det snakkes klart og strukturert
- Kan forstå detaljerte anvisninger
- Kan slutte seg til betydningen av ukjente ord ut fra sammenhengen, og til meningen i ytringer der det forekommer ukjente ord
- Kan følge med i mange filmer med norsk tale, med støtte i handlingen og det visuelle
- Kan forstå noen vanlige dialektuttrykk fra lokalt miljø

Lese

- Kan forstå tekster som er skrevet i et direkte og klart språk, og hvor innholdet er klart strukturert
- Kan forstå tekster knyttet til egne interesser og egen jobb
- Kan forstå beskrivelser av hendelser, følelser og ønsker i personlige brev
- Kan finne og forstå relevant informasjon for eksempel i brev, brosjyrer og korte, offentlige brev og kunngjøringer
- Kan søke etter og finne spesifikk informasjon i en lengre eller flere kortere tekster
- Kan finne viktige hovedpunkter i avisartikler om kjente emner eller hendelser
- Kan gjenkjenne hovedlinjene og hovedmeningen i en saktekst
- Kan forstå bruksanvisninger som er klart skrevet

Snakke

- Kan binde sammen fraser på en enkel måte for å beskrive egne erfaringer, opplevelser, drømmer, håp og planer
- Kan gjengi handlingen i en bok eller film
- Kan fortelle en historie
- Kan beskrive detaljer
- Kan beskrive følelser og reaksjoner

- Kan kort begrunne og forklare meninger, handlinger og planer
- Kan holde korte, innøvde innlegg om kjente emner

Skrive

- Kan skrive forståelig, sammenhengende tekst ved å binde enkle setninger sammen i en lineær sekvens
- Kan skrive enkel tekst med en del detaljerte beskrivelser om kjente emner eller emner av personlig interesse
- Kan fortelle en historie eller gjengi handlingen i en film eller en bok
- Kan skrive enkle personlige brev
- Kan beskrive egne opplevelser, erfaringer, planer, drømmer og håp
- Kan beskrive egne reaksjoner og synspunkter på opplevelser og erfaringer
- Kan kort forklare og begrunne meninger og gjøre rede for holdninger
- Kan skrive meget korte formelle tekster med faktisk informasjon og begrunnelse

Samtale

- Kan klare seg i de fleste samtaler som forekommer i dagliglivet
- Kan delta uforberedt i samtaler om kjente eller dagligdags emner og emner av personlig interesse
- Kan ta del i en enkel og godt strukturert formell debatt, med utveksling av faktisk informasjon knyttet til et kjent emne
- Kan uttrykke meninger og utveksle informasjon om kjente emner og emner av personlig interesse
- Kan uttrykke synspunkter, meninger, enighet og uenighet på en høflig måte
- Kan etablere kontakt, bruke hilsningsfraser, opprettholde og avslutte en samtale
- Kan trekke samtalepartnern med i samtalen
- Kan spørre om oppklaringer
- Kan spørre om bekreftelse på og hjelp til riktig bruk av språklige uttrykk
- Kan gjenopprette kommunikasjonen når samtalen stopper opp
- Kan gi uttrykk for felles forståelse

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Har godt nok språk og stort nok ordforråd til å kunne uttrykke seg med en del omskrivninger og pauser om emner som familie, fritid, arbeid og aktuelle hendelser

Grammatikk: Har et forråd av frekvent brukte mønstre som brukes rimelig korrekt

Flyt: I fri produksjon er leting etter ord og korrekte former og reparasjoner tydelig, men dette hindrer sjelden forståeligheten

Samtale: Kan starte, opprettholde og avslutte en samtale om kjente emner og emner av personlig interesse, og kan bekrefte felles forståelse

Sammenheng: Binder sammen en rekke av kortere elementer til en sammenhengende lineær sekvens

Innhold

	<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>	
– Familierelasjoner (eldreomsorg, barneoppdragelse, kjønnsroller)	– Grunnleggende verdier: likestilling,, ytringsfrihet, trosfrihet	– Fagterminologi i aktuelle skolefag	– Arbeidsplasser og jobbmuligheter i Norge	
– Boligforhold og bomiljø	– Velferdssamfunnet: rettigheter og plikter (helsevesen)	– Skolesystemet i Norge	– Jobbsøkningsmetoder, CV, intervju, søknad	
	– Medier og massekommunikasjon	– Voksenopplæring og etterutdanningsmuligheter i Norge (livslang læring)	– Arbeidsmiljø, lønn, rettigheter og plikter, fagforening	
	– Norge før og nå: fra bondesamfunn til moderne samfunn, utvandring og innvandring			

Spor 3. Tilrettelagt for deltakere som har god allmennutdanning

Deltakerne er vant til å lese seg til kunnskap og har lært ett eller flere fremmedspråk på skolen. Noen har også en fullført utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. Mange har språklig bevissthet, effektive læringsstrategier og arbeider selvstendig. Opplæringen har rask progresjon. Målet for deltakerne på spor 3 vil ofte være å nå et ferdighetsnivå i norsk som åpner for inntak til videregående opplæring eller høyere utdanning, eller som gjør det mulig å gå ut i ulike yrker.

*Nivå A1**Mål**Globale mål*

- Kan forstå og bruke kjente dagligdagse uttrykk om konkrete og helt grunnleggende behov
- Kan presentere seg selv og andre, og svare på og stille spørsmål om personlige forhold som hvor en bor, folk en kjenner og ting en har
- Kan samtale på en enkel måte når konteksten gir støtte, og dersom samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er innstilt på å være støttende

*Delmål**Lytte*

- Kan gjenkjenne kjente ord og helt enkle fraser som angår egen person og familie og de nærmeste konkrete omgivelsene, når det snakkes langsomt og tydelig og med lange pauser
- Kan forstå spørsmål og korte instruksjoner og følge helt enkle anvisninger når det snakkes langsomt og tydelig
- Kan forstå tall, uttrykk for mengde, priser og tidsangivelser
- Kan forstå dagligdagse uttrykk, spørsmål og beskjeder som rettes direkte til en, dersom det snakkes langsomt og tydelig

Lese

- Kan forstå kjente navn, ord og veldig enkle setninger, for eksempel i beskjeder, på oppslag, i kataloger og i korte, enkle tekster, hvis en leser teksten flere ganger, og teksten er knyttet til kjente dagligdagse situasjoner
- Kan forstå hovedideen i enklere informasjonstekster og beskrivelser, spesielt hvis de inneholder bilder som virker forklarende
- Kan følge korte, enkle instruksjoner og anvisninger, spesielt hvis de inneholder bilder

Snakke

- Kan bruke enkle fraser og setninger for å presentere seg selv og personer en kjenner
- Kan bruke enkeltstående setninger for å fortelle om mennesker og steder
- Kan komme med korte, innøvde ytringer som passer i en gitt situasjoner

Skrive

- Kan skrive ord, enkle fraser og setninger om seg selv og andre, om hvor en bor og hva en gjør
- Kan skrive korte, enkle hilsener og invitasjoner ved å bruke enkeltstående setninger og faste fraser
- Kan skrive enkle beskjeder til personer en kjenner
- Kan fylle ut skjemaer med personlige opplysninger, for eksempel navn, adresse og nasjonalitet
- Kan binde sammen ord og fraser med enkle sammenbindingsord som for eksempel *og*

Samtale

- Kan samtale på en enkel måte, forutsatt at samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er støttende, for eksempel ved å omformulere og gjenta
- Kan presentere seg selv og andre og bruke enkle, vanlige hilsningsfraser
- Kan svare på og stille enkle spørsmål om personlige forhold, umiddelbare behov og emner en kjenner godt

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker et helt enkelt, grunnleggende ordforråd og enkle fraser knyttet til personlige forhold og konkrete omgivelser

Grammatikk: Har begrenset kontroll med noen få innøvde grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Produserer korte ytringer, hovedsakelig formularer, flytende, men bruker ellers mye tid for å finne ord og uttrykk

Samtale: Kommunikasjonen er helt avhengig av omformuleringer, gjentakelser og reparasjoner

Sammenheng: Binder sammen ord og ordgrupper ved enkel sidestilling og bruk av bindeord som *og*

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Egen person og familie	– Transport i lokalmiljøet	– Norsk kurs og skolehverdag	– Yrker deltakerne møter i dagliglivet
– Daglige rutiner	– Vær og årstider	– Tidligere utdanning og	– Arbeidserfaring
– Mat, klær, bolig og helse	– Relevante institusjoner		

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Familiebegivenheter	(barnehage, skole, bank,	utdanningsønsker i Norge	– Ønsker om arbeid i Norge
– Fritidsaktiviteter	post)		
– Tid, tall og tallbehandling.	– Norgeskartet		

*Nivå A2**Mål**Globale mål*

- Kan forstå ytringer og vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante (dvs. grunnleggende informasjon om egen person og familie, innkjøp, nære omgivelser og arbeid)
- Kan fortelle på en enkel måte om egen bakgrunn, de nære omgivelsene og ting som angår de umiddelbare behovene
- Kan samtale om enkle gjøremål og daglige rutiner når konteksten gir støtte

*Delmål**Lytte*

- Kan forstå ytringer og helt vanlige uttrykk på et enkelt og tydelig språk relatert til områder som er umiddelbart relevante, for eksempel i butikker og på transportmidler
- Kan identifisere temaet i samtaler, hvis det snakkes langsomt og tydelig
- Kan oppfatte hovedbudskapet i klare og enkle beskjeder og meldinger
- Kan forstå nok til å følge enkle stedsanvisninger
- Kan oppfatte hovedpunkter i tv-nyheter med støtte i det visuelle
- Kan vanligvis forstå moderert talespråk når det snakkes om kjente emner, men må av og til be om gjentakelser

Lese

- Kan lese og forstå svært korte, enkle tekster der det brukes frekvente ord og dagligdags språk
- Kan skimlese en tekst og finne bestemt informasjon i vanlig informasjonsmaterieell, som for eksempel reklame, annonser, brosjyrer, menyer og rutetabeller
- Kan finne bestemt informasjon i enkelt skriftlig materieell, som for eksempel brev, brosjyrer og enkle, korte avistekster
- Kan lese og forstå korte og enkle personlige brev
- Kan forstå korte, enkle tekster knyttet til eget arbeid
- Kan forstå enkle bruksanvisninger
- Kan forstå vanlige skilt og oppslag

Snakke

- Kan bruke en rekke fraser og setninger for å presentere og beskrive egne og andres boforhold, tidligere og nåværende utdanning og eventuelt eget arbeid
- Kan fortelle om mennesker, steder og eiendeler på en enkel måte
- Kan gjengi en hendelse eller innholdet i en meget kort tekst for lyttere som er innstilt på å konsentrere seg
- Kan gi en kort, innøvd presentasjon av et kjent emne

Skrive

- Kan skrive korte, enkle beskjeder og meldinger, for eksempel om fravær
- Kan skrive svært enkle personlige brev, for eksempel takkebrev
- Kan skrive enkelt om familie, boforhold, utdanning og yrke
- Kan fortelle en historie eller beskrive personlige opplevelser og aktiviteter som en liste av enkle fraser og setninger
- Kan binde grupper av ord sammen med bindeordene *og*, *men* og *fordi*

Samtale

- Kan utveksle direkte og enkel informasjon om personlige forhold og kjente emner, og forstå det som sies i enkle dagligdagse samtaler, dersom det snakkes tydelig og langsomt
- Kan utveksle korte sosiale fraser og bruke vanlige former for hilsener og tiltale
- Kan komme med og svare på invitasjoner, forslag og unnskyldninger
- Kan si hva en liker og ikke liker
- Kan diskutere praktiske gjøremål på en enkel måte når en tiltales direkte, og det snakkes langsomt og tydelig
- Kan gjøre avtaler og diskutere hva en skal gjøre og hvor en skal gå
- Kan påkalle oppmerksomhet og indikere om en forstår
- Kan opprettholde en samtale med støtte

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Bruker grunnleggende setningsmønstre og innøvde fraser i enkle og dagligdagse situasjoner

Grammatikk: Har begrenset kontroll med enkle grammatiske strukturer og setningsmønstre

Flyt: Gjør seg forstått ved å bruke korte ytringer, selv om pauser og omformuleringer er hyppige

Samtale: Svarer på spørsmål og indikerer når en forstår, og kan opprettholde en samtale med støtte

Sammenheng: Binder sammen ordgrupper ved hjelp av enkle bindeord som *og*, *men* og *fordi*

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
– Familie og boformer	– Foreldre (samarbeid hjem-skole)	– Undervisningshverdagen, skolefag og arbeidsmåter	– Tidligere yrke og yrkesønsker i Norge
– Personlig økonomi	– Høytider og feiringer	– Tidligere utdanning og videre utdanningsmuligheter i Norge	– Jobbsøking og CV
– Kropp, helse og kosthold	– Norge i store trekk: tall, geografi, kommunikasjon og klima		– Arbeidsmarked
– Religion, tradisjoner, skikk og bruk	– Institusjoner (bibliotek osv.)		
– Fritid	– Kulturtilbud i lokalmiljøet		

*Nivå B1**Mål**Globale mål*

- Kan forstå hovedpunktene i informasjon som formidles på en klar og enkel måte, og som er relatert til kjente emner fra arbeid, skole, hjem og fritid
- Kan gi en enkel, sammenhengende framstilling om kjente emner og emner av personlig interesse. Kan fortelle om opplevelser, håp og planer, og kort begrunne og forklare egne meninger
- Kan delta uforberedt i samtaler i de fleste situasjoner en møter i arbeid, skole, hjem og fritid

*Delmål**Lytte*

- Kan forstå hovedpunktene i klar, moderert tale om emner en kjenner fra skole, arbeid, hjem og fritid
- Kan forstå hovedpoengene i mange radio- og tv-programmer og enklere lydopptak om aktuelle saker eller temaer av personlig eller faglig interesse, når de blir framstilt relativt langsomt og tydelig
- Kan forstå hovedinnholdet og spesifikke detaljer i enkel faktainformasjon
- Kan følge hovedpunktene i samtaler som foregår rundt en, når samtalen foregår langsomt og det snakkes tydelig i et moderert talespråk
- Kan følge med i en framstilling om et kjent emne, for eksempel i en skoletime, når det snakkes klart og strukturert
- Kan forstå detaljerte anvisninger
- Kan slutte seg til betydningen av ukjente ord ut fra sammenhengen, og til meningen i ytringer der det forekommer ukjente ord
- Kan følge med i mange filmer med norsk tale, med støtte i handlingen og det visuelle
- Kan forstå noen vanlige dialektuttrykk fra lokalt miljø

Lese

- Kan forstå tekster som er skrevet i et direkte og klart språk, og hvor innholdet er klart strukturert
- Kan forstå tekster knyttet til egne interesser og egen jobb
- Kan forstå beskrivelser av hendelser, følelser og ønsker i personlige brev
- Kan finne og forstå relevant informasjon for eksempel i brev, brosjyrer og korte, offentlige brev og kunngjøringer
- Kan søke etter og finne spesifikk informasjon i en lengre eller flere kortere tekster
- Kan finne viktige hovedpunkter i avisartikler om kjente emner eller hendelser
- Kan gjenkjenne hovedlinjene og hovedmeningen i en saktekst
- Kan forstå bruksanvisninger som er klart skrevet

Snakke

- Kan binde sammen fraser på en enkel måte for å beskrive egne erfaringer, opplevelser, drømmer, håp og planer
- Kan gjengi handlingen i en bok eller film
- Kan fortelle en historie
- Kan beskrive detaljer
- Kan beskrive følelser og reaksjoner
- Kan kort begrunne og forklare meninger, handlinger og planer
- Kan holde korte, innøvde innlegg om kjente emner

Skrive

- Kan skrive forståelig, sammenhengende tekst ved å binde enkle setninger sammen i en lineær sekvens
- Kan skrive enkel tekst med en del detaljerte beskrivelser om kjente emner eller emner av personlig interesse
- Kan fortelle en historie eller gjengi handlingen i en film eller en bok
- Kan skrive enkle personlige brev
- Kan beskrive egne opplevelser, erfaringer, planer, drømmer og håp
- Kan beskrive egne reaksjoner og synspunkter på opplevelser og erfaringer
- Kan kort forklare og begrunne meninger og gjøre rede for holdninger
- Kan skrive meget korte formelle tekster med faktisk informasjon og begrunnelse

Samtale

- Kan klare seg i de fleste samtaler som forekommer i dagliglivet
- Kan delta uforberedt i samtaler om kjente eller dagligdagse emner og emner av personlig interesse
- Kan ta del i en enkel og godt strukturert formell debatt, med utveksling av faktisk informasjon knyttet til et kjent emne
- Kan uttrykke meninger og utveksle informasjon om kjente emner og emner av personlig interesse
- Kan uttrykke synspunkter, meninger, enighet og uenighet på en høflig måte
- Kan etablere kontakt, bruke hilsningsfraser, opprettholde og avslutte en samtale
- Kan trekke samtalepartneren med i samtalen
- Kan spørre om oppklaringer
- Kan spørre om bekreftelse på og hjelp til riktig bruk av språklige uttrykk
- Kan gjenopprette kommunikasjonen når samtalen stopper opp
- Kan gi uttrykk for felles forståelse

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Har godt nok språk og stort nok ordforråd til å kunne uttrykke seg med en del omskrivninger og pauser om emner som familie, fritid, arbeid og aktuelle hendelser

Grammatikk: Har et forråd av frekvent brukte mønstre som brukes rimelig korrekt

Flyt: I fri produksjon er leting etter ord og korrekte former og reparasjoner tydelig, men dette hindrer sjelden forståeligheten

Samtale: Kan starte, opprettholde og avslutte en samtale om kjente emner og emner av personlig interesse, og kan bekrefte felles forståelse

Sammenheng: Binder sammen en rekke av kortere elementer til en sammenhengende, lineær sekvens

Innhold

<i>Domener</i>			
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Familierelasjoner (eldreomsorg, barneoppdragelse, kjønnsroller) – Boligforhold og bomiljø 	<ul style="list-style-type: none"> – Grunnleggende verdier: likestilling, ytringsfrihet, trosfrihet – Velferdssamfunnet: rettigheter og plikter (helsevesen) – Medier og massekommunikasjon – Norge før og nå: fra bondesamfunn til moderne samfunn, utvandring og innvandring 	<ul style="list-style-type: none"> – Fagterminologi i aktuelle skolefag – Skolesystemet i Norge – Voksenopplæring og etterutdanningsmuligheter i Norge (livslang læring) 	<ul style="list-style-type: none"> – Arbeidsplasser og jobbmuligheter i Norge – Jobbsøkningsmetoder, CV, intervju, søknad – Arbeidsmiljø, lønn, rettigheter og plikter, fagforening

Nivå B2

Mål

Globale mål

- Kan forstå hovedinnholdet i informasjon der det brukes et komplekst språk, og der emnene kan være både konkrete og abstrakte, allmenne og faglige (knyttet til eget fagfelt)
- Kan gi en klar og detaljert framstilling innenfor et vidt spekter av emner. Kan forklare synspunkter og argumentere for og imot standpunkter
- Kan bruke språket så flytende og spontant at en samtale kan gjennomføres uten vansker

Delmål

Lytte

- Kan forstå hovedinnholdet i informasjon der det brukes et komplekst språk og en del idiomatiske uttrykk, og der emnene kan være både konkrete og abstrakte, allmenne og faglige
- Kan forstå de fleste samtaler rundt seg
- Kan forstå i detalj det som sies henvendt til en selv, når det brukes et moderert talespråk
- Kan følge lange innlegg og kompleks argumentasjon når emnet er rimelig kjent og formidlingen av stoffet er godt strukturert
- Kan følge hovedideene i forelesninger, foredrag og presentasjoner der det uttrykkes komplekse ideer på et komplekst språk
- Kan forstå meldinger om konkrete og abstrakte emner på et moderert språk med normal hastighet
- Kan forstå de fleste nyhets- og aktualitetsprogrammer i radio og på tv
- Kan forstå flesteparten av norske filmer der det brukes et moderert talespråk
- Kan forstå innholdet i radiodokumentarer, intervjuer og underholdningsprogrammer, og kan identifisere holdninger og synspunkter

Lese

- Kan lese artikler og rapporter om aktuelle problemer, der forfatteren gir uttrykk for egne holdninger og synspunkter
- Kan lese samtidslitteratur med et visst utbytte
- Kan forstå lange og komplekse skriftlige instruksjoner innenfor eget fagfelt
- Kan avpasse lesestil og lesehastighet til ulike tekster
- Kan skimlese lange og komplekse tekster og finne relevante detaljer
- Kan raskt og enkelt identifisere innhold og relevant informasjon i artikler og rapporter om en rekke emner

Snakke

- Kan presentere klare, detaljerte beskrivelser av et vidt spekter av emner relatert til egne interesseområder
- Kan presentere en sak og argumentere for ulike syn på saken
- Kan bruke omskrivninger og parafrase for å dekke hull i vokabular og struktur
- Kan korrigere feil dersom de har medført misforståelser

Skrive

- Kan skrive klare, detaljerte tekster om et vidt spekter av emner innenfor eget fagfelt eller egne interesser
- Kan beskrive personlig betydning av opplevelser og erfaringer
- Kan gi sammendrag av hovedinnholdet i filmer, bøker og fagtekster
- Kan skrive tekster med saklig innhold og argumentere for ulike syn på saken
- Kan sammenfatte informasjon fra ulike kilder og underbygge synspunkter, gi relevante eksempler og trekke konklusjoner

Samtale

- Kan samtale med stor grad av spontanitet og flyt
- Kan delta aktivt i diskusjoner i kjente kontekster og komme med klare argumenter for egne synspunkter
- Kan forstå i detalj hva som sies til en
- Kan belyse personlig betydning av opplevelser og erfaringer og formidle egne holdninger
- Kan starte, opprettholde og avslutte en samtale ved hjelp av passende turtakingsfraser og signaler
- Kan være aktiv i uformell samtale og kommentere, vurdere og komme med forslag og synspunkter
- Kan følge opp samtalepartneren og bekrefte eller avklare felles forståelse
- Kan ta ansvar for at samtalen ikke stopper opp

Kjennetegn ved språket

Språklig bredde: Har stort nok ordforråd og gode nok strukturer til å gi klare beskrivelser og uttrykke synspunkter om de fleste allmenne emner. Bruker komplekse setninger

Grammatikk: Har relativt god grammatisk kontroll og gjør ikke feil som fører til misforståelser. Kan rette de fleste feilene sine selv

Flyt: Snakker i et relativt jevnt tempo uten for mange lange pauser

Samtale: Kan starte en samtale, ta tur og avslutte. Kan bidra til å drive samtalen framover ved å gi tilbakemelding til og trekke samtalepartnere med i samtalen

Sammenheng: Kan skrive klar, sammenhengende tekst ved å bruke en del sammenbindingsteknikker

Innhold

<i>Domener</i>				
<i>Personlig</i>	<i>Offentlig</i>	<i>Opplæring</i>	<i>Yrke/arbeidsliv</i>	
	– Politisk system og rettsvesen – Norge i verden	– Høyskole- og universitetssystemer i Norge	– Næringsliv og arbeidsmarked – Jobbsøking, nyansert CV og utfyllende søknad – Lov og rett i arbeidslivet, fagforeninger	

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 9/2001 s. 1216 (i forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien).

§ 4 ble kunngjort med feil leddinndeling. § 4 første ledd siste punktum skulle vært annet ledd slik at nåværende annet ledd blir tredje ledd.

§ 4 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved hovedforhandling i straffesaker skal siktedes navn oppgis med mindre rettsmøtet gjelder forhold som nevnt i straffeloven § 197 – § 199.

Nr. 13/2002 s. 1602 (i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1094 om endring i diverse forskrifter som inneholder navn på førsteinstansdomstolene).

I del XXXIV, endring i forskrift 6. juli 2001 nr. 757 om offentlighet i rettspleien, skal ledeteksten lyde:

§ 4 *tredje* ledd annet punktum skal lyde:

Nr. 7/2005 s. 927 (i lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven)).

I noten under tittelen tilføyes:

Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 42e (direktiv 2004/49/EF).

Nr. 8/2005 s. 1184 (i lov 17. juni 2005 nr. 74 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)).

Del VIII, § 12–12 annet ledd bokstav a nr. 4, skal lyde:

4. ervervet forretningsverdi og annet ervervet immaterielt formuesobjekt. Skjermingsgrunnlaget kan tillegges *forsknings-* og utviklingskostnader i den utstrekning de ikke er skattemessig fradratt.

Nr. 9/2005 s. 1442 (i forskrift 22. juni 2005 nr. 682 om endring i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter).

§ 3-3-4 annet ledd skal lyde:

(2) Teknisk etanol uten godkjent denaturering og etanolholdige preparater, som leveres til brukere som nevnt i § 3-3-7 annet ledd, er fritatt for avgift dersom mottaker er registrert for avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i § 3-3-10.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
1998	16	1187	Forskrift nr. 865	6
2001	9	1216	Forskrift nr. 757	11
2002	13	1602	Forskrift nr. 1094	11
2003	1	162	Forskrift nr. 5	6
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2591	Forskrift nr. 1814	10
2004	17	2599	Forskrift nr. 1820	5
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	1	66	Forskrift nr. 1878	5
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3
2005	3	369	Forskrift nr. 186	6
2005	4	543	Forskrift nr. 263	6
2005	4	548	Forskrift nr. 314	6
2005	6	801	Forskrift nr. 348	10
2005	7	927	Lov nr. 34	11
2005	8	1120	Lov nr. 62	10
2005	8	1184	Lov nr. 74	11
2005	9	1424	Forskrift nr. 673	10
2005	9	1442, 1443 og 1444	Forskrift nr. 682	10
2005	9	1442	Forskrift nr. 682	11

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2005 koster	Avd I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Fax 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no